

Ὁρθοδοξία Orthodoxia

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ
ORTHODOXIA

Περίοδος Γ' - 6
3rd Period - 6

Απρίλιος - Ιούνιος
April - June
2024

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Α' Έποπτεύουσα Συνοδική Έπιτροπή
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πισιδίας κ. Ίώβ, Πρόεδρος
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Προύσης κ. Ίωακείμ
Καθηγητής κ. Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής, Διευθυντής του
Α' Πατριαρχικού Γραφείου
Νικόλαος-Γεώργιος Παπαχρήστου, Διευθυντής του Γραφείου
Έπικοινωνίας και Τύπου
Γραμματεΰς: Διάκονος Έπιφάνιος Kamianovych

Β' Διευθυντής Συντάξεως
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πισιδίας κ. Ίώβ

Συνεργάται
Ίερομόναχος Μελέτιος Στεφανᾶτος
Γεώργιος Όρφανίδης
Νικόλαος-Γεώργιος Παπαχρήστου
Τατιάνα Savina

Γ' Υπεύθυνος εκδόσεως του Περιοδικού
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Προύσης κ. Ίωακείμ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Rum Patrikliği, Dr. Sadik Ahmet Cad. No. 19, 34083 Fatih-İstanbul, TÜRKİYE
Tel: +90 (212) 531.9670
<https://ec-patr.org>

Copyright © 2024 by Ecumenical Patriarchate

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α' – ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ

Πατριαρχική Απόδειξις ἐπὶ τῷ Ἁγίῳ Πάσχα.....	9
Χαιρετισμός τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου γιὰ τὴν ἑκατοστή ἐπέτειο τῆς ἐφημερίδος «Ἡ Ναυτεμπορικὴ» (1 Ἀπριλίου 2024).....	12
Ὁμιλία τῆς Α.Θ.Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητριάς ἐκ σχολείων τῆς Ἑλλάδος καὶ πρὸς τοὺς φοιτητὰς καὶ τὰς φοιτητριάς τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Φανάριον, Παρασκευή, 5 Ἀπριλίου 2024).....	14
Ὁμιλία τῆς Α.Θ.Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν χοροστασίαν εἰς τὴν Γ' Στάσιν τῶν Χαιρετισμῶν ἐν τῷ Ἱερῷ Ἀγιάσματι τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν (5 Ἀπριλίου 2024).....	19
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν χειροθεσίαν τοῦ Νικολάου Μιχαηλίδου εἰς Ἄρχοντα Χαρτουλάριον τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας (Φανάριον, 6 Ἀπριλίου 2024).....	22
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατὰ τό δεῖπνον εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν Λέσχην (15 Ἀπριλίου 2024).....	25
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου εἰς τόν Φιλολογικόν Σύλλογον «Παρνασσός» (Ἀθῆναι, 17 Ἀπριλίου 2024).....	27
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἐντιμολ. κ. Νικολάου Πατέρα εἰς Ἄρχοντα Εὐταξίαν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας (Ἀθῆναι, Ἱερός Ναός Ἀγίου Νικολάου, 18 Ἀπριλίου 2024).....	31
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν τελετὴν τῆς Ἀναστάσεως (Πάσχα 2024).....	34
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου πρὸς ὀμίλους προσκυνητῶν (Φανάρι, Παρασκευή τῆς Διακαινησίμου, 10 Μαΐου 2024).....	37
Keynote Address By His All-Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew at the KAICIID Global Dialogue Forum (Lisbon, Portugal, May 15, 2024) “Sacred Ecology: An Interfaith Perspective”.....	41

Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν τελετὴ ἀπονομῆς ὑποτροφῶν καὶ τιμητικῆς διακρίσεως στό πλαίσιο τοῦ Προγράμματος «Τιμῶντας τοὺς Κωνσταντινουπολίτας Δασκάλους μας» (Πατριαρχικὴ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολή, 17 Μαΐου 2024)	44
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν χοροστασίαν εἰς τὸν Μέγαν Ἑσπερινόν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Σταυροδρομίου (20 Μαΐου 2024).....	48
Ὁμιλία τῆς Α.Θ.Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν χοροστασίαν εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ὑψωμαθειῶν (21 Μαΐου 2024).....	52
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ 4ου Διεθνoῦς Συνεδρίου τῶν Ἀρχόντων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέ θέμα «Προστασία τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τῆς δημοκρατίας καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου» (Αθῆναι, 26–28 Μαΐου 2024).....	56
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν Α' Παγκόσμιον Συνάντησιν τῶν Ἀρχόντων Ὁφθικαλιῶν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ (Αθῆναι, 29 Μαΐου 2024).....	62
Προσφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἐντιμ. κ. Ἰωάννου Γιαννάκη εἰς Ἀρχοντα Ἀρχιτέκτονα τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ (Ἱερός Ναός Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, Γλυκὺ Ἰμβροῦ, 30 Μαΐου 2024)	66
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν ἐπίσκεψιν εἰς Φανάριον τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος Ὁφθικαλιῶν «Παναγία ἡ Παμμακάριστος» (Κυριακὴ τῆς Σαμαρεΐτιδος, 2 Ἰουνίου 2024).....	72
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν τιμητικὴν ἐκδήλωσιν διὰ τοὺς ἀποφοίτους τῶν τεσσάρων Ὁμογενειακῶν Λυκείων τοῦ ἔτους 2023/24 (Ξενοδοχεῖον Conrad, Κυριακὴ, 2 Ἰουνίου 2024)	75
Προσφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἐντιμ. Συμεῶν Διαμαντίδου εἰς Ἀρχοντα Εὐταξίαν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ (Πάνσεπτος Πατριαρχικὸς Ναός, 9 Ἰουνίου 2024).....	78

Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τόν Ἁγιασμόν εἰς τὴν Μαράσλειον Ἀστικήν Σχολήν (10 Ἰουνίου 2024).....	81
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν Θεϊάν Λειτουργίαν τῶν Ὀνομαστηρίων Του (Πάνσεπτος Πατριαρχικός Ναός, 11 Ἰουνίου 2024).....	84
Ὁμιλία τῆς Α.Θ.Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν χοροστασίαν εἰς τόν Ἱερόν Ναόν Θείας Ἀναλήψεως Ὑψωμαθειῶν (13 Ἰουνίου 2024)	87
A Message by His All-Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew Summit On Peace In Ukraine (June 16, 2024)	90
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου ἐπὶ τῇ ἀφίξει Αὐτοῦ εἰς Λευκάδα (Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς, 23 Ἰουνίου 2024).....	91
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν Δοξολογίαν εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Φανερωμένης Λευκάδος (Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς, 23 Ἰουνίου 2024).....	94
Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν Πατριαρχικὴν Θεϊάν Λειτουργίαν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Φανερωμένης Λευκάδος (Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 24 Ἰουνίου 2024).....	97
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν τελετὴν ἀναγορεύσεώς Του εἰς ἐπίτιμον Δημότην Λευκάδος (Τρίτη, 25 Ἰουνίου 2024)	103
Χαιρετισμὸς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν ἀφιερωματικὴν ἐκδήλωσιν εἰς τὸν Ἀριστοτέλη Βαλαωρίτην, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 200 ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ (Τρίτη, 25 Ἰουνίου 2024).....	107
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν τελετὴν ἀναγορεύσεώς Του εἰς ἐπίτιμον Δημότην Ἰθάκης (Τετάρτη, 26 Ἰουνίου 2024).....	110
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν ἐπίσημον ὑποδοχὴν εἰς τὸν αὐλειον χώρον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Πρεβέζης (27 Ἰουνίου 2024).....	113
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν Δοξολογίαν εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Πρεβέζης (27 Ἰουνίου 2024).....	115

Αντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν ὀνοματοθεσίαν πλατείας «Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α΄» (Πρέβεζα, 27 Ἰουνίου 2024)	118
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἀρχαίῳ Θεάτρῳ Νικοπόλεως Μουσικὴν πρὸς τιμὴν Αὐτοῦ Ἐκδήλωσιν (Νικόπολις, 27 Ἰουνίου 2024)	120
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τῶν Ἁγίων Πρωτοκορυφαίων καὶ Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου (Ἄρτα – Ἱερὸς Ναὸς Ἁγ. Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, 29 Ἰουνίου 2024)	127
Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν τελετὴν ἀναγορευσεῶς Του εἰς ἐπίτιμον Δημότην Ἄρτης (Σάββατον, 29 Ἰουνίου 2024)	132
Ὁμιλία τῆς Α.Θ.Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν Ἐνθρόνισιν τοῦ νέου Μητροπολίτου Σόφιας καὶ Πατριάρχου πάσης Βουλγαρίας κ. Δανιὴλ (Σόφια, 30 Ἰουνίου 2024).....	135
ΜΕΡΟΣ Β' – ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ, ΜΕΛΕΤΑΙ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΙ	
Εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ τοῦ Πάπα Φραγκίσκου πρὸς τὴν Α.Θ.Π. Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖον	139
Συγχαρητήριον Μήνυμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τὸν Πάπα Ῥώμης.....	141
Ἀπόστολος Παῦλος: τῆς Ἐώας φέγγος καὶ τῆς Ἑσπέρας ἄστρον Μητροπολίτης Φιλαδελφείας Μελίτων	144
Ἀπὸ τὴν Ἀττάλεια στὴν Οἰκουμένη: Ἡ διαχρονικὴ ἀξία τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος κ. Γεώργιος (Χρυσοστό- μου) Ἀν. Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.....	153
τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς (Κολ 3:2) Τὸ ἦθος τοῦ «καινοῦ ἀνθρώπου» κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο Ἐπίσκοπος Ἀμορίου Νικηφόρος Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Βλατάδων.	165
Ὁμιλία κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Ἀποκαθλώσεως, Μ. Πρωτοσύγκελλος Γρηγόριος	172
ΜΕΡΟΣ Γ' – ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	
Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον	177

ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Κανονικαὶ Πράξεις — Ανακοινωθέντα..... 227

ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Τρίτη Συνάντησις τῆς 18ης Ὀλομελείας τῆς Διεθνoῦς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξὺ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Παγκοσμίου Λουθηρανικῆς Ὁμοσπονδίας «Τό Ἅγιον Πνεῦμα, Ἐκκλησία καὶ Κόσμος» Κάιρο, Αἴγυπτος, 24–31 Μαΐου 2024..... 229

Joint International Commission For Theological Dialogue Between The Roman Catholic Church And The Orthodox Church Coordinating Committee Meeting Bari (Italy), 3–7 June 2024..... 233

Διεθνῆς Μικτῆ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξὺ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Συνάντησις τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς Μπάρι. (Ἰταλία), 3–7 Ἰουνίου 2024..... 235

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΧΑΛΚΗΣ..... 237

ΜΕΡΟΣ Δ' — ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Μέγας Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Τσέτσης (1934–2024)..... 245

ΜΕΡΟΣ Α'**ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ Α. Θ.
ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ****ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΩι ΑΓΙΩι
ΠΑΣΧΑ**

**† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ
ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ**

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίω ἀγαπητά,

Εὐδοκία καί χάριτι τοῦ πανδώρου Θεοῦ διατρέξαντες τόν δόλιχον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί διελθόντες ἐν κατανύξει τήν Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου, ἰδοῦ, εὐφραϊνόμεθα τῇ πανηγύρει τῆς λαμπροφόρου Αναστάσεως Αὐτοῦ, δι' ἧς ἐλυτρώθημεν ἐκ τῆς τοῦ Ἄιδου τυραννίδος.

Ἡ ἔνδοξος ἐκ νεκρῶν Ἑγερσις τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ εἶναι συνανάστασις σύμπαντος τοῦ γένους τῶν βροτῶν καί πρόγευσις τῆς τελειώσεως τῶν πάντων καί τῆς πληρώσεως τῆς Θείας Οἰκονομίας ἐν τῇ ἐπουρανίῳ Βασιλείᾳ. Μετέχομεν εἰς τό ἄφραστον μυστήριον τῆς Ἀναστάσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀγιαζόμενοι ἐν τοῖς ἱεροῖς αὐτῆς μυστηρίοις καί βιοῦντες τό Πάσχα, «τό πύλας ἡμῖν τοῦ Παραδείσου ἀνοῖξαν», ὄχι ὡς ἀνάμνησιν ἑνός γεγονότος τοῦ παρελθόντος, ἀλλά ὡς πεμπτουσίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ὡς παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ αἰεὶ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἐγγύτερον εἰς ἡμᾶς ἀπό ὅσον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τόν ἑαυτόν μας. Τό Πάσχα, οἱ ὀρθόδοξοι πιστοὶ ἀνακαλύπτουν τόν

ἀληθινόν των ἑαυτὸν ὡς ἐν Χριστῷ εἶναι, ἐντάσσονται εἰς τὴν κίνησιν τῶν πάντων πρὸς τὰ Ἐσχατά, «ἐν χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένη» (Α' Πέτρ. α', 8), ὡς «υἱοὶ φωτός... καὶ υἱοὶ ἡμέρας» (Α' Θεσο. ε', 5).

Κεντρικὸν χαρακτηριστικὸν τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς εἶναι ὁ ἀναστάσιμος παλμὸς τῆς. Ἀστόχως ἀπεκάλεσεν ὁ φιλόσοφος τὴν ὀρθόδοξον πνευματικότητα «σκυθρωπὴν» καὶ «φθινοπωρινήν». Εὐστόχως ἐπαινεῖται ὑπὸ τῶν Δυτικῶν τὸ ἀνεπτυγμένον αἰσθητήριον τῶν Ὀρθοδόξων διὰ τὸ νόημα καὶ τὸ βιωματικὸν βάθος τῆς πασχάλιου ἐμπειρίας, χωρὶς ὅμως ἢ πίστις αὐτὴ νά λησμονῆ, ὅτι ἡ πορεία πρὸς τὴν Ἀνάστασιν διέρχεται διὰ τοῦ Σταυροῦ. Δέν γνωρίζει ἡ ὀρθόδοξος πνευματικότης τὸν οὐτοπισμὸν τῆς Ἀναστάσεως χωρὶς Σταυρόν, οὔτε τὴν ἀπαισιοδοξίαν τοῦ Σταυροῦ χωρὶς τὴν Ἀνάστασιν. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, εἰς τὸ ὀρθόδοξον βίωμα τὸ κακὸν δέν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον ἐν τῇ ἰστορίᾳ, ἐνῶ ἡ πίστις εἰς τὴν Ἀνάστασιν λειτουργεῖ ὡς κίνητρον διὰ τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς παρουσίας ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῶν συνεπειῶν του, δρᾷ ὡς ἰσχυρὰ μεταμορφωτικὴ δύναμις. Εἰς τὴν ὀρθόδοξον αὐτοσυνειδησίαν δέν ὑπάρχει χώρος διὰ συνθηκολόγησιν ἀπέναντι εἰς τὸ κακόν, δι' ἀδιαφορίαν περὶ τῆς πορείας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Ἀντιθέτως, ἡ συμβολὴ εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῆς ἰστορίας ἔχει θεολογικὴν βάσιν καὶ ὑπαρξιακὸν ἔρεισμα καὶ ἐκτυλίσσεται χωρὶς τὸν κίνδυνον ταυτίσεως τῆς Ἐκκλησίας μέ τὸν κόσμον. Ὁ Ὀρθόδοξος πιστὸς ἔχει συνειδησιν τῆς ἀντιθέσεως μεταξύ τῆς ἐγκοσμίου πραγματικότητος καὶ τῆς ἐσχατολογικῆς τελειότητος καὶ δέν εἶναι δυνατὸν νά παραμείνη ἀδρανὴς ἀπέναντι εἰς τὰς ἀρνητικότητας. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δέν εἶδε ποτέ τὸν ἀγῶνα διὰ μεταμόρφωσιν τοῦ κόσμου ὡς ἀσήμαντον ὑπόθεσιν. Ἡ πασχάλιος πίστις ἔσωζε τὴν Ἐκκλησίαν τόσον ἀπὸ τὴν ἐσωστρέφειαν καὶ τὴν κλειστότητα, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἐκκοσμίκευσιν.

Εἰς τὸ Πάσχα τῶν ὀρθοδόξων συμπυκνοῦται ὁλόκληρον τὸ μυστήριον καὶ ὁ ὑπαρξιακὸς πλοῦτος τῆς εὐσεβείας μας. Τὸ «ἐξεθαμβήθησαν» τῶν Μυροφόρων, ὅταν, «εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον... περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν» (Μάρκ. ιστ', 5), χαρακτηρίζει τὸ μέγεθος καὶ τὴν οὐσίαν τῆς ἐμπειρίας τῆς πίστεως ὡς βιώσεως ὑπαρξιακοῦ συγκλονισμοῦ. Τὸ «ἐκθαμβεῖσθαι» δηλώνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται ἐνώπιον ἑνὸς μυστηρίου, τὸ ὁποῖον βαθαίνει, ὅσον τὸ προσεγγίζει, κατὰ τὸ λεχθέν, ὅτι ἡ πίστις μας «δέν εἶναι πορεία ἀπὸ τὸ μυστήριον στὴ γνῶσιν, ἀλλὰ ἀπὸ τῆ γνῶσιν στό μυστήριον».

Ἐνῶ ἡ ἄρνησις τοῦ μυστηρίου συρρικνώνει ὑπαρκτικῶς τόν ἄνθρωπον, ὁ σεβασμός ἀνοίγει εἰς αὐτόν τήν πύλην τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ πίστις εἰς τήν Ἀνάστασιν εἶναι ἡ βαθυτάτη καί ἀκραιφνεστάτη ἔκφρασις τῆς ἐλευθερίας μας ἢ μᾶλλον ἡ γέννησις αὐτῆς ὡς ἐκουσίας ἀποδοχῆς τῆς ὑψίστης θείας δωρεᾶς τῆς κατὰ χάριν θεώσεως. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς «βιωμένη Ἀνάστασις», εἶναι ὁ χῶρος τῆς «ἀληθεστάτης ἐλευθερίας», ἡ ὁποία εἰς τήν χριστιανικήν ζωὴν εἶναι θεμέλιον, ὁδός καί προορισμός. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι εὐαγγέλιον ἐλευθερίας, δωρεά ἐλευθερίας καί ἐχέγγυον τῆς «κοινῆς ἐλευθερίας» εἰς τήν «αἰώνιον βιοτήν» τῆς Βασιλείας τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Μέ αὐτά τά αἰσθήματα, τιμιώτατοι ἀδελφοί καί πεφιλημένα τέκνα, ἔμπλεοι τῆς πεπληρωμένης χαρᾶς τῆς μετοχῆς εἰς τήν «κοινήν τῶν ὅλων πανήγυριν», λαβόντες φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός καί δοξάζοντες Χριστόν τόν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν καί ἀνατείλαντα πᾶσι τήν ζωὴν, μεμνημένοι δέ κατὰ τήν πανέορτον ταύτην «κλητήν καί ἁγίαν ἡμέραν», πάντων τῶν ἐν περιστάσεσιν ἀδελφῶν, δεόμεθα τοῦ «πατήσαντος θανάτῳ τόν θάνατον» Κυρίου καί Θεοῦ τῆς εἰρήνης, ὅπως εἰρηνεύῃ τόν κόσμον, καταυγάξῃ τά διαβήματα ἡμῶν πρός πᾶν ἔργον ἀγαθόν καί Αὐτῷ εὐάρεστον, ἀναφωνοῦντες τόν πανευφρόσυνον ὕμνον «Χριστός Ἀνέστη»!

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκδ΄

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρός Χριστόν Ἀναστάντα εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

**Χαιρετισμός τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
γιά τήν ἑκατοστή ἐπέτειο τῆς ἐφημερίδος «Ἡ Ναυτεμπορική»
(1 Ἀπριλίου 2024)**

Ἐκλεκτή ὁμήγουρις,

Μέ πολλή χαρά ἀπευθυνόμεθα ἐκ Φαναρίου πρὸς ὅλους τοὺς ἐκλεκτοὺς συμμετέχοντας στήν ἐπετειακὴ ἐκδήλωση γιά τὴ συμπλήρωση ἑκατονταετίας τῆς ἱστορικῆς ἐφημερίδος «Ἡ Ναυτεμπορική».

Ὁμολογοῦμε ὅτι εἴμεθα συγκινημένοι καὶ ὑπερήφανοι συγχρόνως, διότι ἡ ἐφημερίς αὐτὴ ἀποτελεῖ δημιούργημα Μικρασιατῶν προσφύγων, καρπὸ καὶ ἔνδειξη τῆς παιδείας, τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ φιλοπροόδου πνεύματος πού ἐκόμισαν ἀπὸ τίς ἀλησμόνητες πατρίδες τοῦ Γένους στήν Ἑλλάδα, ὅπου ἔμελλε νά ξεκινήσει ἡ νέα τους ζωή, ὅλα ἐγχαραγμένα βαθιά στήν ψυχὴ τους.

Γνώριζαν οἱ πρόσφυγες τί σημαίνει νά ἔχεις πατρίδα, νά εἶσαι ριζωμένος σέ ἓνα ὑψηλὸ πολιτισμὸ, πού ἄφησε τό ἀποτύπωμά του παντοῦ, σφραγιδα δημιουργικότητας, εἰρήνης, ἀνοικτοσύνης, συμβίωσης καὶ συνεργασίας μέ τό διαφορετικὸ, πνευματικότηας, σεβασμοῦ τῶν παραδόσεων καὶ ὀρθῆς ἱεράρχησης ἀξιών καὶ προτεραιοτήτων. Αὐτὴ ἡ κληρονομιά καρποφόρησε καὶ στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο, ἀφοῦ ἡ ἀνείπωτη καταστροφὴ τῆς Μικρασίας, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης δέν ἐξουθένωσε τὰ ψυχικά καὶ πνευματικά ἀποθέματα τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ μέσα ἀπὸ τὴν μεγάλη περιπέτεια ἀναδύθηκαν νέες δυνάμεις γιά συνέχεια, πρόοδο καὶ προσφορὰ, σύμφωνα καὶ μέ τό ρητό, «Ὅπου μεγαλώνει ὁ κίνδυνος, μεγαλώνει καὶ αὐτὸ πού σώζει». Δέν νοεῖται σύγχρονη Ἑλλάδα χωρὶς τὴν καθοριστικὴ συμβολὴ τῶν προσφύγων τῆς Μικρασίας, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, καὶ ὄχι μόνον, στὴ διαμόρφωση καὶ τὴν πρόδὸ τῆς.

Δεῖγμα καὶ τμῆμα αὐτῆς τῆς προσφορᾶς εἶναι καὶ ἡ Ναυτεμπορική, ὄραμα καὶ δημιουργία τῶν ἀυταδέλφων Πάνου καὶ Τζώρτζη Ἀθανασιάδη. Ὁ πρῶτος γεννήθηκε τό 1899 στὶς Κυδωνίες καὶ σπούδασε στήν Ἑλληνικὴ Ἐμπορικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, ἐνῶ ὁ ἀδελφός του ἦλθε στον κόσμον τό 1912, ἐδῶ, στήν Πόλη, καὶ μεγάλωσε στὸν Πειραιά. Ἐκεῖ, στό ἐπίγειο τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, κυκλοφόρησε στὶς 8 Μαρτίου 1924 τό

«Ναυτικόν καί Ἐμπορικόν Δελτίον Πειραιῶς». Κατά τή Γερμανική Κατοχή διακόπηκε ἡ ἔκδοση τοῦ πρωτοποριακοῦ οικονομικοῦ ἐντύπου, τό ὁποῖον ἐπανακυκλοφόρησε στίς 8 Μαρτίου 1945. Τρία χρόνια αργότερα, στίς 2 Αὐγούστου 1948, μετωνομάσθηκε σέ «Ναυτεμπορική», καλύπτοντας, ἔκτοτε, μέ ἐγκυρότητα καί ἀξιοπιστία, οικονομικά, ναυτιλιακά, ἔμπορικά καί ἐπιχειρηματικά θέματα, ἐνῶ τίς τελευταῖες τρεῖς δεκαετίες ἡ θεματολογία τῆς ἐφημερίδος περιλαμβάνει ὅλο τό φάσμα τῆς εἰδησεογραφίας.

Καθ' ὅλο τόν πρῶτο αἰῶνα τῆς ζωῆς της, ἡ Ναυτεμπορική ἀφουγκραζόταν τούς παλμούς τῆς κοινωνίας, καταφέροντας νά προσαρμόζεται καί νά ἀκολουθεῖ νέους δρόμους στήν ἐνημέρωση. Ὑπῆρξε ἡ πρώτη ἐφημερίδα στήν Ἑλλάδα πού ἐκδόθηκε ἐξ ἀρχῆς σέ σχῆμα tabloid, συντονίστηκε ταχύτατα μέ τό νέο ψηφιακό τοπίο καί, στά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '90, δημιουργήθηκε ἡ ἠλεκτρονική ἔκδοσή της, Naftemporiki.gr, ἐνῶ τό 2022 ἀκολούθησε καί τό Ναυτεμπορική TV. Μέ τήν ἀλλαγή τοῦ ἰδιοκτησιακοῦ καθεστώτος τό ἔτος 2021, τίθεται ἐπί κεφαλῆς τῆς ἡ οἰκογένεια Μελισσανίδη, καί ἡ Ναυτεμπορική ἐπιστρέφει ἐκεῖ ὅπου ξεκίνησε, στόν Πειραιᾶ, στό πρῶτο λιμάνι τῆς χώρας, τό κέντρο τῆς ἑλληνικῆς Ναυτιλίας, ἡ ὁποία εἶναι συνυφασμένη μέ τήν Ναυτεμπορική, τήν «ἀρχαιότερα ἐξ ὅλων τῶν ἐκδοθεισῶν εἰς τό εἶδος τῆς εἰς ὀλόκληρον τόν κόσμον, οικονομική, ἔμπορική, βιομηχανική καί ναυτική ἐφημερίς», πού ξέρει νά ἀκολουθεῖ τήν πορεία τῶν ἀλλαγῶν, νά καταγράφει καί νά ἀξιοποιεῖ τά μηνύματα τῶν σημείων τῶν καιρῶν.

Συγχαίρομε τούς ὑπευθύνους τῆς Ναυτεμπορικῆς γιά τήν ἀποτελεσματική διακονία τῆς πολύπλευρης καί ἀντικειμενικῆς ἐνημέρωσης τοῦ λαοῦ, καί γιά τήν ἀφοσίωσή τους σέ σταθερές καί δοκιμασμένες ἀρχές μέσα στό σύγχρονο ἀσαφές πληροφοριακό περιβάλλον, εὐχόμενοι δέ εὐκαρπη συνέχιση τοῦ ἔργου τῆς ὀρθῆς δημοσιογραφίας καί ἐνημέρωσης, ἐπικαλούμεθα γιά ὅλους ἐσᾶς καί τούς ἀγαπημένους σας τή χάρη καί τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ τῆς σοφίας καί τῆς ἀγάπης.

**Ὁμιλία τῆς Α.Θ.Παναγιότῃτος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. Βαρθολομαίου
πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητρίαις ἐκ σχολείων τῆς Ἑλλάδος
καὶ πρὸς τοὺς φοιτητὰς καὶ τὰς φοιτητρίαις τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ
Πανεπιστημίου Μακεδονίας
(Φανάριον, Παρασκευή, 5 Ἀπριλίου 2024)**

Τιμιώτατοι ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες Ὀφφικιάλιοι,

Ἐλλογιμώτατοι καθηγηταὶ καὶ ἐκπαιδευτικοί,

Ἀγαπητοὶ καὶ ἀγαπητὲς φοιτητὲς καὶ φοιτήτριες, μαθητὲς καὶ μαθήτριες,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Σὰς ὑποδεχόμεσθε μὲ πολλὴν χαρὰ καὶ μὲ πῖο πολλὴ ἀγάπη στήν Καθέδρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὅλους σας καὶ κάθε ἓνα χωριστά! Ἔρχεσθε ἀπὸ διάφορες περιοχὲς τῆς φιλιτάτης Ἑλλάδος. Ἀνεξαρτήτως δὲ ἀπὸ τό ἐάν ἀνήκετε ἐκκλησιαστικῶς σέ Ἐπαρχίες τῆς Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως οἱ μαθητὲς καὶ καθηγητὲς ἀπὸ τό Γυμνάσιο Καράτουλας Ἡλείας, τό Γενικό Λύκειο Πελοπίου Ἀρχαίας Ὀλυμπίας καὶ τό 3ο Γενικό Λύκειο Πύργου, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τόν Ἐλλογιμ. κ. Ἀνδρέα Ζέρβα, Διευθυντὴ Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδευσεως Νομοῦ Ἡλείας, τὴν Μητρόπολη τῶν ὁποίων ἐπισκεφθήκαμε μόλις τόν περασμένο Σεπτέμβριο, ἢ ἐάν ἀνήκετε σέ Μητροπόλεις ὑπαγόμενες ἀπευθείας στοὺς Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ὅπως οἱ διδάσκοντες καὶ οἱ διδασκόμενοι τοῦ 1ου Λυκείου Καλύμνου καὶ τοῦ Γυμνασίου Ἀντιμαχίας Κώου, ἀπὸ δύο προσφιλεῖς Ἐπαρχίες μας στὰ Δωδεκάνησα, εἶστε ὅλοι πεφιλημένα τέκνα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ παρουσία σας ἐδῶ ἀπόψε μᾶς γεμίζει εὐλικρινῆ συγκίνηση καὶ ἐγκαύχηση ἐν Κυρίῳ. Τό ἴδιο ἀσφαλῶς ἰσχύει καὶ γιὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς καὶ μαθητὲς ἀπὸ σχολεῖα τῶν λεγομένων «Νέων Χωρῶν», στή Βόρεια Ἑλλάδα, ὅπως τό 4ο Γενικό Λύκειο Δράμας, τό 9ο Δημοτικό Σχολεῖο Κομοτηνῆς καὶ τό Γενικό Λύκειο Πενταπόλεως Σερρών. Οἱ ποιμενάρχες τῶν Μητροπόλεων σας εἶναι προσφιλέστατοι ἀδελφοὶ ἐν Κυρίῳ, τοὺς δύο ἐκ τῶν ὁποίων, τοὺς ἀγίους Σερρών καὶ Μαρωνείας, εἶχαμε τὴν χαρὰ νὰ ὑποδεχθοῦμε πρόσφατα ἐδῶ στοὺς Φανάρι, τόν δὲ τρίτο, τόν ἅγιο Δράμας, ἀναμένουμε σέ δύο ἀκριβῶς ἑβδομάδες, κατὰ

τὴν Παρασκευὴ τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου.

Διὰ τὸ τέλος ἀφήσαμε τοὺς καθηγητὲς καὶ μαθητὲς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λυκείου Νεαπόλεως καὶ τοῦ 3ου Γυμνασίου Ὁραιοκάστρου, χωρὶς ἀσφαλῶς νὰ παραλείψουμε καὶ τὸν Ἐλλογιμώτατο κύριο Χρῆστο Ρουμπίδη, Διευθυντὴ Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδύσεως Δυτικῆς Θεσσαλονίκης, τὴν ψυχὴ τοῦ περιβαλλοντολογικοῦ συνεδρίου, στὸ ὁποῖο ὅλοι συμμετέχετε, καθὼς καὶ τὸν Ἐλλογιμώτατο κ. Δημήτριο Σταματόπουλο, Καθηγητὴ Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου Μακεδονίας, ἐπὶ κεφαλῆς ὁμίλου φοιτητῶν τοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου. Καὶ ἐσεῖς πού ἐρχεσθε ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης, μᾶς ἀντιλαμβάνεσθε καὶ μᾶς αἰσθάνεσθε καλῶς. Διότι ζῆτε ὑπὸ τὴν ἱερὴ σκιά ἑνὸς Μεγαλομάρτυρος, τοῦ Δημητρίου τοῦ Μυροβλύτου, ὅπως καὶ ἐμεῖς ἐδῶ ἐν Φαναρίῳ ζοῦμε ὑπὸ τὴν σκέπη ἑνὸς ἄλλου Μεγαλομάρτυρος, τοῦ Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου. Ὅποιος θέλει νὰ δίδῃ πιστὴ καὶ πειστικὴ μαρτυρία, πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμος καὶ διὰ τὸ μαρτύριο. Οἱ Ἅγιοι Γεώργιος καὶ Δημήτριος ἦταν «ἕτοιμοι ἀπὸ καιρῶ» καὶ τὸ ἀπέδειξαν μὲ τὴν θυσία τους. Γι' αὐτὸ καὶ εἶναι ἀθάνατοι! Γι' αὐτὸ καὶ μᾶς ἐμπνέουν καὶ μᾶς διδάσκουν καὶ σήμερα, ὕστερα ἀπὸ τόσους αἰῶνες, μὲ τὴν πίστη καὶ τὴ γενναϊότητά τους.

Σᾶς προτρέπουμε πατρικῶς, ἔλλογιμώτατοι κύριοι Καθηγητὲς καὶ ἐκπαιδευτικοί, νὰ προσπαθῆτε πάντοτε, καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ συνθήκες ὑπὸ τίς ὁποῖες ἀσκεῖτε τὴν ἱερὴ ἀποστολή σας δέν εἶναι εὐνοϊκές, νὰ μεταδίδετε στοὺς μαθητὲς καὶ στοὺς φοιτητὲς σας τὰ ἰδανικά αὐτῶν τῶν Μεγαλο-μαρτύρων καὶ τῶν λοιπῶν μεγάλων μορφῶν τῆς ἱστορίας, οἱ ὁποῖες δόξασαν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος μας καὶ ἀποτελοῦν πρότυπα καὶ παραδείγματα πρὸς μίμηση γιὰ ὅλους καὶ ἰδιαίτερος γιὰ τοὺς νέους μας, οἱ ὁποῖοι ἀξιεπαίνως ἐπιθυμοῦν καὶ φιλοδοξοῦν νὰ μεγαλοουργήσουν καὶ πρὸς τοὺς ὁποῖους ἐπιθυμοῦμε νὰ ἀπευθυνθοῦμε τώρα.

Παιδιά μας, ὁ Πατριάρχης σας νοιώθει πάντοτε ἰδιαίτερη συγκίνηση, ὅταν ὑποδέχεται νέους ἀνθρώπους, ὅπως ἐσεῖς, καὶ ἔχει τὴν εὐκαιρία νὰ δῇ ἀπὸ κοντὰ τὰ φωτεινὰ πρόσωπά τους καὶ νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς αὐτοὺς λόγον πατρικόν. Θεωροῦμε πολὺ σημαντικόν νὰ ἐρχεσθε στὴν Πόλη μας, τὴν Πόλη τῶν Πόλεων, τὴν κοιτίδα τῆς Ρωμιοσύνης, καὶ στὸ ἱερό Κέντρο τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸ ὁποῖο ἐδραιωμένο ἐδῶ, ἀπὸ αἰῶνων πολλῶν, μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, καὶ παρὰ τοὺς χαλασμούς τῶν καιρῶν, συνεχίζει καὶ σήμερα τὴν μεγάλη ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἀποστολή του. Καὶ θὰ τὴν συνεχίσῃ καὶ στὸ μέλλον, ὅσο ἀντίθετοι καὶ ἄν

θά πνεύσουν ἐνδεχομένως οἱ ἄνεμοι. Διότι ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία ἔχει συνηθίσει στήν ὑπομονή, στήν καρτερία καί στή σιωπή, καί γνωρίζει ὅτι οἱ κρίσεις ἔρχονται καί παρέρχονται, ἀλλά ἡ πίστις εἰς τόν Ἀναστάντα Χριστό μένει καί φέρει τελικῶς τήν νίκη στόν πιστεύοντα καί ὑπομένοντα. «Ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται» (Ματθ. ί', 22).

Γι' αὐτό καί εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ἐδῶ θά σᾶς ἀποκαλυφθοῦν πολυτιμες ἀλήθειες, θά ἔχετε μοναδικά βιώματα, θά αισθανθῆτε ὄχι σάν ἀπλοῖ ἐπισκέπτες, ἀλλά σάν νά ἐπιστρέψατε στόν οἶκο τοῦ Πατρός σας, σέ τόπους ἱερούς, σέ ἁγιασμένα χῶματα, στοῦ Βοσπόρου τ' ἁγιονέρια. Αὐτό μᾶς τό ἐξομολογοῦνται πολλοί προσκυνηταί. Πρέπει νά γνωρίζετε ὅτι τά πνευματικά βιώματα μᾶς «καταλαμβάνουν», δέν τά δημιουργοῦμε ἐμεῖς, εἶναι πάντοτε ἄνωθεν δωρεά.

Δυστυχῶς, σήμερα ἀγνοεῖται ἡ πνευματική διάσταση ἡ προσεγγίζε-ται μέ ψυχολογικές κατηγορίες. Ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι αὐτό εἶναι μία συρρίκνωση τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης. Ἐνῶ ἀφιερώνουμε πολύ χρόνο γιά τήν ἀπόκτηση χρηστικῆς γνώσης, γιά νά μάθουμε ξένες γλῶσσες, γιά τόν ἀθλητισμό, τή διασκέδαση καί τά παρόμοια, λησμονοῦμε εὐκολα ὅτι θέλουν χρόνο καί ὁ σεβασμός, καί ἡ πνευματική ζωή, ἡ προσευχή, ἡ αὐθυπέμβαση, ἡ θυσιαστική ἀγάπη καί ἡ ἀλληλεγγύη. Ὅλα αὐτά εἶναι δῶρο τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί ἐμεῖς πρέπει νά ἀνοίξουμε τήν καρδιά μας, κι αὐτό εἶναι ὑπόθεση ἄσκησης, προσπάθειας, δεσμευμένης ἐλευθερίας.

Συμμετείχαμε ὅλοι σήμερα στήν Ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, στούς Χαιρετισμούς τῆς Παναγίας. Ἡ τιμή πρὸς τή Θεοτόκο εἶναι κεντρική πτυχή τῆς πίστεως στήν ἐνανθρώπιση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καί στή διάνοιξη δι' αὐτῆς στόν ἄνθρωπο τῆς ὁδοῦ πρὸς τήν κατά χάριν θέωση. Ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας μέ τόν Χριστό στήν ἀγκαλιά της εἶναι τό ζωτικό κέντρο τῆς εὐσέβειας τῶν Ὁρθοδόξων, εἶναι ὀλόκληρη ἡ πίστη καί ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν ἐν Χριστῷ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Στόν Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό, ὅπου βρισκόμαστε, ὑπάρχουν δύο ξεχωριστές, μοναδικές εἰκόνες τῆς Παναγίας, ἡ Παναγία ἡ Παμμακάριστος στό νότιο κλιτος, ἀπό τήν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή ἐδῶ κοντά, καί ἡ Παναγία ἡ Φανερωμένη στό βόρειο, ἀπό τό ὁμώνυμο μοναστήρι στήν Κύζικο, στά νότια παράλια τοῦ Μαρμαρᾶ. Ἡ κάθε εἰκόνα εἶναι μία πρόταση ζωῆς καί ἐλευθερίας, μία βαθυστόχαστη θεολογική γλῶσσα, ἡ κατανόηση τῆς ὁποίας ἔχει τίς προϋποθέσεις της, θέτει ὄρους στόν

καθένα μας, είναι υπόθεση βαθειᾶς παιδείας.

Είναι βέβαιον ὅτι ἡ διαπαιδαγώγηση τῆς νέας γενεᾶς εἶναι ἔργο δύσκολο καί πολύ ἀπαιτητικό. Σήμερα, στά ἐγγενῆ προβλήματα τοῦ παιδευτικοῦ ἔργου προστέθηκαν πρωτόγνωρες προκλήσεις, οἱ ὁποῖες συνδέονται πρωτίστως μέ τήν κυριαρχία τῶν νέων τεχνολογιῶν στήν ἐκπαίδευση. Τό διαδίκτυο δέν μεταδίδει ἀπλῶς γνώσεις, εἶναι παράλληλα καί πηγή ἀξιῶν. Λόγω καί ἄλλων παραγόντων πού ἀλλάζουν ριζικά τή ζωή μας, ἡ διατήρηση τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐκπαί-δευσης καθίσταται στήν ἐποχή μας πολύ δύσκολη.

Τί ποιητέον; Σαφῶς ἡ μεγάλη δύναμις τῆς ἐποχῆς εἶναι ἡ ἐπιστήμη καί ἡ τεχνολογία. Ὑπενθυμίζουμε ὅμως, ὅτι μεγάλες δυνάμεις εἶναι καί ἡ πίστη, ἡ ἀγάπη καί ἡ ἐλπίδα, ἡ ἐλευθερία καί ἡ εὐθύνη, ὁ σεβασμός τῆς ἀνθρώπινης ἐλευθερίας καί τῆς ἀξιοπρέπειας. Ἀδυνατοῦμε νά φαντασθοῦμε ὅτι τό μέλλον ἀνήκει σέ μία παιδεία, ἡ ὁποία βλέπει τόν ἀνθρωπο ἀπλῶς ὡς βιολογική μονάδα καί τόν προσανατολίζει ἀποκλειστικά στήν κάλυψη τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν καί στήν ἱκανοποίηση τῶν αἰσθήσεων. Πιστεύουμε ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη παράδοσή μας ἀποτελεῖ ταμειυ-τήρα ὑψηλῶν ἀξιῶν, οἱ ὁποῖες κρατοῦν ἀνοικτή τήν πύλη τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ ἀνθρωπος δέν εἶναι μόνον «πολίτης τοῦ κόσμου», ἀλλά «οὐρανοπολίτης», εἶναι ὄν μέ αἰώνιο προορισμό, τό ὅποιο, σύμφωνα μέ τά λόγια τοῦ Χριστοῦ, δέν ζεῖ «ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ». Ἐδῶ βρίσκεται μία αὐθεντική ἐναλλακτική πρόταση παιδείας!

Αὐτές τίς ἀλήθειες διεφύλαξε καί καλλιέργησε τό Πατριαρχεῖο μας, ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἀγωνίστηκε γιά τήν παιδεία τοῦ Γένους ἐπί μακροῦς αἰῶνες καί σέ καιροῦς χαλεπούς, συνεχίζει δέ νά προσφέρει ἀάμπολλα στόν πνευματικό πολιτισμό. Στό πνεῦμα αὐτό, κλείνουμε τήν προσφώνησή μας, ἐπανα-λαμβάνοντας ὅσα εἶπαμε πρὶν δύο ἀκριβῶς ἐβδομάδες πάλι σέ μαθητές καί μαθήτριες: «Εἶναι ζωτικῆς σημασίας», τονίσαμε, «νά γνωρίζουν οἱ νέοι καί οἱ νέες μας τήν καταλυτική προσφορά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στό Γένος, καί τόν κεντρικό ρόλο του στη διαμόρφωση τῆς ταυτότητάς μας, τῆ σημασία του γιά τήν πορεία μας πρὸς τό μέλλον, καθῶς καί τήν πανορθόδοξη, παγχριστιανική καί πανανθρώπινη ἀποστολή του. Δέν ἐπαρκοῦν ἡ τεχνολογική ἐγγραμματοσύνη, ἡ ἐπιστημονική γνώση, ἡ οικονομική πρόοδος καί οἱ σύγχρονες ἰδέες γιά τή συγκρότηση καί διάσωση τῆς ἰδιοπροσωπίας μας, πού ἔχει σύμβολο τήν Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία».

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δέν εἶναι μεσαιωνική καί σκοταδιστική,

ὅπως κατηγορεῖται καί παρουσιάζεται ἐνίοτε. Ἡ δέ Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι γεμάτη ἀπό φῶς καί περισσότερο φῶς – τό ἀνέσπερο φῶς τῆς Ἀναστάσεως, τό ἰλαρό φῶς Ἐκείνου, ὁ Ὅποιος διέλυσε ὅλα τὰ σκοτάδια καί εἶπε μέ θεϊκή αὐτογνωσία καί αὐτοπεποίθησι: «ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰωάν. ἡ', 12).

Μὲ αὐτές τίς σκέψεις καί τὰ αἰσθήματα, εὐχόμεθα πρὸς ὅλους σας, ἀγαπητοὶ μας προσκυνηταί, εὐχάριστη καί ψυχωφελῆ διαμονή στήν Πόλη τοῦ Κωνσταντίνου. Εὐρίσκεσθε σέ χώρο ἱερό καί καθαγιασμένο διά τῶν καλῶν ἀθλήσεων πλείστων μαρτύρων καί ὁμολογητῶν τῆς πίστεώς μας, σέ τόπο ὅπου ἄνθισε ὁ μοναχισμός καί τὰ θεολογικά γράμματα, ὅπου συνήλθαν Σύνοδοι Οἰκουμενικές καί τοπικές, ὅπου συνετελέσθησαν μεγάλα καί ἱστορικά γεγονότα. Προσπαθήστε, λοιπόν, νά ἀκούσετε κατά τίς ἡμέρες αὐτές τήν φωνή τῶν αἰῶνων καί νά συλλάβετε τό μήνυμα τῆς ἱστορίας, τῶν μνημείων καί τῶν προσκυνημάτων, τῶν λίθων καί τῶν κεράμων, στούς χώρους πού θά ἐπισκεφθῆτε.

Ἐκφράζουμε ἀκόμη μία φορά τή χαρά μας γιά τήν παρουσία σας στή Βασιλεύουσα καί στό Φανάρι, σᾶς ἀπονέμουμε τήν Πατριαρχική μας εὐλογία καί ἐπικαλούμαστε δι' ὅλους ἐσᾶς καί τούς ἀγαπημένους σας ὅλα τὰ καλά τοῦ Θεοῦ.

Καλή Σαρακοστή, εὐλογημένη πορεία πρὸς τή Μεγάλη Ἑβδομάδα καί εὐφρόσυνο Ἅγιον Πάσχα!

**Ὁμιλία τῆς Α.Θ.Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν χοροστασίαν εἰς τὴν Γ' Στάσιν τῶν Χαιρετισμῶν
ἐν τῷ Ἱερῷ Ἀγιάσματι τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν
(5 Ἀπριλίου 2024)**

Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε Ἀλικαρνασσοῦ κύριε Ἀδριανέ, Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενε τῆς Περιφερείας Φαναρίου – Κερατίου Κόλπου,

Εὐλαβεῖς Πατέρες,

Ἐσοχῶτατε κ. Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα,

Honorable Consul General of Ukraine,

Ἐλλογιμώτατοι ἐκπαιδευτικοί,

Ἀγαπητά μας παιδιά,

Δαέ τοῦ Θεοῦ εὐλογημένε,

Ἀνοιξιάτικη εἶναι κάθε χρόνο ἡ ποιμαντορική ἐπίσκεψί μας εἰς τόν ἱερόν αὐτόν χώρον, τόν ἡγιασμένο ἀπό αἰῶνων πολλῶν. Ἐπειδή δέ εἶναι χώρος γεμάτος ἀπό θάμβος καί ἔκστασι, ἀπό θρύλους καί παραδόσεις, διὰ τοῦτο τό ἅγιασμα αὐτό τῶν Βλαχερνῶν ἐλκύει καί συγκαλεῖ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους πολλούς πιστούς ὄχι μόνον ἀπό τὴν Πόλι μας, ἀλλὰ καί ἀπό τό ἐξωτερικό, ἰδιαίτερος κατὰ τά τελευταῖα ἔτη.

Καί δέν εἶναι μόνον οἱ Βλαχέρνες ἱστορικό προσκύνημα τῆς Πόλεως τοῦ Κωνσταντίνου. Κάθε γωνία, κάθε ναός, κάθε ἅγιασμα καί κάθε ἐρειπωμένο Μοναστήρι της εἶναι καί τόπος προσκυνήματος δι' ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς. Ἀλλὰ οἱ Βλαχέρνες, ἐπειδὴ συνάπτονται καί συνδέονται ἄμεσα μέ τόν Ἀκάθιστο Ὑμνο, δι' αὐτό μᾶς φέρουν ἐδῶ παρά τό ὕδωρ τό ζῶν, τό ἀλλόμενον εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἰδιαίτερος κατὰ τὴν εὐλογημένη αὐτὴ περίοδο τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ποὺ κάθε Παρασκευὴ της εἶναι ἀφιερω-μένη εἰς τὴν Ὑπέρομαχον Στρατηγόν τοῦ Γένου μας. Καί συρρέουν ἐδῶ τά πλήθη τῶν πιστῶν ἀπό βαθεῖαν πίστιν πρὸς τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν καί ἀπό ἀγάπην πρὸς τὴν Βλαχερνιώτισσα Παναγία Μητέρα Του, ἀλλὰ καί ἀπό τὴν ἀνάγκη τῆς προσευχῆς, τῆς ἐπικοι-νωνίας μέ τόν Θεό, ἡ ὁποία ὀρθῶς ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἡ μεγαλυτέρα δύναμις ἐπὶ τῆς γῆς.

Διότι πράγματι, ἐάν δέν ἀντλήση κανεὶς δύναμι ἀπό τὴν πηγὴ τῆς παντοδυναμίας ποὺ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ἀπὸ ποῦ ἀλλοῦ πορεῖ νά

τήν άντλήση; Από τόν πλουτο, τή δόξα, τήν κοσμική έξουσία, από τό κάλλος, πού όλα έρχονται και παρέρχονται ως άνθος πού μαραίνεται και ως οναρ πού παρέρχεται; Μόνον όποιος στηρίζει τήν έλπίδα του εις τόν Θεόν, μόνον εκείνος είναι οντως ισχυρός. «Επίρριψον επί Κύριον τήν μέριμνά σου και αυτός σε διαθρέψει» (Ψαλ. νδ', 23), ύλικώς και πνευματικώς!

Έδω προσευχηθήκαμε σήμερα στόν Κύριο και στή Μητέρα Του χωρίς πολυφθόγγους ρήτορας και χωρίς έξωτερικά μεγαλεία. Σεμνά, κατανυκτικά, εύλαβικά. Και άντλήσαμε δύναμι διά τό υπόλοιπο τής Μεγάλης Τεσσαρακοστής, αλλά και όλόκληρης τής ζωής μας. Η σχέση μας μέ τό ποιήμα του Ακαθίστου Ύμνου, τήν Γ' στάσι του οποίου μόλις ψάλαμε προς τήν Παναγία μας, δέν πρέπει να μένη έξωτερική, μόνο σε ώραία σχήματα και λόγια, αλλά είναι ανάγκη να γίνη βαθύτερη και περισσότερο ουσιαστική. Χρειάζεται μήσις εις τό μέγα μυστήριον τής λυτρώσεως και προσαρμογή εις τάς νέας προοπτικές πού αυτό ανοίγει προς όλόκληρη τήν ανθρωπότητα. «Νέαν έδειξε κτίσιν, εμφανίσας ό Κτίστης, ήμιν τοις ύπ' αυτού γενομένοις». Η ανοίξι, ή οποία ανανεώνει τήν φύσιν και εις τήν οποία έχουμε εισέλθει, μάς βοηθεϊ να κατανοήσουμε τήν πνευματική αυτή αναγκαιότητα.

Τούτο εύχόμεθα σε όλους εσας τους εύλαβεις προσκυνητές τής Βλαχερνιώτισσας και επικαλούμεθα έφ' ύμάς τήν χάριν και τήν προστασίαν της. Ίδιατέρως καλωσορίζουμε τόν Όσιολογιώτατο Ήγούμενο τής Ι. Μονής Έσφιγμένου Αγίου Όρους, Αρχιμανδρίτη κ. Βαρθολομαϊο, επί κεφαλής πολυμελοϋς όμίλου προσκυνητών, οι όποιοι κάθε χρόνο τήν Γ' Παρασκευή των Νηστειών πραγματοποιοϋν έδω στις Βλαχέρνες τό έτήσιο προσκύνημά τους. Ευχαριστοϋμε ολοθέρμως τόν άγιο Ήγούμενο για τήν αγάπη και τήν αφοσίωσί του προς τήν Μητέρα Εκκλησία και επιθυμοϋμε να τόν διαβεβαιώσουμε και για τήν δική μας αγάπη και διαρκή μέριμνα προς τήν περι αυτόν προσφιλή αδελφότητα. Επιλαμβανόμεθα δε τής εύκαιρίας διά να εκφράσουμε τήν ευαρέσκειά μας προς τόν νέον Πολιτικόν Διοικητήν του Αγίου Όρους Έξοχ. κ. Αναστάσιον Μητσιάλην, ό όποιος σε πρόσφατη δήλωσή του εξέφρασε τήν ύποστήριξή του προς τόν δικαιο άγώνα τής κανονικής αδελφότητος Έσφιγμένου εναντι των καταπατητών τής περιουσίας και τής ιστορίας της. Ευχόμεθα ολοκαρδίως ή εκφρασθεισα αυτή συμπαράστασις του κυρίου Πολιτικού Διοικητοϋ να μή μείνη μόνον εις τό επίπεδο των ώραίων λόγων, αλλά να συνοδευθη και από τίς αναγκαίες προς τούτο κυβερνητικές ενέργειες. Διότι είναι πράγματι προκλητικόν και

ἀπογοητευτικόν, αἱ σχετικαί ἀποφάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Δικαιοσύνης νά παραμένουν μέχρι καί σήμερα ἀνεφάρμοστες καί ἀνεκτέλεστες ἀπό τούς ἐκάστοτε κρατοῦντες ἑνός Κράτους Δικαίου καί ἱστορικοῦ μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καί τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

Μέ ιδιαίτερη χαρά ὑποδεχόμεθα καί τόν ὄμιλο μαθητῶν καί καθηγητῶν ἀπό τό 6ο Γυμνάσιό Ἡρακλείου Κρήτης, ὑπό τήν ἡγεσία τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ αὐτοῦ Ἑλλογμ. κ. Εὐστρατίου Μαλακόζη. Αγαπητά μας παιδιά, δέν εἴσθε καί δέν ἔρχεσθε ὡς ξένοι πρὸς ἐμᾶς. Εἴσθε τέκνα κατὰ πνεῦμα τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, προερχόμενα ἀπό περιοχὴ τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς, ἀπό τήν ἁγιοτόκο Κρήτη, οἱ ἱστορικοὶ καί πνευματικοὶ δεσμοὶ τῆς ὁποίας μέ τήν Πόλι αὐτὴν εἶναι στενοὶ καί ἀδιαμφισβήτητοι. Οὐδεμία ἀπόστασι χρονικὴ χωρίζει ἐμᾶς σήμερα ἀπό τούς προγόνους σας, ὅπως καί οὐδεμία ἀπόστασι τοπικὴ χωρίζει ἐμᾶς ἐδῶ στήν Πόλι ἀπὸ ἐσᾶς στό Ἡράκλειο. Ὅλοι ἐμεῖς, οἱ τότε καί οἱ σήμερα, οἱ ἐδῶ καί οἱ ἐκεῖ, συγκροτοῦμε ἕνα ἀδιαίρετο σύνολο φορέων καί διακόνων ὑψίστων καί ἀκαταλύτων ἀξιῶν, οἱ ὁποῖες ἀντέχουν σέ ὅλες τίς ἰδιοτροπίες τῆς ἱστορίας, διότι εἶναι ἀξίες αἰώνιες!

Συγχαίρουμε ἐσᾶς καί τούς καλοὺς καί ἀξιόους καθηγητές σας γιὰ τίς οἰκολογικὲς εὐαισθησίες καί τό ἐνδιαφέρον σας γιὰ τήν προστασία τῆς κτίσεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕνα ἀπό τούς κεντρικοὺς πυλῶνες καί τῆς δικῆς μας ταπεινῆς διακονίας ἐν Φαναρίῳ καί ἐκ Φαναρίου. Εὐχόμεθα καλὴ ἐπιτυχία στή διεξαγωγὴ τοῦ περιβαλλοντολογικοῦ συνεδρίου σας καί καλὴ πρόοδο στίς σπουδές σας! Τό Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο θά εἶναι πάντοτε στό πλευρό σας, ὡς μία στοργικὴ μητέρα μέ ἀνοικτὴ τὴν θύρα καί τὴν καρδιά της, ὁ δὲ Πατριάρχης σας θά σᾶς ἔχη διαρκῶς στίς προσευχές του, τόν κάθε ἕνα καί τὴν κάθε μία ἀπὸ ἐσᾶς.

Περαίνοντες τόν λόγον, εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας τόν ἀδελφόν ἅγιον Ἀλικαρνασοῦ διὰ τὴν μετὰ ζήλου καί ἀγάπης ἐπιτέλεσιν τῆς εὐθύνης διαποιμάνσεως, ἐξ ὀνόματος ἡμῶν, τῶν Χριστιανῶν μας τῆς περιοχῆς αὐτῆς καί διὰ τὴν ἐν γένει ἀνύστακτον ἐποπτεῖαν του τῆς Περιφερείας Φαναρίου-Κερατίου Κόλπου. Εὐλογοῦμεν δὲ πατρικῶς καί τὴν Ἐντιμον Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν Βλαχερνῶν, ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Ἐντιμοτάτου καί δραστηρίου κυρίου Νικολάου Καλαμάρη, καί τούς ἀφανεῖς συνεργάτας αὐτῶν, διὰ τὴν διατήρησιν ἐν εὐπρεπείᾳ τοῦ ἱεροῦ καί ἱστορικοῦ αὐτοῦ χώρου καί διὰ τὴν συνέχισιν μιᾶς μακρᾶς καί τετιμημένης, ἀλλὰ καί ὑπευθύνου παραδόσεως.

Βοήθειά μας ἡ Παναγία! Καλό καί εὐφρόσυνον τό ἐπικείμενον Ἄγιον Πάσχα!

**Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν χειροθεσίαν τοῦ Νικολάου Μιχαηλίδου
εἰς Ἄρχοντα Χαρτουλάριον τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης
Ἐκκλησίας
(Φανάριον, 6 Ἀπριλίου 2024)**

Ἐντιμολογιώτατε Ἄρχων,

Μέ πολλήν συγκίνησιν καί ἰδιαιτέραν χαράν χειροθετοῦμεν σήμερον, εἰς τόν Πάνσεπτον Πατριαρχικόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, κατὰ τόν Μέγαν Ἐσπερινόν τῆς Κυριακῆς τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ὑμᾶς, σάρκα ἐκ τῆς σαρκός τῆς ἐνταῦθα Ὁμογενείας, εἰς Ἄρχοντα Χαρτουλάριον, καί σᾶς ἐντάσσομεν εἰς τὴν χορείαν τῶν Ὁφφικιαλίων τοῦ Θρόνου, καλοῦντες τὴν Ἐντιμολογιότητά σας εἰς ἔργον διακονίας ἐντός τῆς κατ' ἐξοχὴν διακονικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ὁρθοδοξίας, πιστῆς ἀμετακινήτως εἰς τόν Κύριον αὐτῆς, ὁ ὁποῖος οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι.

Μέ μεγάλην ἱκανοποίησιν ἐξαίρομεν τό γεγονός ὅτι ὁ βίαιος ξεριζωμός σας ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἀπελάσεων τοῦ 1964/65 ὄχι μόνον δέν ἔσβησε μέσα εἰς τὴν ψυχὴν σας τό ἀποτύπωμα τῆς καταγωγῆς καί τῆς ταυτότητός σας, ἀλλὰ τό ἐκράτυνε. Αὐτό κατέστη πυξίς τῆς ζωῆς σας καί σᾶς ὠδήγησε πάλιν, ἐν καιρῷ εὐθέτῳ, εἰς τὴν πατρῶαν γῆν, ἐκ τῆς ὁποίας ὑπήρξατε μακρὰν μόνον ἐν σώματι. Μετά ἀπό μίαν ἐπιτυχή ἐπαγγελματικὴν πορείαν καί ἀνέλιξιν εἰς τὴν θάλασσαν καί τόν ἐπιχειρηματικόν τομέα, ἀφιερῶσατε τόν ἑαυτόν σας εἰς τὴν ἔρευναν καί μελέτην τῆς ἱστορίας, ἀσχολούμενος κατ' ἐξοχὴν μέ θέματα σχετικὰ μέ τὴν Πόλιν μας.

Μοναδική καί ἀξιάγαστος εἶναι ἡ ἀφοσίωσίς σας, μεταξύ τῶν ἐτῶν 2009 καί 2014, εἰς τὴν ἀποκατάστασιν, συντήρησιν καί ἀνάδειξιν τοῦ κοιμητηρίου μας εἰς τό Σισλί καί ἡ ἐνταξίς του εἰς τὴν «Ἐνωσιν τῶν σπουδαίων κοιμητηρίων τῆς Εὐρώπης». Εἰς τό πλαίσιον αὐτῆς τῆς προσπαθείας ἀνήκει καί ἡ δημιουργία τοῦ ντοκιμαντέρ «Τότε οἱ νεκροὶ πεθαίνουνε, ὅταν τούς λησμονᾶνε».

Χάρις εἰς τὴν συγκινητικὴν συμβολὴν σας, ἀπεπερατώθη προσφάτως καί ὁ καθαρισμός καί ἡ συντήρησις τῶν Πατριαρχικῶν τάφων καί ἐνετάχθη καί τό ἱστορικόν Κοιμητήριον Βαλουκλῆ εἰς τὴν Ἐνωσιν τῶν σπουδαίων κοιμητηρίων τῆς Εὐρώπης. Σᾶς ἐκφράζομεν

τὴν Πατριαρχικὴν εὐαρέσκειάν μας δι' ὅλα αὐτά.

Ἀξιολογώτατον εἶναι, ἀγαπητέ Ἄρχων, καὶ τό συγγραφικόν σας ἔργον. Μὲ τό βιβλίον σας «Τά Ἑλληνοτουρκικά καί οἱ Κωνσταντινουπολίτες ἐθελοντές στόν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον (1939-1944)», ἀνεδείξατε τόν πατριωτισμόν καί τήν γενναιότητα τῶν ἡμετέρων, τήν πίστιν τῶν εἰς τήν ἐλευθερίαν καί τόν ἀγῶνά τῶν κατά τοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ καί τῆς βαρβαρότητος. Αναφέρομεν καί τόν δεύτερον τόμον τοῦ ἔργου αὐτοῦ, μέ τίτλον «Στόν δρόμον πρός τήν ἀλήθειαν», ὅπου περιγράφετε τό ταξίδιον ἐπιστροφῆς εἰς τήν Πόλιν τῶν ἐθελοντῶν Κωνσταντινουπολιτῶν μέ τό πλοῖον «Εὐαγγελίστρια», μέ τραγικήν κατάληξιν. Πρός τιμὴν ὄλων αὐτῶν, κατεσκευάσατε εἰς τό Παλαιόν Φάληρον τό «Μνημεῖον Πεσόντων Κωνσταντινουπολιτῶν κατά τόν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον», τό ὅποιον προτιθέμεθα νά ἐπισκεφθῶμεν εἰς πρώτην εὐκαιρίαν.

Γνωρίζομεν, Ἐντιμολογιώτατε, ὅτι θά ἀκολουθήσουν καί ἄλλαι ἐκδόσεις ἐκ μέρους σας. Τιμᾶσθε σήμερον δι' ὅλα αὐτά τά σεμνά καί προσφιλή, τά ἀξιέπαινα καί χρηστά, τά ὅποια κατωρθώσατε. Θά φέρετε ἀπό τῆς σήμερον ὡς ὀφικιᾶλιός μας τόν ὑψηλόν τίτλον τοῦ Ἄρχοντος Χαρτουλαρίου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ὁ Χαρτουλᾶριος ἦτο πολιτικόν καί ἐκκλησιαστικόν ἀξίωμα εἰς τήν Ανατολικήν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν καί εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ὑπεύθυνος τῶν προμηθειῶν διὰ τήν «δημοσίαν ἰματιοθήκην» καί διὰ τόν ἰματισμόν τοῦ στρατοῦ καί τοῦ ναυτικοῦ, ὁ Χαρτουλᾶριος ἐμφανίζεται ἀπό τόν 8^{ον} αἰῶνα εἰς τήν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τῶν οικονομικῶν, μέ ἀρμοδιότητα διὰ τήν καλήν λειτουργίαν τῶν κρατικῶν κοινωφελῶν, φιλανθρωπικῶν καί εὐαγῶν ἰδρυμάτων. Ἐπί Λέοντος τοῦ Σοφοῦ ἀνατίθεται εἰς τόν Χαρτουλᾶριον ἡ εὐθύνη διὰ τό κρατικόν θησαυροφυλάκιον καί δι' ὅλας τὰς σχετικὰς οικονομικὰς ὑπηρεσίας, ἐνῶ κατά τήν ἐποχὴν τῶν Παλαιολόγων καθίσταται οὗτος διευθυντής τῆς εἰδικῆς ὑπηρεσίας ἐλέγχου τῶν ἀποθεμάτων χρυσοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας. Χαρτουλᾶριοι ὑπῆρχον καί εἰς τὰ «Θέματα», οἱ ὅποιοι εἶχον τήν εὐθύνην διὰ τήν φορολογίαν καί διὰ τὰς πληρωμάς τοῦ στρατοῦ καί τῶν δημοσίων λειτουργῶν.

Εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν Χαρτουλᾶριος ἐποποθετεῖτο εἰς κάθε ἐπισκοπὴν καί ἦτο ὑπεύθυνος διὰ τό ληξιαρχεῖον. Ὡς Χαρτουλᾶριοι χαρακτηρίζονται ἐπίσης προσωπικοὶ ἀπεσταλμένοι τοῦ Πατριαρχοῦ Κωνσταντινουπόλεως μέ εἰδικὴν ἀποστολήν, ἐνῶ τό ἀξίωμα συναντᾶται καί εἰς τόν χώρον τοῦ μοναχισμοῦ. Σώζονται μέχρι σήμερον σφραγίδες

τῶν Χαρτουλαρίων.

Σᾶς συγχαίρομεν, ἀγαπητέ Ἄρχων, διά τήν ἀνύψωσίν σας εἰς τό τιμητικόν τοῦτο ἀξίωμα, βέβαιοι ὅτι θά ἀποδειχθῆτε ἀντάξιος τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Πατριάρχου σας. Καλωσορίζομεν τοὺς συναγαλλομένους οἰκείους σας καί εὐχόμεθα πολὺκαρπον συνέχισιν τοῦ ωραίου ἔργου σας, τό ὁποῖον τιμᾷ τήν Μητέρα Ἐκκλησίαν καί τήν περί αὐτήν προσφιλεῖ ἑδῶ Ὁμογένειαν, ἐκ τῶν σπλάγχνων τῆς ὁποίας προέρχεσθε. Σᾶς εὐχόμεθα ὑγίαν καί πᾶσαν ἄνωθεν εὐλογίαν, ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑμᾶς καί ἐπί τοὺς ἠγαπημένους σας τήν ἀφθιτον χάριν καί τό ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ τῶν θαυμασίων.

Ἄξιος!

Ἀντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τό δεῖπνον εἰς τήν Ἀθηναϊκὴν Λέσχην
(15 Ἀπριλίου 2024)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κύριε
Τερώννυμε,

Ἐνδοξότατε Πρόεδρε τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀθηναϊκῆς
Λέσχης κύριε Κουκουλομάττη,

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς,

Ἐξοχώτατοι κύριοι Ὑπουργοί,

Ἐνδοξότατοι, κύριε Ἀρχηγέ ΓΕΕΘΑ καί λοιποὶ ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ
τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες Ὀφφικιάλιοι,

Ἐντιμότατα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀθηναϊκῆς
Λέσχης,

Ἐκλεκτοὶ συνδαιτυμόνες,

Μετά πολλῆς χαρᾶς εὐρισκόμεθα ἀνάμεσα σᾶς, εἰς τήν ἐμβληματικὴν
Ἀθηναϊκὴν Λέσχην, ἱστορικὸν θεσμόν καί σύμβολον τῆς νεωτέρας
περιόδου τοῦ κλεινοῦ ἄστεος ὡς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος, ἐν σπουδαῖον
καθίδρυμα, τό ὁποῖον ἀριθμεῖ μεταξύ τῶν μελῶν του διαπρεπῆ μέλη
τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας ἀπό τούς χώρους τῆς πολιτειακῆς ἡγεσίας
καί τῆς πολιτικῆς, τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ πολιτισμοῦ καί τῶν γραμμάτων,
τῶν ἐπιστημῶν καί τῶν τεχνῶν, τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου καί τῶν
ἀνθρώπων τῆς κοινωνικῆς προσφορᾶς καί φιλανθρωπίας. Ὅντως,
ὑπάρχει τό «πνεῦμα τῆς Ἀθηναϊκῆς Λέσχης», ὡς συνδυασμός καί
ἐκφρασις τῶν πνευματικῶν καί ἀνθρωπιστικῶν ἀξιών, αἱ ὁποῖαι δέν
γνώρίζουν σύνορα καί ἔχουν παγκόσμιον ἐμβέλειαν.

Ἡμεῖς πιστεύομεν εἰς τήν τετράσημον ἐνότητα τοῦ Γένους, εἰς τήν
παρουσίαν καί νέαν καρποφορίαν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος
εἰς τό Βυζάντιον, ὥστε νά ἔξη σημειωθῆ εὐστόχως, ὅτι «Ὁ Ἑλληνισμός
βυζαντινίζει», ὑπό Δυτικῶν ὅτι «εἰς τό Βυζάντιον τό ἀρχαῖον ἑλληνικόν
πνεῦμα ποτέ δέν ἔσβησε», ἢ, ἀκόμη, ὑπό τοῦ μακαριστοῦ π. Γεωργίου
Φλωρόφσκυ, ὅτι «Ὁ Ἑλληνισμός ὀλοκληρώθηκε μέσα στήν Ἐκκλησία». Τά

ιδανικά τοῦ Γένους διαφυλάσσονται καί ἐμπλουτίζονται μέ κοινοτικόν περιεχόμενον κατά τήν περίοδον τῆς Ὀθωμανικῆς κυριαρχίας, εἰς δέ τήν νέαν ὄντότητα τοῦ Νεοελληνικοῦ κράτους καί τῆς δημιουργικῆς ἐντάσεως μεταξύ ἀρχαίων ριζῶν, βυζαντινῆς καί μεταβυζαντινῆς κληρονομίας, νεωτέρων καί νεωτερικῶν προσανατολισμῶν καί τῶν πολλῶν περιπετειῶν τοῦ Γένους, δημιουργεῖται ἡ σύγχρονος ταυτότης τῆς Ἑλλάδος, περί τῆς ὁποίας ἰσχύουν τά λόγια τοῦ Ὀδυσσεά Ἑλύτη, ἀπό τό Ἄξιόν ἐστι: *«τῆς Ἀσίας ἄν ἀγγίξει ἀπό τῆ μιά, τῆς Εὐρώπης λίγο ἄν ἀκουμπᾶ, στόν αἰθέρα στέκει νά καί στή θάλασσα μόνη τῆς».*

Πόσο «μόνη τῆς» εἶναι ἄραγε ἡ χώρα, εἰς τήν ὁποίαν ἐγεννήθη ἡ μεγάλη ἰδέα τῆς ἐλευθερίας, πού καθώρισεν ἕκτοτε τόν ροῦν τῆς ἱστορίας, ἐνεπλουτίσθη μέ τόν Χριστιανισμόν διά τῆς συνδέσεώς της μετά τοῦ «ἐν Χριστῷ καί κατά Χριστόν εἶναι», μετά τῆς «ἀληθεστάτης ἐλευθερίας» ὡς δωρεᾶς, ἡ ὁποία, εἰς τήν βίωσιν καί τήν αἰώνιον προοπτικήν της, ὑπερβαίνει τά ὅρια κάθε ἀνθρωπισμοῦ, ἐκφραζομένη ὡς θυσιαστική ἀγάπη, «οὐ ζητοῦσα τά ἑαυτῆς», ἀλλά «τά τοῦ ἑτέρου».

Μέ αὐτάς τάς σκέψεις, εὐγνώμονες διά τήν εὐγενῆ πρόσκλησιν καί τήν τιμήν, εὐχαριστοῦντες διά τήν εὐκαιρίαν ἐπικοινωνίας πρόσωπον πρός πρόσωπον μετά πάντων ὑμῶν καί διά τό ὡραῖον δεῖπνον, μεταφέρομεν τήν εὐλογίαν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ᾧψει δέ τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου διαβεβαιοῦμεν ὑμᾶς, ὅτι θά συνεχίσωμεν νά φυλάσσωμεν, τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος καί μέ τήν χάριν τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, τά ὅσια καί τά ἱερά τοῦ Γένους εἰς τό Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας, τήν Πόλιν τοῦ Κωνσταντίνου, εἰς τάς ἀλησμονήτους πατρίδας καί εἰς τήν οἰκουμένην ὅλην. Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, ἐξαιτούμενοι τάς ὑμετέρας προσευχάς, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς τήν χάριν καί τήν εὐλογίαν τῆς Παναγίας τῆς Βλαχερνίτισσας καί τό ἀμέτρητον ἔλεος τοῦ Υἱοῦ καί Θεοῦ τῆς, τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εὐλογημένην πορείαν πρός τό Ἅγιον Πάσχα!

Εὐχαριστοῦμεν καί πάλιν!

Όμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότῆτος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
εἰς τόν Φιλολογικόν Σύλλογον «Παρνασσός»
(Αθήναι, 17 Ἀπριλίου 2024)

Ἰερώτατοι ἀδελφοί Ἰεράρχαι,

Ἐλλογιμώτατε κύριε Πρόεδρε τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου
«Παρνασσός»,

Ἐντιμώτατα μέλη τῆς Ἐφορείας,

Ἐλλογιμώτατοι ὁμιληταί καί λοιποί συντελεσταί τῆς ἐκδηλώσεως,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Μετά πολλῆς χαρᾶς εὐρισκόμεθα σήμερον ἀνάμεσά σας, εἰς τό παλλάδιον τοῦτο τῶν Μουσῶν. Εὐχαριστοῦμεν διά τήν εὐγενῆ πρόσκλησιν καί συγχαίρομεν τοὺς ὑπευθύνους διά τήν ἀφιέρωσιν τῆς ἀποψινῆς ἐκδηλώσεως εἰς τήν συμπλήρωσιν 38 ἐτῶν ἀπό τῆς δολοφονίας τοῦ ἀγωνιστοῦ τῆς ἐλευθερίας καί τῆς εἰρήνης, τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀλληλεγγύης καί τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, Πρωθυπουργοῦ τῆς Σουηδίας Οὐλοφ Πάλμε, ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τύποις κυκλοφορήσεως τοῦ βιβλίου τοῦ Ἐλλογιμωτάτου Καθηγητοῦ κυρίου Σταματίου Γεωργούλη, μέ τίτλον «Παλμολογία: Παρακαταθήκες τοῦ Οὐλοφ Πάλμε, τοῦ ἀνθρώπου πού ὀραματίσθηκε νά ἀλλάξει τόν κόσμον».

Ὁ γενναιοφρων καί ἐμβληματικός πολιτικός, ἔδωκεν, ἐξ ὑψηλῶν θέσεων εὐθύνης, ἰσχυράν μαρτυρίαν περὶ τοῦ ἀδαιρέτου τῆς μερίμνης διά τήν προώθησιν τῆς εἰρήνης, τῆς προστασίας τῶν κοινωνικῶν δικαιωμάτων καί τῆς οἰκολογικῆς στρατεύσεως. Αἱ ἐξελίξεις ἐδικαίωσαν τά ὄραματα καί τοὺς ἀγῶνας του. Βλέπομεν καί βιοῦμεν εἰς τὰς ἡμέρας μας, ὅτι αἱ ἐπιπτώσεις τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς ἐγγίζουσιν τό σύνολον τῆς ἀνθρωπότητος, πρῶτον ὅμως καί ἐντονώτερον τοὺς πτωχοὺς καί ἐμπεριστάτους τῆς γῆς, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νά ὑπάρξῃ βιώσιμος εἰρήνη, ἂν αὐτὴ δέν στηρίζεται εἰς τήν κοινωνικὴν δικαιοσύνην.

Συμφωνοῦμεν μέ τήν ἀμετακίνητον ἀπόρριψιν ἐκ μέρους τοῦ Οὐλοφ Πάλμε, ἔργῳ καί λόγῳ, τοῦ κυνικοῦ: «Δέν ὑπάρχει ἄλλη λύσις», ὅτι δέν ὑπάρχει ἐναλλακτικὴ πολιτικὴ καί οικονομικὴ ἐπιλογή ἀπέναντι εἰς τήν συμμόρφωσιν πρὸς τήν ἀτεγκτον νομοτέλειαν τοῦ οικονομισμοῦ

καί τῆς λογικῆς τοῦ «δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου», τοῦ «συμφέροντος τοῦ κρείττονος», ὅπως θά ἔλεγεν ὁ Πλάτων. Ὁ κοινωνικός προσανατολισμός τῆς πολιτικῆς καί ὁ αγών διά τήν ἀκεραιότητα τῆς δημιουργίας ὄχι μόνον δέν ὀδηγοῦν εἰς ἀνεξελέγκτους κοινωνικάς ἐντάσεις καί συγκρούσεις, ἀλλά εἶναι ἡ μόνη ὁδός πρὸς τήν εἰρήνην, τήν πρόοδον καί τήν εὐημερίαν. Ἐπαναλαμβάνομεν καί ἐνώπιόν σας ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτον νά δυσφημίζονται ἢ νά ἀγνοῶνται πλήρως αἱ ἐναλλακτικά μορφαί ἀναπτύξεως καί ἡ ἐμβέλεια τοῦ «πολιτισμοῦ τῆς ἀλληλεγγύης». Δέν εἶναι τυχαῖον, ὅπως γράφετε εἰς τό βιβλίον σας, Ἐλλογιμώτατε κύριε Γεωργούλη, ὅτι «τό περιβάλλον ἀποτέλεσε ἕναν ἀπό τούς πρωταρχικούς ἀξιακούς πυλώνες τῆς πολιτικῆς τοῦ Πάλμε σέ διεθνές ἐπίπεδο», καί ὅτι τό λεγόμενον «Σουηδικόν μοντέλον» κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐλειτούργησεν ὡς πρότυπον πρὸς μίμησιν εἰς παγκόσμιον κλίμακα.

Ἡ ἡμετέρα Μετριοτής προσεπάθησεν ἐξ ἀρχῆς νά ἀναδείξῃ τήν συνάφειαν περιβαλλοντικῶν καί κοινωνικῶν προβλημάτων. Αποτελεῖ ἀντίφασιν νά ἐνδιαφερώμεθα διά τόν ἄνθρωπον καί ταυτοχρόνως νά καταστρέφωμεν τόν οἶκον του, καί ἀντιστρόφως. Ἡ οἰκοφιλική στάσις καί ἡ φιλόανθρωπος διάθεσις εἶναι ἀλληλένδετοι. Αὐτήν τήν πεποίθησίν μας διετρανώσαμεν διά τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ ἔτους 2013 εἰς ἔτος «πανανθρωπίνης ἀλληλεγγύης», ἐνώπιον τῶν οικονομικῶν καί οικολογικῶν κρίσεων, τῆς ἐκτεταμένης πτωχείας καί τῆς κοινωνικῆς ἀνισότητος. Πρὸς τήν αὐτήν κατεύθυνσιν ἐκινήθη καί ἡ ἀνακήρυξις τοῦ 2017 εἰς «ἔτος προστασίας τῆς ἱερότητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας», ἐν ὄψει τῆς μεγάλης προσφυγικῆς κρίσεως, τῆς μαζικῆς μεταναστεύσεως χιλιάδων ἀπροστατεῦτων παιδιῶν καί, εὐρύτερον, λόγω τῶν ἀπειλῶν κατά τῆς παιδικῆς ἡλικίας καί τῆς παιδικότητος, μεταξύ αὐτῶν καί τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ γενεά μας θά κληροδοτήσῃ εἰς τούς νέους ἕνα οικολογικῶς βεβαρυμένον κόσμον. Θεωροῦμεν ὅτι ἡ «διπλή ἀλληλεγγύη» μέ τόν ἄνθρωπον καί τήν κτίσιν εἶναι τό ζητούμενον νέον ἦθος. Ὡς ἐτονίσασμεν, «οὐδέν ὄραμα διά τό μέλλον ἔχει ἀξίαν, ἐάν δέν περιλαμβάνῃ τήν προσδοκίαν ἐνός κόσμου μέ κοινωνικήν δικαιοσύνην καί ἀκέραιον φυσικόν περιβάλλον».

Ἐκλεκτοί παρόντες,

Αὐτό τό ἦθος ἀποτελεῖ συνέπειαν καί αἴτημα τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. Ἡ ἰδία ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἐντός τῆς ὁποίας ἐκαρποφόρησαν αἱ ἀνθρωπιστικά παραδόσεις τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ,

είναι νίκη έναντίον όλων τῶν δυνάμεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπορρέουν ἡ οἰκοκαταστροφικὴ συμπεριφορὰ καὶ ἡ ἀπανθρωπία. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ εἶναι ἐφηρμοσμένη οἰκολογία καὶ ἔμπρακτος ἀνθρωπισμός.

Τὰ τρία κείμενα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Κρήτης (Ιούνιος 2016), *Ἡ Ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον*, ἢ *Ἐγκύκλιος*, καὶ τὸ *Μήνυμα* τῆς Συνόδου ἀποτελοῦν ἔκφρασιν τῆς αὐτοσυνειδησίας τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία προσφέρει εἰς τὸν κόσμον «τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ κακόν, ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν, δέν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ δέν πρέπει νὰ ἀφεθῆ νὰ κατευθύνῃ τὴν πορείαν τῆς» (*Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον*, Προοίμιο). Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία προσεύχεται ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τῆς «ὑπερεχούσης πάντα νοῦν» (Φιλίπ. δ', 7), ἀλλὰ καὶ «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου», συγχρόνως δὲ ἐπικροτεῖ καὶ ἀγωνίζεται ἐμπράκτως διὰ τὴν προώθησιν τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς οἰκολογικῆς ἰσορροπίας. Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης ἤσκησεν ἐπίσης κριτικὴν εἰς τὴν «ιδιονομίαν τῆς οἰκονομίας» καὶ εἶχεν ἀναφερθῆ εἰς «μίαν βιώσιμον οἰκονομίαν, τεθεμελιωμένην εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐαγγελίου» (*Ἐγκύκλιος*, § 15). Μὲ βάσιν τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ «οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος» (Ματθ. δ', 4) ἐτόνισεν ἐπίσης ὅτι ἡ ἀληθὴς πρόοδος εἶναι ἀνέφικτος διὰ μόνης τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ «εἰς βάρος τῶν πνευματικῶν ἀξιών» (*Ἐγκύκλιος*, § 15).

Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ἀπώθησις τοῦ Ὑπερβατικοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς διαστάσεως καὶ ἡ συνακόλουθος ἀποκλειστικὴ καὶ συρρικνωτικὴ προσήλωσις εἰς «τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα», τροφοδοτοῦν τὸν κυνισμόν. Ἐλέχθη ὅτι ἡ ἀκραία ἐκκοσμικεῦσις, ἡ ὁποία ἀνεπτύχθη εἰς τὴν Δύσιν εἶναι «τελείως ξένη πρὸς τοὺς δυτικούς πολιτισμούς», οἱ ὅποιοι θεωροῦν ὅτι «εἷς κόσμος χωρὶς Θεόν δέν ἔχει μέλλον». Γίνεται πάντως εἰς τὰς ἡμέρας μας λόγος περὶ «μετακοσμικευμένης» ἢ «μετακοσμικῆς» κοινωνίας εἰς τὸν Δυτικόν κόσμον καὶ περὶ τῆς «θρησκείας» ὡς «μεγάλου θέματος» (Mega-thema) τοῦ 21ου αἰῶνος. Ἡ σύγχρονος ἀνθρωπιστικὴ κριτικὴ εἰς τὰς ἀκρότητας τοῦ θρησκευτικοῦ φονταμενταλισμοῦ ὑπογραμμίζει ὅτι τὸ καίριον ζήτημα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα εἶναι σήμερον τὸ «τί εἶδους θρησκεία καὶ θρησκευτικότης» κυριαρχεῖ, ἐάν δηλαδὴ αὐταὶ προάγουν τὴν εἰρήνην, τὴν καταλλαγὴν καὶ τὴν ἀλληλεγγύην, ἐάν λειτουργοῦν ὡς δυνάμεις καὶ παράγοντες ἐλευθερίας καὶ σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας ἢ ἐάν τροφοδοτοῦν τὴν διάσπασιν, τὸν φανατισμόν καὶ τὴν βίαν «ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ».

Είναι γνωστή ή θέσις, ότι αἱ θρησκείαι ἔχουν σήμερον ἰδιαιτέραν εὐθύνην διὰ τὴν διαμόρφωσιν ἑνός «παγκοσμίου ἤθους», ἑνός κανονιστικοῦ δηλαδὴ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα κορμοῦ κοινῶν ἀξιῶν, ὁ ὁποῖος θὰ ἀποτελῆ θεμέλιον διὰ τὴν παγκόσμιον εἰρήνην. Προϋπόθεσις εἶναι ἡ εἰρήνευσις τῶν θρησκειῶν, ἡ ὁποία διαβαίνει διὰ τοῦ διαθρησκειακοῦ διαλόγου καὶ τῆς συνεργασίας τῶν ἐνώπιον τῶν μεγάλων συγχρόνων πλανητικῶν προβλημάτων. Προσωπικῶς ἀπορρίπτομεν τὸ ἰδεολόγημα τῆς «συγκρούσεως τῶν πολιτισμῶν» (S. Huntington) καὶ τὴν ἄποψιν ὅτι αἱ θρησκείαι ἐξ ὀρισμοῦ εἶναι δυνάμεις αἱ ὁποῖαι τροφοδοτοῦν τὴν μισαλλοδοξίαν, τὴν διάσπασιν καὶ τὴν βίαν. Εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ ταυτίζεται ἡ οὐσία τῆς θρησκείας μὲ τὰς περιστασιακὰς ἀρνητικὰς ἐκφάνσεις τῆς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ γνησία πίστις εἰς Θεὸν ἐμπνέει καὶ ἐνισχύει τὴν βούλησιν διὰ προσφορὰν εἰς τὸν συνάνθρωπον καὶ τὴν συμβολὴν εἰς τὸ κοινόν καλόν.

Μέ αὐτάς τὰς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα, ἐπαινοῦντες τὸν Ἑλλογιμώτατον συγγραφέα κ. Γεωργούλην διὰ τὸ πόνημά του, τὸ ὁποῖον ἀναδεικνύει τὴν προσωπικότητα, τὰ ὄραματα, τοὺς ἀγῶνας, τὴν ἀνθρωπιστικὴν καὶ οἰκοφιλικὴν παρακαταθήκην, τὸν θαυμασμόν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ τὴν παγκόσμιον ἀκτινοβολίαν τοῦ Οὐλοφ Πάλμε, εὐχαριστοῦμεν ἅπαξ ἔτι διὰ τὴν πρόσκλησιν, εὐχόμεθα εἰς τὸν Φιλολογικόν Σύλλογον «Παρνασσός» εὐκαρπον συνέχισιν τοῦ ἀξιαγάστου ἔργου καὶ τῆς προσφορᾶς του εἰς τὸν πνευματικόν πολιτισμόν, τὰ γράμματα καὶ τὴν διάσωσιν τοῦ ἀξιακοῦ πλοῦτου τοῦ Γένους, μεταφέροντες δέ εἰς ὑμᾶς καὶ τοὺς ἠγαπημένους σας τὴν εὐλογίαν τῆς Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς «ἀρχούσης καὶ πασχούσης», ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας ὑμᾶς τὴν πλουσιόδωρον χάριν καὶ τὸ ἀμέτρητον ἔλεος τοῦ Θεοῦ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀγάπης, τοῦ ἀεὶ ποιοῦντος θαυμάσια.

Ὁμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότῃτος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἐντιμολ. κ. Νικολάου Πατέρα
εἰς Ἀρχοντα Εὐταξίαν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας
(Ἀθῆναι, Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Νικολάου, 18 Ἀπριλίου 2024)

Ἐντιμολογιώτατε Ἀρχων,

Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐπιβραβεύει σήμερον ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὴν ἀφοσιώσιν σας εἰς αὐτὴν καὶ τὴν εὐγενῆ στήριξιν τοῦ ἔργου τῆς, καὶ ἀπονέμει εἰς ὑμᾶς τὸ ὄφθικιον τοῦ Ἀρχοντος Εὐταξίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἰδίαις ἡμῶν Πατριαρχικαῖς χερσίν, εἰς τὸν περικαλλῆ τοῦτον Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἀποκατάστασιν τοῦ ὁποίου συνεβάλατε γενναίως, συνεχίζετε δὲ νὰ ἐνισχύετε ποικιλοτρόπως.

Ἐντάσσεσθε, Ἐντιμολογιώτατε, ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτὴν, εἰς τὴν χορείαν τῶν Ὀφθικιαλίων τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας καὶ καλεισθε νὰ γίνετε συνεχιστῆς τῆς λαμπρᾶς παραδόσεως τῶν Ἀρχόντων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οἱ ὅποιοι ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας, προσέφερον πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς αὐτὸ καὶ εἰς τὸ Γένος, συμβαλόντες μεγάλως εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ἰδιοπροσωπίας του.

Τὸ ἀρχοντικίον τοῦ Εὐταξίου παραπέμπει εἰς διακονικὸν ἔργον, ἐπιτελούμενον σεμνοπρεπῶς καὶ ἱεροπρεπῶς εἰς τοὺς ἱερούς ναοὺς ὡς συμβολὴ εἰς τὸν καλλωπισμὸν αὐτῶν καὶ ἐξασφάλισις τῆς κατὰ τὴν παραδοσιακὴν τάξιν ἐκτυλίξεως τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ ἐξόχως τὴν προσφορὰν ταύτην, ἀναβοῶσα «Ἁγίασον Κύριε τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου». Ὄντως, «τά ἱερά τελεσιουργεῖται» εἰς τοὺς ἱερούς ναοὺς, ἀποκαλύπτεται ἡ δόξα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, ἀνοίγουν οἱ οὐρανοί. «Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες τῆς δόξης Σου, ἐν οὐρανῷ ἐστᾶναι νομίζομεν». Σᾶς συγχαίρομεν διὰ τὴν εὐαισθησίαν σας, καθὼς καὶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν διὰ τὰς λειτουργικὰς ἀνάγκας τοῦ ναοῦ, ὡς συμμαρτυρεῖ ὁ ἅγιος Λαοδικεῖας κύριος Θεοδώρητος, Διευθυντῆς τοῦ Γραφείου Ἐκπροσωπήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Ἀθήναις καὶ ὑπεύθυνος τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Ναοῦ τούτου.

Ἀνήκετε, Ἐντιμολογιώτατε, εἰς τοὺς δυναμικοὺς ἐκπροσώπους τοῦ ἐφοπλιστικοῦ χώρου, τοῦ νευραλγικοῦ διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας

καί ὄχι μόνον. Καί γνωρίζετε, κάλλιον τοῦ ὀμιλοῦντος, ὅτι ἡ οἰκονομία εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις της δέν εἶναι μόνον πραγματιστική διαχείρισις ποσοτικῶν καί τεχνολογικῶν μεγεθῶν καί δεδομένων, ἀλλά ὅτι ἐμπνέεται ἀπό ἠθικὰς ἀρχὰς καί κοινωνικήν εὐθύνην. Εἶναι γεγονός ὅτι εἰς τήν ἐποχήν μας κυριαρχοῦν ἡ ἐπιστήμη καί ἡ τεχνολογία, καθὼς καί ἡ λογική τῆς οἰκονομίας καί τῆς ἀναπτύξεώς της. Προφανέστατα, πρόκειται περὶ «μεγάλων δυνάμεων», αἱ ὁποῖαι ὅμως δέν καλύπτουν τόν ἄνθρωπον εἰς τό σύνολον τῆς ὑπάρξεώς του. Μεγάλη δύναμις εἶναι καί ἡ πίστις εἰς Θεόν ζῶντα καί ἡ ἀγάπη πρὸς τόν συνάνθρωπον. Ἀναφορικῶς πρὸς αὐτάς δέν ὑπάρχουν ἐπιστημονικαί καί οἰκονομικαί λύσεις. Τά βαθέα ὑπαρξιακά προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου ἀπαιτοῦν «πνευματικὴν προσέγγισιν» διὰ τὴν ἀντιμετώπισίν των.

Ἡ «ἀληθεστάτη ἐλευθερία», τὴν ὁποῖαν προσφέρει ὁ Χριστός ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του, εἶναι ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀναζήτησιν νοήματος ἀπὸ τόν ἄνθρωπον. Κεντρικὴν ἔκφανσιν αὐτῆς τῆς εὐλογημένης ἐλευθερίας ἀποτελεῖ ἡ «οὐ ζητοῦσα τὰ ἑαυτῆς» ἀγάπη, ἄνευ τῆς ὁποίας, ὅπως γράφει ὁ Απόστολος Παῦλος εἰς τὴν Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολήν του (Κεφ. 13), δέν ὑπάρχομεν ὡς ἄνθρωποι. Ἐάν κατέχω καί πράττω τὰ πάντα, δέν ἔχω ὅμως ἀγάπην, «οὐδὲν εἰμι».

Κατὰ τὴν ἱεράν στιγμὴν ταύτην, μνημονεύομεν μετὰ συγκινήσεως τῶν ὀνομάτων τοῦ δυναμικοῦ καί φιλογενοῦς κατὰ σάρκα πατρός ὑμῶν Ἀδαμαντίου, τῆς προσφάτως τελευτησάσης μητρός ὑμῶν Ἀναστασίας, τῆς φιλοχρίστου καί φιλανθρώπου ἀρχοντικῆς γυναίκος, ἡ ὁποία μετελαμπάδενυσεν εἰς τὰ τέκνα αὐτῆς τόν σεβασμόν πρὸς τὰς παραδόσεις καί τὰς ἀξίας τοῦ Γένους καί τὴν ἀναγνώρισιν τῆς συμβολῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν διάσωσιν καί τὴν καλλιέργειάν των, ὡς ἐγγύησιν διὰ τὴν πορείαν μας πρὸς τό μέλλον. Ὁ Θεός τοῦ ἐλέους καί Κύριος τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου νά ἀναπαύῃ καί τὴν ψυχὴν τῆς προῶως ἀποκοπείσης ἐκ τῆς συγγενείας αὐτῆς αὐταδέλφης ὑμῶν Μαρίας ἐν Χώρᾳ Ζώντων καί ἐν σκηναῖς δικαίων. Εἴη ἡ μνήμη αὐτῶν αἰωνία!

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ καί μέ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα, ἐκφράζομεν τὴν χαράν μας, Ἐντιμολογίωτατε, διὰ τὴν προαγωγήν καί ἀνύψωσίν σας εἰς τό τιμητικόν ἀξίωμα τοῦ Ἀρχοντος Εὐταξίου, ἐν ἀκλονήτῳ πεποιθήσει ὅτι θά ἀποδειχθῆτε ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Πατριάρχου σας καί ὅτι θά συνεχίσετε καλῶν ἔργων προΐστασθαι. Χαιρετίζομεν ἐγκαρδίως τούς συναγαλλομένους οἰκογενεῖς σας καί πάντας τούς παρόντας καί

συμπροσευχομένους, εὐχόμενοι ὑγείαν, πνευματικὴν εὐφροσύνην καὶ
πᾶσαν ἄνωθεν εὐλογίαν.

Ἄξιος!

**Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά την τελετὴν τῆς Ἀναστάσεως
(Πάσχα 2024)**

Εὐλογημένε Λαέ τοῦ Θεοῦ,

Χριστός Ἀνέστη!

Ἀπό τό ὀλόφωτο Κέντρο τῆς Ὁρθοδοξίας, τό ὅλως ἀναστάσιμο Φανάρι, ἀπευθύνουμε πρὸς ὅλους ἐσᾶς τούς παρόντας καί πρὸς τά τέκνα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας σέ ὀλόκληρη τὴν οἰκουμένη, πασχάλιο χαιρετισμό ἀγάπης, χαρᾶς καί ἐλπίδας.

Τό «Πάσχα τοῦ Κυρίου» εἶναι ἡ περιφανὴς νίκη τῆς ζωῆς καί τῆς ἀγάπης πάνω στὸν θάνατο. Ὁ Ἀναστάς Χριστός εἶναι ἡ ἀλήθεια γιὰ τὸν ἄνθρωπο καί σύνολη τῆ δημιουργία, εἶναι ἡ ὁμορφιά πού ἔσωσε καί σώζει τὸν κόσμο. Εἶναι, ὅπως ψάλλουμε στοὺς ναοὺς μας, τό «μέγα θαῦμα» πού θεραπεύει τό «μέγα τραῦμα», τὸν ἄνθρωπο, εἶναι ἡ ἀποκάλυψη τοῦ τελικοῦ νοήματος τῆς ζωῆς μας καί τῆς ἀποστολῆς μας στὸν κόσμο. Εἶναι ἡ βεβαιότητα ὅτι ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης κατευθύνει τὴν ἱστορία, ὅπου τό κακὸ δέν εἶναι δυνατόν νά ἔχει τὸν τελευταῖο λόγο.

Γι' αὐτό τό «Χριστός Ἀνέστη» εἶναι ἡ σύννοψη τοῦ Εὐαγγελίου. Τίποτε στὸν κόσμο καί στὴ ζωὴ μας δέν εἶναι πιά τό ἴδιο μετὰ τὴν Ἀνάσταση. Τά πάντα εἶναι καινοποιημένα, γεμάτα δυναμισμό, ὁρμὴ, κίνηση πρὸς τὴν ὀριστικὴ τελείωσή τους ἐν Χριστῷ. Ἡ δὲ ζωὴ «κατὰ τὸν τρόπον τῆς Ἀναστάσεως» εἶναι ἡ «καλὴ ἀλλοίωσις», ἡ εὐεργετικὴ ἀλλαγὴ πού γεμίζει τὴν ὑπαρξὴ μας ἀλήθεια πού ἐλευθερώνει, ἐλευθερία πού ἀληθεύει ὡς ἀγάπη. Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ὑψίστη δωρεὰ πού μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὸν ἐγκλωβισμό στὸν ἑαυτό μας, καί μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι μοῖρασμα, εἶναι τό «ἐμεῖς», ὄχι τό ἐγώ, εἶναι «κοινὴ ἐλευθερία», συμμετοχὴ, ἀγάπη, εἰρήνη, ἀλληλεγγύη. Σέ ὅλες τίς πτυχές τῆς ζωῆς, ἡ ἀλήθεια δέν εἶναι κτητικὴ στάση, δέν εἶναι τό ἔχειν ἀλλὰ τό μετέχειν, κοινότητα καί κοινωνία. Αὐτό τό δῶρο τῆς ἐλευθερίας ὡς σχέσης καταξιώνει τὸν καθένα μας ὡς μοναδικό καί ἀναντικατάστατο πρόσωπο ἐνώπιον Θεοῦ καί ἀνθρώπων.

Εἶναι γεγονός ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀνακαλύπτουν πολλές «μικρὲς ἀλήθειες» στὴ ζωὴ τους, ἀλλὰ, ὅπως λέγει ἡ Ἐκκλησία μέ τό στόμα τῶν Πατέρων της, ἡ ἀληθινὴ ζωὴ εἶναι ἡ «ἔνωσις πρὸς τὸν Θεόν» (Ν.

Καβάσιλας, *Περί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*, Ζ', 6). Τό βίωμα τῆς ἀναστάσιμης ἐλευθερίας δέν ἐπιτρέπει στόν ἄνθρωπο νά περιορίζεται σέ «ἐγκόσμια ἀπόλυτα». Ὁ πόθος τῆς αἰωνιότητος εἶναι ριζωμένος βαθιά στήν ψυχή μας καί δέν ἱκανοποιεῖται μέ ἐπίγεια ἀγαθά, μέ παράταση τῆς ζωῆς καί μέ ὑποσχέσεις ψεύτικων παραδείσων. Αὐτά δέν λυτρώνουν. Δέν ἀπελευθερώνει τόν ἄνθρωπο ἡ ἄρνηση τοῦ μυστηρίου. Μᾶλλον συρρικνώνει τήν ὕπαρξή μας. Ἡ πίστη μεγαλώνει τό μυστήριο τοῦ κόσμου καί ἀνοίγει στόν ἄνθρωπο νέες ὑπαρκτικές δυνατότητες.

Ἡ ὑπόσχεση καί ἡ δωρεά τοῦ Ἀναστάσιμου Χριστοῦ εἶναι ἡ ὀλοκληρωμένη ὕπαρξη, ἡ πληρότης καί ἡ τελείωσις, ἡ αἰώνια ζωή. Σέ αὐτό τό πνεῦμα, ἡ ἐλευθερία φανερώναται ὡς μία κατεξοχήν χριστιανική ἔννοια. Ἡ ἐμπειρία τῆς πίστεως μᾶς διδάσκει ὅτι τά πάντα στή ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου ἀποκαλύπτουν τήν βαθύτερη ἀλήθεια καί τό πλήρες νόημά τους, ὅταν ἐντάσσονται στή σχέση μας μέ τόν Θεό, ὅταν προσεγγίζονται κάτω ἀπό τήν προοπτική τῆς αἰωνιότητος.

Ἀπευθυνόμαστε τήν εὐλογημένη αὐτή στιγμή πρός τούς νέους καί τίς νέες μας, ἐδῶ καί ὅπου γῆς, τούς κληρονόμους τῆς παράδοσής μας καί τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν τῆς, πού θά εἶναι οἱ συνεχιστές καί ὑπερασπιστές τοῦ ἀναστάσιμου πολιτισμοῦ μας. Εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ νέοι ἄνθρωποι ἔχουν ἓνα ἰδιαίτερα ἀνεπτυγμένο αἰσθητήριο γιά τήν ἐμπειρία τῆς Ἀνάστασης. Νά ζητε, ἀγαπητοί νέοι καί νέες, τή ζωὴ σας ἀσυμβίβαστοι μέ τό κακό καί τίς ἀρνητικότητες, συμβάλλοντας στή μεταμόρφωση τοῦ κόσμου, στήν πορεία πρός ἓνα κόσμο εἰρήνης, δικαιοσύνης καί ἀλληλεγγύης.

Μέ αὐτές τίς σκέψεις καί τά αἰσθήματα, βέβαιοι ὅτι τό Πάσχα τῶν Ὁρθοδόξων θά διατηρήσει εἰς τόν αἰῶνα τόν ἰδιαίτερο χαρακτήρα του, πού δέν ἐπιτρέπει «ὀρθολογικο-ποιήσεις» καί «ἐκσυγχρονισμούς», δοξάζουμε τόν Ἀναστάσιμον Χριστό γιά τά σωτηριώδη δωρήματά Του.

Προσευχόμαστε γιά τούς ἐν ἀνάγκαις καί θλίψεσιν ἀδελφούς, γιά νά εἰρηνεύσουν μέ βάση τή δικαιοσύνη, τήν καταλλαγή καί τήν ἀλληλεγγύη ἢ χειμαζόμενη Μέση Ἀνατολή καί ἡ πολύπαθη Οὐκρανία. Στό πνεῦμα αὐτό, στηρίζουμε τήν πρωτοβουλία «Nash Vyhod — Ἡ Ἔξοδος μας» γιά ἀνταλλαγή αἰχμαλώτων πολέμου μεταξύ Ρωσίας καί Οὐκρανίας μέ τήν εὐκαιρία τῆς μεγάλης ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, τοῦ συνδέσμου τῆς «ἄνωθεν εἰρήνης» καί τῆς «εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». Αὐτό θά ἦταν μιά πολύ συγκεκριμένη ἐκφραση τῆς δύναμης τῆς Ἀνάστασης.

Ίκετεύουμε τόν Κύριο τοῦ ἐλέους νά φωτίζη τόν νοῦ καί τήν καρδιά μας νά προρευόμαστε τήν ὁδό τῆς ἀλήθειας καί τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας, γεμάτοι Ἀνάσταση καί ἐλπίδα, μέ τό «Χριστός Ἀνέστη!» στά χεῖλη καί μέ τήν πεποίθηση ὅτι, ἐάν εἶναι ὁ Χριστός μαζί μας καί ἐμεῖς μέ τόν Χριστό, «οὐδεῖς καθ' ἡμῶν».

Χριστός Ἀνέστη!

Ὁμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότῃτος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
πρὸς ὁμίλους προσκυνητῶν
(Φανάρι, Παρασκευὴ τῆς Διακαινησίμου, 10 Μαΐου 2024)

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Ἐδέσσης κ. Ἰωήλ,
Θεοφιλέστατε ἀδελφέ κ. Ἀλέξιε,
Εὐλογημένοι προσκυνητές,
Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
Χριστὸς Ἀνέστη!

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Αναστάσεως. Ὅχι μόνον κατὰ τὴν ὀλόφωτη καὶ εὐφρόσυνη περίοδο ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πάσχα μέχρι τὴν Ανάληψιν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καθ' ὅλο τὸ ἔτος, ἡ Ἐκκλησία εἶναι «βιωμένη Ἀνάστασις», ἀγγέλλει, μὲ τὴν παρουσία καὶ τὴ μαρτυρία της, «τὸ φαιδρὸν τῆς Αναστάσεως κήρυγμα». Ἡ ζωὴ τῶν Ὀρθοδόξων πιστῶν εἶναι καθημερινὸ Πάσχα. Ἴδου πῶς περιγράφει γλαφυρὰ καὶ ποιητικὰ ὁ μακαριστὸς Γέροντας καὶ πνευματικὸς ἡμῶν πατὴρ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μελίτων τὸ ἀναστάσιμο πνεῦμα τῆς Ὀρθοδοξίας: «Ἀνάστασις, τὸ θεμέλιον καὶ ἡ ἀφετηρία τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀνάστασις τὸ κήρυγμά της. Ἀνάστασις, ἡ δύναμις, ἡ ἐλπίς καὶ ἡ παραμυθία της. Ἀνάστασις, ἡ ἀδιάλειπτος προσδοκία της. Ἀναστάσεως μυσταγωγία ἡ ὅλη ζωὴ της. Καὶ Ἀρχηγὸς της καὶ Κύριός της καὶ τελειωτῆς, ὁ Ἀναστάς Ἰησοῦς, ὁ ὢν μετ' αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς» (Χαλκηδόνια, σ. 379).

Σὲ αὐτὸ τὸ κοσμοχαρμόσυνο κλίμα, σὰς ὑποδεχόμεστε εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, στὸ ἱστορικὸ Φανάρι, μὲ πολλὴ χαρὰ καὶ πνευματικὴ ἀγαλλίαση. Δέν εἴσθε ἀπλοὶ ἐπισκέπτες, ἀλλὰ εὐσεβῆ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας πού ἤλθαν στὴν Πόλη τῶν Πόλεων, στὴν Θεοτοκούπολιν, νὰ περπατήσουν εἰς τὰς ὁδοὺς, ὅπου ἐβάδισαν οἱ πρόγονοί μας, αὐτοὶ πού ἐδημιούργησαν τὸ θαῦμα τοῦ «ἐνδόξου μας Βυζαντινισμοῦ», τῆς σύζευξης ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ Χριστιανισμοῦ, αὐτοὶ πού διέσωσαν τὴν πνευματικὴ καὶ πολιτισμικὴ ταυτότητά μας, τὴ γλῶσσα καὶ τὴν αἰὶ βυζαντινίζουσα ἰδιοπροσωπία μας, σὲ δύσκολους καιροὺς, ἐν παντί ἀφορῶντες στὸν φιλόπρωτο Σωτῆρα μας, τὸν ἔχοντα χρόνους καὶ καιροὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ Αὐτοῦ ἐξουσία.

Ἐορτή τῶν ἐγκαινίων τοῦ Ναοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς σήμερα, τῆς ἀενάως ἀναβλυζούσης χάριτας καί ἰάματα. Ἐορτάζει ἡ Ἱερά Μονή Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλή, τό πάντιμον σκηνῶμα τῆς Παναγίας, τό ὁποῖον προσκυνήσατε καί ἐσεῖς ἐορτίως. Ἐδῶ στόν Πατριαρχικό μας Ναό, θά ἐκζητήσετε τήν χάριν τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου καί τῆς Παναγίας τῆς Φανερωμένης. Ἡ Παναγία μέ τόν Χριστόν στήν ἀγκάλη της εἶναι ἡ σύνοψις, ὅλη ἡ ἀλήθεια τῆς πίστεώς μας. Ἡ κεντρική θέση τῶν εἰκόνων στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ἀπλῶς μία ἔκφραση τῆς Ὁρθοδόξου εὐσεβείας, ἀλλά ἀνήκει στόν πυρῆνα τῆς ταυτότητός μας. Οἱ ἱερές εἰκόνες μᾶς ὑπενθυμίζουν τόν αἰώνιο προορισμό μας ἐν Χριστῷ, τήν ἀληθινή μας πατρίδα. Ὄταν ὁ ἄνθρωπος βλέπη τόν ἑαυτό του μόνον ὡς βιολογικό ὄν, μέ τόν θάνατο ὡς τό ὀριστικό τέλος του, ἐξουθενώνεται, μικραίνει, συρρικνώνεται καί δέν μπορεῖ νά ἀντιμετωπίσῃ τίς ὀριακές καταστάσεις καί νά ἀνταποκριθῇ στίς πολλές ἀπαιτήσεις τῆς ὑπαρξῆς του. Ὄταν λησμονοῦμε τόν θεῖο προορισμό μας, ἀδυνατοῦμε νά ζήσουμε δημιουργικά. Δυστυχῶς, ἡ σύγχρονη παιδεία ἀπωθεῖ αὐτήν τήν ἀλήθεια καί παραμελεῖ τήν πνευματική διάσταση, ἐνῶ διογκώνει τό ἐγώ καί τή σημασία τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν.

Τόν ὑψηλό προορισμό καί τήν πνευματική φύση τοῦ ἀνθρώπου προβάλλει ἡ Ἐκκλησία σέ ὅλες τίς πτυχές τῆς μαρτυρίας της. Διακονεῖ τήν ἀλήθεια, πού γιά ἐμᾶς τούς Χριστιανούς εἶναι «πρόσωπο», εἶναι ὁ Χριστός, «ἡ ὁδός καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ', 6). Αὐτήν τήν Ἀλήθεια διακονοῦμε καί φυλάσσουμε ἀμετακίνητοι ἐπί μακρούς αἰῶνες ἐδῶ στήν Πόλη τοῦ Κωνσταντίνου, στό Κέντρο Ὁρθοδοξίας. Τό Φανάρι εἶναι τόπος ἀφιέρωσης εἰς τό «ἐν, οὐ ἔστι χρεία» καί οὐ ζητούσης τά ἑαυτῆς θυσιαστικῆς προσφορᾶς, διαφυλάξεως τῶν πατρῶων παραδόσεων καί καλλιιεργείας πνεύματος διαλόγου ὡς μέσου χριστιανικῆς μαρτυρίας ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ διάλογος εἶναι γιά ἐμᾶς ἔκφρασις τῆς πιστότητός μας στήν παράδοση τῶν Πατέρων, κεντρική διάσταση τῆς χριστιανικῆς μας αὐτοσυνειδησίας, ἔμπρακτη μαρτυρία ὅτι ὁ δι' ἡμᾶς τούς ἀνθρώπους καί διά τήν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθεῖς Θεός Λόγος εἶναι ὁ ἄξονας ὅχι μόνον τῆς παγκόσμιας ἱστορίας ἀλλά καί τῆς κτίσεως ὅλης, ἕως περάτων τῆς ὁποίας ὀφείλουμε νά μεταφέρουμε, ἔργῳ καί λόγῳ, τό εὐάγγελον μήνυμα τῆς σωτηρίας. Ἀπευθυνόμενοι πρὸς τά μέλη τοῦ Ὁρθοδόξου Συλλόγου «Μέγας Βασίλειος – Τμήμα Φοιτητριῶν Πάτρας», ὑπογραμμίζομεν ὅτι ἡ ἐπιστημονική γνώσις καί ἡ τεχνολογική ἐγγραμματοσύνη, οἱ σύγχρονες ἰδέες καί ἡ ἀνάπτυξις τῆς

οικονομίας δέν ἐπαρκοῦν γιά τή συγκρότηση πνευματικῆς ταυτότητας, γιά τή διάσωση καί τήν καλλιέργειά της. Ὁ πυρήνας της συνδέεται μέ ἄλλα βιώματα, μέ μία ἄλλη γνώση, κατά τό Βιβλικό, «γνῶντες τόν Θεόν, μάλλον δέ γνωσθέντες ὑπό Θεοῦ» (Γαλ. δ', 9).

Εἶναι πολύ σημαντικό νά γνωρίζη ἡ νέα γενεά τήν καταλυτική προσφορά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στήν Ἐκκλησία καί τό Γένος, τόν κεντρικό ρόλο του στήν διάσωση τῆς ταυτότητός μας, τήν πανορθόδοξη, παγχριστιανική καί παγκόσμια ἀποστολή του καί τή σημασία του γιά τήν πορεία μας πρός τό μέλλον. Στυλοβάτης τῆς ἐδῶ Ὁμογενείας, διαποιμαίνει παράλληλα πιστούς πού ζοῦν σέ ὀλόκληρη τήν οἰκουμένη, μέ ἀπόλυτο σεβασμό στό δόγμα καί στήν κανονική τάξη, μέ εὐαισθησία γιά τίς περιπέτειες τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας καί μέ εὐήκοον οὖς γιά τά σημεῖα τῶν καιρῶν. Ὑπενθυμίζομεν καί ἐνώπιόν σας αὐτό πού ἔγραψε ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Περγάμου καί Ἀκαδημαϊκός Ἰωάννης (Ζηζιούλας): «Τό Πατριαρχεῖο μας, ἂν δέν ὑπῆρχε, θά ἔπρεπε νά ἐφευρεθεῖ».

Τιμιώτατε ἀδελφέ,

Προσφιλέστατα τέκνα,

Ὁ Χριστιανισμός εἶναι ἡ μεγαλύτερη καί καθοριστικότερη ἀξιολογική ἐπανάσταση στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Ποτέ καί πουθενά, σε καμμία θρησκεία, σέ κανένα ἀνθρωπιστικό κίνημα, δέν δόθηκε στό ἀνθρώπινο πρόσωπο καί στήν ἀγάπη καί τήν ἀλληλεγγύη, τόση ἀξία, ὅσο στήν Παράδοσή μας. Μαζί μέ τήν ἀγάπη πρός τήν Θεό, ἡ ἀγάπη πρός τόν πλησίον, τόν ἀδελφόν, εἶναι οἱ δύο μεγάλες ἐντολές, στίς ὁποῖες, ὅπως εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, «ὁ νόμος καί οἱ προφῆται κρέμανται» (Ματθ. κβ', 40). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ μέγιστος θεολόγος τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας, τονίζει ὅτι ἡ ἐλευθερία, ὡς δῶρο τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, ἐκφράζεται ὡς ἀγάπη πρός τόν συνάνθρωπο (βλ. Γαλ. ε', 13). Ὁ δέ Ἀπόστολος Ἰωάννης, στήν Α' ἐπιστολή του, ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ δική μας ἀνταπόκρισις στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρός ἡμᾶς εἶναι τό «ἀλλήλους ἀγαπᾶν». «Ἐάν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεός ἐν ἡμῖν μένει» (Α' Ἰωάν. δ', 12). Καί προσθέτει: «ὁ γάρ μή ἀγαπῶν τόν ἀδελφόν ὄν ἐώρακε, τόν Θεόν ὄν οὐχ ἐώρακε πῶς δύναται ἀγαπᾶν;» (Α', Ἰωάν. δ', 21). Στό πνεῦμα αὐτό ἐπαινοῦμε ὅλους ἐσᾶς πού ἔχετε ἀφιερῶσει τήν ζωή σας στόν Χριστό, τόν Πρῶτο Διάκονο τοῦ ἀνθρώπου καί στήν ἐθελοντική προσφορά πρός τόν ἐν ἀνάγκαις πλησίον. Ἡ θυσιαστική ἀγάπη εἶναι πάντοτε δῶρο τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, πού πρῶτα ἀγγίζει

καί ἔμπνέει εὐαίσθητες ἀνθρώπινες καρδιές.

Μέ αὐτά τὰ αἰσθήματα, τίς σκέψεις καί τίς παραινέσεις, ἐκφράζουμε ἀκόμη μία φορά τήν χαρά μας γιά τή συνάντησή μας αὐτή πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Σᾶς καλωσορίζουμε στήν Πόλη μας, εὐχόμαστε εὐλογημένη ἀναστάσιμη περίοδο, κατασπαζόμενοι δέ τοὺς Τιμιωτάτους ἀδελφούς Ἀρχιερεῖς φιλήματι Πασχαλίῳ, ἐπικαλούμαστε γιά ὅλους ἐσᾶς καί τοὺς ἀγαπημένους σας τή χάρη καί τό ἔλεος τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ καί τήν ἀρραγή προστασίαν τῆς Παναγίας τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Keynote Address
By His All-Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew
at the KAICIID Global Dialogue Forum
(Lisbon, Portugal, May 15, 2024)

“Sacred Ecology: An Interfaith Perspective”

Distinguished religious leaders and organizational representatives,
Dear advocates, advisors, and allies in our collaborative vision,
Beloved friends, brothers and sisters,

It is a unique privilege and joy to join all of you at the generous invitation of the KAICIID Global Dialogue Forum. We are personally familiar with the special commitment and platform of KAICIID, particularly through the extended participation and intimate connection of our most senior Metropolitan Emmanuel of Chalcedon, whose prominent role in this interfaith program represents the dedication of the Ecumenical Patriarchate to bilateral dialogue and multilateral conversation on an international level and inter-religious context.

While this is hardly our first involvement in the invaluable and influential agenda of KAICIID, this specific event appealed personally and profoundly to our own concerns and ministry throughout our tenure. Over the last three decades and more, we have sought to raise awareness about human rights and preserve human dignity. We have, moreover, emphasized the need to establish collaborative pathways and underlined the need for peacemaking. And, perhaps above all, we have placed ecological sustainability and creation care at the very center of our attention and protection. It is especially this last dimension to our ministry and commitment that we would like to focus on today. And we are highlighting the environment for three reasons:

First, we are concerned about the environment, because we are convinced that the climate crisis is not a marginal or peripheral challenge in our world. It has sincere and profound spiritual roots, stemming from the way we perceive the gift of creation as a divine gift and a divine responsibility. For us, care for God’s creation is not only a political or technological issue. It is primarily a sacred and spiritual vocation and obligation. Indeed,

preserving the natural environment and our planet's resources is not a matter of public relations or fashionable statement. After all, our efforts to mobilize church congregations and faith communities about sustainability began long before ecology was considered popular or appealing. We were convinced from the outset—as early as the mid-1980s!—that sustainability constitutes part and parcel of our doctrinal belief and proper behavior. Respecting material creation and learning to live with less, as well as offer glory and thanksgiving to the Creator God, are all central and vital to our belief system and moral code.

This is why the historic Holy and Great Council of the Orthodox Church, which was held in Crete in June 2016 issued an Encyclical Letter to our faithful, underscoring (in paragraph 14) that “the roots of the ecological crisis are spiritual and ethical,” while “the rupture in the relationship between man and creation is a perversion of the authentic use of God’s creation.” Moreover, the response to the ecological crisis, at least “on the basis of the principles of the Christian tradition,” requires a radical change in behavior against creation and “asceticism as an antidote to consumerism, the deification of needs and the acquisitive attitude,” and presupposes “our greatest responsibility to hand down a viable natural environment to future generations.” The same Encyclical concluded that the ecological problem “turns our attention to the social dimensions and the tragic consequences of the destruction of the natural environment.”

This leads us to the second reason why we believe that the environment is a concern for all religious leaders. This is why, on September 1st, 2021, we issued and signed a joint statement with Pope Francis and Archbishop Justin Welby of Canterbury, observing that all religious leaders have a duty to hold nations and corporations, but also communities and individuals accountable for the way we are treating our planet today. We are abusing and exploiting the earth and its resources, because we do not regard this planet as sacred. And so, instead, we unfortunately perceive and treat the earth as a desacralized object.

There can be no reason or excuse for our indifference or inaction. Today, all of us are well aware of the intimate and inseparable connections of the ecological crisis to the global problems of poverty, migration, and conflict. How can we, as religious leaders, not pursue the welfare of the world's inhabitants? How can we not bring to light the exploitation created by industries and corporations, often with the permission or tolerance of politicians

and states? This is surely a fundamental and critical part of our service as representatives of religion.

Thirdly, and finally, over the course of the recent pandemic, we learned how vulnerable we are as human beings and how fragile our environment is, if we do not work together. Our social systems frayed, and we found that we cannot control everything. We must acknowledge that the ways we use money and organize our societies have not benefited everyone. We find ourselves weak and anxious, submersed in a series of crises—for instance, in health, food, economy, and society—all of which are deeply and inseparably interconnected. These crises present us with a clear choice. We are in a unique position either to address them with shortsightedness and profiteering (which is the way of a world alienated from God) or seize this as an opportunity for conversion and transformation (which is the way of faith).

If only we could think of humanity as a family and work together towards a future based on the common good, we will find ourselves living in a very different world. Together—all of us in collaboration—we can share a vision for life where everyone flourishes and no person is ignored. Together, we can act with love, justice, and mercy in order to walk towards a fairer and more fulfilling society with those who are most vulnerable at the center of our universe.

However, dear friends, this inevitably involves making changes—sometimes radical and even difficult changes. But that is the authentic way of transformation. That is the authentic way of transformative dialogue and peacebuilding. And that is the only way toward collaboration and inclusion. As ministers of religion, we must raise awareness about the ways we use our resources. As religious communities, we must discover new ways of working together in order to break down the barriers between faiths, cultures, and peoples. May God truly guide our steps in this direction.

May God bless you all! Thank you for your kind attention!

Όμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τήν τελετή ἀπονομῆς ὑποτροφιῶν καί τιμητικῆς
διακρίσεως στό πλαίσιο τοῦ Προγράμματος «Τιμῶντας τούς
Κωνσταντινουπολίτας Δασκάλους μας»
(Πατριαρχική Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή, 17 Μαΐου 2024)

Τιμῶντατοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς,
 Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδβυ,
 Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες Ὁφφικιάλιοι,
 Ἐντιμότητα κύριε Πρόεδρε τοῦ Ὁμίλου PeopleCert,
 Ἐλλογιμώτατοι καθηγηταί καί ὀμιληταί,
 Ἀγαπητοί ὑπότροφοι,
 Τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,
 Χριστός Ἀνέστη!

Μέ πολλή χαρά συμμετέχουμε σέ αὐτή τήν ὠραία τελετή ἀπονομῆς ὑποτροφιῶν καί τιμητικῆς διάκρισης σέ μεταπτυχιακοὺς φοιτητές καί σέ φοιτήτριες μέ ὀμογενειακή καταγωγή, στό πλαίσιο τοῦ Προγράμματος «Τιμῶντας τούς Κωνσταντινουπολίτες δασκάλους μας» προσφορά τοῦ ἴδρυτοῦ καί Προέδρου τοῦ Ὁμίλου PeopleCert, ὑμῶν κύριε Βύρων Νικολαΐδη. Ἔχει ἰσχυρό συμβολισμό τό γεγονός ὅτι ἡ τελετή αὐτή πραγματοποιεῖται στήν ἱστορική Πατριαρχική Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή. Σέ αὐτήν χρεωστοῦμε, μεταξύ ἄλλων πολλῶν, τήν ἀναζωογόνηση τῆς παιδείας μας μετά τήν Ἀλωση, χάρις καί στή διαρκή στήριξη τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ πνευματικοῦ ἀγαθοῦ ἐκ μέρους τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Νοιώθουμε ἰδιαίτερη συγκίνηση πού τιμῶνται σήμερα, μέ θεσμοθέτηση καί χορήγηση ὑποτροφίας στό ὄνομά τους, τρεῖς ἀείμνηστοι καθηγητές τῶν ὀμογενειακῶν μας σχολείων: ὁ Βασίλειος Κασαπίδης, ὁ Δημήτριος Παντελάρας, πού διετέλεσαν καί δικοί μας διδάσκαλοι, καί ἡ καθηγήτρια Ἀρίστη Κιμιατζῆ, καί οἱ τρεῖς ἐκπρόσωποι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Μεγάλη ἱκανοποίηση καί ὑπερηφάνεια αἰσθανόμαστε γιά τούς μεταπτυχιακοὺς φοιτητές πού ἔλαβαν τίς ὑποτροφίες καί τήν τιμητική

διάκριση μέ απόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀξιολόγησῆς τοῦ Προγράμματος Ὑποτροφιῶν, ὑπό τὴν Προεδρίαν τοῦ Ἐλλογιμωτάτου Καθηγητοῦ τοῦ Οἰκονομικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κυρίου Γεωργίου Δουκίδη.

Ἡ σημερινή ἐκδήλωση εἶναι μία ἑορτή τῆς παιδείας. Ἡ ἑλληνικὴ ἀρχαιότης ὥριζε τὴν παιδεία ὡς «περιαγωγὴν» τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ ἀγαθόν (Πλάτωνος, *Πολιτεία*, 518d), ὡς ἀναφορά ὄχι σέ αὐτό πού εἶναι, ἀλλὰ σέ ὅτι ὀφείλει νά εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Καί αὐτό τὸ «δέον» περιελάμβανε καί συνεχίζει καί σήμερα νά ἐμπεριέχη, γνώση ἐπιστημονικὴ ἀλλὰ καί ἀξίες πού συγκροτοῦν τὸν «ἄνθρωπισμό» τοῦ ἀνθρώπου. Γνωρίζουμε σήμερα ὅτι πιό εὐκόλη εἶναι ἡ ἀπόκτηση ἐπιστημονικῶν γνώσεων παρά ἡ ἠθικὴ καί πνευματικὴ καλλιέργεια καί μόρφωση. Ὑπάρχει ὁ Einstein τῆς φυσικῆς, ἀλλὰ ὄχι τῆς ἐλευθερίας καί τῆς εὐθύνης!

Ὁρθῶς λοιπόν ἡ ἀγωγή τῆς νέας γενεᾶς χαρακτηρίζεται ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα προβλήματα πού καλεῖται νά λύσῃ ὁ ἄνθρωπος. Καί στὴ βάση αὐτή, κατανοοῦμε τὸ σθένος καί τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο ἐκείνων πού ἀγωνίσθησαν γιὰ τὴν παιδεία τοῦ Γένους, μέ στέρησιν τῆ βεβαιότητος ὅτι ἡ θύραθεν καί ἡ κατὰ Χριστόν παιδεία ἀποτελοῦν ἀδιάσπαστη ἐνότητα, ὅτι ἀλληλοπεριχωροῦνται καί ἀλληλοεμπλουτίζονται.

Πρὸς λανθασμένη κατεύθυνση κινοῦνται ὅσοι περιφρονοῦν τὴν πνευματικὴ καί θρησκευτικὴ μόρφωση, οἱ φονταμενταλιστές δηλαδὴ τῆς ἐκκοσμικέουσης, ἀλλὰ καί ἐκεῖνοι οἱ φονταμενταλιστές τῆς θρησκευτικῆς πίστεως, οἱ ὅποιοι στρέφονται κατὰ τῆς ἐπιστήμης καί τῆς θύραθεν παιδείας. Δέν δίδει ἡ ἐπιστὴμη ἀπαντήσεις στὰ ὑπαρξιακὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε ἡ πνευματικότης λύνει τὰ πρακτικὰ προβλήματα τῆς ζωῆς. Ἡ παιδεία ἐκπληρώνει τὴν ἀνθρωποποιητικὴ τῆς ἀποστολῆς, ὅταν, πέρα ἀπὸ τὴ χρηστικὴ γνώση, μεταδίδει ζωτικὰ πνευματικὰ καί ἠθικὰ ἀξίες. Γνώση καί πίστη δέν εἶναι ἀντίπαλοι, ἀλλὰ συνεργοὶ στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπως δέν ἀποτελεῖ ἔνδειξις γνήσιας πίστεως στόν Χριστό νά ἀπορρίπτουμε τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐπιστήμης, ἐξ ἴσου δέν μαρτυρεῖ ἐπιστημοσύνη ἡ θεώρηση τῆς πίστεως ὡς αὐταπάτης ἢ ἄγονης ἐσωστρέφειας.

Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι καί στό μέλλον, οἱ ἄνθρωποι, σέ ἓνα παγκόσμιον περιβάλλον κυριαρχίας τῶν δύο «μεγάλων δυνάμεων»: τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας, θά συνεχίζουν νά ἀναζητοῦν νόημα ζωῆς, θά ἀφουγκράζονται τὴ φωνὴ τοῦ οὐρανοῦ, θά θέλγωνται ἀπὸ τὴν τέχνη καί τὴν ἀλήθεια πού βρίσκεται στό βάθος τῶν πραγμάτων. -«ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀλήθεια», θά ἔχουν ἀνάγκη τῆς συνδρομῆς τῆς θρησκείας,

της φιλοσοφίας και της τέχνης για την αντιμετώπιση των μεγάλων υπαρξιακών διλημάτων. Και θά συνεχίσουν να υπάρχουν δάσκαλοι και γνήσιοι παιδαγωγοί που θά διδάσκουν μέ τό ίδιο τό εἶναι τους, βοηθώντας τους νέους να αναπτύξουν τό αισθητήριο για τά ουσιώδη και τά καιρία του βίου, διανοίγοντας σέ αυτούς τήν ὁδό της εὐθύνης και της προσφοράς, τή διάσταση του «πολιτισμοῦ του προσώπου», της ζωῆς ὡς ἀνθυπέρβασης και σχέσης.

Στό πνεῦμα αὐτό, ἀπευθυνόμαστε ἀκόμη μιά φορά πρὸς τους νέους και τίς νέες που βραβεύτηκαν σήμερα. Ἡ τιμή πρὸς τό πρόσωπό σας θά σᾶς ἐνισχύση στίς σπουδές σας, στήν ἐπιστημονική σας ἀνέλιξη και τή σταδιοδρομία σας. Πρέπει ὁμως να λειτουργήση και ὡς ἔναυσμα για να ἐνστερνωσῆτε τίς ἀξίες αὐτοῦ του ὑψηλοῦ «πολιτισμοῦ του προσώπου», που θά σᾶς συνδέουν για πάντα μέ τήν ταυτότητα και τίς παραδόσεις μας. Ἐδῶ ἡ ματιά πρὸς τά ὀπίσω ὄχι μόνον δέν σᾶς μετατρέπει σέ «στήλη ἄλατος», ἀλλά σᾶς ζωογονεῖ, σᾶς ἐμπλουτίζει, σᾶς ἀποκαλύπτει ἕνα ἰδεῶδες που ἀξίζει να διακονήσετε, ἕνα παρελθόν γεμάτο Ἀλήθεια που ἐλευθερώνει, ἕνα κλειδί για ἕνα εὐοίωνο μέλλον.

Μετά τήν ὁμιλία μας, θά ἀπονεμηθῆ τό εἰδικό Βραβεῖο «Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος», που -και αὐτό- θεσμοθετήθηκε ἀπό τόν Ὅμιλο PeopleCert, στους ἐκπροσώπους των τριῶν Ἐφημερίδων: «Ἀπογευματινή», «Ἠχώ» και «Πολίτης», για τήν προσφορά τους στά ἐνταῦθα και στά ἐν Ἑλλάδι τέκνα της Ὁμογενείας. Μαζί μέ τήν ἔκφραση των συγχαρητηρίων μας, ὑπενθυμίζουμε ὅτι τό μεγάλο μέρος της Ὁμογενείας μας ζῆ στή Διασπορά. Οἱ δεσμοί μας εἶναι ἀκατάλυτοι. Ἐμεῖς οἱ ἐνταῦθα φυλάσσουμε τόν τόπο, ὅπου βρίσκονται οἱ ρίζες της ἰδιοπροσωπίας ὅλων μας, διασώζουμε τόν ἡμέτερον τρόπον του βίου. Και ἐκεῖνοι, που φεύγοντας πῆραν μαζί σουσ ἐγχαραγμένες στά βᾶθη της ὑπαρξῆς τους τίς πνευματικές ἀξίες του Γένους, πρέπει να τίς μεταδίδουν στίς νεές γενεές των Ὁμογενῶν και να καλλιεργοῦν τους δεσμούς μέ τήν Πόλη μας. Αὐτό εἶναι ἕνα ζωτικό χρέος για τό παρόν και τό μέλλον.

Μέ αὐτά τά αἰσθήματα, εὐχαριστοῦμε, στό πρόσωπο του ἀγαπητοῦ κυρίου Βύρωνα Νικολαΐδη, ὅλους ὅσοι ἐκοπίασαν για τή σημερινή ἐκδήλωση, τους ὁμιλητές, Ἐντιμολογιώτατο κύριο Νικόλαο Οὐζούνου, και Ἑλλογιμωτάτους, κυρία Ρίκα Μπεκιάρη-Παντελάρα και κύριο Παῦλο Παντελάρα, τόν συντονιστή κύριο Ἀνδρέα Ρομπόπουλο, τόν Ἑλλογιμωτάτο Λυκειάρχη της Μεγάλης του Γένους

Σχολῆς κύριο Δημήτριο Ζῶτο γιά τή φιλοξενία, τούς Τιμιωτάτους ἀδελφούς Ἱεράρχας καί ὅλους σας γιά τήν παρουσία καί τήν προσοχή σας, εὐχόμενοι δέ «Καλή πρόοδο» στούς μεταπτυχιακοὺς μας φοιτητές, ἐπικαλούμαστε γιά ἐσᾶς καί τούς ἀγαπημένους σας ὅλα τά καλά τοῦ Θεοῦ.

Χριστός Ανέστη!

Ὁμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν χοροστασίαν εἰς τὸν Μέγαν Ἑσπερινόν
ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Σταυροδρομίου
(20 Μαΐου 2024)

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς,
 Εὐλαβέστατοι Πατέρες,
 Ἐξοχώτατε κύριε Πρέσβυ,
 Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες,
 Ἐλλογιμώτατοι Καθηγηταί,
 Ἀγαπητά μας παιδιά,
 Χριστός Ἀνέστη!

Σήμερα ἐορτάζουμε τὴ μνήμη τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, ὁ ὁποῖος ἀνεδείχθη καὶ ὠνομάσθη Μέγας, διότι δὲν ἔδειξε ἀπειθία πρὸς τὴν οὐράνια ὄπτασία, μιμούμενος τὸ παρά-δειγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Πράγματι, ἐάν ὁ Κωνσταντίνος δὲν ἀνταπεκρίνετο στὴν οὐράνια κλήσι, δὲν θὰ μεγαλοφυῶσε καὶ δὲν θὰ ἦταν γιὰ τὴν ἱστορία παρά ἓνας ἄλλος Νέρων, ἓνας ἄλλος Διοκλητιανός, μέ τὴν κατασχύνη τοῦ διώκτου τοῦ Χριστοῦ. Αὐτό, λοιπόν, τὸ ὁποῖο μᾶς ἀναδεικνύει μέγλους πρὸ πάντων στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ — πού ἔχει καὶ τὴν μεγαλύτερη ἀξία — εἶναι ἡ πειθαρχία καὶ ἡ ὑπακοή στὴν κλήσι Του, στίς ἐντολές Του, στό θέλημά Του. Καὶ ὅταν εἴμαστε εὐπειθεῖς στὸν Θεό, τότε γινόμαστε ὄχι μόνον μέγλοι κατὰ τὴν θείαν κρίσιν καὶ ἐκτίμησιν Του, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμοι καὶ χρήσιμοι στοὺς συνανθρώπους μας, ὅπως ὁ Μέγας Κωνσταντίνος.

Ἀλλὰ σήμερα ἐορτάζουμε τὴν μνήμη καὶ τῆς Ἁγίας Ἑλένης, τῆς μητρὸς του. Καὶ δικαίως! Διότι ἐάν ὁ Κωνσταντίνος ἀνεδείχθη Μέγας, τοῦτο ὀφείλεται ἐν πολλοῖς στὴν εὐσέβεια καὶ τὴν πίστι τῆς μητρὸς τοῦ Ἑλένης, ἡ ὁποία τὸν προετοίμασε γιὰ τὸ σπουδαῖο καὶ ἱστορικό του ἔργο. Αὐτός εἶναι ὁ μέγλος ρόλος τῶν χριστιανῶν μητέρων, ἀναλόγως τῆς ἀνατροφῆς πού θὰ δώσουν στὰ παιδιά τους, χωρὶς αὐτό, βεβαίως, νὰ σημαίνει ὅτι πάντοτε, ἀποκλειστικῶς καὶ ἐξ ὀλοκλήρου εἶναι ὑπεύθυνες γιὰ τὴν πορεία τῶν τέκνων τους. Ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτός θὰ

ἦταν ἄδικος, διότι ὑπάρχουν καί ἄλλοι παράγοντες, οἱ ὁποῖοι ἐπιδρῶν ἀποφασιστικῶς ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ χαρα-κτῆρος καί τῆς πορείας τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ σημερινή ἑορτή κατευθύνει ἔντονα τὴν σκέψι καί τὴν καρδιά μας στοὺς χειμαζομένους Ἁγίους Τόπους, στοὺς ναοὺς καί τὰ προσκυνήματα πού ἴδρυσε ἐκεῖ ἡ Ἁγία Ἑλένη καί πού εἶναι τόσο πολλά καί σπουδαία, ὥστε νά εἶναι ἀρκετά γιὰ νά ὀνομασθῆ καί αὐτή Μεγάλη. Ἀλλά καί ἂν δέν ὀνομάσθῃ, εἶναι πάντως στή συνειδήσι ὄλων τῶν χριστιανῶν μεγάλη, γιὰ τόν υἱό πού ἔδωσε στήν Ἐκκλησία καί γιὰ ὅσα ἔκανε ἡ ἴδια μέ τῆ χριστιανική ἀρετή της. Τίς πρεσβεῖες καί τὴν μεσιτεία της ἐπικαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ταχείας καταπαύσεως τοῦ πυρός στήν ταλανιζομένη Μέση Ἀνατολή, μέ τὴν ὁποία συνέδεσε τῆ ζωῆ καί τό ἔργο της, ἀλλά καί στήν ἐξ ἴσου σκληρῶς δοκιμαζομένη Οὐκρανία!

Μαζί μέ τὴν πρὸς Κύριον μεσιτεία της ἐκζητοῦμε καί τὴν δύναμι τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ὁ ὁποῖος συνοδεύει καί συνδέει τὴν ἁγία μητέρα καί τόν ἅγιον υἱόν της σέ ὅλες τίς ἱερές τους εἰκόνες. Τί μεγάλη εὐλογία καί εὐτυχία θά ἦταν νά δέσποζε σέ κάθε χριστιανική οἰκογένεια ὁ Τίμιος Σταυρός καί νά γίνονταν καθημερινό βίωμα τῶν μελῶν τῆς οικογενείας τὰ διδάγματα καί τὰ μηνύματα τοῦ Σταυροῦ: ἡ ἀγάπη καί ἡ αὐτοθυσία.

Ἀλήθεια! Χωρὶς ἀγάπη καί πνεῦμα θυσίας καί προσφορᾶς, τίποτε τό ἀγαθόν δέν μπορεῖ νά γίνῃ στὸν κόσμο. Ἰδιαιτέρως ὅσον ἀφορᾶ στήν ἐδῶ Ὀμογένειά μας, ἡ ἴδρυσις καί ἡ μέχρι σήμερον διατήρησις καί συντήρησις καί προαγωγή τῶν ἱερῶν μας ναῶν καί τῶν εὐαγῶν μας ἰδρυμάτων, ὀφείλεται στὸν ζῆλο καί τὴν πρὸς τό κοινωνικό σύνολο ἀγάπη καί τὴν θυσιαστική διάθεσι τῶν διαχειροζομένων τὰ κοινά, ἰδιαιτέρως στήν Κοινότητα αὐτῆ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ λαμπρό παράδειγμα κοινοτικῆς ὀργανώσεως καί κοινωνικῆς δράσεως πρὸς τὴν κατευθύνσι τῆς διατηρήσεως καί ἀξιοποιήσεως ὅσων παρελά-βομεν καί ζηλοτύπως κατέχομεν.

Ὅθεν εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως τόν λιάν ἡμῖν ἀγαπητόν ἀδελφόν ἅγιον Σαράντα Ἐκκλησιῶν κ. Ἀνδρέαν, Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενον τῆς Μεγαλωνύμου Κοινότητος Σταυροδρομίου, διὰ τόν ἱερόν του ζῆλον, τὴν ἀγάπην καί τό ἀνύστακτον ἐνδιαφέρον του γιὰ τοὺς Χριστιανούς μας τῆς Περιφέρειᾶς αὐτῆς, διὰ τοὺς ἀγαθοὺς του λόγους καί τὴν ἐγκάρδια ὑποδοχή. Συγχαίρομεν δέ Πατριαρχικῶς

τόν ἱερόν κληρον καί τήν ἔντιμη Ἐφορεπιτροπή τῆς Κοινότητος, ὑπό τήν ὑποδειγματική προεδρεία τοῦ Ἐντιμοτάτου καί ἀγαπητοῦ μας κ. Γεωργίου Παπαλιάρη, τοῦ θυσιαστικῶς ἐκδαπανωμένου ὑπέρ τῶν ἱερῶν δικαίων καί συμφερόντων τῆς Ὁμογενείας μας, καθῶς καί ὅλους τούς ὑποστηρικτές τοῦ ἔργου τῆς προσφιλοῦς ἡμῖν Κοινότητος αὐτῆς, στήν ὁποία ἐνσαρκώνεται καί ἐκφράζεται τό πνεῦμα καί τό δίδαγμα τοῦ Σταυροῦ, τοῦ κοσμοῦντος τάς εἰκόνας τῶν δύο Θεοστέπτων Βασιλέων.

Καί μιᾶς καί περί Σταυροῦ ὁ λόγος μας, δέν θά μπορούσαμε νά βροῦμε καλλίτερη εὐκαιρία γιά νά καλωσο-ρίσουμε μέ αἰσθήματα βαθείας καί εἰλικρινοῦς ἀγάπης καί νά εὐλογήσουμε πατρικῶς ἐξ ὅλης καρδίας τούς ἄρτι ἀφιχθέντες καθηγητές καί φοιτητές τῆς ἐν Βοστώνη προσφιλοῦς Θεολο-γικῆς μας Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, οἱ ὅποιοι ἐπισκέπτονται τήν ἐβδομάδα αὐτή τήν Μητέρα Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντι-νουπόλεως, στό πλαίσιο τοῦ ἄκρως ἐπικαίρου προγράμματος «Τό προσκύνημα τῆς Ἁγίας Ἐλένης», ὑπό τήν ἡγεσίαν τοῦ νέου Κοσμήτορος τῆς Σχολῆς Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου καί λίαν διακεκριμένου Καθηγητοῦ Παλαιᾶς Διαθήκης καί Σημι-τικῶν γλωσσῶν κ. Εὐγενίου Pentius, πρός τόν ὁποῖο εὐχόμεθα ὀλοκαρδίως τήν ἐξ ὕψους ἐνίσχυσι στά πολυεύθυνα καθήκοντά του. Ἄξιος!

Ἐλλογιμώτατοι κύριοι Καθηγητές,

Ἀγαπητά μας παιδιά,

Ἀσφαλῶς γνωρίζετε ὅτι δέν σπουδάσετε μίαν ὁποιανδή-ποτε ἐπιστήμη, ἀλλά τήν ἐπιστήμη τῶν ἐπιστημῶν, σπουδά-ζετε τόν λόγον τοῦ Θεοῦ καί τόν λόγον περί Θεοῦ. Ἡ Θεολογία εἶναι «ἄρτος ζωῆς αἰωνιζούσης», καί αὐτόν τόν ἄρτον καλεῖσθε νά μεταδώσετε στούς πεινῶντες ἀδελφούς μας ἐν Κυρίῳ στίς μακρινές Ἠνωμένες Πολιτεῖες Ἀμερικῆς, οἱ ὅποιοι ἐπιδιώκουν τόν ἀγιασμό, τήν τελείωσι καί τήν σωτηρία τους. Στό ἱερό καί θεάρεστο αὐτό ἔργο σας θά σᾶς συνοδεύουν οἱ ὀλόθερμες προσευχές καί οἱ εὐλογίες μας, διότι ὅλοι ἔμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχουμε ἓνα σκοπό καί μία κλησι: τήν δόξα τοῦ Κυρίου, τήν ἐπικράτησι τῆς βασιλείας Αὐτοῦ ἐπί τῆς γῆς καί τήν σωτηρία τοῦ κόσμου. Αὐτός, ἄλλωστε, δέν εἶναι καί ὁ σκοπός τῆς Ἐκκλησίας;

Εὐχόμεθα σέ ὅλους σας εὐχάριστη καί ψυχοφελῆ τήν ὀλιγόμηρη διαμονή σας στήν Πόλιν τοῦ Μεγάλου Κωνσταν-τίνου. Εὐρίσκεσθε σέ χῶρο ἱστορικό καί καθηγιασμένο διά τῶν καλῶν ἀθλήσεων πολλῶν μαρτύρων καί ὁμολογητῶν τῆς πίστεώς μας, σέ χῶρο πού ἄνθισε ὁ μοναχισμός καί τά θεολο-γικά γράμματα, ὅπου συνήλθαν Σύνοδοι

Οἰκουμενικές καί τοπικές, ὅπου συνετελέσθησαν μεγάλα καί ἱστορικά γεγονότα. Προσπαθῆστε, λοιπόν, νά ἀκούσετε κατά τίς ἡμέρες αὐτές τήν φωνή τῶν αἰώνων καί νά συλλάβετε τό μήνυμα τῶν λίθων, τῶν πλίνθων καί τῶν κεράμων στούς ἀρχαιολογικούς χώρους πού θά ἐπισκεφθῆτε. Καί ὅταν, σύν Θεῷ, ἐπιστρέψετε εἰς τά ἴδια, παρακαλοῦμε, νά κομίσετε τόν ἀδελφικόν μας χαιρετισμό στόν Ἱερώτατο ποιμενάρχη σας, Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικής κ. Ἐλπιδο-φόρο, τόν ἅγιο Βοστώνης, καί τούς λοιπούς ἁγίους Ἀρχιερεῖς τῆς περιτύστου αὐτῆς Ἐπαρχίας τοῦ Θρόνου, καθώς καί τήν Πατριαρχική μας εὐλογία στούς ἱερεῖς, διακόνους, μοναχοὺς καί μοναχές, ἱερο-σπουδαστές καί σέ ὄλο τό ἐν Ἀμερικῇ πιστό καί εὐσεβές ποιμνιο τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Εἰς δέ πάντας τούς παρευρισκομένους ἐπιδαφιλούμεν τήν Πατριαρχικήν ἡμῶν εὐλογίαν καί εὐχόμεθα πατρικῶς χρόνια πολλά καί εὐλογημένα στούς ἐορτάζοντες, καί ἰδιαιτέρως στούς συμπροσευχομένους Ἐξοχώτατο Πρόσβυ κ. Κωνσταντῖνο Κούτρα, Γενικό Πρόξενο τῆς Ἑλλάδος, καί Ἐντιμολ. Καθηγητή κ. Κωνσταντῖνο Δεληκωσταντή, Διευθυντή τοῦ Α΄ Πατριαρχικοῦ Γραφείου.

Χριστός Ἀνέστη, τέκνα ἐν Κυρίῳ προσφιλέστατα!

Όμιλία
τῆς Α.Θ.Παναγιότῃτος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν χοροστασίαν
εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ὑψωμαθείων
(21 Μαΐου 2024)

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Σηλυβρίας κύριε Μάξιμε, Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενε τῆς Περιφέρειᾶς Ὑψωμαθείων,

Ἱερώτατε ἀδελφέ ἅγιε Winnipeg,

Εὐλαβέστατοι κληρικοί,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες,

Ἐλλογιμώτατοι Καθηγηταί,

Ἀγαπητά μας παιδιά,

Δαέ τοῦ Θεοῦ ἡγαπημένε,

Χριστός Ἀνέστη!

Ἡ μνήμη τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης μᾶς συγκέντρωσε σήμερα στόν περικαλλῆ πανηγυρίζοντα αὐτόν Ναό τῆς Κοινότητος Ὑψωμαθείων, ὅπου προσευχηθήκαμε καί ἐπικαλεσθήκαμε τὴν πρὸς Κύριον μεσιτεία τους. Οἱ Ἅγιοι Κωνσταντίνος καὶ Ἑλένη εἶναι ἐκεῖνοι πού πρῶτοι ἔδωσαν στόν Χριστιανισμό καί χάρισαν στήν Ἐκκλησία τὴν ἐλευθερία, διότι πίστευσαν στήν ἀκατάβλητη δύναμι τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου Του. Τόν Σταυρό πού ἀντίκρισε ὁ Μέγας Κωνσταντίνος στόν οὐρανό ὡς σύμβολο νίκης, τόν ἴδιο αὐτόν Σταυρό ἡ Ἁγία μητέρα τοῦ Ἑλένη ἔβγαλε ἀπό τίς κατακόμβες καί τόν ὕψωσε καί τόν ἔστησε σέ περίλαμπρους ναούς. Γι' αὐτό καί ὁ Χριστιανισμός ὀφείλει πάμπολλα σέ ἀμφοτέρους.

Ὁ θσαυρός αὐτός καί ἡ κληρονομία τῆς δόξης, τὴν ὁποία ἐκεῖνοι μᾶς παρέδωκαν εἶναι μία τιμή, ἀλλά ταυτοχρόνως καί μία εὐθύνη. Βεβαίως, τὰ προνόμια πού ἔδωσε ὁ Μέγας Κωνσταντίνος χάρισαν τὴ γαλήνη καί τὴν ἀσφάλεια στους Χριστιανούς νά ἀσκήσουν τὰ λατρευτικά τους καθήκοντα. Συγχρόνως, ὁμως, ἐπέτρεψαν στήν Ἐκκλησία νά ἐξελιχθῆ καί σέ μία κοσμική δύναμι, τὴν ὁποία ἐκμεταλλεύθηκαν φιλόδοξα ἄτομα προκειμένου νά ἀπολαύσουν τὰ ἀγαθὰ τῶν προνομίων αὐτῶν γιὰ νά ἐπιτύχουν σκοπούς ἀλλότριους πρὸς τὴν σωτηριώδη καί

μεταμορφωτική αποστολή της. Διότι από τόν καιρό πού ὁ Χριστιανισμός ἐξήλθε ἀπό τίς κατακόμβες, ὑπῆρξαν ἐποχές στήν ἱστορία του, ὅπου φαίνονταν νά χάνη τήν ἀληθινή αἴγλη καί τό πνευματικό μεγαλεῖο του.

Καί ἡ ἱστορία αὐτή ἐπαναλαμβάνεται ἀπό καιροῦ εἰς καιρόν. Καί σήμερα ἡ Ἐκκλησία ἀνθεῖ ὅπου διώκεται. Ἐκεῖ οἱ μάρτυρες. Ἐκεῖ ἡ εὐψυχία. Ἐκεῖ ἡ θυσία. Ἐκεῖ καί τά κατορθώ-ματα πού ὑπενθυμίζουν πρωτοχριστιανικές ἡμέρες. Ἐνῶ, ὅπου ἡ Ἐκκλησία ἐναγκαλίζεται στενά μέ τήν κοσμική ἐξουσία, συχνά χάνει τόν δρόμο καί τήν ἀποστολή της, ὅπως, δυστυχῶς, συμβαίνει στίς μέρες μας μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας. Μέ ἀποτέλεσμα νά μήν εἶναι πλέον φῶς καί ζωή καί πηγὴ ἁγιασμοῦ διὰ τόν λαό τοῦ Θεοῦ, ἀλλά παράγοντας συσκοτίσεως τῆς ἀληθείας, ὡς ἐργαλεῖο στά χέρια μιᾶς ἀπολυταρχικῆς καί καταπιεστικῆς ἐξουσίας, καθὼς στηρίζεται ἀποκλειστικῶς στούς ἄρχοντες τοῦ κόσμου τούτου, «οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία». Ἡ Ἐκκλησία χρειάζεται ἐσωτερική, πνευματική ἐλευθερία, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου: «τῇ ἐλευθερίᾳ ἡ Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καί μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε!» (Γαλ. ε', 1)

Μέ αὐτές τίς σκέψεις, οἱ ὁποῖες μᾶς τοποθετοῦν ἐνώπιον τῆς εὐθύνης μας, χαιρετίζουμε μέ πατρική ἀγάπη καί εὐλογία ὅλους ἐσᾶς τοὺς συμπροσευχομένους σήμερα στόν πανηγυρίζοντα ἱερόν τοῦτον ναόν καί σᾶς εὐχαριστοῦμε γιά τήν προσέλευσί σας. Ἰδιαίτερος καλωσορίζουμε τόν ὑπό τήν ἡγεσία τοῦ Ὁσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Νεκταρίου Μουλατσιώτου ὄμιλο προσκυνητῶν ἐκ Φωκίδος, καθὼς καί τήν ομάδα καθηγητῶν καί φοιτητῶν τοῦ μεταπτυχιακοῦ προγράμματος ἐκπαιδεύσεως μεταφραστῶν τῆς Βίβλου τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρίας, ὑπό τήν ἡγεσία τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, Ἑλλογιμ. κ. Μιχαήλ Χατζηγιάννη.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, περιβεβλημένη τήν ἀλουργίδα τῆς χαρᾶς καί τῆς δυνάμεως καί τοῦ φωτός τῆς θείας Ἀναστάσεως, σᾶς ὑποδέχεται μέ βαθειά ἀγάπη καί τιμὴ. Κατὰ τίς ἡμέρες τῆς παραμονῆς σας ἐδῶ στή Πόλι τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης θά ἰδῆτε τόν καθημερινό βίο τῆς Μεγάλῆς Ἐκκλησίας καί θά διαπιστώσετε τήν ἀπέραντη ἀγάπη αὐτῆς πρὸς ὅλους, τήν εὐρύτητα τοῦ ὀρίζοντος τοῦ πνεύματός της, τήν ὑπομονή, τά βιώματα, τό κήρυγμά της, κήρυγμα Ἀναστάσεως καί δυνάμεως, ἐλπίδος καί χαρᾶς κάτω ἀπὸ οἰασδήποτε συνθήκας πού εἶναι δυνατόν νά δημιουργηθῇ γύρω της ἡ ἀστάθεια τῶν ἀνθρωπίνων

πραγμάτων.

Καί ὅταν ἐπιστρέψετε εἰς τὰ ἴδια γίνετε κήρυκες τοῦ μηνύματος αὐτοῦ τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Εἶπατε σέ ὅλους «ὁ ἐωράκατε καί ἀκηκόατε» ἐδῶ. Περιγράψτε τους τήν περίφημη νωπογραφία τῆς Μονῆς τῆς Χώρας, ἡ ὁποία, παρά τίς περιστάσεις, πάντοτε παριστᾷ τήν εἰς Αἶδου Κάθοδον, πού εἶναι ἤδη ἡ Ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Καί μεταφέρατε τήν φωνή τῆς Αποκαλύψεως, ἡ ὁποία ἤχει δυνατή ἀπό τοῦ Ἱεροῦ Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας: «ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καί ὁ ἔσχατος καί ὁ ζῶν, καί ἐγενόμην νεκρός καί ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων». Διότι ἡ ὁδός τῆς ζωῆς εἶναι ἡ ὁδός τῆς αὐταπαρνήσεως, τῆς ἀπονεκρώσεως, τῆς αὐτοθυσίας καί τῆς αὐτοπροσφορᾶς. Ἰδοὺ τό μυστικό τῆς ἀενάου ζωῆς τῆς Μητρός Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως: εἶναι τό πνεῦμα θυσιαστικῆς καί κενω-τικῆς διακονίας πού τήν χαρακτηρίζει καί πού κινεῖ ὅλες τίς σκέψεις καί ὅλες τίς ἐνέργειες καί ὅλους τοὺς ὄραματισμούς τῆς.

Γνωρίζουμε τήν ἀγάπη, τήν εὐλάβεια καί τήν ἀφοσίωσί σας πρὸς τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο. Μία ἀπτή ἐκδήλωσι τῶν αἰσθημάτων σας αὐτῶν εἶναι καί ἡ παροῦσα προσκυνηματικῆς ἐπίσκεψιστή μαγευτικῆ καί ἱστορικωτάτη Βασιλίδα τῶν πόλεων. Απευθυνόμενοι δέ εἰδικῶς πρὸς τοὺς προσκυνητές ἐκ Φωκίδος, ἐπιθυμοῦμε νά εὐχαριστήσουμε θερμῶς τόν προσφιλέ-στατο ποιμενάρχη σας, διότι ἔδωσε τήν πρὸς τοῦτο εὐλογία του. Μᾶς εἶναι γνωστή ἡ ἀγάπη καί ἡ προσοχή του πρὸς τόν Πάνσεπτο Οἰκουμενικό Θρόνο καί τοῦ εὐχόμεστε, ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς πεντηκοστῆς πρώτης ἐπετείου ἱερωσύνης του, ἔτη πολλά, καλλίκαρπα καί εὐλογημένα δαψιλῶς παρά Κυρίου.

Περαίνοντες τόν λόγον, ἐπιθυμοῦμε νά ἐκφράσουμε τήν εὐαρέσκεια τῆς Μητρός Ἐκκλησίας καί ἡμῶν προσωπικῶς πρὸς τόν Ἱερώτατο καί προσφιλέστατο ἀδελφό ἅγιον Σηλυβρίας, Ἐπόπτη τῆς Περιφερείας Ὑψωμαθειῶν, γιά τήν ἄσκον καί ἀκαταπόνητον, παρά τὰς κατά καιρούς δυσκολίας, διακονίαν του στό τμήμα αὐτό τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καί νά τοῦ εὐχηθοῦμε νά χαίρεται τήν σέ ὅλους ἀγαπητή μητέρα του! Χρόνια σας πολλά, κυρία Ἑλένη!

Ἐπί πάντας ἐπικαλούμεθα τήν χάριν τῶν Ἁγίων μητρός καί υἱοῦ Θεοστέπων Βασιλέων καί Ἰσαποστόλων Κωνσταν-τίνου καί Ἑλένης καί εὐχόμεθα ἔτη πολλά στοὺς ἐορτάζοντες. Σᾶς εὐλογοῦμε πατρικῶς ἀπό καρδιάς. Καί σᾶς εὐχόμεθα ὅλες τίς δωρεές τοῦ Ἀναστάντος

Κυρίου μας στή ζωή καί τά ἔργα τῶν χειρῶν σας, ὥστε καί δι' ὑμῶν
νά δοξάζεται καί νά μεγαλύνεται τό πάντιμο καί μεγαλοπρεπές ὄνομά
Του!

Χριστός Ανέστη!

Ὁμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιώτητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ 4ου Διεθνoῦς Συνεδρίου τῶν
Ἀρχόντων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μὲ θέμα
«Προστασία τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τῆς δημοκρατίας καὶ
τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου»
(Ἀθῆναι, 26–28 Μαΐου 2024)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερώνυμε,

Ἐξοχώτατε ἐκπρόσωπε τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως,

Ἐξοχώτατοι,

Τιμιώτατοι ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες, Πρόεδροι τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, τῆς Ἀδελφότητος «Παναγία ἢ Παμμακάριστος» καὶ τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου,

Ἐντιμότατοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες,

Ἐκλεκτοὶ προσκεκλημένοι,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Χριστὸς Ἀνέστη!

Ἀπευθυνόμεθα ἐκ Φαναρίου πρὸς ὑμᾶς μετ' αἰσθημάτων τιμῆς καὶ ἀγάπης, παρόντες πνευματικῶς εἰς τὸ 4ον Διεθνές Συνέδριον τῶν Ἀρχόντων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, μὲ θέμα «Προστασία τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τῆς δημοκρατίας καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου», ἐν τῷ κλεινῷ ἄστει, βέβαιοι διὰ τὴν ἐπιτυχή διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

Ἐκφράζομεν τὰς εὐλικρινεῖς εὐχαριστίας τῆς ἡμῶν Μετρούπολεως καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἐμπνευστάς, τοὺς ὀργανωτάς καὶ τοὺς χορηγούς τοῦ Συνεδρίου, πρὸς τοὺς ὁμιλητάς καὶ πάντας τοὺς συμμετέχοντας. Τὸ τρίπτυχον τῆς θεματικῆς τοῦ Συνεδρίου παραπέμπει εἰς τὰ ἀξιακὰ καὶ κανονιστικὰ θεμέλια τῆς ἀνοικτῆς κοινωνίας, τῆς δημοκρατίας τοῦ κράτους δικαίου καὶ τοῦ κοινωνικοῦ κράτους, εἰς τὸν πυρῆνα τοῦ συγχρόνου πολιτικοῦ

πολιτισμοῦ, μέ ἄξονα τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὅποια λειτουργοῦν ὡς βαρόμετρον διά τάς ἀπειλάς κατά τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καί διά τάς θετικές προοπτικές τοῦ ἐμπράκτου καί καθολικοῦ σεβασμοῦ τῆς. Ἡ δέ ἐστίασις εἰς τό ἀνθρώπινον δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας κατονο-μάζει τήν διάστασιν τοῦ Ὑπερβατικοῦ, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι ἀδύνατον νά θεμελιωθῇ ὁ ἀπόλυτος σεβασμός πρὸς τό ἀνθρώπινον πρόσωπον.

Ἡ Οἰκουμενική Διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου (10 Δεκεμβρίου 1948) ἀποτελεῖ «τό πιθανότατα πιό γνωστό νομικό κείμενο στόν σύγχρονο κόσμον», ἕνα «μανιφέστο ἀνθρωπισμοῦ», πού ἀνεδύθη μέσα ἀπό τήν μεγαλυτέραν ἀνθρωπιστικήν καταστροφὴν εἰς τήν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Καί σήμερον, 75 καί πλέον ἔτη μετά τήν πανηγυρικήν Οἰκουμενικήν Διακήρυξίν των ὑπό τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, εἰς τό Προοίμιον τῆς ὁποίας χαρακτηρίζονται ὡς «τό κοινό ἰδανικό, στό ὅποιο πρέπει νά κατατείνουν ὅλοι οἱ λαοί καί ὅλα τὰ ἔθνη», τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου παραμένουν εἰς τό κέντρον τῆς πολιτικῆς ἐπικαιρότητος ὡς σύμβολον δι' ἕνα παγκόσμιον πολιτισμόν τεθεμελιωμένον ἐπί τοῦ ἀπολύτου σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας.

Βεβαίως, εἶναι ἀκριβῶς αὐτή ἡ οἰκουμενική ἀξιώσις των πού ἀμφισβητεῖται ἐντόνως εἰς τήν ἐποχὴν μας, κυρίως ἐκ μέρους τῶν μὴ δυτικῶν λαῶν καί πολιτισμῶν καί τῶν μὴ χριστιανικῶν θρησκειῶν. Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, μέ περισσὴν εὐκολίαν, χαρακτηρίζονται ὡς μία «ἀμιγῶς δυτικὴ ἰδέα περί δικαίου», ἀκόμη καί ὡς «δούρειος ἵππος τῆς Δύσης» διά πολιτισμικήν ἐπιβολήν ἐπί τοῦ λοιποῦ κόσμου. Καί εὐρύτερον, ὅμως, παρὰ τάς ἐπιμέρους προόδους πού ἔχουν συντελεσθῆ εἰς τό πεδῖον τῆς συνταγματικῆς κατοχυρώσεως καί τῆς διεθνοῦς προστασίας των, τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου παραβιάζονται βάνανυσα καί χρησιμοποιοῦνται ὡς πρόφασις καί ὡς ἀνθρωπιστικός μανδύας διά παρεμβάσεις εἰς τό ἐσωτερικόν ἄλλων κρατῶν. Καίριον πρόβλημα ἀποτελεῖ ἐπίσης ἡ ἀλόγιστος διεύρυνσις τοῦ περιεχομένου των, ὥστε καί ἰδιωτικά ἐπιθυμῖαι καί ἐπιλογαί νά βαπτίζωνται «ἀνθρώπινο δικαίωμα». Διά τόν λόγον αὐτόν, καί εἰς τό μέλλον, τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου θά παραμείνουν χρέος, ζητούμενον καί ὄχι ἐξασφαλισμένη πραγματικότητα.

Πολλά διά τήν οἰκουμενικήν πορείαν των φαίνεται ὅτι ἐξαρθῶνται ἀπό τήν στάσιν τῶν θρησκειῶν ἀπέναντί των, ἀπό τήν υἰοθέτησιν τῶν

άνθρωπιστικῶν αἰτημάτων των ἐκ μέρους τῶν θρησκευτῶν, ἀπό τὴν συστράτευσιν τῶν θρησκευτῶν εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὸν σεβασμὸν των. Καί διὰ τὸ θέμα τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἰσχύει ὅτι, οἰαδήποτε ἀνάλυσις τῆς συγχρόνου καταστάσεως, ἢ ὅποια δὲν ἀναφέρεται καί εἰς τὸν ρόλον τῆς θρησκείας, εἶναι ἐλλιπής.

Ἴσως τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου νὰ εἶναι «τό πιό ἀμείλικτο ἐρώτημα πού τέθηκε ποτέ στίς θρησκείες». Εἶναι τὸ ἐρώτημα περὶ τῆς στάσεως των ἀπέναντι εἰς τὸν ἀνθρωπισμὸν, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἀνοικτὴν κοινωνίαν, τὸν πλουραλισμὸν, ἀπέναντι εἰς τὰς ἰδικὰς των ἀνθρωπιστικὰς παραδοχάς, ἔν ἐρώτημα τὸ ὅποιον δὲν ἐπιτρέπει ὑπεκφυγὰς. Τὸ διακύβευμα εἰς τὴν συνάντησιν τῶν θρησκευτῶν μέ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀποδοχὴ ἢ μὴ τῆς οἰκουμενικῆς ἐμβελείας των. Αἱ θρησκείαι ὀφείλουσιν νὰ κατανοήσουσιν ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Διακήρυξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελεῖ κτῆμα ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Εὐστόχως ἔχει γραφῆ, ὅτι «ὅποιος δὲν ἀφήνει τὴν οἰκουμενικότητα τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου νὰ κρίνη πρῶτα τὸν ἴδιο, δὲν ἔχει κατανοήσει τίποτε ἀπὸ αὐτήν».

Εἰς τὸν χῶρον τῆς Ὁρθοδοξίας δὲν ὑπάρχει ἐνιαία στάσις ἀπέναντι εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Μπορεῖ νὰ λεχθῆ ὅτι κυριαρχεῖ μία «ἀμυντικὴ» τοποθέτησις ἀπέναντι εἰς αὐτά, μία ὑποψία ὅτι ἀποτελοῦν ἀπειλήν διὰ τὰς κοινοτικὰς παραδόσεις μας. Εἶναι βέβαιον ὅτι μία συνολικῶς ἀπορριπτικὴ στάσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπέναντι εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ θεώρησις των ὡς ἀμέσου ἀπειλῆς διὰ τὴν ταυτότητά μας ἐκπηγάζει ἀπὸ παρανόησιν τὸσον τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον καί τοῦ Ὁρθοδόξου ἡθους. Ὀφείλομεν νὰ κατανοήσωμεν ὀριστικῶς, ὅτι ἐάν ἀπορρίπτωμεν συλλήβδην τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ἀπαρνούμεθα ἔν σημαντικὸν τμῆμα τῆς ἰδικῆς μας ἀνθρωπιστικῆς παραδόσεως. Προφανέστατα, ἡ Ἐκκλησία ἀναδεικνύει τὴν Ἀλήθειάν της ὅταν στηρίζη τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καί ὄχι ὅταν συμπλέη μέ ἔθνικιστικὰ ἰδεολογήματα.

Ἡ Ὁρθοδοξία καλεῖται σήμερον νὰ λειτουργήσῃ ὡς θετικὴ πρόκλησις εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, ὡς μία θεοκίνητος προοπτικὴ ζωῆς καί ἐλευθερίας εἰς μίαν ἐποχὴν ἐπαναπροσδιο-ρισμοῦ τῆς ἱεραρχήσεως τῶν ἀξιών, τοποθετῶντας εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἀξιολογικῆς κλίμακος τὴν ἰερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί τὴν ἀκεραιότητα τῆς δημιουργίας.

Ἡ Ἐκκλησία ἀνθίσταται εἰς τὴν βίαν καί τὰς δυνάμεις πού

υποσκάπτουν τήν κοινωνικήν συνοχήν, αναδεικνύουσα τό ἦθος τῆς διακονίας, τῆς προσφορᾶς, τῆς βοήθειας καί τῆς εὐχαριστιακῆς χρήσεως τῆς δημιουργίας, κατά τῆς κλειστότητος, τοῦ ἀτομοκεντρισμοῦ καί τῆς στάσεως τοῦ «ἔχειν». Τονίζει ἐπίσης ὅτι τό μέλλον δέν ἀνήκει εἰς τόν αὐτοχειροτόνητον «ἀνθρωποθέον» τοῦ ἐπιστημονισμοῦ, ὁ ὁποῖος καταργεῖ ὄρια καί μέτρα, κατα-στρέφοντας τούς ὄρους τῆς «ἀνθρωπίνης καταστάσεως» (conditio humana) καί γενικώτερον τῆς ζωῆς εἰς τόν πλανήτην γῆ.

Ἡ Ὁρθόδοξος πίστις εἶναι πηγὴ ἐμπνεύσεως καί δυναμισμοῦ διὰ καλὴν μαρτυρίαν ἐντός τοῦ συγχρόνου κόσμου καί προωθεῖ τόν διάλογον καί τήν συνεργασίαν διὰ κοινήν ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων προκλήσεων τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ Ὁρθοδοξία διαθέτει μίαν πλουσίαν παράδοσιν, μεγάλα πνευματικά ἀποθέματα, τὰ ὅποια πρέπει νά ἀξιοποιηθοῦν εἰς τήν συνάντησιν μέ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Σαφῶς, τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ἐκπροσωποῦν τήν ἀμφισημίαν τῆς νεωτερικῆς μεταβάσεως ἀπό τὰς «δεδομένας» εἰς τὰς «διαμορφουμένας» ἀξίας. Αὐτή ἡ μετάβασις δέν ἦτο ἄνευ κινδύνων. Ὅμως, τό γεγονός αὐτό δέν δικαιολογεῖ τήν ταύτισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου μέ τὰς ἀρνητικότητας τῆς νεωτερικότητος ἢ με «φονταμενταλισμόν τοῦ μοντερνισμοῦ».

Καί διὰ τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἰδιαίτερος ὅμως διὰ τὰς μὴ χριστιανικὰς θρησκείας, αἱ μεγαλύτεραι δυσκολίαι εἰς τήν συνάντησιν μέ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ἐντοπίζονται εἰς τό θέμα τῆς κατανοήσεως καί ἐρμηνείας τοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

Εἰς τό δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως, τῆς συνειδήσεως καί τῆς θρησκείας ἀναφέρεται τό ἄρθρον 18 τῆς Οἰκουμενικῆς Διακηρύξεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῶν ἐξῆς: «Κάθε ἄτομο ἔχει τό δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως, τῆς συνειδήσεως καί τῆς θρησκείας· στό δικαίωμα αὐτό περιλαμβάνεται ἡ ἐλευθερία γιά τήν ἀλλαγὴν θρησκείας ἢ πεποιθήσεως, ὅπως καί ἡ ἐλευθερία νά ἐκδηλώνει κανεῖς τή θρησκεία του ἢ τίς θρησκευτικὰς του πεποιθήσεις, μόνος ἢ μαζί μέ ἄλλους, δημόσια ἢ ἰδιωτικά, μέ τήν διδασκαλία, τήν ἄσκηση, τή λατρεία καί μέ τήν τέλεση θρησκευτικῶν τελετῶν».

Ἰδιαίτεραν σημασίαν διὰ τό θέμα μας ἔχει καί ἡ σαφὴς ἀναφορὰ τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου (Κρήτη, 2016) εἰς τό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας: «Θεμελιώδες ἀνθρώ-πινον δικαίωμα εἶναι

ή προστασία τῆς ἀρχῆς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ὑπό πάσας τὰς προοπτικὰς αὐτῆς, ἤτοι τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, τῆς πίστεως, τῆς λατρείας καί ὄλων τῶν ἀτομικῶν καί συλλογικῶν ἐκφράσεων θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, συμπεριλαμβανομένου καί τοῦ δικαιώματος ἐκάστου πιστοῦ νά τελῆ ἀκωλύτως ἀπό οἰανδήποτε κρατικήν παρέμβασιν τὰ θρησκευτικά του καθήκοντα, καθὼς καί τῆς ἐλευθερίας δημοσίας διδασκαλίας τῆς θρησκείας καί τῶν προϋποθέσεων λειτουργίας τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων» (Εγκύκλιος, § 16).

Ἀπό ὅλας τὰς πτυχὰς τοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τὰς μεγαλυτέρας ἀμφισβητήσεις ἀντιμετωπίζει τό δικαίωμα «ἀλλαγῆς θρησκείας». Ὅπως ὅμως ἔχει λεχθῆ, ἀκριβῶς τό σημεῖον αὐτό σηματοδοτεῖ τήν «ἀλλαγὴν παραδείγματος» πού ἐνσαρκώνουν εὐρύτερον τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐμπόδιον εἰς τήν ὀρθήν κατανόησιν τοῦ περιεχομένου τοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἀποτελεῖ ἡ ἀποψις ὅτι ἐδῶ πρόκειται περὶ κατοχυρώσεως ἀτομικοῦ δικαιώματος, συνδεδεμένου μέ τόν δυτικόν πολιτικόν πολιτισμόν καί διαβρωτικῶν διὰ τὰς ἄλλας παραδόσεις.

Τό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἀνοίγει νέας θετικὰς προοπτικὰς εἰς τὰς θρησκείας, ἐνῶ ἀπαιτεῖ ἀπό αὐτάς περισσότερο ἀπό τήν ἀνοχήν τοῦ διαφοροτικοῦ, ἡ ὁποία, οὕτως ἢ ἄλλως, δέν εἶναι ἄγνωστος εἰς αὐτάς. Ἡ ἀναγνώρισις τοῦ «δικαιώματος στήν διαφορά» ἀποτελεῖ σπουδαίαν κατάκτησιν εἰς τήν ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ διαφοροτικότης ὅμως δέν εἶναι δυνατόν νά συγκαλύψῃ τὰς ὑπαρχούσας κοινὰς ἀξίας. Πανανθρώπιναι ἀξίαι ἀνήκουν εἰς τό ἀξιακόν δυναμικόν τῶν μεγάλων θρησκείων, τό ὁποῖον πρέπει νά ἀναδεικνύεται. Αἱ θρησκείαι καλοῦνται νά ἀναγνωρίσουν τήν Οἰκουμενικήν Διακήρυξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου εἰς τό σύνολόν της. Τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀδιαίρετα. Δέν εἶναι δυνατόν νά γίνεταί ἐπιλεκτική ἐπίκλησις καί χρῆσις των.

Ἐκλεκτή ὁμήγυρις,

Πέραν πάσης ἀμφιβολίας, τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελοῦν μίαν πολύ σημαντικήν πολιτικήν κατάκτησιν, ἡ ὁποία ὠδήγησεν εἰς ἕνα ἀνθρωπινότερον κόσμον. Οὐδεμία συζήτησις περὶ τῶν κανονιστικῶν θεμελιῶν τῆς παγκοσμίου κοινωνίας δύναται νά ἀγνοήσῃ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν σήμερον λάβαρον τῆς ἀνοικτῆς κοινωνίας καί σύμβολον τῶν ἀγῶνων καί τῶν ἐλπίδων δι' ἕνα δικαιοτέρον κόσμον. Εἶναι βέβαιον, ὅτι θά παραμείνουν καί εἰς τό

μέλλον ἔν ἐκ τῶν μεγάλων θεμάτων διά τήν ἀνθρωπότητα, μία διαχρο-
νική ἔκφρασις τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ πορεία τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου
ἐξαρτᾶται ἀπό τήν στάσιν τῶν μεγάλων θρησκευιῶν ἀπέναντί των.
Ἐπίσης, φρονοῦμεν ὅτι ἡ πρόοδος εἰς τήν ἐφαρμογήν των διέρχεται
ἀπό τήν ἀναγνώρισιν, τήν ὀρθήν κατανόησιν καί τήν ἐφαρμογήν
τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκείας. Ἡ ὑποχώρησις τοῦ
θρησκευτικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ζωῆς εἰς τόν Δυτικόν κόσμον,
παρά τά περί τοῦ ἀντιθέτου θρυλούμενα, ὄχι μόνον δέν προωθεῖ τούς
στόχους τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά ἐπηρεάζει ἀρνητικῶς
τόν σεβασμόν των. Ἔχει προσφυῶς γραφή, ὅτι «ὄμοῦ μετά τῆς
λήθης ἢ τῆς ἀπωλείας τῆς διαστάσεως τοῦ μυστηρίου τῆς θρησκείας,
ἐξαφανίζεται καί ἡ αἴσθησις διά τό ἀπαραβίαστον τῆς ἀνθρω-πίνης
ἀξιοπρεπείας». Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον τόν
διαθρησκευτικόν διάλογον περί τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ὁ
ὁποῖος ἀπελευθερώνει τάς θρησκείας ἀπό τήν ἐσωστρέφειαν, πού πά-
ντοτε τροφοδοτεῖ τόν φονταμενταλισμόν. Εἰς τόν διάλογον αὐτόν κάθε
θρησκεία καλεῖται νά ἀναπτύσῃ τήν σημασίαν τῶν ἰδικῶν της ἀρχῶν
διά τήν ἐποχὴν μας, διά τά μεγάλα θέματα καί τάς προκλήσεις τῶν
καιρῶν, διά τήν δικαιοσύνην καί τήν εἰρήνην, καί νά συμβάλλῃ εἰς τήν
διαμόρφωσιν κοινῶν δράσεων.

Περαίνοντες τόν λόγον, ἐπιθυμοῦμεν νά σημειώσωμεν ὅτι ἡ
συνάντησις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ τά δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου
εἶναι χῶρος ἀναδείξεως τῆς ὀρθῆς σχέσεώς της μέ τήν πολιτικήν. Ἐνῶ
ἡ Ἐκκλησία δέν ἀσχολεῖται μέ τήν πολιτικήν ἐν τῇ στενῇ σημασίᾳ τοῦ
ὄρου, ἡ μαρτυρία της εἶναι οὐσιαστικῶς καί διαχρονικῶς πολιτική.
Ἀγωνίζεται κατά τῆς φαλκιδεύσεως τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου εἰς
τάς ποικίλας ὄψεις της, στιγματίζει τόν ρατσισμόν, τάς διακρίσεις, τάς
συγχρόνους μορφάς δουλείας, ἀνθίσταται εἰς τάς δυνάμεις καί τάς
τάσεις πού ὑποσκάπτουν τήν κοινωνικήν συνοχήν καί τήν εἰρήνην, προ-
άγει τόν πολιτισμόν τῆς ἀλληλεγγύης καί τοῦ διαλόγου, τῆς συγκλίσεως
καί τῆς συνεργασίας. Ἡ ἔνστασις ὅτι αὐτή ἡ παρέμβασις ἐμπλέκει τήν
Ἐκκλησίαν εἰς τήν ἀμφισημίαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ὅτι ἡ
χριστιανική μαρτυρία μετατρέπεται εἰς πολιτικήν πράξιν, στερεῖται
θεολογικῆς βάσεως καί εἶναι ἔνδειξις ἐξασθενήσεως τοῦ αἰσθητηρίου
διά τήν σημασίαν τῶν ἱστορικῶν ἐξελίξεων.

Ἐυχαριστοῦμεν διά τήν προσοχήν σας!

Ὁμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν Α΄ Παγκόσμιον Συνάντησιν τῶν Ἀρχόντων Ὁφφικιαλίων
τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας
 (Ἀθῆναι, 29 Μαΐου 2024)

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς,
 Ἐντιμολογιώτατοι Πρόεδροι τῶν τριῶν Σωματείων τῶν Ἀρχόντων
 τοῦ Θρόνου,
 Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες,
 Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε, ἐπίσημε ὀμιλητά εἰς τὴν ἐκδήλωσιν,
 Ἐκλεκτοί προσκεκλημένοι,
 Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
 Χριστὸς Ἀνέστη!

Ἐν πασχαλίῳ ἀνατάσει καὶ πνευματικῇ εὐφροσύνῃ, δοξολογοῦντες τὸν Ἀναστάνα Κύριον διὰ τὰ σωτήρια δωρήματα Αὐτοῦ, ἀπευθύνομεν ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν τιμῆς καὶ ἀγάπης πρὸς πάντας ὑμᾶς, τοὺς Ἐντιμολογιώτατους Ἄρχοντας Ὁφφικιαλίους τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοὺς συναχθέντας ἐν τῷ κλεινῷ Ἄστει εἰς τὴν Α΄ Παγκόσμιον Συνάντησίν των, μεταφέροντες τὴν εὐλογίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριαρχείου.

Ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας, οἱ Ἄρχοντες Ὁφφικιαλίοι προσέφερον πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἐξακολουθοῦν δέ καὶ σήμερον νά στηρίζουν τὰς πρωτοβουλίας της, νά συμβάλλουν ποικιλοτρόπως εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν ὡς ἀρωγοὶ εἰς τό λατρευτικόν, διοικητικόν καὶ κοινωνικόν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν χριστιανικὴν μαρτυρίαν ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς σύνδεσμος μέ τοὺς θύραθεν θεσμούς καὶ ὡς ὑποστηρικταὶ τῶν δικαίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Χαιρόμεθα, διότι ἐσεῖς, οἱ σύγχρονοι Ἄρχοντες, συνεχίζετε τὴν εὐλογημένην παράδοσιν τῶν φιλογενῶν λαϊκῶν, οἱ ὅποιοι ἀάμπολλα καὶ ἀνεκτίμητα εἰργάσαντο διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τό Γένος. Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία σεμνύνεται δι' ὑμᾶς καὶ σᾶς εὐλογεῖ. Ὁ Πατριάρχης σας σᾶς τιμᾷ, σᾶς ἀγαπᾷ, προσεύχεται δι' ὑμᾶς καὶ τοὺς οἰκείους σας. Παρακολουθεῖ μέ πολύ ἐνδιαφέρον τὰ ἔργα σας,

τήν προσφοράν σας εἰς τήν Ἐκκλησίαν καί τήν κοινωνίαν, εἰς τήν καλλιέργειαν καί διαφύλαξιν τῶν ὑψηλῶν ἀξιῶν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν παραδόσεως, αἱ ὁποῖαι συγκροτοῦν τήν ταυτότητά μας. Ἡ πιστότης εἰς αὐτάς τάς ἀξίας διέσωσε τήν ἰδιοπροσωπίαν μας μέχρι σήμερον, καί μετ' αὐτῆς συναρτᾶται ἡ μελλοντική μας πορεία.

Αὐτάς τάς πανιέρους παραδόσεις ὑπερασπιζόμεθα καί καλλιεργοῦμεν ἐν τῇ Πόλει καί ἐν τῇ οἰκουμένῃ, ἐμπνεόμενοι καί διδασκόμενοι ἀπό αὐτάς καί ἀξιοποιοῦντες τήν πολύτιμον αὐτήν παρακαταθήκην διά τήν ἀντιμετώπισιν, κατά τόν νόμον καί τά προστάγματα τοῦ Χριστοῦ, τῶν συγχρόνων προκλήσεων. Γενεά παρέρχεται καί γενεά ἔρχεται, καί ἡμεῖς οἱ ἐν τῇ Πόλει τοῦ Κωνσταντίνου φυλάσσομεν ἀμετακίνητοι, ἐν μέσῳ περιστάσεων καί περιπετειῶν ἀλλά καί εὐλογίας καί δόξης ἀνεκκλήτου, τά σεβάσματα τοῦ Γένους, τόν τόπον καί τόν τρόπον τοῦ βίου τῶν πατέρων ἡμῶν.

Εἰς τήν Ὁρθόδοξον παράδοσίν μας, τό «ζητεῖν τά ἄνω» ὄχι μόνον δέν συνεπάγεται ἀδιαφορίαν διά τήν ζωὴν καί τόν πολιτισμόν, ἀλλά ἐμπνέει καί ἐνισχύει τήν ἐγκόσμιον μαρτυρίαν μας. Ἡ Μετριότης ἡμῶν, καθ' ὅλην τήν μακρὰν Πατριαρχίαν της, ὁμοῦ μετὰ τῶν πνευματικῶν, λειτουργικῶν καί ποιμαντικῶν εὐθυνῶν, ἀνέλαβε πολλές πρωτοβουλίας, εἰρηνευτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές, οἰκουμενικές, διαθρησκειακές, οἰκολογικές. Διεκηρύξαμεν, γεγονυῖα τῇ φωνῇ, τήν ἱερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, τήν ἀλληλεγγύην, τήν ἀξίαν τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ καί τῆς συνεργασίας.

Ἐτονίσαμεν ὅτι ἡ ἀδιαφορία διά τόν αἰώνιον προορισμόν της συρρικνώνει τήν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν. Τά ἔργα τοῦ ἀνθρώπου φέρουν τό στίγμα τῆς ματαιότητος, παρά τό γεγονός ὅτι ὁ ἀνθρώπος πού ἀδιαφορεῖ διά τό Ὑπερβατικόν ἱκανοποιεῖται εὐκολώτερον, ἐλλείψει ὑψηλῶν στόχων. Ἡ ὑψίστη τελειότης τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὅτι ἔχει τήν ἀνάγκην τοῦ Θεοῦ διά τήν ὑπαρκτικὴν ὀλοκλήρωσίν του.

Δέν εἴμεθα ἀπλῶς μία βιολογικὴ ὄντοτης. Ἡ ζωὴ μας δέν ἐξαντλεῖται εἰς τόν ἀγῶνα διά τήν ἐπιβίωσιν, διά τήν κάλυψιν τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν. Ἡ ἀνθρωπίνη ἀξιοπρέπεια καί ὁ ἀπόλυτος σεβασμός της δέν εἶναι δυνατόν νά θεμελιωθοῦν ἐπὶ μιᾶς νατουραλιστικῆς θεωρήσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἐχομεν ἀνάγκην ὑπερβατικοῦ προσανατολισμοῦ καί πνευματικῶν ἀξιῶν, πού μᾶς ἐμπλουτίζουν ὑπαρξιακῶς καί τρέφουν τό ἠθικόν μας αἰσθητήριον.

Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχόντες,

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν ἔχομεν φιλογενεῖς, προθύμους καί δυναμικούς συναγωνιστάς καί συνεργάτας εἰς τό διακονικόν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Χαιρόμεθα ὅτι ὁ καθείς ἐξ ὑμῶν ἔχει εἰς τόν χώρον του καί κατά τά χαρίσματα του πολύτιμον συνεισφοράν. Ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἔχει ἀνάγκη ἀνθρώπων ὅπως ἡ Ἐντιμολογιότης σας. Ἐκτιμῶμεν τάς πολλάς ἱκανότητάς σας καί τόν ἔνθεον ζήλον σας, τήν πιστότητα εἰς τήν πατρώαν παρακαταθήκην καί τό σύγχρονον πνεῦμα σας, τήν σύνεσιν καί τήν ἀποφασιστικότητά σας. Γνωρίζομεν τήν προσφοράν σας εἰς τήν εὐρύτεραν καρποφορίαν τῶν πρωτοβουλιῶν τῆς Ἐκκλησίας. Καί δοξάζομεν τόν Θεόν, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι ἡ Θεῖα Χάρις εἶναι αὐτή πού θεραπεύει τά ἀσθενῆ καί ἀναπληροῖ τά ἐλλείποντα, καί ὅτι «τοῖς ἀγαπῶσι τόν Θεόν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν» (Ρωμ. η', 37). Ἡ θυσιαστική προσφορά, ὅπου καί ἂν συναντᾶται, ὑπερβαίνει τό ἀνθρώπινον μέτρον καί φέρει τόν χαρακτήρα θείας δωρεᾶς.

Θεωροῦμεν μεγάλην εὐλογίαν ὅτι πραγματοποιεῖται σήμερον ἡ Α' Παγκόσμιος Συνάντησις τῶν Ἀρχόντων τοῦ Θρόνου. Κατά τά τελευταῖα ἔτη ἔγιναν πολλαί προσπάθειαι διά νά εὐρεθῆ τρόπος στενοτέρας συνεργασίας τῶν Σωματείων τῶν Ἀρχόντων. Ἡ σημερινή Συνάντησις εἶναι εὐκλεῆς καρπός αὐτῶν τῶν προσπαθειῶν. Χαιρόμεθα δέ ἰδιαίτερος διά τό γεγονός ὅτι εἰς ἐκ τῶν βασικῶν στόχων τῆς ἐκδηλώσεως εἶναι ἡ εὐρύτερα στήριξις τοῦ Ecumenical Patriarch Bartholomew Foundation, ἑνός νεοσυστάτου ἀξιαγᾶστου θεσμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει ὡς κεντρικόν σκοπόν τήν ὀριστικὴν λύσιν τῶν οικονομικῶν θεμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τήν κάλυψιν τῶν δαπανῶν διά τό πολυσχιδές ἔργον του. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ καρποφορία τῆς κοινῆς αὐτῆς μεγάλης προσπαθείας θά ἐγγράψῃ τό ὄνομα τῶν θεσμικῶν ὀργάνων τῶν Ὀφφικιαλίων τοῦ Θρόνου μέ ἀνεξίτηλα γράμματα εἰς τάς δέλτους τῆς ἱστορίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἡ λύσις δύναται νά δοθῆ μόνον μέ γενναίαν κοινήν προσπάθειαν καί συνδρομήν. Τό ζητούμενον εἶναι ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἐγχειρήματος καί αὐτή μόνον μέ εὐρείαν συμμετοχήν τῶν ἀνά τήν οἰκουμένην Ἀρχόντων δύναται νά ἐξασφαλισθῆ. Πάντως, ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἀξιολογεῖ τήν ἴδρυσιν καί ἀνάπτυξιν τοῦ ἐν λόγῳ θεσμοῦ ὡς ἐν νέον κεφάλαιον εἰς τήν ἱστορίαν τῆς προσφορᾶς τῶν Ἀρχόντων πρὸς αὐτήν.

Περαίνοντες τόν λόγον, ἐκφράζομεν τόν ἔπαινον καί τάς εὐχαριστίας τῆς ἡμῶν Μετριότητος πρὸς τοὺς ἐμπνευστάς καί ὀργανωτάς αὐτῆς

τῆς Α΄ Παγκοσμίου Συναντήσεως τῶν Ἀρχόντων τοῦ Θρόνου, ὑπό τὴν σκέπην τοῦ Πρωτοκλήτου τῶν Ἀποστόλων Ἀνδρέου, τοῦ καὶ ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαριστοῦ, τῆς «εἰκόνας τῶν εἰκόνων» τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ καὶ προστάτιδος τῆς ὁμωνύμου Ἀδελφότητος, καὶ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν καὶ πρώτου θεολόγου τῆς ἐλευθερίας Παύλου. Εὐχαριστοῦμεν τόν Ἐξοχώτατον κύριον Εὐάγγελον Βενιζέλον, τόν ἐπιφανῆ μύστην καὶ καθηγητὴν τῆς Νομικῆς Ἐπιστήμης, διὰ τὴν παρουσίαν του. Πρὸς πάντας ὑμᾶς, τούς Ἐντιμολογιωτάτους Ἀρχοντας καὶ τὰς προσφιλεῖς οἰκογενεῖας σας, εὐχόμεθα ὑγίαν καὶ πᾶσαν ἄνωθεν εὐλογίαν.

Ἐνώπιον τῶν Ὀφφικιαλίων μας συνηθίζομεν νά ὑπενθυμίζωμεν ὅτι ἐπιθυμία ἡμῶν εἶναι νά συναντώμεθα εἰς τὴν Πόλιν τοῦ Κωνσταντίνου, εἰς τὴν παλαίφατον Καθέδραν τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας, ἐκεῖ ὅπου φυλάσσονται ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ καὶ ἐν δυνάμει Θεοῦ τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερά τοῦ Γένους. Αἰσθανόμεθα ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν, ὅταν σᾶς ὑποδεχώμεθα εἰς τὴν Βασιλεύουσαν. Εἴμεθα δέ βέβαιοι, ὅτι μαζί μέ τὴν χαρὰν τὴν ὁποῖαν δίδετε εἰς ἡμᾶς, θά ζητε καὶ ἐσεῖς μοναδικὰς συγκινήσεις, βιώματα ὄχι ἀπλοῦ ἐπισκέπτου, ἀλλὰ «ἐπιστροφῆς εἰς τὰς ρίζας», εἰς τὴν πνευματικὴν πατρίδα, εἰς τόπους ἱερούς καὶ οἰκειούς, ὅπου οἱ Ἀρχοντες Ὀφφικιάλιοι, κατὰ τούς Βυζαντινοὺς αἰῶνας, προσέφερον πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τό κράτος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, μετὰ δέ τὴν Ἄλωσιν ἦσαν στήριγμα τῆς ἀρχούσης καὶ πασχούσης Ἐκκλησίας, ἀναντικατάστατοι βοηθοὶ εἰς τό ζωτικόν οἰκουμενικόν ἔργον τῆς. Ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν, σᾶς ἀποκαλύπτεται ἡ διάστασις τοῦ βάθους τῆς τιμῆς τοῦ νά ἀνήκετε εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἀρχόντων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Μέ τοιαύτας σκέψεις καὶ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως, σᾶς εὐλογοῦμεν ἀπὸ τὴν Πόλιν καὶ ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τούς ἡγαπημένους σας τὴν χάριν καὶ τό ἔλεος τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ.

Προσφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιώτητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἐντιμ. κ. Ἰωάννου Γιαννάκη
εἰς Ἄρχοντα Ἀρχιτέκτονα τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης
Ἐκκλησίας
 (Ἱερός Ναός Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, Γλυκύ Ἱμβρου, 30 Μαΐου 2024)

Ἐντιμολογιώτατε Ἄρχων,

Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία σᾶς ἐντάσσει σήμερα, στόν γενέθλιο τόπο σας, τό Γλυκύ, καί στόν Ἱερό Ναό τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ὅπου βαπτισθήκατε, μεταξύ τῶν Ὀφφικιαλίων της, διά τῆς ἀπονομῆς τοῦ τίτλου τοῦ Ἀρχοντος Ἀρχιτέκτονος. Τό γεγονός ὅτι ἡ προαγωγή σας αὐτή τελεῖται διά χειροθεσίας ἀναδεικνύει τὴν ἱερότητα τοῦ Ὀφφικίου ὡς χαρίσματος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ ἱστορία τῶν Ἀρχόντων Ὀφφικιαλίων τοῦ Θρόνου εἶναι μία ἀλυσίδα κατορθωμάτων καί διακονικῆς προσφορᾶς πρὸς τὴν Ἐκκλησία καί τό Γένος. Καί σήμερα οἱ Ἀρχοντες εἶναι πολύτιμοι συνεργάτες τοῦ Πατριάρχου, ἀρωγοί στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καί στή σχέση της μέ τούς θύραθεν θεσμούς. Ἐκτιμοῦμε καί τιμοῦμε τὴν ἀφοσίωση τῶν Ἀρχόντων στήν Ἐκκλησία, τὴν καλὴν μαρτυρία τους μέσα στόν κόσμο, καί προσευχόμαστε γιά τὴν πρόοδό τους.

Εἴσθε σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς μαρτυρικῆς Ἱμβρου. Μεγαλώσατε στό Γλυκύ καί στήν Πόλη. Τελειώσατε τό Δημοτικό Σχολεῖο Γαλατᾶ, συνεχίσατε στήν Πατριαρχική Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή καί κατόπιν στή Θεσσαλονίκη, ὅπου καί φοιτήσατε στήν Πολυτεχνική Σχολή τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου καί σταδιοδρομήσατε ὡς Ἀρχιτέκτων Μηχανικός στό Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ μέ μεγάλη προσφορά στό Τμήμα Ἀρχαιολογικῶν Ἔργων καί Μελετῶν Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης καί μέ εὐρὺ φάσμα συναφῶν δραστηριοτήτων.

Ἡ ἀρχιτεκτονική, ὡς ἐπιστήμη καί τέχνη ἢ καλλιτεχνία, μᾶς ἱκανώνει νά κατανοοῦμε τό ἦθος καί τό πνεῦμα πού ἐκφράζουν τὰ ἀρχιτεκτονήματα, στή χριστιανική δέ παράδοσή μας, τό πῶς ἡ τεχνική καί ἡ τέχνη συνδέονται μέ τό ἐκκλησιαστικό γεγονός. Κατά κάποιον τρόπο ὁ ἀρχιτέκτων εἶναι καί θεολόγος, ἀφοῦ ἡ χριστιανική ἀρχιτεκτονική εἶναι θεολογική γλῶσσα, πού ἐκφράζει τὴν πίστη μας, μέσα ἀπό τό σχέδιο, τίς λεπτομέρειες, τό ὑλικό, τὴν ὄλη ἐκφραστική τοῦ

οικοδομήματος.

Καί ἔσεῖς, Ἐντιμολογιώτατε Ἄρχων, συμμετέχετε ἐνεργά στόν διάλογο θεολογίας καί τέχνης. Μελετήσατε τήν ἀρχιτεκτονική παράδοση τῆς Ἰμβρου πού εἶναι ἀδιάσπαστα συνδεδεμένη μέ τίς ἀρχαίες ἑλληνικές καί τίς χριστιανικές ρίζες καί καταβολές. Μᾶς ἔρχεται στόν νοῦ ἡ σοφή φράση ὅτι ὁ Ἑλληνισμός, ὅταν ἐκχριστιανίσθηκε, κατά βάση, «δέν ἀλλαξοπίστησε». Μᾶλλον ἐντάχθηκε καί ἐμπλουτίσθηκε μέσα στήν ἐκκλησιαστική ζωή καί ἔβαλε σέ αὐτή τή σφραγίδα του. Αὐτό χαρακτηρίστηκε ἀπό τούς μακαριστούς μεγάλους θεολόγους μας, πατέρα Γεώργιο Φλωρόφσκυ καί Μητροπολίτη Περγάμου Ἰωάννη Ζηζιούλα, ὡς «τό θαῦμα τοῦ ἐκχριστιανισμένου ἑλληνισμοῦ».

Ἐπαινοῦμε τήν εὐασισθησία καί τό ἐνδιαφέρον σας γιά τήν Ἰμβρο, γιά τή διάσωση καί προβολή τῆς πολιτισμικῆς μας κληρονομιάς, καί σᾶς συγχαίρουμε γιά τήν προσφορά σας στό Ἰμβριακό ζήτημα, μέσα ἀπό τή δράση σας ἀπό διάφορες θέσεις εὐθύνης -τόσο στήν Ἰμβριακή Ἑνωση Μακεδονίας Θράκης, ὅσο καί στήν Ἐταιρία Μελέτης Ἰμβρου καί Τενέδου, ἡ ὁποία ἐπί τέσσερες δεκαετίες προσφέρει ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες γιά τήν τόνωση τῆς ἱστορικῆς μνήμης καί τήν ἀνάδειξη τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἰμβρου καί τῆς Τενέδου. Σημαντική εἶναι καί ἡ διαρκῆ παρουσία σας στό περιοδικό «Ἰμβριώτικα» καί σέ πολλά ἐπιστημονικά δημοσιεύματά σας. Αναφέρουμε ἐνδεικτικά τό βιβλίο «Οἰκισμοί καί οἰκήματα τῆς Ἰμβρου» (2019) καί τά ὥραϊα ἄρθρα σας στήν Ἐπετηρίδα «Ὁ σός βλαστός». Μνημονεύουμε ἐπίσης τήν καθοριστική συμβολή σας στήν κατάρτιση τῶν σχεδίων καί τήν ἀνακατασκευή τοῦ Καθολικοῦ τῆς ἱστορικῆς Κουτλουμουσιανῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ταξιαρχῶν Γλυκεός τό ἔτος 2017.

Ὅλα αὐτά εἶναι συμβολή ὄχι μόνο στήν πολιτισμική ἱστορία καί ταυτότητα τῶν Ἰμβριῶν, ἀλλά καί στήν ἐκκλησιαστική ἱστορία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰμβρου καί Τενέδου, καθὼς καί στή μέριμνα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου νά μελετᾶται καί νά ἀναδεικνύεται ἡ ἱστορία τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἐπαρχιῶν του, οἱ ὁποῖες, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, πορεύονται ἤδη ἕνα καί πλέον αἰῶνα τήν ἰδικήν των *via dolorosa*, σηκώνουν τόν δικό τους βαρῦ σταυρό.

Ἄξιωμα ἐπισημάνουσα προσφορά πρός τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἀποτελεῖ καί τό γεγονός ὅτι διετελέσατε ἐπί τετραετίαν μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν καί ὅτι συνεχίζετε νά συμμετέχετε στό Διοικητικό Συμβούλιο

τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας Χαλκιδικῆς.

Σέ αὐτό τό πνεῦμα, σᾶς συγχαίρουμε ἀκόμη μία φορά γιά τήν προαγωγή σας σέ Ὁφφικιάλιο τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καί καλωσορίζουμε τήν εὐγενεστάτη σύζυγό σας Θωμαΐδα καί τούς υἱούς σας Βασίλειο καί Ἰάσονα καί ὅλα τά μέλη τῆς συνοδείας σας. Χαιρετοῦμε ἐγκαρδίως καί εὐλογοῦμε τούς Γλυκιανούς, πού παρερρίσκονται στή χειροθεσία σας, τονίζοντας ὅτι μέ τό Γλυκύ μᾶς συνδέουν ἀκατάλυτοι δεσμοί, πρωτίστως ἐπειδή ἔχουμε τήν τιμή νά φέρομε τό ὄνομα τοῦ Βαρθολομαίου τοῦ Κουτλουμουσιανοῦ, τοῦ εὐκλεοῦς αὐτοῦ γόνου τοῦ Γλυκέος, τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς ὁμογενειακῆς ἐκπαίδευσης στό νησί μας, μιᾶς σπουδαίας ἐκκλησιαστικῆς καί πνευματικῆς φυσιογνωμίας. Ὁ μακαριστός Βαρθολομαῖος ἦταν ὑπερήφανος γιά τήν καταγωγή του ἀπό τήν Ἰμβρο καί κάνει ὅλους τούς συμπατριῶτες του ὑπερήφανους. Εἴη ἡ μνήμη αὐτοῦ αἰωνία!

Μέ αὐτά τά αἰσθήματα, εὐχόμαστε Καλό καλοκαίρι καί ἐπικαλούμαστε γιά ὅλους ἐσᾶς πού συμμετέχετε στή κατανυκτική καί χαρμόσυνη αὐτή σύναξη καί γιά τούς ἀγαπημένους σας, τή χάρη καί τό ἔλεος τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ.

Ἄξιος, ἀγαπητέ Ἄρχων!

Προσφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἐντιμ. κ. Ἰωάννου Ρέτσου
εἰς Ἀρχοντα Πρωτέκδικον τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης
Ἐκκλησίας
(Φανάριον, Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος, 2 Ἰουνίου 2024)

Ἐντιμολογιώτατε Ἀρχων,
 Χριστὸς Ἀνέστη!

Ἐντάσσεσθε σήμερον, κατ' ἰδίαν ἡμῶν Πατριαρχικὴν φιλοτιμίαν καὶ προαιρέσιν, εἰς τὴν χορείαν τῶν Ὁφφικιαλίων τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐτησίας προσκυνηματικῆς παρουσίας εἰς τὸ Κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τῶν Ἀρχόντων τοῦ Θρόνου «Παναγία ἢ Παμμακάριστος». Ἡ ἱστορικὴ καὶ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Παμμακαρίστου, ἡ προστάτις τῆς Ἀδελφότητος, εἶναι πλέον καὶ δική σας προστασία καὶ βοήθεια.

Θά φέρετε ἀπὸ τῆς σήμερον τὸν ἀρχοντικὸν τίτλον τοῦ Πρωτεκδίκου. Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν, οἱ Ἐκδικοὶ, μέ ἐπὶ κεφαλῆς καὶ πρῶτον τὸν Πρωτέκδικον, ἐγκριτοὶ νομομαθεῖς καὶ γινῶσται τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἐχειρίζοντο ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ὅλας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐκδίκων ἢ Ἐκκλησιεκδίκων διέφερεν ἀπὸ ἐποχῆς εἰς ἐποχὴν. Ἀναφέρεται ὅτι ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ὑπῆρχον εἰς τὸν νεόδμητον Ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας δέκα Ἐκδικοὶ καὶ εἷς Πρωτέκδικος. Τὸ ἀξίωμα τῶν Ἐκδίκων καὶ τοῦ Πρωτεκδίκου ἐπεβίωσε καὶ εἰς τοὺς μετὰ τὴν Ἄλωσιν χρόνους, σήμερον δὲ διασώζεται εἰς τὸ πρόσωπον τῶν Νομικῶν Συμβούλων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἦμεῖς, Ἐντιμολογιώτατε Ἀρχων, μέ τὴν ιδιότητά σας ὡς νομικός καὶ οικονομολόγος, διεκρίθητε εἰς τὸν χώρον τῆς ἐπιχειρηματικότητος. Ἐχετε προσφέρει πάμπολλα, καὶ συνεχίζετε νὰ τὸ πράττετε μέ μεγάλην ἐπιτυχίαν εἰς τὸν χώρον τῶν τουριστικῶν καὶ ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ εὐρύτερον ἀπὸ ὑψηλὰς διοικητικὰς θέσεις. Ἐκπροσωπεῖτε τὸν δυναμισμόν τῆς οικονομίας, ὡς παράγοντος ἀναπτύξεως καὶ εὐημερίας. Γνωρίζετε ἄριστα τοὺς μηχανισμοὺς λειτουργίας τῆς οικονομικῆς ζωῆς καὶ ὅτι αὐτὴ ὑπηρετεῖ τὴν ἀληθῆ πρόοδον, ὅταν συνδυάζεται μέ κοινωνικὴν ὑπευθυνότητα

καί ευαίσθησιαν, ὅταν σέβεται ἠθικὰς ἀρχὰς, τὰς ὁποίας δὲν ἔχει δημιουργήσει ἡ ἰδία.

Αἱ μεγάλαι προκλήσεις εἰς τὸν χώρον τῆς οἰκονομίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τεχνοκρατικῶν ἐπιλογῶν καὶ πραγματιστικῶν ἀποφάσεων. Οἰκονομισμὸς δὲν εἶναι βιώσιμος λύσις. Αὐτὴ εὐρίσκεται εἰς τὸ πρότυπον ἀναπτύξεως, τὸ ὁποῖον συνδυάζει οἰκονομικὰς στρατηγικὰς μὲ τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὸν σεβασμὸν τῆς ἀκεραιότητος τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Αὐτὰς τὰς ἀρχὰς καὶ ἀξίας ἐκπροσωπεῖ καὶ διακηρῦσσει τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον πάντοτε γρηγορεῖ, καταγράφει καὶ ἀξιολογεῖ τὰ μηνύματα καὶ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ δίδει εὐθαρσῶς τὴν καλὴν μαρτυρίαν τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν. Χαιρόμεθα, ἐπειδὴ αἱ πρωτοβουλίαί τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καρποφοροῦν καὶ ἀναδεικνύουν τὴν ἐμβέλεια τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ παραδόσεως. Αἰσθανόμεθα ἰδιαίτερον σεβασμὸν πρὸς ἀνθρώπους δυναμικοὺς καὶ εὐφυεῖς, ὅταν ὁμολογοῦν ἐνώπιον μας τὴν πίστιν των, ὅτι τὰ πάντα εὐρίσκονται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὰ πάντα εἰς τὴν ζωὴν των εἶναι ἄνωθεν δωρεά. Ὑπάρχει εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολὴν τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου ἡ ἀντίστοιχος θεολογικὴ καὶ βιβλικὴ ἐπιβεβαίωσις: «Τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν» (Ρωμ. η', 37).

Δυστυχῶς, πολὺ εὐκόλο ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος λησμονεῖ ἢ καὶ ἀπορρίπτει τὴν διάστασιν τοῦ Ὑπερβατικοῦ, τὸν αἰώνιον προορισμὸν του, ὀδηγούμενος εἰς μίαν συρρικνωτικὴν ἐνθαδικότητα καὶ σφραγίζων τὴν ζωὴν καὶ τὰ ἔργα του μὲ τὸ στίγμα τῆς ματαιότητος. Καὶ ἐνώπιον τοιούτων φαινομένων ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας παραμένει λόγος ἐλπίδος. Εἶναι θεολογικῶς καὶ ποιμαντικῶς ἄτοπον νὰ μετατρέπωνται οἱ ναοὶ μας εἰς βῆμα κηρυγμάτων ἀπαισιοδοξίας καταστροφολογίας καὶ συνολικῆς ἀπορρίψεως τῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ.

Ἐντιμολογιώτατε Ἀρχων,

Ἐκτιμῶμεν τὰς πολλὰς ἰκανότητας καὶ τὴν προσφορὰν σας εἰς τὴν κοινωνίαν, μὲ πιστότητα εἰς τὰς πατρῶας παραδόσεις καὶ μὲ σύγχρονον πνεῦμα. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι, τετιμημένος πλέον μὲ τὸ ὑψηλὸν ἀρχοντίκιον, θὰ συνεχίσετε μὲ ἐνθεον ζῆλον καὶ σύνεσιν «καλῶν ἔργων προϊστασθα». Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ κοινωνία ἔχουν ἀνάγκην ἀνθρώπων ὡς ἡ ὑμετέρα Ἐντιμολογιότης.

Ἐχετε τὰς εὐχὰς τῶν μελῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, τῶν

καθημερινῶν ἀγαπητῶν συνεργατῶν μας. Συνεύχονται καί συγχαίρουν πάντες οἱ παρόντες εἰς τήν κατανυκτικήν καί χαρμόσουνον τελετήν τῆς χειροθεσίας σας, οἱ συνάρχοντές σας, μέ ἐπί κεφαλῆς τόν Ἐντιμολογιώτατον Πρόεδρον τῆς Ἀδελφότητος Ὁφφικιαλίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Παναγία ἡ Παμμακάριστος» Ἄρχοντα Ἐξαρχον κύριον Ἀθανάσιον Μαρτῖνον καί τόν ἰσόβιον Ἐπίτιμον Πρόεδρόν της, τόν περιβάλλοντα ὑμᾶς μέ πατρικήν στοργήν Ἐντιμολογιώτατον Ἄρχοντα Ὁρφανοτρόφον κύριον Γεράσιμον Φωκᾶν.

Καλωσορίζομεν ἐγκαρδίως εἰς τάς αὐλάς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τήν Εὐγενεστάτην σύζυγόν σας Ἰωάνναν, τάς χαριτοβρύτους θυγατέρας σας καί ἅπαντα τά ἐκλεκτά μέλη τῆς συνοδείας σας. Ἡ χάρις τοῦ Ἀναστάσαντος Χριστοῦ εἴη μετά πάντων ὑμῶν τε καί ἡμῶν!

Ἄξιος!

Ὁμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν ἐπίσκεψιν εἰς Φανάριον τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος
Ὁφφικιαλίων «Παναγία ἡ Παμμακάριστος»
 (Κυριακὴ τῆς Σαμαρεΐτιδος, 2 Ἰουνίου 2024)

Τιμῶτατοι ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,

Ἐντιμολογιάτατε Πρόεδρε τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀδελφότητος τῶν Ὁφφικιαλίων μας «Παναγία ἡ Παμμακάριστος»,

Ἐντιμολογιάτατοι Ἀρχοντες,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Χριστὸς Ἀνέστη!

Ἐν ἀναστασίμῳ ἀτμοσφαίρα, δοξολογοῦντες τὸν ἀγαθοδότην Θεὸν τῆς ἀγάπης διὰ πάντα τὰ σωτήρια δωρήματα Αὐτοῦ, σᾶς ὑποδεχόμεθα καὶ σᾶς καλωσορίζομεν κατά τὴν ἐπίσημον κατ' ἔτος προσκυνηματικὴν παρουσίαν σας τὴν Κυριακὴν τῆς Σαμαρεΐτιδος, ἡμέραν μνήμης πάντων τῶν ἐν Ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν Ἀρχιεπισκόπων καὶ Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὴν ἱστορικὴν καθέδραν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὴν πνευματικὴν Ἀκρόπολιν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐκ τῆς ὁποίας διακονοῦμεν τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐν ἀπάσῃ τῇ δεσποτείᾳ Κυρίου.

Εἴμεθα κληρονόμοι μιᾶς μοναδικῆς πνευματικῆς παραδόσεως, τὴν ὁποίαν ἀόκνως φυλάσσομεν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διδασκόμεθα καὶ ἐμπνεόμεθα διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων προκλήσεων. Ἡ ἄποψις ὅτι ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ ἀσχολῆται ἀποκλειστικῶς μὲ τὰ πνευματικὰ ζητήματα, καὶ ὅτι δέν ἔχει λόγον περὶ τῆς πορείας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, εἶναι ὅλως ἀνευρέματιςτος, ἀφοῦ ἀγνοεῖ τὴν ἱστορίαν, τὴν μοναδικὴν μαρτυρίαν φιλανθρωπίας καὶ ἀδελφοσύνης τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ τὴν σύγχρονον δημοσίαν παρουσίαν της. Ὁ σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν ἐν Χριστῷ μεταμόρφωσιν τοῦ κόσμου, ὄχι νὰ τὸν ἀγνοῇ ἢ νὰ τὸν ἀπορρίπτῃ, οὔτε ὅμως καὶ νὰ ταυτίζεται μὲ αὐτόν.

Ποτέ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὴν ἱστορικὴν της πορείαν δέν ἠγγόνησε τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν, δέν ἀδιαφόρησε διὰ τὰ προβλήματα καὶ τὰς θετικὰς προοπτικὰς κάθε ἐποχῆς, τὰς ἀντιφάσεις καὶ τὰς προόδους

τουῦ πολιτισμοῦ καί τῶν πολιτισμῶν. Καί σήμερα, τό ζητούμενον ἀπό τήν Ἐκκλησίαν μας εἶναι νά λειτουργῇ ὡς θετική πρόκλησις, ὡς ἐναλλακτική πρότασις ζωῆς διά τόν σύγχρονον ἄνθρωπον.

Εἰς τήν ἐποχήν μας, ὁμοῦ μετά τῆς ἐπιστημονικῆς καί τεχνολογικῆς προόδου, ζῶμεν πολιτισμικά καί πολεμικά συγκρούσεις, πρωτόγνωρα ἠθικά καί ἀνθρωπολογικά διλήμματα, τήν οικολογικήν κρίσιν καί τήν κλιματικήν ἀλλαγὴν, τὰ σύγχρονα κοινωνικά καί οικονομικά προβλήματα, τόν θρησκευτικόν φονταμενταλισμόν καί τήν ἀξιολογικήν σύγχυσιν. Ἡ ἀντιμετώπισις ὅλων αὐτῶν ἀπαιτεῖ συστράτευσιν, σύμπραξιν, κοινάς δράσεις, ἀλληλεγγύην καί διάλογον, πρωτοβουλίας αἱ ὁποῖαι δύνανται νά μετατρέψουν τήν ἀπειλήν εἰς εὐκαιρίαν. Τόν διάλογον, ὡς ὄχημα ἀλληλεγγύης, ἠγωνίσθη νά διακονήσῃ ἡ ἡμῶν Μετριότης καθ' ὅλην τήν ζωὴν της.

Γνωρίζετε ὅλοι ὅτι μεταξύ 26^{ης} καί 28^{ης} Μαΐου ἐπραγματοποιήθη ἐν Ἀθήναις μέ ἐπιτυχίαν τό 4^{ον} Διεθνές Συνέδριον τῶν Ἀρχόντων τοῦ Θρόνου μέ θέμα τήν θρησκευτικήν ἐλευθερίαν, τήν δημοκρατίαν καί τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Χωρίς νά εἴμεθα πολιτικός, οικονομολόγος ἢ κοινωνιολόγος, θεωροῦμεν ὅτι ἡ πολιτική ὀφείλει νά ὑπηρετῇ τήν δικαιοσύνην, τήν εἰρήνην καί τήν ἐλευθερίαν, στοχεύουσα εἰς τήν πραγμάτωσιν τοῦ ἐφικτοῦ μέ σεβασμόν πρὸς τήν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν, τὰς οἰκουμενικάς ἀξίας τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί τήν δημοκρατίαν. Ἡ δέ οικονομία πρέπει νά λειτουργῇ, ὡς εἶπομεν καί πρό ὀλίγου, κατά τήν χειροθεσίαν τοῦ νέου Ἀρχοντος Πρωτεκδίκου, συνδυάζουσα οικονομικάς στρατηγικάς καί κοινωνικήν εὐθύνην. Τό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ὑπενθυμίζει καί συμβολίζει τήν ἀναφοράν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων εἰς τόν Θεόν ὡς «πάντων χρημάτων μέτρον», ἄνευ τῆς ὁποίας αὐτά κινδυνεύουν νά μετατραποῦν εἰς συνονθύλευμα ἀλληλοσυγκρουομένων καί ἀλληλοαναιρουμένων ἰδιαιτεροτήτων.

Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες,

Ἡ πίστις εἰς Χριστόν στηρίζει τήν δρᾶσιν καί τήν ἐγκόσμιον παρουσίαν πάντων ἡμῶν. «Τό γεγονός ὅτι τό πολίτευμα ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει (Φιλιπ. γ', 20), δέν ἀναιρεῖ, ἀλλ' ἐνδυναμώνει τήν μαρτυρίαν ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ», τονίζει ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδοξίας (Κρήτη, 2016) εἰς τήν Ἐγκύκλιόν της (*Προΐμιον*). Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία σεμνύνεται δι' ὑμᾶς, τὰ δυναμικά τέκνα αὐτῆς, τὰ ὁποῖα ἐκφράζουν, καί διά τῶν δραστηριοτήτων των εἰς τήν κοινωνίαν, τήν

πιστότητά των εις τὰς παραδόσεις της. Ἐπαναλαμβάνομεν, καί αὐτήν τὴν χαρμόσυνον στιγμήν, ὅτι χαίρομεν ὅταν σᾶς ὑποδεχώμεθα εἰς τὸ Ἱερόν Κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας.

Εὐχόμεθα εἰς τὸ νέον Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Αδελφότητος «Παναγία ἢ Παμμακάριστος», ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἐντιμολογιωτάτου Ἀρχοντος Ἐξάρχου κυρίου Ἀθανασίου Μαρτίνου, τὸ ὅποιον ἀνέλαβε τὰς εὐθύνas του τὴν 1ην παρελθόντος Ἰανουαρίου, καλὴν καί εὐκαρπον τριετὴ θητείαν. Ἡ δὲ ἀφθονος χάρις καί τὸ ἀμέτρητον ἔλεος τοῦ Θεοῦ τῶν θαυμασίων, Τοῦ ὁποίου ἡ πρόνοια ἀνερμήνευτος, ἀρρητος ἢ ἀγαθότης καί ἀνεξιχνίαστος ἢ φιλανθρωπία, εἶψαν μετὰ πάντων ὑμῶν καί τῶν ἠγαπημένων σας, Ἐντιμολογιώτατοι καί προσφιλέστατοι Ἀρχοντες Ὁφφικιάλιοι τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ὡς εὖ παρέστητε!

Ὁμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιόττης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν τιμητικὴν ἐκδήλωσιν διὰ τοὺς ἀποφοίτους τῶν
τεσσάρων Λυκείων μας
τοῦ ἔτους 2023/24
 (Ξενοδοχεῖον Conrad, Κυριακὴ, 2 Ἰουνίου 2024)

Τιμιώτατοι ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,
 Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεσβε, Γενικὴ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Πόλει,
 Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες,
 Ἐλλογιμωτάτη κυρία Σύμβουλε Ἐκπαιδύσεως,
 Ἐλλογιμώτατοι Διευθυνταὶ καὶ Διευθύντριαι τῶν τεσσάρων
 Λυκείων,
 Ἐλλογιμωτατοὶ ἐκπαιδευτικοί,
 Ἐντιμότατοι γονεῖς καὶ κηδεμόνες,
 Ἀγαπητὰ μας παιδιά, ἀπόφοιτοι τῶν Λυκείων μας,
 Τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,
 Χριστὸς Ἀνέστη!

Μέ πολλή χαρὰ καὶ συγκίνηση συμμετέχουμε σέ αὐτὴ τὴν ὥραία ἐκδήλωση τῶν Συνδέσμων Ἀποφοίτων τῶν τεσσάρων Λυκείων μας γιὰ νὰ τιμήσουμε τοὺς φερέλπιδες ἀποφοίτους τοῦ ἔτους 2023/2024. Σήμερα εἶναι ἡ δικὴ τους γιορτὴ. Μεγάλη ὅμως εἶναι ἡ εὐφροσύνη καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τῶν καθηγητῶν τους, καθὼς καὶ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τους, ἀλλὰ καὶ ἡ χαρὰ ὅλων μας, γιὰτὶ μέ τὴ νέα γενιά συνδέονται οἱ προσδοκίες μας γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ὁμογενείας.

Στρεφόμαστε πρῶτα μέ τιμὴ καὶ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς μας. Τίποτε στόν χῶρο τῆς ἐκπαίδευσης δέν εὐδοκίμει χωρὶς δασκάλους πού σέβονται τὴν «ἀγία ἀποστολή» τους, πού βοηθοῦν τὰ παιδιά νὰ ἀγαπήσουν τὸ σχολεῖο καὶ νὰ ἀνακαλύψουν τὴ δύναμη τῆς μαθητείας καὶ τῆς γνώσης, πού τοὺς προετοιμάζουν γιὰ νὰ διατηρήσουν πνεῦμα μαθητείας σέ ὀλόκληρη τὴ ζωὴ τους. Ὁ πραγματικὸς δάσκαλος ξέρει νὰ «μηδενίζει» σωκρατικά τὸν ἑαυτό του, δημιουργῶντας χῶρο γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητος τοῦ μαθητῆ, τῆς αὐτοπεποίθησης καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης στὴ δύναμη τῆς ἐλευθερίας. Ὅπως ἔχει λεχθῆ, ὁ

αὐθεντικός δάσκαλος διδάσκει πρωτίστως «μέ αυτό πού είναι».

Χαιρόμαστε γιά τό γεγονός ὅτι οἱ ἀπόφοιτοί μας εἶχαν καλοῦς δασκάλους πού τούς στήριξαν στόν προσανατολισμό τους πρὸς τὰ οὐσιώδη καί τὰ καίρια του βίου. Ἔλαβαν, μαζί μέ τήν ἐπιστημονική γνώση, πνευματικές ἀξίες καί ἀνθρωπιστικά ἰδεώδη, τόν σεβασμό τῆς ἱερότητας τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί τῆς ἀκεραιότητας τῆς δημιουργίας, τή διάθεση γιά προσφορά στό κοινό καλό, πνεῦμα εἰρήνης καί δικαιοσύνης, ἀγάπη γιά τίς παραδόσεις τοῦ Γένους καί τῆς Ἐκκλησίας. Μέ αὐτή τήν πνευματική πανοπλία θά βαδίσετε, ἀγαπητοί νέοι καί ἀγαπητές νέες, στή ζωή σας. Σᾶς συνοδεύουν οἱ εὐχές καί οἱ προσευχές ὄλων μας. Νά ἔχετε ἐμπιστοσύνη στήν πρόνοια καί τή φιλάνθρωπη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί νά θυμᾶσθε ὅτι ὁ Χριστός εἶναι στό πλευρό ὄλων ὅσοι κοπιᾶζουν καί ἀγωνίζονται τόν καλόν ἀγῶνα.

Ἀπευθυνόμαστε, στή συνέχεια, μέ πολλή τιμή, στούς γονεῖς καί κηδεμόνες τῶν παιδιῶν, πού βλέπουν σήμερα τούς κόπους των νά καρποφοροῦν. Εἶναι καί δικό σας κατόρθωμα ἢ ἐπιτυχία των παιδιῶν σας. Ἐσεῖς ἀναθρέψατε τὰ παιδιά σας μέ βάση τίς ἀξίες τῆς παράδοσής μας, μέσα στήν οικογενειακή θαλπωρή. Ἡ οικογένεια ὀνομάσθηκε ἀπό τόν ἅγιο Προκάτοχό μας Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο «ἐκκλησία μικρά», «μικρή Ἐκκλησία», ὅπου ξεκινᾷ ἡ λεγόμενη «χριστιανική κοινωνικοποίηση» κάθε παιδιοῦ.

Ἐκλεκτοί παρόντες,

Ὅπως ἔχει γραφῆ, τό «πῶς μιά κοινωνία ἐκτιμᾷ καί ὀργανώνει τήν ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν καί τῶν νέων, τό πῶς βλέπει τόν δάσκαλο καί τόν μαθητή, τό σχολεῖο καί τούς σκοπούς τῆς παιδείας, μαρτυρεῖ καί θά μαρτυρῆ ἀδιάψευστα γιά τό βάθος τοῦ ἀνθρωπισμοῦ της καί γιά τήν ποιότητα τῶν ὁραμάτων της». Δέν λύνεται ὡς διά μαγείας τό πρόβλημα τῆς παιδείας μέ τήν κυριαρχία τῶν νέων τεχνολογιῶν στά σχολεῖα, οὔτε μέ τήν ὀργάνωση τῆς ἐκπαίδευσης ἀποκλειστικῶς στή βάση οικονομικῶν κριτηρίων. Ἡ μετατροπή τῶν λέξεων «σχολεῖο», «ἐκπαίδευση», «μαθητής», σέ τεχνικούς καί οικονομικούς ὄρους, ἴσως νά ἐκφράζῃ σύγχρονους προσανατολισμούς, ὅμως δέν ἐκπροσωπεῖ τήν ἀλήθεια τῆς παιδείας καί τήν ἀνθρωποποιητική της λειτουργία.

Ἡ ἄποψη ὅτι ἡ πρόοδος τῆς ἐπιστήμης, ἡ ἄνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου καί ὁ ἐκδημοκρατισμός τῶν κοινωνιῶν θά σβήσουν μέσα στήν ἀνθρώπινη ψυχή τόν πόθο τῆς αἰωνιότητος, τίς βαθύτερες ὑπαρξιακές ἀναζητήσεις γιά νόημα καί γιά πνευματικότητα, ἀκυρώνονται ἀπό

τά σημεία τῶν καιρῶν, πού ἐπιβεβαιώνουν αὐτό πού διεκήρυξε καί ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδοξίας (Κρήτη, 2016), ὅτι δηλαδή «ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ σοβαρά ὑπαρξιακά καί ἠθικά προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου καί εἰς τό αἰώνιο νόημα τῆς ζωῆς αὐτοῦ καί τοῦ κόσμου, δέν εἶναι δυνατόν νά δοθῇ χωρίς μίαν πνευματικήν προσέγγισιν» (Εγκύκλιος, § 11).

Ἡμέρα χαρμοσύνης ἡ σημερινή γιά ὅλους μας. Ὅλοι μαζί θά συνεχίσουμε τόν ἀγῶνα γιά τήν παιδεία τῆς Ρωμοσύνης, μέ τά σχολεῖα μας νά προσφέρουν γνώσεις καί ἀξίες, μέ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο νά φυλάσῃ ἀκέραιες τίς πατρογονικές παραδόσεις, νά ὑπενθυμίζῃ καί νά συμβολίζῃ τόν μοναδικό πολιτισμό πού δημιουργήθηκε καί ἀνθίσε ἐπί μακροῦς αἰῶνες ἐδῶ, πού μᾶς κάνει ὑπερήφανους καί παράλληλα μᾶς δεσμεύει γιά νά τόν διαφυλάξουμε ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

Μέ αὐτές τίς σκέψεις καί τά αἰσθήματα, συγχαίρουμε τούς Προέδρους καί τά μέλη τῶν Συνδέσμων Ἀποφοίτων τῆς Πατριαρχικῆς Μεγάλης Σχολῆς, τοῦ Ζαπτείου, τοῦ Ζωγραφείου καί τοῦ Λυκείου Ἰμβρου γιά τήν ὀργάνωση τῆς ἀποψινῆς ἐκδήλωσης, εὐχόμαστε στούς ἀποφοίτους μας καλή πρόοδο καί ἐπιτυχία στή συνέχιση τῶν σπουδῶν τους καί ἐπικαλούμαστε γιά ὅλους σας τή χάρη καί τό ἔλεος τοῦ Ἀναστάτου Χριστοῦ.

Προσφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἐντιμ. Συμεῶν Διαμαντίδου
εἰς Ἀρχοντα Εὐταξίαν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας
(Πάνσεπτος Πατριαρχικός Ναός, 9 Ἰουνίου 2024)

Ἐντιμολογιώτατε Ἀρχων,

Ἐν ἀναστασίμῳ ἀτμοσφαίρᾳ καὶ ἀνατάσει ψυχῆς, ἀπονέμομεν εἰς ὑμᾶς σήμερον εἰς τόν ὀλόφωτον Πάνσεπτον Πατριαρχικόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, διὰ τῶν χειρῶν τῆς ἡμῶν Μετριότητος, τό Ὀφθίκιον τοῦ Ἀρχοντος Εὐταξίου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Σᾶς συγχαίρομεν διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ διὰ τὴν ἔνταξίν σας εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἀρχόντων Ὀφθικιαλίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, οἱ ὅποιοι, ἐπὶ μακρούς αἰῶνας, προσήνεγκαν πολλά καὶ ἀξιάγαστα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τό Γένος, συνεχίζουσι δέ νά τό πράττουν καὶ σήμερον. Ὦντως, ἡ ἱστορία τῶν Ἀρχόντων τοῦ Θρόνου εἶναι μία ἀλυσίδα κατορθωμάτων καὶ προσφορᾶς. Καί σήμερον ἔχομεν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν Ὀφθικιαλίων μας προθύμους καὶ ἰκανούς συνεργάτας καὶ συναγωνιστάς. Εἴμεθα ὑπερήφανοι δι' αὐτούς καὶ προσευχομέθα διὰ τὴν πρόοδόν των.

Θά φέρετε εἰς τό ἔξῃς, Ἐντιμολογιώτατε, τόν τίτλον τοῦ Ἀρχοντος Εὐταξίου, ὁ ὁποῖος παραπέμπει εἰς διακονικόν ἔργον πού ἐπιτελεῖται ἱεροπρεπῶς εἰς τούς ἱερούς ναούς. Εἰς τὰς εὐθύνας τοῦ Εὐταξίου ἀνήκεν ἡ συμβολή εἰς τόν καλλωπισμόν τῶν ναῶν καὶ ἡ φροντίς διὰ τὴν τέλεσιν τῶν ἀκολουθιῶν κατὰ τὴν παραδοσιακὴν τάξιν. Ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ καὶ ἐξαίρει τὴν διακονίαν τῶν ἀγαπῶντων τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οὔκου τοῦ Κυρίου. Γνωρίζομεν καὶ ἐπαινοῦμεν τὴν συμβολὴν σας εἰς τὴν συντήρησιν τῆς ἱστορικῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας τῆς Φανερωμένης τῆς Νέας Μηχανιώνας, τῆς ἀδελφῆς εἰκόνας τῆς ἡμετέρας Παναγίας τῆς Φανερωμένης τῆς Κυζικινῆς, ἡ ὁποία κοσμεῖ τό βόρειον κλίτος τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, πηγὴ παραμυθίας, χαρᾶς καὶ ἐλπίδος διὰ τούς πιστούς.

Αἰσθανόμεθα ἰδιαίτεράν συγκίνησιν διὰ τό γεγονός ὅτι τιμᾶται σήμερον ἕν τέκνον τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Προποντίδος, τό ὁποῖον δέν ἐλησμόνησε τὴν καταγωγὴν του, τιμᾷ τὰς ρίζας του καὶ διασώζει τό αἰσθητήριον διὰ τὰς ἀξίας τῆς Ρωμοσύνης. Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι

μόνον «πολίτης τοῦ κόσμου», ἀλλά «οὐρανοπολίτης», εἶναι ὄν μέ θεϊάν προέλευσιν καί αἰώνιον προορισμόν. Δέν ζῶμεν «ἐπ' ἄρτω μόνω». Ὅταν ὁ ἄνθρωπος κλείνεται εἰς τόν ἑαυτόν του καί τήν ἐπίγειον εὐδαιμονίαν του, συρρικνώνεται ἢ ὑπαρξίς του, στερεύουν αἱ δημιουργικαί του δυνάμεις, στενεύει ὁ ὀρίζων τῆς ζωῆς του. Ἡ πίστις εἰς Θεόν ζῶντα στηρίζει θεμελιακῶς τόν ἄνθρωπον, διευκολύνει τήν διαχείρισιν καί τῶν προκλήσεων τοῦ βίου καί τῶν ὀριακῶν καταστάσεων.

Ἐντιμολογιώτατε καί ἀγαπητέ Ἄρχων,

Ὁ Ἰερώτατος καί προσφιλέστατος ἐν Χριστῷ ἀδελφός Μητροπολίτης Νέας Κρήνης καί Καλαμαριάς κύριος Ἰουστίνος ἐκθειάζει τόν ἔνθεον ζῆλον σας, τήν τιμιότητα, τήν εὐγένειαν, τήν εὐσέβειαν, τήν σεμνότητα, τήν φιλόανθρωπον διάθεσιν, τό φιλότιμον, τήν πιστότητα εἰς τάς πατρῶας παραδόσεις καί τό σύγχρονον πνεῦμα σας. Εἴσθε φορεῦς καί ἐκφραστής τῶν τιμαλφῶν ἀξιῶν πού ἔσωσαν τό Γένος μας εἰς τήν μακράν καί περιπετειώδη ἱστορικὴν του πορείαν καί ἀποτελοῦν ἐγγύησιν διά τό μέλλον μας. Ἐκπροσωπεῖτε δέ, ὡς ἐπιτυχημένος ἐπιχειρηματίας, τήν ἀρχήν τῆς συζεύξεως τῆς οικονομικῆς δράσεως μέ τήν κοινωνικήν εὐαισθησίαν καί εὐθύνην, συνδυασμοῦ, ὁ ὁποῖος καθιστᾷ τήν οικονομίαν παράγοντα ἀληθοῦς προόδου, κοινωνικῆς συνοχῆς, ἀναπτύξεως καί εὐημερίας καί ἀκυρώνει τάς ἀκρότητας τοῦ οικονομισμοῦ, εἰς τόν ὁποῖον, παρὰ τά περὶ τοῦ ἀντιθέτου θρυλούμενα, δέν ἀνήκει τό μέλλον.

Μέ αὐτό τό πνεῦμα, προσφέρετε πολλά εἰς τήν τοπικήν κοινωνίαν τῆς Νέας Μηχανιώνας, δημιουργεῖτε νέας θέσεις ἐργασίας διά τούς κατοίκους τῆς περιοχῆς. συμμετέχετε εἰς κοινά προγράμματα μέ πανεπιστημιακά ἰδρύματα καί ἐρευνητικά κέντρα διά τήν προστασίαν τῆς θαλασσίας ζωῆς καί ἐνισχύετε ποικιλοτρόπως τό πολυδιάστατον ἔργον τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Νέας Κρήνης καί Καλαμαριάς, πνευματικόν τέκνον τῆς ὁποίας εἴσθε. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι, κεκοσμημένος μέ τό Ἀρχοντίκιον τοῦ Εὐταξίου, θά συνεχίσετε τό θεάρεστον φιλογενές καί κοινωφελές ἔργον σας.

Ἡ ἐορτάζουσα ἐφέτος τά πενήντάχρονα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Νέας Κρήνης καί Καλαμαριάς ἔχει τό ἄρωμα καί τό χρῶμα τῶν ἀληθμονήτων πατριδῶν τοῦ Γένους. Οἱ πρόγονοί μας, οἱ ὁποῖοι ἔβαλαν τήν σφραγίδα των εἰς τήν Μικρασιατικὴν καί τήν Θρακικὴν γῆν καί τόν Πόντον, ἐδημιούργησαν ὑποδειγματικῆς κοινότητος καί ὑψηλόν πολιτισμόν, τάς ἀξίας τοῦ ὁποῖου μετέφεραν, ἐγγεγραμμένας εἰς τάς καρδίας των,

εις τήν νέαν των πατρίδα. Ἄνθρωποι, ὅπως ἡ ὑμέτερα Ἐντιμολογιότης, ἐνσαρκώνουν καί συμβολίζουν ὅλα αὐτά τά σεμνά, προσφιλή καί ἐνάρετα, καί ἀποτελοῦν ὑπόδειγμα διά τήν νέαν γενεάν καί πηγὴν ἐμπνεύσεως, διά νά διασώσῃ καί νά καλλιεργήσῃ τοὺς προγονικοὺς πνευματικοὺς θησαυροὺς.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, σᾶς συγχαίρομεν ἅπαξ ἔτι διά τό ὑψηλόν Ὀφθίκιον, καί καταστέφομεν τήν ἐρίτιμον σύζυγόν σας Μαρίαν καί τά τέκνα σας Ἰωακείμ, Κωνσταντίναν καί Μαγδαληνήν, καθὼς καί τά λοιπά μέλη τῆς ἐκλεκτῆς συνοδείας σας, διά τῆς Πατριαρχικῆς ἡμῶν εὐχῆς καί εὐλογίας, ἐπικαλούμενοι ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, πρεσβείαις τῆς Παναγίας τῆς Φανερωμένης, τήν ζωοπάροχον χάριν καί τό ἄπειρον ἔλεος τοῦ Αναστάντος Χριστοῦ.

Ἄξιος!

Ὁμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότῃτος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὸν Ἁγιασμόν εἰς τὴν Μαράσλειον Ἀστικὴν Σχολήν
(10 Ἰουνίου 2024)

Τιμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί Ἱεράρχαι,
 Ἐξοχώτατε κύριε Πρέσβυ, Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν
 Πόλιν,
 Εὐλαβέστατοι κληρικοί καὶ Ὁσιώτατοι μονασταί,
 Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες,
 Προσφιλέστατοι προσκυνηταί,
 Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
 Χριστός Ἀνέστη!

Μέ πολλή συγκίνηση καί χαρά τελέσαμε τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ, μέ τὴν ὁποία ἐγκαινιάζεται, μέ τὴ χάρη τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, τὸ νέο κεφάλαιο στὴν ἱστορία καί τὴ λειτουργία τῆς Μαρασλείου Ἀστικῆς Σχολῆς ἢ ἐπισημως, τῆς «Πατριαρχικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς Μαρασλῆ».

Ἄξιως καί δικαίως, ἐκφράζουμε, πρῶτα, τὴν Πατριαρχική μας εὐαρέσκεια πρὸς τοὺς χορηγούς τοῦ ἔργου, τὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀμερικής, τὴν Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία Κύπρου, τὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Θυατείρων καί Μεγάλῃς Βρεταννίας, πρὸς τὴν Εὐγενεστάτη κυρία Ἀργυρώ Σοφιανοῦ καί τὸν Ἐντιμολογιώτατο Ἄρχοντα κύριο Νικόλαο Πατέρα. Πολλές εὐχαριστίες ἀνήκουν στόν υπεύθυνο τοῦ ὅλου ἐγχειρήματος Ἐντιμότατο Πρόεδρο τοῦ ΣΥΡΚΙ κύριο Γεώργιο Παπαλιάρη καί τοὺς προθύμους συνεργάτες του, τοὺς μηχανικούς καί ὅλους τοὺς ἐργασθέντες γιὰ τὴν ἐπιτυχή πορεία τῆς ἀνακαίνισης τοῦ κτιρίου.

Ξαναζωντανεῦει ἡ Μαράσλειος Σχολή. Δημιουργεῖται ἕνας νέος πνεύμονας γιὰ τὸ Πατριαρχεῖο μας, μέ ωραίους χώρους γιὰ ἐκδηλώσεις, γραφεῖα, δωμάτια φιλοξενίας, τραπεζαρία γιὰ ἐπίσημα γεύματα τοῦ Πατριαρχείου, ὅπου θά μποροῦν νά παρακαθήσουν καί κυρίες, καί μέ ἄλλες αἴθουσες.

Ἀνοίγει τίς πύλες τῆς ἡ Μαράσλειος Ἀστικῆ Σχολῆ χωρίς

διδασκάλους και μαθητές, αλλά παραμένει σύμβολο και τόπος διδαχής και μαθητείας. Ένα κόσμημα κτιριακό, πού ένσαρκώνει μέ την αρχιτεκτονική του, τή μεγάλοπρεπη είσοδο μέ τούς ώραισιότατους κίονες, μέ τή γενικώτερη διαρρύθμισή του, τά ιδανικά τής παιδείας και τήν άρχοντιά τής Πολίτικης Ρωμοσύνης. Μαζί μέ τά άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τή Μεγάλη του Γένους Σχολή και τό Ίωακείμειο Παρθεναγωγείο, πού περιβάλλουν τό συγκρότημα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ή Μαράσλειος εκπροσωπεί τό πνεύμα και τό ήθος τής Μεγάλης Έκκλησίας, τής οικουμενικότητας και τής φωτεινότητάς της. Οί καμπάνες του Πατριαρχικού Ναού και ό κώδων των σχολείων, πού καλεί τούς μαθητές στό μάθημα, εκφράζουν τό ίδιο μήνυμα, τόν προσανατολισμό τής ζωής προς τήν Αλήθεια, τήν γνώση και τήν πίστη ως ένιαία δύναμη αυθεντικής έλευθερίας. «Έλευθερία έστί τό τής άρετής όνομα», έλεγαν οί Αρχαίοι.

Όλα αυτά έχουν βαθιά συμβολική σημασία, άφου χάρη στή μέριμνα του Πατριαρχείου άνθησε ή παιδεία του Γένους, άπό τήν Άλωση μέχρι και τήν έποχή μας. Γραμμένο μέ χρυσά γράμματα στήν ιστορία τής παιδείας μας θά παραμείνη τό όνομα του Πατριάρχου Γενναδίου του Σχολαρίου, συνδεδεμένο μέ τήν ίδρυση τής Πατριαρχικής Σχολής Κωνσταντινουπόλεως ή τήν επανίδρυση τής Πατριαρχικής Ακαδημίας. Μέ πρότυπο τόν Πατριάρχη Γεννάδιο συνεχίσθηκε έπιτυχώς ή στήριξη και ή προστασία τής παιδείας του Γένους άπό τήν Μεγάλη Έκκλησία.

Τό Οικουμενικό Πατριαρχείο έσωσε κυριολεκτικά τήν πνευματική και πολιτισμική ταυτότητά μας μέ τήν ίδρυση σχολείων και Ακαδημιών, μέ τήν έπιλογή σοφών διδασκάλων, αλλά και μέ τό μορφωτικό και μεταμορφωτικό έργο πού έπιτελεί ή ίδια ή ζωή τής Έκκλησίας, ή θεία λατρεία, ή πίστη στον Θεό τής αγάπης και ή αγάπη προς τόν πλησίον στήν αδιάσπαστη ένότητά τους, ή πνευματικότητα και ή κοινωνική μαρτυρία. Σχολείο και Έκκλησία σφυρηλατούσαν στους μαθητές τήν πεποίθηση, ότι αποτελεί μέγα προνόμιο νά ανήκουν στήν όλόφωτη παράδοση τής Ορθοδοξίας, ότι αποτελούν φορείς αυτής, πού όφείλουν νά αγωνισθούν για τή διάσωση και τήν καλλιέργεια των πολυτίμων αξιών της. Έδώ ή εκπαίδευση δέν ήταν άπλώς μετάδοση γνώσεων, αλλά μόρφωση και μεταμόρφωση, «θεραπεία ψυχής», άνθρωποποιία.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στή Μικρά Άσία, τήν Ανατολική Θράκη και τόν Πόντο, τά σχολεία μας είναι παντού κτίρια μεγαλοπρεπή και έμβληματικά, άφου εκπροσωπούν τό ιδεώδες τής παιδείας, πού

ταυτίζεται μέ τόν «άνθρωπισμό» καί τόν ύψηλό προορισμό τοῦ ἀνθρώπου. Τό βλέπουμε αὐτό σήμερα καί σέ πολλά μέρη τῆς Ἑλλάδος. Τά νέα σχολικά κτίρια εἶναι ἀπλῶς χρηστικά, ἐνῶ τά παλαιά σχολεῖα ἔχουν κάτι πνευματικό, κάτι πού ἐκφράζει τιμαλφῆ ἰδεώδη, πού ὑπερβαίνει τό ἀπλῶς χρησιμο.

Δυστυχῶς, ἡ σύγχρονη παιδεία παραμελεῖ τήν πνευματική φύση τοῦ ἀνθρώπου, ἐνῶ διογκώνει τό ἐγώ του καί τίς ἰδιωτικές ἐπιθυμίες του. Μέ τήν ἔννοια αὐτή, τό λεγόμενο «σχολεῖο τῶν εὐτυχισμένων παιδιῶν» μᾶλλον δέν προετοιμάζει τή νέα γενιά γιά τήν εὐτυχία, ἀλλά γιά μία ἀδιέξοδη δουλεία στίς ἐξ ὀρισμοῦ ἀκόρεστες ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ προσανατολισμός στόν ἑαυτό μας καί στήν ἱκανοποίηση τῶν ἀτομικῶν ἀναγκῶν σημαίνει συρρίκνωση τῆς ὑπαρξῆς μας.

Τό μέλλον ἀνήκει σέ μία παιδεία, ἡ ὁποία προσφέρει στόν ἄνθρωπο διέξοδο ἀπό τούς λαβυρίνθους τῆς κλειστῆς αὐτοπραγμάτωσης καί τῆς ἀδιαφορίας γιά τόν συνάνθρωπο. Τό χριστιανικό ἦθος βρίσκεται στόν πυρῆνα αὐτῆς τῆς ἰδέας τῆς παιδεύσεως, ἀφοῦ ἐμπερικλείει τήν ἰδέα τῆς σχεσιακῆς ἐλευθερίας, τήν κοινωνικότητα, τήν ἀνοικτοσύνη πρὸς τόν συνάνθρωπο καί τήν ἀλληλεγγύη. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι «ἀγωγή» καί «ἀξία» ἔχουν ἐτυμολογικά τήν ἴδια ρίζα.

Τιμῶτατοι ἀδελφοί, ἀγαπητοί προσκυνητές καί ἐπισκέπτες, τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Οἱ νοοί μας καί τά σχολεῖα μας ἀνήκουν στόν πυρῆνα τῆς ταυτότητας καί τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ρωμοσύνης. Ἡ Μαράσλειος Ἀστική Σχολή, καί μέ τήν νέα της λειτουργία καί ἀποστολή, διακηρύσσει ὅτι, ὅπως δέν ὑπῆρξε χθές, δέν ὑπάρχει οὔτε σήμερα, οὔτε θά ὑπάρξη αὔριο γιά τήν Ὁμογένεια πού νά μή συνδέεται μέ τή σύζευξη τοῦ «κατά λόγον» καί «κατά Χριστόν» ζῆν, μέ αὐτό τό «θαῦμα» καί ἐκπληκτικό πολιτισμικό ἐπίτευγμα τοῦ λεγομένου «ἐκκλησιασμοῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

Στό πνεῦμα αὐτό, δοξάζοντας τόν παντελεῆμονα Δοτήρα παντός ἀγαθοῦ, εὐχαριστοῦμε ἀκόμη μία φορά ὅσους προφρόνως καί ἐμπράκτως συνέβαλαν στήν ἀνακαίνιση τῆς Μαράσλειου Σχολῆς, καί ὅλους ἐσᾶς τούς παρόντας, γιά τή συμμετοχή σας στή χαρμόσυνη αὐτή ἐκδήλωση.

Εὐχαριστοῦμε γιά τήν προσοχή σας!

Αντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν τῶν Ὀνομαστηρίων Του
(Πάνσεπτος Πατριαρχικός Ναός, 11 Ἰουνίου 2024)

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Χαλκηδόνος κύριε Ἐμμανουήλ καὶ λοιποὶ Τιμώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ Ἱεράρχαι,

Ἐξοχώτατε κύριε Πρέσβυ, Γενικὲ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Πόλιν,

Εὐλαβέστατοι κληρικοὶ καὶ Ὀσιώτατοι μονασταί,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες,

Ἐλλογιμώτατοι ἐκπαιδευτικοί, ἀγαπητοὶ μαθηταὶ καὶ μαθήτριά,

Προσφιλέστατοι προσκυνηταὶ καὶ πολῦτιμοι φίλοι ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἀλλαχόθεν,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Χριστὸς Ἀνέστη!

Ὑμνον εὐχαριστίας ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν Κύριον τῆς δόξης, τὸν ἀξιόσαντα ἡμᾶς νὰ ἐορτάσωμεν τὰ ὀνομαστήριά μας, κατὰ τὴν κοσμοχαρμόσυνον ἀναστάσιμον περίοδον. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τὸν ἀδελφόν Ἐρώτατον Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κύριον Ἐμμανουήλ διὰ τὴν ὠραίαν προσφώνησιν ἐκ προσώπου τῆς τιμίας Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου. Ἐξέφρασε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν τιμὴν ὄχι μόνον τῶν παρόντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκ τοῦ μακρόθεν εὐχομένων ἀδελφῶν Ἀρχιερέων. Εὐγνωμόνως ἀπευθυνόμεθα καὶ εὐχαριστοῦμεν πάντας ὑμᾶς τοὺς συμπροσευχομένους, διὰ τὴν πρόφρονα παρουσίαν σας ἐν Φαναρίῳ. Ἰδιαίτερος μᾶς συνεκίνησαν καὶ μᾶς ἐνίσχυσαν αἱ ἐόρτιοι εὐχαί, αἱ ὁποῖαι ἔφθασαν ἀπὸ ὀλόκληρον τὴν οἰκουμένην πρὸς τὴν ἡμετέραν Μετριοτήτα, τὸν ταπεινὸν ἰκέτην τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ.

Τιμῶμεν σήμερον, παραμονὴν τῆς Ἀποδόσεως τῆς Ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, τὴν πανίερρον μνήμην τῶν Ἀποστόλων Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα, τῶν «γεωργῶν τῆς οἰκουμένης», κατὰ τὸν Χρυσορρήμονα Ἰωάννην. Οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου, ἔχοντες «συνέμπορον» τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ «φθεγγόμενοι τὰ τοῦ ἀποστέλλοντος», ἐκήρυσαν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας πάση τῇ κτίσει, «ἐν ὑπομονῇ πολλῇ... ἐν

ἀγάπη ἀνυποκρίτω, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ» (Β΄ Κορ. στ΄, 4-7). Ὁ Απόστολος Βαρθολομαῖος ἐξήγγειλε Χριστόν σταυρωθέντα καί ἀναστάντα καί ὑπέμεινε, κατὰ τό παράδειγμα τοῦ Διδασκάλου, τό σταυρικόν μαρτύριον, λάμπας ὡς ἀστήρ φαεινότητας, καταυγάζων τό γένος τῶν ἀνθρώπων. Τό «ἀποστολικόν ἔργον» ἀνήκει εἰς τόν πυρῆνα τῆς ζωῆς καί τῆς ταυτότητος τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι, ὡς διακηρύσσει ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδοξίας (Κρήτη 2016), «ἡ πνοή ζωῆς, τήν ὅποιαν ἐμφυσᾷ ἡ Ἐκκλησία εἰς τήν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων καί ἐκκλησιοποιεῖ τόν κόσμον» (Εγκύκλιος, § 6). Ὡς ἔχει γραφῆ, «ἡ Ἐκκλησία εἶναι φῶς, καί μόνον ὅ,τι εἶναι φῶς εἶναι Ἐκκλησία».

Αὕτη εἶναι ἡ διαχρονική ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Προφανέστατα, οἱ καιροί καί τά σημεῖα τῶν καιρῶν ἀλλάζουν. Σήμερον, ἡ Ἐκκλησία ζη εἰς ἓνα διαφορετικόν κόσμον, ἐντός τοῦ ὁποίου ὀφείλει νά δίδῃ τήν μαρτυρίαν της, εἰς ἓνα κόσμον, τόν ὅποιον δέν εἶναι δυνατόν νά ἀγνοῇ ἢ νά ἀπορρίπτῃ, οὔτε βεβαίως νά ταυτίζεται μέ αὐτόν. Καί εἰς τό νέον τοῦτο σύγχρονον περιβάλλον, ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Αποστολικός, ὁ ἀναλλοίωτος καί αἰώνιος: τό εὐάγγελον μήνυμα περί τῆς Τριαδικῆς, «μιᾷ φιλανθρωπία», ἐλθούσης ἐν Χριστῷ χάριτος καί τῆς ἐρχομένης Βασιλείας τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κατὰ τό Βιβλικόν: «Ἰησοῦς Χριστός χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τούς αἰῶνας» (Ἐβρ. ιγ΄, 8).

Τά δύο σημεῖα ἀναφορᾶς καί προσανατολισμοῦ τῆς Αποστολικῆς μαρτυρίας τῆς Ἐκκλησίας παραμένουν καί σήμερον, α) ἡ πιστότης εἰς τήν Παράδοσιν τῆς Ἀληθείας, ἡ ὅποια δέν εἶναι παρελθόν, ἀλλά ζῶσα καί ζωοποιός παρουσία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἢ μᾶλλον, ἡ ἴδια ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, καί β) τά ἐκάστοτε ἱστορικά καί πολιτισμικά δεδομένα καί τά σημεῖα τῶν καιρῶν.

Ὅπως ἔλεγεν ὁ μακαριστός πνευματικός ἡμῶν πατήρ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μελίτων, ἡ Ἐκκλησία «δέν εἶναι δυνατόν νά νοηθῇ ὡς ἄσχετη πρὸς τὴν ζωὴν, πρὸς τούς καιρούς, πρὸς τὴν ἀγωνίαν αὐτῆς τῆς ὥρας, πρὸς τὰ φλέγοντα προβλήματα αὐτῆς τῆς στιγμῆς» (Χαλκηδόνια, σ. 457). Ἐν ἐπιγνώσει ὅτι τά πάντα εὐρίσκονται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πανσθενοῦς καί παντεπόπτου Θεοῦ, ἡ χάρις τοῦ ὁποίου θεραπεύει τὰ ἀσθενῆ καί ἀναπληροῖ τὰ ἐλλείποντα, συνεργοῦμεν καί ἀγωνιζόμεθα. Ἡ γνησία πίστις εἰς τόν Θεόν δέν ἐπιτρέπει ἀδιαφορίαν διὰ τὰ φλέγοντα προβλήματα, ἀκοινωνήτον ἐσωστρέφειαν, αὐτάρκειαν καί αὐτοεγκλεισμόν. Τοῦναντίον, μᾶς ὠθεῖ πρὸς ἔξοδον

πρός τόν συνάνθρωπον, εἰς συνάντησιν, κοινωνίαν καί ἀλληλεγγύην, εἰς εἰρηνικήν συνύπαρξιν καί καλήν μαρτυρίαν. Αὐτό ὑπῆρξε πάντοτε τό κίνητρον καί ὁ στόχος τῶν πολλῶν πρωτοβουλιῶν, τάς ὁποίας ἀνελάβομεν κατά τήν μακράν ἐκκλησιαστικήν διακονίαν ἡμῶν, ἐνώπιον τῶν μεγάλων προκλήσεων τῆς ἐποχῆς μας. Δοξάζομεν τόν ἀγαθοδότην Κύριον δι' ὅσα ἐχαρίσατο εἰς τό ταπεινόν ἡμῶν πρόσωπον, κρατύνων καί καθοδηγῶν ἡμᾶς εἰς ὅλα τά στάδια τοῦ βίου μας.

Ἀπευθυνόμενοι πρός τήν νέαν γενεάν, τονίζομεν ὅτι ἡ ἑλληνορθόδοξος παράδοσις μας ἀποτελεῖ πηγὴν ἐμπνεύσεως, ὑπαρξιακοῦ πλουτισμοῦ καί δημιουργικότητος, καί ὅτι δεξύνει τό αἰσθητήριόν μας διὰ τήν Ἀλήθειαν καί τό νόημα τῆς προσφορᾶς καί τῆς διακονίας, διὰ τάς ὑψηλάς ἀξίας, αἱ ὁποῖαι πάντοτε προϋποθέτουν αὐθυπέρβασιν καί προσανατολισμόν πρός τό κοινόν ἀγαθόν. Ποτέ εἰς τήν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος αἱ πνευματικά ἀξία δέν ἦσαν αὐτονόητοι. Πρόκειται περὶ μιᾶς πολὺ ἐπικαίρου διαπιστώσεως σήμερον, ἀφοῦ διαδίδεται σήμερον εὐρέως ἡ ἄποψις, ὅτι ἡ ὑπευθυνότης, ἡ ἐλευθερία, ἡ δικαιοσύνη καί ἡ εἰρήνη θά προκύψουν, ὡς αὐτόματον ἀποτέλεσμα τῆς προόδου τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας, τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καί τῆς διαδιδυακτικῆς ἐπικοινωνίας. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὁμως τελειῶς διαφορετική.

Τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἐόρτιον ἡμαρ ἡ σήμερον. Ἡμέρα συγκινήσεως καί αἰσθημάτων χαρᾶς καί εὐγνωμοσύνης πρός τόν Δοτήρα παντός ἀγαθοῦ, καί, μετὰ Θεόν, καιρός ἐνθυμίσεως ὅλων ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν τό ζῆν καί τό εὐζῆν, τήν βιοτικήν, τήν πνευματικήν καί τήν ἐκκλησιαστικήν ἡμῶν πορείαν. Εἶναι δέ καί εὐκαιρία εὐχαριστίας πρός πάντας ὑμᾶς τοὺς ἀγαπητούς Ἀδελφούς συγκυρηναίους εἰς τήν κοινήν ἐκκλησιαστικήν διακονίαν καί πρός πάντας τοὺς συνεργάτας καί συναγωνιστάς, ἐνταῦθα καί ἐν ἀπάσῃ τῇ δεσποτείᾳ Κυρίου. Εὐχέσθε ὑπὲρ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, νά συνεχίσωμεν τήν διακονίαν τοῦ χριστωνύμου λαοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, ὅσον Ἐκεῖνος εὐδοκήσει. Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν!

Ἡ φωσφόρος χάρις τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ, πρεσβείαις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Ἁξίου ἐστίν, τῶν Ἁγίων Αποστόλων Βαρθολομαίου καί Βαρνάβα, καί τῶν συνεορταζομένων ἁγίων Κινέζων μαρτύρων καί Λουκά ἐπισκόπου Συμφερουπόλεως τοῦ θαυματοουργοῦ, εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν, Ἀδελφοί καί τέκνα. Ἀμήν!

Ὁμιλία
τῆς Α.Θ.Παναγιόττης τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν χοροστασίαν
εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Θείας Ἀναλήψεως Ὑψωμαθείων
(13 Ἰουνίου 2024)

Ἰερώτατε Μητροπολίτα Σηλυβρίας κύριε Μάξιμε, Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενε τῆς Περιφερείας Ὑψωμαθείων,
 Εὐλαβέστατοι κληρικοί,
 Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες Ὁφφικιάλιοι,
 Λαέ τοῦ Θεοῦ εὐλογημένε,
 «Κάγῳ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν»
 (Ἰωάν. ιβ, 32).

Γία μία ἀκόμη φορά ἀποδεικνύεται μέ πόση σοφία καί συνέπεια ἐρρῦθμισαν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας τὰ πάντα: μετὰ τὴν τύποις ἀπόδοσι τῆς μεγάλης ἐορτῆς τοῦ Πάσχα ἐχθές – λέγομεν «τύποις» ἐπειδὴ ἡ κοσμοσωτήριος Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου μας δέν ἀποδίδεται ποτέ κατ' οὐσίαν, ἀλλὰ πανηγυρίζεται λειτουργικῶς κάθε Κυριακὴ καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους – ἐρχεται σήμερα ἡ Ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος γιὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν Ἀνάστασί Του. Ἀνεβαίνει ὁ Χριστός πρὸς τὸν Πατέρα Του, ὑψώνεται, γιὰ νὰ ἐλκύσῃ καί ἡμᾶς πρὸς Ἐκεῖνον. Μᾶς ὠθεῖ πρὸς τὸν οὐρανὸ καί ἐλκύει τὴν ψυχὴ καί ὀλόκληρη τὴν ὑπαρξί μας πρὸς τὰ ἄνω. «Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν» (Ἐβρ. ιγ', 14). «Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει» (Φιλιπ. γ', 20). Ὀλόκληρη ἡ ὑπαρξις μας ἀναπλάθεται μέ τὴν ζύμη τοῦ θείου, τοῦ τελείου, τοῦ αἰωνίου. «Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος» (Λουκ. δ', 4). Εἰς τὴν βαθυτέραν οὐσίαν μας, ἐν σχέσει πρὸς τὴν γῆν εἴμεθα ξένοι καί πάροικοι, διότι ἡ ψυχὴ μας πορεύεται πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὴν ἀθανασία.

Αὐτές εἶναι οἱ σκέψεις πού γεννῶνται ἐντός μας, ἐνῶ θεώμεθα τὸ θαῦμα τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Ἀναστάντος Λυτρωτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν. Καί ἐπὶ πλέον, ὁ Κύριος, ἀναληφθεὶς εἰς τοὺς οὐρανούς, δέν ἀφήκε τὸν κόσμον ὀρφανόν. Καί ὁ ἴδιος εἶναι καί θά εἶναι πάντοτε μεταξύ ἡμῶν «ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος», καί τό Πανάγιον Πνεῦμα ἀπέστειλε διὰ νὰ μένη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του καί νὰ τὴν ὀδηγῇ

εις πάσαν τήν ἀλήθειαν. «Ὁ Κύριος ἀνελήφθη εἰς οὐρανοῦς, ἵνα πέμψῃ τόν Παράκλητον τῷ κόσμῳ». Καί θά ἐπανέλθῃ, ὅταν ἔλθῃ τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, γιά νά κρίνῃ ζῶντας καί νεκρούς. «Οὕτως ἐλεύσεται, ὄν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτόν πορευόμενον εἰς τόν οὐρανόν» (Πράξ. α', 11). Αὐτή ἦταν ἡ διαβεβαίωσις τῶν ἀγγέλων πρὸς τοὺς μαθητές ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν.

Μέ τήν ἴδια βεβαιότητα ὅτι δέν εἴμαστε μόνοι, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοῦς παραμένει διαρκῶς μαζί μας, συνεχίζουμε τόν ἀγῶνα τῆς ζωῆς μας ὡς Ρωμηοὶ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ τῆς Πόλεως ταύτης, μέ θάρρος, μέ ἀγάπη πρὸς ὅλους, μέ ἐλπίδα γιά ἓνα καλύτερο αὐριο, μέ εὐγνωμοσύνη πρὸς τόν Θεό γιά ὅλα ὅσα μᾶς χάρισε, ἀκόμη καί γιά τίς τυχόν θλίψεις καί στενοχώριες τοῦ βίου. Ὁ Απόστολος Παῦλος λέγει ὅτι «ἡμῖν ἐχαρίσθη τό ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τό εἰς αὐτόν πιστεύειν, ἀλλὰ καί τό ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν» (Φιλίπ. α', 29). Ὑπογραμμίζουμε τήν λέξι «ἐχαρίσθη» πού σημαίνει ὅτι καί τό πάσχειν ὑπὲρ Χριστοῦ εἶναι δωρεά, εἶναι χάρις, εἶναι προνόμιον!

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Σᾶς εὐχαριστοῦμεν ὀλοκαρδίως διότι προσήλθατε στόν μοναδικό αὐτόν ναό τῆς Πόλεως μας, τόν τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Θείας Ἀναλήψεως, γιά νά προσκυνήσετε τόν Αναληφθέντα Χριστόν, ἐξαετίαν μετά τήν τελευταία πανήγυρί του, τό 2018, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀναγκαίων ἐργασιῶν ἀνακαινίσεώς του. Σήμερα, ἦλθαμε ἀκριβῶς ἐπτά ἔτη μετά τήν δική μας τελευταία Πατριαρχική χοροστασία ἐδῶ, τό 2017, γιά νά εὐλογήσουμε τά θυρανοίξια τοῦ περικαλλοῦς αὐτοῦ ναοῦ, μετά τās γενομένας εἰς αὐτόν ἀνακαινιστικές ἐργασίας, τῆ ἀξιεπαίνῳ πρωτοβουλία καί στοργική μερίμνη τοῦ φιλοκάλου Ἐπόπτου τῆς Περιφέρειᾶς Ὑψωμαθειῶν Ἱερωτάτου καί προσφιλεστάτου ἀδελφοῦ ἀγίου Σηλυβρίας κυρίου Μαξίμου. Εἰς τήν εὐλογίαν τοῦ γενομένου ἔργου προσθέτουμε καί τήν εὐαρέσκεια τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καί τῆς ἡμῶν Μετριότητος προσωπικῶς πρὸς ὅλους τοὺς ἠθικῶς καί ὑλικῶς συμβαλόντας εἰς τήν ἐπιτέλεσιν τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ἔργου, ἐπωνύμους καί ἀνωνύμους, μέ ἐπί κεφαλῆς τόν Ἐντιμότατο Δήμαρχο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Δήμου τῆς Πόλεως κ. Ekrem İmamoğlu, χάρις εἰς τήν γενναιοδωρίαν τοῦ ὁποίου ὁ Δήμος ἀνέλαβε ἐξ ὀλοκλήρου τό λίαν σεβαστό κόστος τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ ναοῦ, ἀποδεικνύοντας ἐμπράκτως ὅτι ἡ Βασιλίς τῶν Πόλεων εἶναι ὄντως τόπος εἰρηνικῆς συνυπάρξεως, ἀμοιβαίου σεβασμοῦ καί ἀλληλοῦποστηρίξεως

θρησκευῶν καὶ πολιτισμῶν. Θερμά σᾶς εὐχαριστοῦμε κύριε Δήμαρχε, καθὼς καὶ τὰ τεχνικά κλιμάκια τοῦ Δήμου, τὰ ὅποια ἐργάσθησαν μὲ ὑποδειγματικό ἐπαγγελματισμό καὶ ἀξιέπαινο ζῆλο γιὰ τὴν ὀλοκλήρωσι τῶν ἀνακαινιστικῶν ἐργασιῶν.

Συγχαίρομεν ἐπίσης καὶ τὴν Ἐντιμον Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Κοινότητος διὰ τὴν γενομένην ἀξιόλογον καὶ ἀξιόζηλον ἐργασίαν εἰς τὸν ἱστορικὸν αὐτὸν Ἱερὸν Ναόν. Ἄλλωστε, ἡ Ρωμηροσύνη τῆς Πόλεως διακρίνεται διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν φροντίδα τῆς γιὰ τοὺς ναοὺς, τὰ προσκυνήματα καὶ τὰ ἀγιάσματα, τὰ ὅποια ἐξωραΐζει καὶ εὐπρεπίζει ἀκόμη καὶ ἐκ τοῦ ὑστερήματός τῆς, καὶ γύρω ἀπὸ τὰ ὅποια ὑφαίνεται ὅλος ὁ βίος αὐτῆς, ὁ ὁποῖος ἔχει ἔντονο θρησκευτικό χαρακτήρα. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ Κέντρον ὄχι μόνον τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Κοινότητος, ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τῆς ζωῆς τοῦ Ρωμοῦ τῆς Πόλεως.

Μπορεῖτε νὰ διανοηθῆτε τὴν ζωὴ μας ἐδῶ, τέκνα πολυφίλητα, χωρὶς τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, τὸ Οἰκουμενικὸν μας Πατριαρχεῖον, καὶ μακριὰ ἀπὸ τὸν Ναὸ τῆς Κοινότητός σας; Εἶναι ἀδύνατον! Καὶ τί δὲν συνέβη κατὰ τὸ διάστημα ἀφ' ὅτου ἰδρύθη ὁ Ναὸς αὐτός τῆς Θείας Ἀναλήψεως! Πόσες ἀνακατατάξεις δὲν γνώρισε ὁ κόσμος ὀλόκληρος! Πόσες θύελλες δὲν ἀντιμετώπισαν ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ὁμογένεια! Πράγματι, ὑπῆρξαν περιπτώσεις κατὰ τίς ὁποῖες «καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρῆθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν» (Β' Κορ. α', 8). Καί, ὅμως, εὐρισκόμεθα καὶ σήμερα ἐδῶ, μὲ ἀναστάσιμη χαρὰ στὴν καρδιά μας καὶ μὲ ἐλπίδα γιὰ τὸ αὐριο, καὶ ἐορτάζουμε ὅλοι μαζί ἕνα ἱστορικό σταθμὸ τῆς ζωῆς μιᾶς φιλοτίμου Κοινότητος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς. Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν!

Συγχαίρουμε ἐγκαρδίως τὸν ἀδελφὸ ἅγιο Σηλυβρίας γιὰ τὴν ὅλη καρπογόνο δρᾶσι του καὶ ἰδιαίτερος γιὰ τὴν ὀργάνωσι τοῦ σημερινοῦ ἐορτασμοῦ, ἐπικαλούμεθα δὲ ἐπὶ πάντα ὑμᾶς τοὺς προσελθόντας καὶ ἐνισχύοντας διὰ τῆς παρουσίας καὶ τῶν προσφορῶν σας τὴν πανηγυρίζουσα Κοινότητα, τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ ἐν δόξει Ἀναληφθέντος Σωτῆρος Χριστοῦ.

Χρόνια πολλά!

A Message
by His All-Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew
Summit On Peace In Ukraine

(June 16, 2024)

War is always destructive.

To remain silent in front of the cruelty of war is a shame!

It is our duty and mission to defend and promote peace.

“Blessed are the peacemakers” (Mat. 5:9).

Your Excellencies,

Distinguished participants,

Dear sisters and brothers,

It is, therefore, at once an honor and an obligation to attend this Summit on Peace in Ukraine initiated by Her Excellency President Viola Amherd of the Swiss Confederation in partnership with His Excellency President Volodymyr Zelenskyy of Ukraine.

The driving force behind this Summit has been the emphasis on and the power of dialogue. Dialogue across all borders of nations and on all levels of society. Beyond state and political interests, as well as in collaboration with corporate and security concerns, this includes cultural but above all religious and spiritual dimensions.

This is precisely why, on the 5th of January, 2019, in response to the pastoral needs of the Orthodox faithful in Ukraine, the Ecumenical Patriarchate established the Orthodox Church of Ukraine as an autocephalous or self-governing ecclesiastical entity, independent of the Patriarchate of Moscow. And we did this — against all odds and at all costs — because we firmly believe that the Orthodox Christians in Ukraine deserve an ecclesiastical voice of their own.

We stand here, all of us, in support of a just and lasting peace in a sovereign Ukraine. May God grant rest to all those who have tragically lost their lives and give strength to all those who defend peace.

Thank you for your kind attention!

Ἀντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
ἐπὶ τῇ ἀφίξει Αὐτοῦ εἰς Λευκάδα
 (Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς, 23 Ἰουνίου 2024)

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεόφιλε,
 Τιμιώτατοι Ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,
 Εὐλαβέστατοι κληρικοί,
 Ἐξοχώτατοι,
 Ἐντιμότατε κ. Δήμαρχε,
 Ὅσιολογιώτατε ἅγιε Καθηγούμενε,
 Λαὲ τοῦ Θεοῦ εὐλογημένε!

Μὲ πολλὴν συγκίνησιν εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ὠραίαν Λευκάδα, πραγματοποιοῦντες τὴν πρώτην εἰς τὴν ἱστορίαν ἐπίσημον ἐπίσκεψιν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς τὴν θεόσωστον ταύτην Μητρόπολιν καὶ τὴν νῆσον τῶν ποιητῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων. Δοξάζομεν τὴν Πανα-γίαν Τριάδα, ἡ ὁποία μᾶς ἀξιώνει αὐτῆς τῆς μεγάλης χαρᾶς, ἀνήμερα τῆς ἀγίας Πεντηκοστῆς! Καὶ εὐχαριστοῦμεν τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, τὴν Πεφανερωμένην Κυρίαν, πολι-οὔχον καὶ προστάτιδα τῆς νήσου, ἡ Ὅποια μᾶς ὑποδέχεται ἤδη εἰς τὸ περίσεμνον ἀρχοντικόν Της. Ὅπως κάθε Λευκάδιος ἔξωθεν ἐρχόμενος θεωρεῖ πρῶτιστον χρέος του νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸν ἱερόν βράχον καὶ νὰ προσκυνήσῃ τὴν «Κυρούλα» του, ἔτσι καὶ ἡμεῖς μετὰ τῆς τιμίας ἡμῶν Πατριαρχικῆς Συνοδείας, ἐλθόντες ἀπὸ τὴν Θεοτοκοφρού-ρητον Κωνσταντινούπολιν, ὡς πρῶτον χρέος ἡμῶν ἐθεωρήσαμεν νὰ ἔλθωμεν ἀκριβῶς ἐδῶ εἰς τὴν περικαλλῆ Μονὴν Της, νὰ βάλωμεν μετάνοιαν καὶ νὰ προσκυνήσωμεν τὴν θαυματουργὸν καὶ περίπυστον εἰκόνα Της καὶ νὰ ζητήσωμεν τὴν εὐχὴν καὶ τὴν βο-ήθειάν Της, πρὶν ἀκολουθήσωμεν τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα. Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ὑποκλινόμεθα εὐλαβῶς ἐνώπιον τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Σωσίωνος, τοῦ καὶ πρώτου Ἐπισκόπου τῆς Λευκάδος, Ἀκύλα καὶ Ἡρωδίωνος τῶν φωτιστῶν αὐτῆς καὶ ἐξαιτούμεθα τὰς πρὸς Θεὸν πρε-σβείας των. Χαιρετίζομεν κατόπιν ἐγκαρδίως καὶ ἐν ἀγάπῃ ἔκτενεῖ τὸν εὐγενῆ, φιλόμουσον καὶ φιλοπρόοδον Λευκαδιακὸν λαόν, τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν χωρίων, μὲ τοὺς τιμίους ἄρχοντάς του καὶ τοὺς καλοὺς πνευματικούς του πατέρας. Ἰστάμεθα μὲ θαυμασμὸν ἐνώπιον

τῆς ἱστορίας του διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἐθνικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ κοινωνικῆς, ἐνώπιον τῆς ἰδιαίτερας ἐπτανησιακῆς του παραδόσεως, τοῦ ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν λίαν ἀξιολόγων ἐπιτευγμάτων του εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς!

Καίτοι μᾶς χωρίζει κάποια ἀπόστασις γεωγραφικῆ, ἐντούτοις οὐδέποτε ἐπαύσαμεν παρακολουθοῦντες φιλο-στόργως ἐκ Φαναρίου τὴν πορείαν καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἀγαπητῶν μας Ἐπτανησίων, μετὰ τῶν ὁποίων ἱεροὶ καὶ ἀκατάλυτοι πνευματικοὶ οἱ δεσμοὶ παλαιόθεν μᾶς συνδέουν. Ἄλλωστε, οἱ ἐν Ἀγίοις Ἐπίσκοποι Λευκάδος Ζαχαρίας καὶ Πελάγιος ἔδωκαν ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν καλὴν ὁμολογίαν τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, διαπρέψαντες ὡς Πατέρες τῶν ἁγίων Δευτέρας καὶ Ἑκτῆς Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀντι-στοίχως! Ἔτσι τὸ ὄνομα τῆς Λευκάδος μᾶς εἶναι πάντοτε ἰδιαίτερος ἀγαπητὸν καὶ αἰδέσιμον! Τούτων οὕτως ἐχόντων, λίαν εὐχαρίστως ἀπεδέχθημεν τὴν εὐγενῆ πρόσκλησιν τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεοφίλου, τῶν Ἐντιμοτάτων Δημάρχων τῶν δύο Νήσων, τοῦ τοπικοῦ Βουλευτοῦ καὶ τοῦ Ὁσιολογιωτάτου Καθηγουμένου κ. Νικη-φόρου, κομισθεῖσαν εἰς τὴν Πόλιν τὸν παρελθόντα Νοέμ-βριον. Ἀνταποκρινόμενοι, λοιπόν, εἰς αὐτήν, ἤλθομεν σήμερον ἀπὸ τὴν Πόλιν τῶν Πόλεων καὶ τὸ ἐν Φαναρίῳ σεπτὸν Κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους, κομίζοντες τὴν πολλὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς κοινῆς ὅλων μας πνευματικῆς Μητρὸς καὶ Τροφοῦ Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία, παρὰ τὰς διακυ-μάνσεις τῆς ἱστορίας, ὀρθία ἐπὶ τῶν ἱερῶν ἐπάλλεων, ἐξακτι-νώνει πάντοτε τηλαυγῶς τὸ ἅγιον ἀναστάσιμον φῶς τῆς ἀληθοῦς Πίστεως καὶ Ὁρθοδόξου εὐσεβείας καὶ τὸ ἰλαρὸν φῶς τῆς εὐγενείας, τῆς ἀρχοντιᾶς καὶ τῶν τιμαλφῶν παραδόσεων τῆς Ρωμοσύνης!

Εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας πάντας διὰ τὴν ὠραίαν ὑποδοχὴν ποὺ μᾶς ἐπεφυλάξατε, ἰδιαίτερος δὲ τὸν Ἐντιμό-τατον Δήμαρχον τῆς Νήσου κ. Βεργίνην διὰ τὴν εὐγενῆ καὶ εὐλαβῆ προσφώνησίν του ἐξ ὀνόματος ὅλων τῶν Λευκαδίων. Ἰδιαίτερος δὲ καὶ ἐν συγκινήσει πολλῇ εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν τιμητικὴν ὀνοματοδοσίαν τῆς πρὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πλατείας ἐπ' ὀνόματι τῆς ἡμῶν Μετριότητος!

Ὁ ἐν Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι προσκυνούμενος Εἷς καὶ μόνος ἀληθινὸς Θεός, διὰ πρεσβειῶν τῆς Πεφανερω-μένης Ὑπεραγίας Θεοτόκου, εἴθε νὰ εὐλογῇ καὶ ἀγιάζῃ τὴν Λευκάδα, τοὺς Λευκαδίους καὶ ὅλον τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα τῆς Θεοσώστου Μητροπόλεώς σας,

δωρούμενος πᾶν δῶρημα τέλειον καὶ διαφυλάττων ἀπὸ παντὸς κινδύνου σεισμῶ, λοιμῶ καὶ οἰουδήτινος ἄλλου κακοῦ!

Λοιπόν, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ, «χαίρετε, εἰρηνεύ-ετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν»!

Αντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν Δοξολογίαν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Φανερωμένης
Λευκάδος
 (Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς, 23 Ἰουνίου 2024)

Ἱερῶτατε Μητροπολίτα Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεόφιλε,
 Ποιμενάρχα τῆς θεοσώστου ταύτης Ἐπαρχίας,

Τιμιώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,

Ὅσιολογιώτατε Καθηγούμενε κ. Νικηφόρε καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ
 τῆς Μονῆς,

Εὐλαβέστατοι κληρικοί,

Ἐντιμότατοι Ἄρχοντες τοῦ τόπου,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἐν εὐσήμεν ἡμέρᾳ ἐορτῆς μεγάλης, ἐν χαρᾷ καὶ χάριτι Πεντηκοστῆς,
 ἐν πνοῇ αὐραῆς Πνεύματος Ἁγίου, ἀξιούμεθα νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπίσκεψιν
 τῆς ἐν Λευκάδι Ἐκκλησίας καὶ εἰς προσκύνησιν τῆς πανηγυρικῶς
 τιμωμένης Ὑπεραγίας Θεο-τόκου, τῆς Πεφανερωμένης!

Αἶνον καὶ δοξολογίαν θερμὴν ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν,
 ὁ ὁποῖος μᾶς ἀξιώνει τοιαύτης χάριτος! Καὶ πολλὴν εὐχαριστίαν πρὸς
 τὴν Θεοτόκον, τὴν Κυρίαν καὶ Ἐφορον καὶ Προστάτιν τῆς Λευκάδος, ἡ
 ὁποία μᾶς ἔχει εἰς τὰς ἱεράς αὐλάς τοῦ Σεμνείου Της καὶ ἀπὸ τὸν θρόνον
 Της εἰς τὸ παρὰ τὸ ἅγιον Βῆμα «Δεπόζιτόν» Της μᾶς χαρίζει ἄφθονον
 τὸν γλυκασμὸν τῆς μητρικῆς ἀγάπης Της καὶ τὴν παρα-μυθίαν καὶ
 θείαν ἐνίσχυσίν Της!

Ἐγκάρδιον ἀσπασμὸν καὶ χαιρετισμὸν ἀπευθύνομεν πρὸς τὸν λίαν
 ἀγαπητὸν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
 Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον, ὁ ὁποῖος μετὰ τῆς περὶ
 αὐτὸν Ἱερᾶς Συνόδου συγκατετέθη εἰς τὴν πραγματοποιήσειν τῆς
 ἱεραποδημίας ἡμῶν ταύτης καὶ μᾶς ἔδωκεν οὕτω τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν
 ἐντυχίαν νὰ ἰστάμεθα ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν!

Γνωρίζομεν ἀρκετὰ περὶ τῆς εὐσεβείας τῶν Λευκαδίων, τοῦ
 σεβασμοῦ των εἰς τὰ ἱερά καὶ ὅσια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰς τιμίας
 παραδόσεις τοῦ Γένους! Ἄνδρες ἐκκλησιαστικοὶ ἀξιονόμαστοι ἀπὸ τῆς

ἀρχαιότητος μέχρι τοῦδε ἐκαλλιέργησαν θεαρέστως τὴν ἐπιτόπιον Ἄμπελον τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἔδωκε, καὶ ἔξακολουθεῖ νὰ δίδῃ, εὐχύμους βότρυας ἀγιασμοῦ καὶ σωτηρίας. Ὁ θεϊότατος Παῦλος ἔθεσε πόδα εἰς τὴν νῆσον καὶ οἱ συνεργοὶ του Ἀκύλας, Ἡραδίων καὶ Σωσίων, ὁ καὶ πρῶτος Ἐπίσκοπος τῆς Νήσου, ἔβαλον τοὺς πρῶτους θεμελίους τῆς ἱερᾶς οἰκοδομῆς, καταλύσαντες διὰ τῆς πίστεως τὴν κακότεχνον κατασκευὴν τῆς εἰδωλολατρίας. Μεγάλοι Πατέρες, στυλοὶ Συνόδων Οἰκουμενικῶν, ὡς ὁ Ἀγάθαρχος τῆς Α΄, Ζαχαρίας τῆς Β΄ καὶ Πελάγιος τῆς ΣΤ΄, ἐποίμαναν θεοφιλῶς τοὺς Λευκαδίους καὶ ἐδραίωσαν τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν καὶ εὐσέβειαν εἰς τὴν Νῆσον. Πέραν τούτων, πολλοὶ ἀξιοῦθες ἄνδρες ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, ἐν οἷς καὶ Γρηγόριος ὁ Ἀραβανῆς καὶ Εὐγένιος ὁ Περδικάρης καὶ Δωρόθεος ὁ Παλλαδηνὸς καὶ Νικηφόρος ὁ Δεδούσης καὶ εἰς τις ἕτερος, εἰργάσθησαν μὲ θερμοργὸν ζῆλον καὶ πολλὴν ἀγάπην διὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ πιστοῦ λαοῦ, διὰ τὴν ἀνακούφισίν του κατὰ τὰς κατὰ καιροὺς σκληρὰς δοκιμασίας καὶ διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ποιμνῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκ πάσης ἔξωθεν ἐπιβουλῆς. Ἰερεῖς καλοὶ ἐστάθησαν ὡς γνήσιοι πατέρες τῶν ἐνοριτῶν των, ἐνῶ τὰ Μοναστήρια καὶ Ἦσυχά-στήρια, μὲ πρῶτον τὸ παρὸν τῆς Πεφανερωμένης, ἐλειτούργησαν ὡς θερμοκήπια τῆς εὐσεβείας καὶ χαλκεῖα τῆς ἀρετῆς καὶ φάροι τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. Πολλοὶ Λευκάδιοι διέπρεψαν ὡς Μοναχοὶ καὶ Ἱερομόναχοι καὶ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἀλλαχοῦ, ἐν οἷς καὶ οἱ Μελέτιος καὶ Ἀνατόλιος οἱ Κουτλουμουσιανοὶ καὶ ἰδίως ὁ ἐκ Καρυᾶς λόγιος Ἰβηρίτης Ἀρχιμανδρίτης Χριστοφόρος Κτενᾶς, Σχολάρχης τῆς Ἀθωνιάδος καὶ Ἀρχιγραμματεὺς κατὰ καιροὺς τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, πολλὰ μοχθήσαντες ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν ἀνοσίων ρωσικῶν ραδιουργιῶν πρὸς βαθμιαῖον πλήρη ἐκσλαυϊσμὸν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τὴν πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν εὐλαβῆ καὶ εὐγνώμονα ἀγάπην διετρέψαν πολλοὶ διακεκριμένοι Λευκάδιοι ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος, ἐν οἷς καὶ ὁ πολὺς τὰς μούσας καὶ λυρικός ὑμνητὴς τῆς Φανερωμένης ἔθνικὸς Ποιητὴς Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης, ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ ὁποίου συμπληροῦνται ἐφέτος διακόσια ἔτη. Ἄς εἶναι ὄλων ἡ μνήμη αἰωνία καὶ ἐν εὐλογίαις!

Σήμερον ἔχομεν εἰς τὸ Σεπτὸν Κέντρον διαρκῆ τὴν παρουσίαν τῆς Λευκάδος ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ὁσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Βοσπορίου, ὁ ὁποῖος εἶναι στενῶς συνδεδεμένος μετὰ τῆς Νήσου καὶ φέρει ἐν ἑαυτῷ τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ διὰ τῶν ὁποίων ἡ Λευκὰς προικοδοτεῖ τὰ τέκνα της. Εἴμεθα δὲ εὐτυχεῖς διότι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ σημερινοῦ Μητροπολίτου κ.

Θεοφίλου διακρίνομεν τὸν βαθὺν σεβασμὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν πρὸς τὴν σεβασμίαν κοινὴν ὄλων ἡμῶν Μητέρα καὶ Τροφόν, τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ πρωτεύθυνον καὶ Ἀποστολικὸν Οἰκουμενικὸν ἡμῶν Πατριαρχεῖον, καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Πατριάρχην τοῦ Γένους καὶ τοὺς συγκυρηναίους του. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὰ αἰσθήματα αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν συνισταμένην τῶν αἰσθημάτων ὄλου τοῦ πληρώματος τῆς θεοσώστου Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης καὶ τῶν λοιπῶν μικροτέρων νήσων τῆς Ἐπαρχίας του. Αὐτῆς τῆς ἐσταυρωμένης Μητρὸς Ἐκκλησίας τὴν ἀγάπην, εὐχὴν καὶ εὐλογίαν κομίζομεν πρὸς πάντας, ἀγαπητοὶ Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ!

Ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ταύτην, μετὰ θαυμασμῷ παρακολουθοῦμεν τὸ ἐπιτελούμενον ὑπὸ τοῦ νέου ἐν τοῖς πράγμασι Κτήτορος αὐτῆς Ὁσιολογιώτατου Καθηγουμένου κ. Νικηφόρου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Ἀδελφότητος πλούσιον καὶ πολυδιάστατον πνευματικὸν ἔργον, ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ μὲ τὴν συμπαράστασιν πάντοτε τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου κ. Θεοφίλου. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς θεοφιλοῦς ἡγουμενίας τοῦ κ. Νικηφόρου, ἡ Μονή, μετὰ ἀπὸ μακρο-χρόνιον ὀδυνηρὰν συρρίκνωσιν, ἐπανεῦρε τὴν ἀρχαίαν αἴγλην καὶ ἀκτινοβολίαν της, ὡς τὸ παλλάδιον τῆς εὐσεβείας τοῦ φιλομούσου Λευκαδιακοῦ λαοῦ, καὶ κατέστη χαλκεῖον ἀρετῆς καὶ φάρος πνευματικὸς ὄχι μόνον διὰ τὴν Λευκάδα καὶ τὰς πέριξ νήσους καὶ χώρας, ἀλλὰ καὶ πολὺ πέραν αὐτῶν! Συγχαίρομεν ὀλοκαρδίως καὶ καταστέφομεν δι' εὐχῶν πολλῶν καὶ εὐλογιῶν, ἐπευχόμενοι «περισεύειν μᾶλλον» καὶ εἰς τὸ μέλλον!

Εὐχαριστοῦμεν θερμότατα, Ἱερώτατε Ἀδελφὲ Μητρο-πολίτα κ. Θεόφιλε καὶ Ὁσιολογιώτατε Καθηγουμένε κ. Νικηφόρε, διὰ τὴν ὡραίαν ὑποδοχὴν καὶ τοὺς θερμοὺς λόγους τῶν προσφωνήσεών σας.

Ἐπειδὴ ἡ κόπωσις τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ ταξιδίου δὲν μᾶς ἐπιτρέπει περαιτέρω καταπόνησιν σήμερον, τοῦ πανηγυ-ρικοῦ Ἑσπερινοῦ θὰ προστῆ ἐξ ὀνόματος ἡμῶν ὁ οἰκεῖος καὶ ἀγαπητὸς σας Ἱερώτατος Μητροπολίτης Προικοννήσου κ. Ἰωσήφ, ἀρχαῖος ἀδελφὸς τῆς Μονῆς τῆς Πεφανερωμένης καὶ Ἱεροκῆρυξ πάλαι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς σας.

Καλῶς σᾶς ἠύραμεν, Ἀδελφοὶ τιμιώτατοι καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡγαπημένα! Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν!

Ὁμιλία
τῆς Α. Θ. Παναγιότῃτος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν Θεϊὰν Λειτουργίαν
εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Φανερωμένης Λευκάδος
(Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 24 Ἰουνίου 2024)

Ἐρώτατε καὶ προσφιλέστατε Μητροπολίτα Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ.
 Θεόφιλε, Ποιμενάρχα τῆς θεοσώστου ταύτης Ἐπαρχίας,
 Τιμιώτατοι Ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,
 Εὐλαβέστατοι κληρικοί,
 Ἐξοχώτατοι καὶ Ἐντιμότατοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,
 Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Πεντηκοστὴν ἀπὸ χθὲς ἐορτάζομεν καὶ Πνεύματος Ἁγίου ἐπιφοίτησιν! Καὶ τὸ μέγα τῆς Ὑπερουσίου Τριάδος μυστήριον ποῦ μᾶς ἀπεκαλύφθη σέβοντες, τὴν λογικὴν ἡμῶν λατρείαν ἀποδίδομεν εἰς Πατέρα τὸν ἀγέννητον, Υἱὸν τὸν γεννητὸν καὶ Πνεῦμα ἅγιον τὸ ἐκπορευτὸν. Μίαν δύναμιν, μίαν σύνταξιν, μίαν οὐσίαν, μίαν δόξαν, μίαν Θεότητα! Ὑπεράρχιον, ὁμοούσιον, ζωοποιόν, ἀδιαιρετον, ἀγαπητικὴν, σωστικὴν, τελειοποιόν, εἰς τρία ἀσύγχυτα ὑπεράγια καὶ παντέλεια πρόσωπα εὐσεβῶς προσκυνουμένην!

Ἡ Πεντηκοστή!... Πρόκειται διὰ τὴν φανέρωσιν τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν πλήρη αὐτῆς ἔννοιαν καὶ μορφήν! Ἀλλὰ εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν ἡ Ἐκκλησία εἶναι εἰκὼν τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ Θεοτόκος εἶναι εἰκὼν τῆς Ἐκκλησίας! Παναγία Παρθένος καὶ Ἐκκλησία εἶναι ἔννοιαι ἀλληλένδετοι, ἀλληλοπεριχωρούμεναι καὶ κατὰ τρόπον μυστηριώδη σχεδὸν ταυτιζόμεναι! Καὶ ἐπειδὴ συνεορτάζομεν τὴν Πεντηκοστὴν, ἦτοι τὸ ξεκίνημα τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὴν Σύναξιν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Φανερωμένης, εἶναι ἐπίκαιρον νὰ τονισθῇ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια! Ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει ὅτι αὐτὴ, ἡ Ἀειπάρθενος Μαρία, εἶναι ἡ ἁγία Ἐκκλησία!¹ Καὶ ὅπως ἀκολουθῶν συμπληρώνει σύγχρονος Θεολόγος καὶ Ἅγιος, «ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ διανοηθῇ τὸν ἑαυτὸν της, οὔτε καὶ νὰ ὑπάρξῃ χωρὶς τὴν Ὑπεραγίαν Μητέρα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος εἶναι ἡ Ἐκκλησία, καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος».²

¹ Ὁμιλία 4 Περὶ τῆς Ἁγίας Θεοτόκου, PG 77, 996C.

² Ἁγ. Ἰουστίνος Πόποβιτς, *Δογματικὴ, Ἅγιον Ὅρος*, 2019, 829..

Ἡ Παναγία εἶναι ὁ ἔμψυχος Ναὸς τῆς Θεότητος, ἡ «Σκηνή τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου». Ἡ «Κιβωτὸς ἢ χρυσωθεῖσα τῷ Πνεύματι!» Ἡ Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν, ἡ ὁποία ἐχώρησεν ἐν γαστρὶ τὸν ἀχώρητον Θεόν, τὸν ἐγέννησεν ὡς Θεάνθρωπον καὶ μᾶς Τὸν προσφέρει εἰς ἀνάπλασιν, ἀγιασμόν καὶ αἰώνιον ζωὴν καὶ σωτηρίαν. Εἶναι ἡ μητρικὴ ἀγκάλη, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ πιστοὶ ἔχομεν τὴν θέσιν μας. Ἀνάλογα ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, καθόσον εἰς τὴν λειτουργικὴν ζωὴν τῆς γεννᾶται ὑπὲρ λόγον ὁ Θεὸς Λόγος, πάσχει ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἀνοίγων τὰς ἀχράντους Του χεῖρας εἰς ἐναγκαλισμὸν ὅλων, καὶ προσφέρεται εἰς ἡμᾶς ἐν παροξυσμῷ ἀγάπης! «Χαῖρε αὐτὴ λογικῶν προβάτων», λέγομεν εἰς τὴν Παναγίαν. Ἀλλὰ ἡ μάνδρα τοῦ Καλοῦ Ποιμένος Χριστοῦ εἶναι ἡ Ἐκκλησία! Τὴν Παναγίαν ἀποκαλοῦμεν: «σεπτοῦ Μυστηρίου θύραν» καὶ «Πύλην τῆς σωτηρίας», ὅτι δηλαδὴ ἀκριβῶς πιστεύομεν ὅτι εἶναι ἡ Ἐκκλησία! Ἡ Ἐκκλησία ὀνομάζεται καὶ εἰκονίζεται ὡς «ναῦς» ἢ «ὄλκας», δηλαδὴ πλοῖον, τὸ ὁποῖον, μὲ κυβερνήτην τὸν ἴδιον τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ταξιδεῦει τοὺς πιστοὺς μὲ ἀσφάλειαν εἰς τὸν εὐορμον λιμένα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ! Εἰς τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Θεοτόκου κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀπευθύνομεν σὺν τοῖς ἄλλοις: «Χαῖρε ὄλκας τῶν θελόντων σωθῆναι, χαῖρε λιμὴν τῶν τοῦ βίου πλωτῆρων!» Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπάρχει ὁ Λουτήρ, δηλαδὴ ἡ κολυμβήθρα, ὅπου ἀποκαθαίρονται τὰ ἁμαρτήματα. Ὁ Κρατῆρ, δηλαδὴ τὸ Ἅγιον Ποτήριον ἀπὸ τὸ ὁποῖον κιρνᾶται καὶ μεταλαμβάνεται ἡ Ζωὴ διὰ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Ἐπίσης καὶ τὸ Θυματόν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται ἡ προσευχή μας ὡς θυμίαμα «εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς» ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἀναφέρομεν ἐπίσης εἰς τὴν Παναγίαν, λέγοντες: «Χαῖρε, λουτήρ ἐκπλύνων συνείδησιν, χαῖρε κρατῆρ κιρνῶν ἀγαλλίαςιν, χαῖρε ὁσμὴ τῆς Χριστοῦ εὐωδίας, χαῖρε ζωὴ μυστικῆς εὐωχίας!» Ἀντιλαμβάνεσθε, λοιπόν, ὅτι ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῆς τῆς πραγματικότητος, ὁ κοινὸς ἑορτασμὸς τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐγκαθιδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς τιμῆς πρὸς τὴν Φανερωμένην ἀφ' ἑτέρου, δὲν πρέπει νὰ μᾶς ξενίζει! Εἶναι ὁ πλέον πρέπων καὶ ἀρμόζων εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησιολογίαν καὶ ἐν γένει Θεολογίαν καὶ Παράδοσιν!

Ἄς χαροῦμε, λοιπόν, τὴν διπλῆς διαστάσεως ἑορτὴν μας μὲ ὀλόψυχον καὶ ὀλοκάρδιον μετοχήν, εὐχαριστοῦντες τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν διὰ τὴν μεγάλην Του δωρεὰν καὶ εὐλογίαν πρὸς σωτηρίαν μας!

Ἀλλὰ τὸ Σεμνεῖον καὶ Μοναστήρι αὐτὸ τῆς Φανερωμένης, εἰς τὸ ὁποῖον ἤλθομεν διὰ νὰ συνεορτάσωμεν, πέραν τοῦ αὐστηρῶς πνευ-

ματικοῦ αὐτοῦ χαρακτήρος καὶ τῆς ὅλης μακρᾶς ἱστορίας του καὶ ποικίλης καὶ σπουδαίας προσφορᾶς του εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν τῆς Λευκάδος, ἀποτελεῖ, εὐρισκόμενον μέσα εἰς ἓνα κυριολεκτικῶς μοναδικὸν εἰς κάλλος φυσικὸν περιβάλλον, ἓνα ἰδιαίτερον ὠραῖσμα, χάρμα ὀφθαλμῶν, ἀναψυχὴν αἰσθήσεων καὶ καρδίας! Ὑπογραμμίζει, θὰ ἐλέγομεν, αἰσθητικῶς τὴν «ὠραιότητα τῆς παρθενίας καὶ τὸ ὑπέρλαμπρον τῆς ἀγνείας» τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἢ Ὅποια εἶναι ἡ «περίδοξος ὠραιότης τῶν μητέρων»! Πολὺ ὠραῖα περιέγραφε Λευκάδιος ποιητῆς: «Κι ἀπὸ τὰ πεῦκα γύρωθε, κι ἀπὸ τὸν κάμπο κάτω, κι ἀπ' τοῦ Ἰονίου τὴν πνοὴ πού γέμει ἀφρὸ δροσᾶτο, κι ἀπὸ τὰ θάμνα τὰ στρουθιά καὶ τ' ἄγρια λουλούδια, μῦρα, ψαλμούς, λιβανωτὸ στέλνουν τὰ ἀγγελοῦδια» εἰς τὴν «Κυρὰ Φανερωμένην»!³ Ἡ ἔκτακτος αὐτῆ ὠραιότης μᾶς τέρπει, μᾶς ἐνθουσιάζει καὶ μᾶς παρακινεῖ νὰ δοξάσωμεν τὸν «τοῦ κάλλους γενεσιάρχην» Θεόν!⁴ Βορείως καὶ δυτικῶς τῆς Μονῆς, ὁ ὀφθαλμὸς μας χαίρεται τὸ σμαραγδένιο χρῶμα καὶ τὴν ὀλόδροσον εὐρύτητα τοῦ Ἰονίου πελάγους! «Αὕτη ἡ θάλασσα, ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος»,⁵ μὲ τὸν πολὺν ἐνάλιον πλοῦτον τῆς καὶ τὸ «ἰβάρι» τῆς, ἢ ὅποια περιδροσιζει καὶ τρέφει τὴν νῆσον καὶ τὰς ἀπέναντι ἀκτᾶς! Εἰς τὸν νοῦν ἔρχεται καὶ ὁ ἀνάλογος χαιρετισμὸς τῆς Θεοτόκου: «Χαῖρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραῶ τὸν νοητόν», δηλαδὴ τὸν διάβολον. Ἄς καταποντίζωνται, λοιπόν, καὶ ἄς ἀφανίζωνται εἰς τὰ βάθη τοῦ πελάγους ὄλαι αἱ μικρότητες καὶ κακίαι τῆς καθημερινότητος, ὄλαι αἱ πικρίαι καὶ τὰ παράπονα τῶν καρδιῶν μας! Νοτίως καὶ νοτιοανατολικῶς, τὸ εὐάερρον, μυροβόλον καὶ εὐσκιόφυλλον δάσος τῶν πεύκων, εἶναι ἓνας μέγας προμηθευτῆς ὀξυγόνου, ἀληθινὸς πνεύμων ζωῆς, ὄχι μόνον διὰ τὴν Ἀδελφότητα καὶ τοὺς προσκυνητὰς τῆς Μονῆς, οὔτε μόνον διὰ τοὺς νεαροὺς εὐτυχεῖς κατασκηνωτὰς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κατασκηνώσεων τῆς Μητροπόλεως, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλους τοὺς κατοικοὺς τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ χωρίων καὶ οἰκισμῶν! «Χαῖρε, ξύλον εὐσκιόφυλλον, ὅφ' οὗ σκέπονται πολλοί», μᾶς παρακινεῖ νὰ εἴπωμεν εἰς τὴν Φανερωμένην! Νοτιοδυτικῶς χαμηλά, πλησίον τοῦ αἰγιαλοῦ, ὁ γραφικὸς ναῖσκος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Αντζούση, σημειώνει μὲ σεμνότητα τὸ σημεῖον τῆς ἐκ Νικοπόλεως ἀφίξεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τὸν πρῶτον φωτισμὸν τῶν Λευκαδίων ὑπὸ τῶν ἁγίων συνεργατῶν του Ἀκύλα, Ἡρωδίωνος καὶ Σωσίωνος.

³ Νικ. Καρύδης, Κυρὰ Φανερωμένη.

⁴ Σοφ. Σολ. ιγ', 3.

⁵ Ψαλμ. Ργ', 25.

Όλοι των συνεορτάζουν σήμερα και συμπανηγυρίζουν μαζί μας! Ο ειρηνικός κάμπος τῶν αἰωνοβίων ἐλαιῶνων ἀπλώνεται ὡς ἄλλος εὐμορφοῦφαντος τάπης πρὸ τῶν ἀχράντων ποδῶν τῆς Κυρίας τῶν Ἀγγέλων, τῆς «Κυρούλας» τῆς καρδίας τῶν Λευκαδίων! Καὶ ὑπενθυμίζει τόσο εἰς τοὺς πατέρας τῆς Μονῆς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς εὐλαβεῖς προσκυνητὰς καὶ εἰς ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ὅτι ὀφείλουν νὰ ἔχουν, ὀφείλομεν ὅλοι νὰ ἔχωμεν, «ἐλαιον» φιλανθρωπίας, συγκαταβάσεως, συγγνώμης καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν συνάνθρωπον εἰς τὰ ἀγγεῖα τῶν καρδιῶν μας, καὶ νὰ εἴμεθα, «ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ»⁶, πλουτοῦντες καθημερινῶς καρπὸν ἀγαθῶν ἔργων. Ἔργων δηλονότι μετανοίας, ἔργων πίστεως, ἔργων ἀλληλεγγύης καὶ εὐποΐας, ἔργων ἀγιασμοῦ! Κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου: «Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προῖστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι!»⁷ Τὰ βορείως καὶ βορειοδυτικῶς διακρινόμενα ἐπιβλητικὰ μεσαιωνικὰ φρούρια, τὸ Κάστρο τῆς Ἀγίας Μαύρας καὶ τὸ Κάστρο τοῦ Γρίβα, ἀπέναντι εἰς τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν, πέραν τοῦ ὅτι μᾶς ὑπενθυμίζουν ὅτι ὀφείλομεν ὅλοι νὰ εἴμεθα πάντοτε καλῶς ὠχυρωμένοι εἰς τὴν εὐσεβῆ Πίστιν τῶν πατέρων μας καὶ ἔτοιμοι νὰ ἀποκρού-σωμεν τὰς καθ' ἡμῶν ἀνυστάκτως κινουμένας ἐπιβουλάς τοῦ ἀρχαίου ἐχθροῦ, δηλαδὴ τοῦ διαβόλου, κινοῦν αὐτο-μάτως τὰ χεῖλη μας, καὶ ἰδίως τὰ χεῖλη τῶν ἐργατῶν τῆς κατὰ Χριστὸν παρθενίας καὶ ἀγνότητος, ἦτοι τῶν Μοναχῶν, εἰς αἶνον τῆς Αἰεπαρθένου: «Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων, Θεοτόκε Παρθένε, καὶ πάντων τῶν εἰς Σὲ προστρέχόντων»! Καὶ εἶθε, ἅγιε Καθηγούμενε καὶ ἀγαπητοὶ Ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς, νὰ αισθάνεσθε πάντοτε ἀσφαλεῖς εἰς τὸν καθημερινὸν ἀγῶνα τοῦ ἀγιασμοῦ, περιτετειχισμένοι ἀπὸ τὸ ἀπόρθητον τεῖχος καὶ φρούριον τῆς πανακηράτου καὶ πανυμνήτου Μητρὸς τοῦ Θεανθρώπου, τῆς προσκυνητῆς Φανερωμένης, εἰς τὴν ὁποῖαν εὐσεβῶς προστρέξαντες ἀφιερῶθητε!

Ἀλλὰ ἡ πολλὴ ὠραιότης ποὺ μᾶς περιβάλλει αἰχμαλωτίζει τὸν νοῦν καὶ ἐξιστᾷ τὸν λογισμόν, μὲ κίνδυνον νὰ μείνωμεν εἰς μίαν ματαίαν φυσιολατρίαν! Οὐαὶ καὶ ἀλοίμονον ἐὰν περιορισθῶμεν εἰς ἀπλοῦν θαυμασμόν τοῦ ὠραίου καὶ δὲν ἀναρθῶμεν ἐξ αὐτοῦ, ὅπως ἐτόνιζεν ἐπιμόνως ὁ σύγχρονος Ἅγιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης, εἰς τὸν Ποιητὴν παντεχνήμονα Λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος ἀποτελεῖ τὸν αἴτιον, τὸν λόγον καὶ τὴν ἐντελέχειαν τῆς ὅλης Δημιουργίας, μὲ ὄλην

⁶ Ψαλμ. να', 10.

⁷ Τίτ. γ', 14.

τὴν ὠραιότητα καὶ τὸ κάλλος τῆς! Naί, ἀσφαλῶς θὰ λέγετε οἱ ἐν μέσῳ τόσῃς εὐμορφίας ζῶντες Λευκάδιοι, μαζί μὲ τὸν εὐπατρίδῃ ἐκεῖνον καὶ πεπνυμένον ποιητὴν σας, τὸν μέγαν Ἀριστοτέλη Βαλαωρίτην: «Νιώθω γιὰ σέ, πατρίδα μου, στὰ σπλάχνα χαλασμό!»! Τὸ δικαιοῦσθε καὶ ἐπιβάλλεται νὰ τὸ λέτε! Ἀλλὰ ἡ μέθη τοῦ ὠραίου πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε νηφάλιος! Καὶ πίσω ἀπὸ τὰ ὠραῖα τοῦ περιβάλλοντος τῆς πατρίδος σας, τὰ ὁποῖα καὶ χρεωστεῖτε ἀμελητὶ νὰ διαφυλάξετε πάσῃ θυσίᾳ ἀβλαβῆ, πρέπει νὰ διακρίνετε πάντοτε τὸν «Ὁραῖον κάλλι παρὰ πάντας βροτούς», ὁ Ὅποιος μᾶς ἠγάπησεν εἰς τέλος καὶ ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον τοῦ θανάτου, χαριζόμενος Ζωὴν καὶ Ἀνάστασιν! Καὶ ὅλα νὰ γίνωνται αἰτία καὶ ἀφορμὴ εὐχαριστίας καὶ δοξολογίας τοῦ Ὀνόματός Του! Ὅλα νὰ γίνωνται ἀναβαθμοὶ πνευματικῆς προόδου καὶ ἀνυψώσεως, «μέχρι καταντήσωμεν εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ»!⁸ Τὸ «συνεῖναι» μαζί Του εἶναι ἡ ὄντως ἀπόλαυσις καὶ ἐμπειρία τοῦ κάλλους! Ἡ βιωματικὴ μετοχὴ εἰς τὸ κάλλος! Καὶ ὅπως λέγει ὁ Προφητὰναξ Δαβὶδ, «ἐγὼ δὲ χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι μοι τὴν δόξαν Σου»!⁹

Ἀλλὰ καιρὸς ἤδη νὰ συντάμωμεν τὸν λόγον! Εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς τὸν Ἱερώτατον Μητροπολίτην Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεόφιλον, εἰς τὸν ἅγιον Καθηγούμενον κ. Νικηφόρον καὶ εἰς τοὺς τοπικοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς τὰ πρῶτα φέροντας τῶν νήσων Λευκάδος καὶ Ἰθάκης διὰ τὴν εὐγενῆ καὶ ὁμόφωνον πρόσκλησίν των νὰ ἔλθωμεν καὶ νὰ εὐλογήσωμεν τὰς νήσους καὶ τὸν ἐνταῦθα πιστὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πὸν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐπισκέπτεται τὴν Θεόσωστον Μητρόπολιν Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, ὁ λαὸς τῆς ὁποίας, μνήμων τῶν ἀρχαίων πνευματικῶν δεσμῶν οἱ ὁποῖοι τὸν συνδέουν μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, σέβεται καὶ ἀγαπᾷ τὸ μαρτυρικὸν Φανάριον, ὡς τὴν εὐσεβῆ πηγὴν τοῦ Γένους, ἀλλὰ καὶ τὸν Κυρηναῖον τοῦ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην. Εὐλόγως, ὅθεν, ἀνταπεκρίθημεν μετὰ χαρᾶς εἰς τὴν πρόσκλησιν, καὶ ἰδοὺ σήμερον, τελοῦντες τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν ἐν εὐσήμεῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς λαμπρᾶς καὶ μεγάλης, κομίζομεν τὴν στοργὴν καὶ τὴν ἀγάπην τῆς κοινῆς ὅλων ἡμῶν ποτνιας Μητρὸς καὶ Τιθηνοῦ Βυζαντιδῆς Ἐκκλησίας, τὴν εὐλογίαν τῆς Παμμακαρίστου Θεοτόκου καὶ Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ τῶν εὐσεβῶν, τὴν εὐχὴν τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ ὅλων τῶν Ἁγίων Πατριαρχῶν, Πατέρων,

⁸ Ἐφεσ. δ', 13.

⁹ Ψαλμ. ιστ', 15.

Ἱερομαρτύρων, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, Ὁσίων καὶ Διδασκάλων ποὺ ἠγίασαν τὸν ἱερὸν τόπον μας, καὶ τὸν φιλάδελφον χαιρετισμὸν ὅλων ὅσοι ἀπὸ τὰ ἱερά χώματα τῆς Ἑπταλόφου ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερον μετὰ τοῦ Πατριάρχου νὰ φυλάσσουν τὰς Θερμοπύλας τῆς Πίστεως καὶ τοῦ Γένους, ἐν μέσῳ πολλῶν δυσκολιῶν καὶ πολυπλόκων ἀντιξοοτήτων, νὰ κρατοῦν ἀναμμένην τὴν λυχνίαν τῆς πατρῴας εὐσεβείας καὶ τῶν εὐγενῶν παραδόσεων τῆς περιδόξου Ρωμοσύνης καὶ νὰ δίδουν ἐμφρόνως, ἐντίμως καὶ ἀξιοπρεπῶς τὴν καλὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ!

Μὲ πολλὴν συγκίνησιν καὶ ἀγάπην αἴρομεν χεῖρας καὶ εὐλογοῦμεν πάντας πατριαρχικῶς καὶ εὐχόμεθα εἰς ὅλους πατρικῶς καὶ ἀπὸ καρδίας ὅσα εὐφημα, ὅσα θυμήρη, ὅσα ἀρεστὰ τῷ Τριαδικῷ Θεῷ καὶ τῇ Ὑπεραγίᾳ Θεοτόκῳ, ὅσα σωτήρια! Τὸ Πανάγιον Πνεῦμα εἶθε νὰ ὀδηγῇ πάντοτε τὰ βήματά σας εἰς ὁδὸν εἰρήνης, κατὰ Θεὸν προσόδου καὶ σωτηρίας! Χαίρετε ἐν Κυρίῳ, Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἀγαπητά! Καὶ πάντοτε «γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε»!¹⁰ Καὶ πάλιν ἐρῶ, χαίρετε!

¹⁰ Α' Κορ. ιστ', 13.

Ἀντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν τελετὴν ἀναγορευσεῶς Του εἰς ἐπίτιμον Δημότην
Λευκάδος
(Τρίτη, 25 Ἰουνίου 2024)

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιε, ἐκπρόσωπε
τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.
Ἰερωνύμου,

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεόφιλε,

Τιμιώτατοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ Ἱεράρχαι,

Ἐντιμώτατε Δήμαρχε Λευκαδίων κ. Βεργίνη,

Ἐντιμώτατε κ. Πρόεδρε τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ πάντα τὰ
ἀξιότιμα μέλη αὐτοῦ,

Ἐκλεκτὴ ὁμήγουρις!

Μὲ ἔξαιρετικὴν συγκίνησιν καὶ χαρὰν εὐρισκόμενοι ἐν μέσῳ ὑμῶν,
κομίζομεν τὴν στοργὴν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινῆς πάντων
ἡμῶν Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ εὐλογοῦμεν
τὸν Δῆμον τῆς πλήρους φυσικοῦ κάλλους καὶ Παρνασσίδων Μουσῶν
Λευκάδος καὶ τὸ Δημοτικὸν σας κατάστημα, ἀποδίδοντες τόσον εἰς
τοὺς λίαν ἀγαπητοὺς Δημοτικοὺς Ἀρχοντας καὶ εἰς ὅλους τοὺς προ-
σφιλεῖς δημότας ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν πολλῆς τιμῆς καὶ ἐκτενοῦς
πατρικῆς ἀγάπης! Εἶθε ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας Ἅγιος
Τριαδικὸς Θεός, διὰ πρεσβειῶν τῆς Παμμακαρίστου Ὑπεραγίας
Θεοτόκου, τῆς Φανερωμένης, νὰ δαψιλεύη εἰς ὅλους υγείαν, φωτισμὸν,
δυνάμεις καὶ χάριτας καὶ νὰ διαφυλάττῃ ὑμᾶς ἀπὸ πάσης ἀπειλῆς
καὶ παντὸς κινδύνου, μάλιστα δὲ τοῦ πολλακίς δυστυχῶς ὀδυνηρῶς
ταλαιπωρήσαντος τὴν νῆσον σας καὶ ἄλλας Ἰονίους νήσους σεισμοῦ!

Ναὶ μὲν, εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἐπισκεπτόμεθα τὴν Λευκάδα,
ἀλλὰ ἐκ μελετῶν καὶ πληροφοριῶν τὴν γνωρίζομεν ἤδη πολὺ πρὶν
ξεκινήσωμεν διὰ νὰ ἔλθωμεν ἀπὸ τὸ ἱερὸν Κέντρον τῆς Μητρὸς
Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ἀνταποκρινόμενοι εἰς τὴν εὐγενῆ πρόσκλη-
σίν σας! Ἡ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Νηρῖκου καὶ τῶν Λελέγων μέχρι τῶν
Κορινθιακῶν ἐποικισμῶν, τῆς περιόδου τῶν Ρωμαίων, τῆς ἐλεύσεως
τοῦ Χριστιανισμοῦ, τῆς Βυζαντινῆς περιόδου καὶ τῆς τοῦ Δεσποτάτου

τῆς Ἡπείρου, τῆς Ἑνετοκρατίας καὶ τῶν διαδεξαμένων αὐτὴν Ὄθωμανικῆς, Ἀγγλικῆς, βραχυβίου Γαλλικῆς καὶ πάλιν Ἀγγλικῆς κατοχῆς καὶ ἐντεῦθεν βαρυ-δαίμων καὶ πολυτάραχος ἱστορία τῆς Λευκάδος μᾶς εἶναι ἀρκούντως γνωστὴ. Ὅπως γνωστὸν μᾶς εἶναι καὶ τὸ ὅτι ἡ κανονικὴ ἐξάρτησις τῆς ἐπιτοπιῦ Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ Οἰκου-μενικὸν Πατριαρχεῖον, τὴν εὐσεβῆ πηγὴν τοῦ Γένους, ἰδίως κατὰ τὴν Ἑνετοκρατίαν καὶ Ἀγγλοκρατίαν, διησφάλισε τόσον τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν τοῦ λαοῦ, ὅσον καὶ τὴν ἐθνικὴν του ταυτότητα! Οἱ πολλοὶ καὶ σπουδαῖοι ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος ποὺ ἐγέννησεν ἡ Λευκάς, μᾶς τὴν ἐγνώρισαν μέσα ἀπὸ τὰ ἔργα των καὶ μᾶς ἔχουν προῖδεάσει θετικώτατα καὶ τὴν ἔχουν καταστήσει ποθεινὴν καὶ συμπαθεστάτην. Μεταξὺ τούτων μεγάλοι ποιηταί, ὡς ὁ κορυφαῖος Ἀριστέλης Βαλαωρίτης, τὸν ὁποῖον καθημερινῶς εἰσερχόμενοι καὶ ἐξερχόμενοι τῶν Πατριαρχικῶν περιβόλων ἀκούομεν προσφωνοῦντα καὶ δοξολογοῦντα τὸν Πατριάρχην τῆς ὑψίστης θυσίας! Ὁ πολὺς Ἄγγελος Σικελιανός, ὁ «ἄρχοντας τῆς λαλιᾶς μας» κατὰ τὸν Σεφέρην, ὁ παλαιότερος Ἰωάννης Ζαμπέλιος καὶ εἴ τις ἕτερος ἐκ τῶν νεωτέρων. Ἐκ παραλλήλου καὶ ἐξέχοντες συγγραφεῖς μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν «ἱστο-ριονόμον» Σπυρίδωνα Ζαμπέλιον, ὁ ὁποῖος πρῶτος μετ' ἐπιστήμης διεκρίβωσε καὶ διετύπωσε ὄχι μόνον «τὴν ἀδελφικὴν περίπτωξιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν», ἀλλὰ καὶ τὴν ἱστορικὴν συνέχειαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τοὺς προκλασσικοὺς καὶ κλασσικοὺς χρόνους τῆς ἀρχαιότητος, μέχρι τῆς πρωῒμου καὶ ὀψιτέρας Ρωμανίας, ἥτοι τοῦ Βυζαντίου, τῶν δυσκόλων αἰώνων τῆς Φραγκοκρατίας, τῆς Ὄθωμανοκρατίας καὶ τῆς κατόπιν Παλιγγενεσίας, ἀπομαδήσας τὰ φληναφήματα ὅσων ἀνιστο-ρήτως ἀπεσκοράκιζον τὸ Βυζάντιον ὡς δήθεν ἀλλότριον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ προσεπάθουν ἄλλοι μὲν νὰ παρουσιάσουν τοὺς Νεοέλληνας ὡς κατ' εὐθειᾶν ἀπογόνους τοῦ Περικλέους, ἄλλοι δὲ νὰ εἶπουν ὅτι ἀπὸ τοῦ σκοτεινοῦ -κατ' ἐκείνους!- Μεσαίωonos καὶ ἐντεῦθεν δὲν ὑπάρχουν πλέον γνήσιοι Ἕλληνες, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνιστορήτους ἀπόψεις τῆς σχολῆς τοῦ Fallmerayer. Ὁ γόνος οὗτος τῆς Λευκάδος ὑπῆρξε κατὰ τοῦτο ὀδηγὸς καὶ διδάσκαλος, πλὴν ἄλλων, τοῦ ἐθνικοῦ ἱστορικοῦ Κωνσταντίνου Παπαρηγοπούλου, τοῦ προμνησθέντος μεγαλοπνόου ποιητοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαω-ρίτου, καί, ἀργότερον, τῆς διακεκριμένης Ἀκαδημαϊκοῦ Ἑλένης Γλύκαντζη-Ἀρβελέρ, καθὼς καὶ τοῦ νεωτέρου μεγάλου ποιητοῦ μας Γεωργίου Σεφέρη. Καὶ βεβαίως ὁ λόγιος Πατρίκιος-Λευκάδιος Χέρν, ὁ κατὰ τὸ ἐπίκτητον Ἰαπωνικὸν ὄνομα Γιάκομο Κοϊζούμι, σπουδαῖος ἐθνικός

συγγραφεὺς καὶ λαογράφος τῆς Χώρας τοῦ Ανατέλλοντος Ἡλίου, ὁ καὶ ὡς «θεὸς» τοῦ Σιντοϊστικοῦ πολυθεϊσμοῦ ὑπὸ τῶν Ἰαπώνων τιμηθεὶς. Ἀκόμη ὁ ἐπιφανὴς καθηγητὴς καὶ φιλόσοφος Νικόλαος Σβορώνος, ἡ ἀνὰ τὴν οἰκουμένην διαπρέπουσα λυρική καλλιτέχνης Ἀγνή Μπάλτσα καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Μία σπουδαία προσωπικότης τοῦ Γένους ὑπῆρξεν ὁ ἐκ Καρυᾶς πολυγραφώτατος λόγιος Ἀρχιμανδρίτης Χριστοφόρος Κτενάς. Οὗτος ἐτίμησε παλαιότερον τὸ ὄνομα τῆς Λευκάδος πλησίον μας, ὡς ἱερατικῶς προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἁγίας Εὐφημίας Χαλκηδόνος καὶ ἐκ παραλλήλου Σχολάρχης τοῦ Ἀρρεναγωγείου Πριγκήπου, ἐνῶ ἀργότερον εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος εἰργάσθη ἐνζήλως καὶ σθεναρῶς ἐναντίον τῶν ἐπιμόνων ρωσικῶν-πανσλαβιστικῶν προσπαθειῶν διεθνοποιήσεως ἢ οὐδετεροποιήσεως ἢ συγκυριαρχίας τοῦ Ἁγίου Ὁρους, μακρὰν τῆς προστασίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἐὰν τὸ Ἅγιον Ὅρος σήμερον εἶναι ἀναπόσπαστον τμῆμα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐὰν εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν πνευματικὴν προστασίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὸ ὀφείλει ἐν πολλοῖς καὶ εἰς τὸν σπουδαῖον αὐτὸν συμπατριώτην σας! Πέραν τούτων, ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν τὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀπὸ ἐτῶν παρουσίαν καὶ εὐορκὸν διακονίαν ἐκλεκτοῦ τέκνου τῆς Νήσου, τοῦ Ἀρχιεραμαματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου Ὁσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Βοσπορίου Μαγκαφᾶ.

Ἀντιλαμβάνεσθε κατὰ ταῦτα ὅτι εὐρισκόμεθα πλησίον τῆς εὐγενείας σας ὄχι ἐν ἀμηχανίᾳ καὶ ψυχρότητι οὐδετέρου καὶ ἀμύητου ἐπισκέπτου, ἀλλ' ἐν θερμότητι οἰκειότητος καὶ πολλῆς ἐκτιμήσεως καὶ θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης! Ἀλλὰ καὶ ἐσεῖς μᾶς ὑπεδέχθητε μὲ ἀισθήματα πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας πρὸς τὸν ἱερὸν θεσμόν τῆς μαρτυρικῆς πρωτοθρόνου καὶ πρωτευθύνου Μητρὸς ὄλων μας Ἐκκλησίας, τὴν ὁποῖαν ἐκπροσωποῦμεν, ἀλλὰ καὶ ἐκδήλου υἱϊκῆς ἀγάπης πρὸς τὸ πρόσωπον ἡμῶν. Ἐκατέρωθεν ὁμολογεῖται ὁ ἱερὸς σύνδεσμος τῆς ἐν Κυρίῳ στενωπάτης συγγενείας καὶ ἀλληλοπεριχωρήσεως, καὶ τῆς ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ κοινῆς συμπορεύσεως εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ πνευματικοῦ χρέους καὶ τῶν τιμαλφῶν παραδόσεων τόσον τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, ὅσον καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους! Πολλαχόθεν πληροφοροῦ-μεθα, ὄχι μόνον διὰ τὸ εὐγενὲς ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Δημάρχου «Γιὰ τὸν Ἑλληνισμό καὶ τὴν Ὁρθοδοξία», τοῦ ὁμωνύμου Συλλόγου Ἀντιπροέδρου τυγχάνοντος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἐν πολλῇ ἐπιτυχίᾳ ἐπιτελούμενον ἀπὸ μέρους τοῦ Δήμου καὶ τῶν ἐπιμέρους φορέων τῆς πόλεως καὶ νήσου, ἐν ἀγαστῇ

συνεργασία μετὰ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, πλούσιον κοινω-νικόν, πολιτιστικόν, φιλογενές, φιλοπρόδον καὶ φιλοπερι-βαλλοντικόν ἔργον, μετὰ τὰς περιακούστους ἐτησίαις ἐορτὰς «Λόγου καὶ Τέχνης», μετὰ τὰς λίαν ἀξιεπαίνους ποικίλας πρωτοβουλίας τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Δήμου Λευκάδος, τῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Μουσείου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Εἰκόνων, τοῦ Ἱστορικοῦ Κέντρου Λευκαδίου Χέρον, τῆς ἱστορικῆς Φιλαρμονικῆς Ἐταιρείας Λευκάδος, τοῦ Μουσικοφιλολογικοῦ Ὁμίλου ΟΡΦΕΥΣ, τῆς Νέας Χορωδίας Λευκάδος, τῆς Χαραμογλείου Βιβλιοθήκης καὶ τῶν λοιπῶν φιλογενῶν θεσμῶν. Διὸ καὶ μετὰ ἐνθουσιασμόν καὶ ἱκανοποίησιν συγχαίρομεν πάντας τοὺς πρωτουργοὺς καὶ τοὺς φιλοτίμως κοπιῶντας εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς τομεῖς καὶ εὐχόμεθα «περισσεύειν μᾶλλον»!

Ὅσον διὰ τὴν εὐγενῆ ἀπόφασίν σας νὰ τιμήσητε τὴν ἡμετέραν Μετριότητα διὰ τοῦ τίτλου τοῦ Ἐπιτίμου Δημότου Λευκάδος, εὐχαρίστως μὲν ἀποδεχόμεθα τὴν τιμὴν, ἀλλ' ἐπιγράφομεν αὐτὴν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν ποτνίαν Μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν τὰ πάντα! Ὁ Πατριάρχης, λοιπόν, εἶναι τοῦ λοιποῦ καὶ αὐτὸς Λευκάδιος, Ἁγιομαυρίτης, καὶ ὡς τοιοῦτος μετὰ περισσό-τερον ἐνδιαφέρον καὶ ζέσιν θὰ παρακολουθῆ τοῦ λοιποῦ τὰ καθ' ὑμᾶς καὶ θὰ προσεύχεται ὑπὲρ ὑμῶν, τῆς πόλεως καὶ τῆς Νήσου σας! Εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν ἰδιαιτέραν τιμὴν, ἣ ὁποία τιμᾶ τοὺς τιμῶντας, καὶ ἀπονέμομεν εἰς πάντας ὀλόθερμον τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν καὶ εὐχήν! Σᾶς ἀναμένομεν δὲ εἰς τὴν Πόλιν, τὴν πάντοτε Βασιλεύουσαν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν καρδιῶν μας, νὰ ἐρχεσθε καὶ νὰ ἀρύεσθε ζωήρτα νάματα ἀπὸ τὴν ἀέναον πηγὴν τῆς πατρῴας εὐσεβείας, ἱστορίας καὶ παραδόσεως. Ἡ ἐκεῖ ἔλευσίς σας δὲν θὰ εἶναι μόνον μία εὐκαιρία δι' ἡμᾶς νὰ σᾶς ἀνταποδώσωμεν τὴν ἀγάπην, ἀλλὰ θὰ εἶναι καὶ μία ἠθικὴ ἐνίσχυσις τῶν ὀλίγων πού ἔμειναν πλέον εἰς τὰ ἅγια χώματά μας, διὰ νὰ φυλάττουν μαζί μας ἕως ἐσχάτων τὰς Θερμοπύλας τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Γένους! Ἐρρωσθε ἐν Κυρίῳ, εὐδαιμονοῦντες καὶ εὐδοκιμοῦντες εἰς πᾶν ἀγαθόν καὶ εὐφημον!

Χαιρετισμὸς
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν ἀφιερωματικὴν ἐκδήλωσιν εἰς τὸν Ἀριστοτέλη
Βαλαωρίτην,
ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 200 ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ
(Τρίτη, 25 Ἰουνίου 2024)

Ἰερώτατε Μητροπολίτα Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιε, ἐκπρόσωπε τῆς Α.Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου,

Ἰερώτατε Μητροπολίτα Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεόφιλε,
 Τιμιώτατοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ Ἱεράρχαι,
 Ἐντιμότατοι Ἄρχοντες,
 Φιλόμουσος ὁμήγουρις!

Ἀπὸ τὰ πρῶτα μαθητικά μας χρόνια, στὴν ἐρατεινὴ Ἴμβρο τοῦ βορειοανατολικοῦ Αἰγαίου, αἰσθανθήκαμε ἰδιαίτερη ἀγάπη γιὰ τὴν ποίησι καὶ τοὺς ποιητὰς. Μᾶς συγκινοῦσε πολὺ ἡ σκέψις ὅτι μὲ τὸν ἴδιον ὄρο «ποιητῆς» ἀποκαλοῦμε τὸν Θεό: Ὁ Ποιητῆς τοῦ παντός! Ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνθρωπο, τὸν μαῖστορα τοῦ λόγου, πού ἐνεπνέετο καὶ ἔγραφε ποίησιν! Ποιητῆς (μὲ κεφαλαῖο) καὶ ποιητῆς! Ἀλλὰ, μήπως ὁ ἄνθρωπος-ποιητῆς δὲν ἔχει ἐκ Θεοῦ τὸ πολὺτιμον δῶρημα, τὸ ἱερὸν χάρισμα, τὸ «ποιεῖν» τὸν λόγον; Οἱ μεγαλύτεροι Θεολόγοι μας, πού ἔχουν καὶ τὴν ἐπωνυμία τοῦ Θεολόγου, εἶναι τρεῖς: Ἰωάννης ὁ Θεολόγος καὶ Εὐαγγελιστής, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος. Καὶ δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖον ὅτι καὶ οἱ τρεῖς τυγχάνουν ποιηταί! Πολὺ μεγάλοι μάλιστα ποιηταί! Ὁ σύγχρονός μας Ἅγιος Πορφύριος ὁ Κουσοκαλυβίτης ἐτόνιζε ὅτι ὁ Χριστιανὸς πρέπει νὰ ἔχη «ποιητικὴ ψυχὴ καὶ εὐαισθησία»! Ἄν καὶ προσωπικῶς δὲν ἐπεχειρήσαμεν νὰ μετέλθωμεν ἔργον ποιητοῦ, ἐμελετοῦ-σαμεν, ὅμως, μὲ πολὺ πόθο ὅλους τοὺς ποιητὰς μας, καὶ μάλιστα κατηρτίσαμεν ἐνωρίτατα ἓνα προσωπικὸ Ἀνθολόγιο μὲ ποιήματα πού μιλοῦσαν περισσότερο στὴν ἐφηβικὴ ψυχὴ μας, ὥστε νὰ τὰ ἔχωμεν πρόχειρα καὶ νὰ τὰ μελετῶμεν ξανά καὶ ξανά! Τὸ συμβουλευόμεθα τακτικὰ ἀκόμη καὶ σήμερα! Σᾶς ἐξομολογοῦμεθα δὲ ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀγαπημένους μας ποιητὰς ἦτο ὁ ἀπόψε τιμώμενος, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει

διακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του, κορυφαῖος συμπατριώτης σας Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης. Ἀργότερα βεβαίως ἐγνωρίσαμεν καὶ τὸν ἕτερο μεγάλο Λευκάδιο ποιητὴ Ἄγγελο Σικελιανό, πνευματικὸ ἀπόγονο καὶ συνεχιστὴ ἐν πολλοῖς τοῦ Βαλαωρίτου, καθὼς καὶ τὸν Ἰθακήσιο ποιητὴ τῶν σονέτων καὶ ἥρωα Λορέντζο Μαβίλη, ὅμως ὁ Βαλαωρίτης εἶχε καὶ ἔχει πάντοτε τὰ πρεσβεῖα τιμῆς! Καὶ καθὼς μελετοῦσαμε τὸν Βαλαωρίτη συνδέαμε τὴν Ἰμβρο τῆς καρδιάς μας μὲ τὴν Λευκάδα καὶ τὴν Μαδουρῆ τῆς δικῆς του, καὶ ἐδρόσιζαν τὸ πρόσωπό μας αὖρες τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἰονίου ταυτοχρόνως, καὶ κατανοοῦσαμε βαθιὰ στὴν ψυχὴ μας ὅτι τὸ «φύτρο» τοῦ «Φωτεινοῦ», κι ἐδῶ κι ἐκεῖ εἶν' ἀκριβῶς τὸ ἴδιο!

Ὅπως σωστὰ ἐλέχθη, ἡ ποίησις τοῦ Βαλαωρίτου «συνεδύασε τὴν τέχνη μὲ τὴν ζωὴ, μὲ μεσάζοντα τὴν ἱστορία». Καὶ εἶναι ἡ Βαλαωρίτειος ποίησις μιὰ συνισταμένη σπουδαίων ἐπικῶν, λυρικῶν, ἱστορικῶν, πατριωτικῶν, κάποτε ρομαντικῶν καὶ ὀπωσδήποτε προφητικῶν, θὰ ἐλέγαμε -ὄχι βεβαίως μὲ τὴν ἔννοια τοῦ προλέγειν τὰ μέλλοντα-στοιχείων, μὲ μοναδικὴ δύναμι ψυχῆς, εὐτονο καὶ μεγαλήγορο λόγο καὶ ἐντονώτατο παλμὸν καρδιάς! Πολὺ ὠραία ἐσημείωνε ὁ Ἀναστάσιος Βυζάντιος ὅτι «κατὰ τὸν πεζὸν αὐτὸν αἰῶνα, καθ' ὃν πάντες προσκολλῶνται εἰς τὰ γῆινα αὐτῶν συμφέροντα, μόνος ὁ Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης ἔξει διαρκῶς εἰς ἄλλον κόσμον, δημιουργήσας καὶ γενόμενος ἱεροφάντης μιᾶς ιδεώδους τινὸς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἐπανηγύριζεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς καὶ ἔψαλλε διὰ στίχων!» Ὁ τιμώμενος ποιητὴς εἶχεν ἀναμφιβόλως αὐτὸ πού πολὺ ἀργότερα ὁ μέγας Ἰσπανὸς ὁμότεχνός του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα θὰ προσδιώριζε ὡς «ντουέντε»! Ἐνα θεόδοτο ἔκτακτο χάρισμα δηλαδή, μὲ πειθῶ καὶ κραταιὰ δύναμι λόγου, πού στοχεύει κατ' εὐθεῖαν στὴν καρδιά καὶ μεταδίδει στὸν ἀκροατὴ ἢ μελετητὴ ὅλον τὸν παφλασμό τῶν αἰσθημάτων καὶ ὅλο τὸ φῶς τῶν ιδεῶν τοῦ ποιητοῦ! Τὸ «ντουέντε» τοῦ Βαλαωρίτου ἐπέδρασε ἐντονα στὶς καρδιές ἀναριθμητῶν Ρωμῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους, λογίων καὶ μὴ, τῆς ἐποχῆς του καὶ νεωτέρων, καὶ τὸν ἔχει ἀνεβάσει σὲ ἓνα πανύψηλο βᾶθρο μουσῶν καὶ τιμῆς, δίπλα στὸν ἄλλο μέγας Ἑπτανήσιο ὁμότεχνό του, τὸν Διονύσιο Σολωμό, καὶ τὸν κατέστησε ἐνωρίτατα ἓναν ἀπὸ τοὺς πιὸ σεβαστοὺς καὶ ἀγαπημένους ποιητὰς τοῦ Γένους, μὲ μεγάλη ἐπιρροὴ στὸν ψυχισμό τῶν Ἑλλήνων! Ἡ χριστιανικὴ πίστις του, διάχυτη σὲ ὅλο τὸ ἔργο του, ἐκφράζεται ἐναργέστατα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ στὴν περὶ φημη «Φανερωμένη» του, τὴν μεγάλη Μητέρα καὶ προστάτιδα τῶν

Λευκαδίων. Ὁ καῦμός του γιὰ τὸ Γένος, ὁ πόνος του γιὰ τὶς ἱστορικές του περιπέτειες, ἡ πικρία του γιὰ τὶς ἀλληπάλληλες διαψεύσεις τῶν ἐλπίδων, ἡ λαχτάρα του γιὰ ἓνα καλλίτερο αὐριο τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἰδιοπροσωπία τῆς πονεμένης Ρωμηοσύνης διαζω-γραφίζονται δυναμικὰ σὲ πλῆθος ποιημάτων, μὲ ἀτελεί-ωτους καταρράκτες εὐήχων στίχων καὶ ζωηρῶν εἰκόνων, σὲ γλῶσσα χυμώδη, γάργαρα, καταληπτή, γλῶσσα τοῦ λαοῦ! Καὶ μόνον ὁ στίχος: «Νιώθω γιὰ σέ, πατρίδα μου, στὰ σπλάχνα χαλασμό», εἶναι ἀρκετὴ μαρτυρία αὐτῆς τῆς πραγματικό-τητος! Ὁ σεβασμὸς ἐξ ἄλλου καὶ ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν ἐσταυρωμένη Μητέρα μας Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἀποτυπώθηκαν ἐγκαυστικὰ τόσο στὸν «Φωτεινὸ» μ' ἐκεῖνον τὸν «σοφὸ καλόγερο ποὺ ἦρθε ἀπὸ τὴν Πόλι ἐκεῖ στὴν Κόκκινη Ἐκκλησίᾳ κι ἔμεινε καὶ ἀσκήτευε» μὲ ἀγιότητα, καὶ δίπλα στὰ τόσα θαύματα ποὺ ἔκανε, ἐδίδασκε «ἀπολεί-τουργα στὸ πέτρινο πεζούλι τοῦ Ἁγίου Λιαῖ στὴν Ἐγκλουβὴ τὴν περασμένη δόξα καὶ τ' ἄμετρα τὰ βάσανα τοῦ δύστυχου τοῦ Γένους», ὅσο καὶ, ἀκόμη περισσότερο μάλιστα, στὴν μνημειώδη ὠδή του πρὸς τὸν Ἱερομάρτυρα Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε', ποὺ μᾶς κάνει νὰ τὸν νιώθουμε δυὸ φορὲς δικόν μας! Ἀντιλαμβάνεσθε λοιπὸν τὴν συναισθηματικὴ μας φόρτισι ἀπόψε, καθὼς μετέχομε σ' αὐτὴ τὴν ὠραία ἐκδήλωσι μνήμης ποὺ διωργανώσατε γιὰ τὸν ἡσυχαστὴ τῆς Μαδουρῆς μὲ τὴ σπάνια ἀρετὴ καὶ τὴν ἠφαισιώδη ψυχὴ! Θεομὰ συγχαρη-τήρια στοὺς διοργανωτὲς καὶ τὸν ἐκλεκτὸ κύριο ὁμιλητὴ τῆς ἐσπέρας! Εἶθε ὁ Παντοκράτωρ ποὺ φιλοξενεῖ τὸ σῶμα του στὸν ὁμώνυμο ναὸ τῆς πόλεως τῆς Λευκάδος, νὰ ἀναπαύῃ τὸ πνεῦμα του μέσα στὸ Φῶς ποὺ λαχταροῦσε ἡ ψυχὴ του, ἐν Χώρᾳ Ζώντων, μαζὶ μὲ ὅλους ὅσους ἀγάπησε, ἐξετίμησε, ἐθαύμασε καὶ ἐξύμνησε μὲ τὴ εὐχορδὴ λύρα τῆς Μούσας του! Καὶ νὰ δώσῃ καὶ σήμερα σὲ πολλοὺς ἄλλους ἀνάλογο ποιητικὸ χάρισμα καὶ ζέση ψυχῆς, νὰ τιμήσουν, ὅσο κι αὐτός, τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα καὶ τὸ Γένος!

Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου, τοῦ εὐπατρίδου ποιητοῦ, αἰωνία καὶ ἐν εὐλογίαῖς ἡ μνήμη!

Αντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν τελετὴν ἀναγορεύσεώς Του εἰς ἐπίτιμον Δημότην Ἰθάκης
(Τετάρτη, 26 Ἰουνίου 2024)

Τερώτατε Μητροπολίτα Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιε, ἐκπρόσωπε τῆς Α.Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπι-σκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερωνύμου,

Τερώτατε Μητροπολίτα Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεό-φιλε,

Τιμώτατοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ Ἱεράρχαι,

Ἐντιμότητα κ. Δήμαρχε Ἰθάκης,

Ἐντιμότητα κ. Πρόεδρε τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ πάντα τὰ ἀγαπητὰ Μέλη αὐτοῦ,

Ἐκλεκτὴ ὁμήγυρις!

Ἀνταποκρινόμενοι εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου εὐγενῆ πρόσκλησίν σας, ἰδοὺ σήμερον εὐρισκόμεθα εἰς τὴν «ἀμφιάλον» ἱστορικὴν Νῆσον σας, κομίζοντες τὴν εὐλογίαν καὶ εὐχὴν τῆς Μητρὸς ὅλων μας Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, πρὸς ὅλους τοὺς Ἰθακησίους. Καὶ αὐτοὺς ποὺ ἔχετε τὸ προνόμιον νὰ ζητε ἐδῶ, καὶ πρὸς τοὺς πολὺ περισσοτέρους, τοὺς «Θιακοὺς» τοῦ νόστου, τοὺς διεσπαρμένους ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ «ιεμένους», ὅπως ὁ «πολύτροπος» ἀρχαῖος Ὀδυσσεὺς σας «καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι ἥς γαίης»! Ἄξιον σημειώσεως τυγχάνει τὸ ὅτι ἡ πρώτη αὕτη ἐπίσκεψις Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς τὴν Ἰθάκην συμπίπτει μὲ τὴν συμπλήρωσιν ἑκατὸν ἑξήντα ἀκριβῶς ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀπεξαρτήσεως τῆς Νήσου ἀπὸ τὴν ἀποικιοκρατίαν καὶ τῆς ἐνώσεώς της μὲ τὸν Ἑθνικὸν κορμόν. Εἴθε νὰ εἶναι πάντοτε εὐλογημένη ἡ ἱστορικὴ πορεία τῆς Νήσου καὶ τοῦ εὐγενοῦς λαοῦ της μέχρι συντελείας τῶν αἰῶνων!

Ἀντιθέτως πρὸς ὅσα ὑποστηρίζει ὁ Ἀλεξανδρινὸς ποιη-τής, ἐμεῖς «σὰν βγήκαμε στὸν πηγαιμὸ γιὰ τὴν Ἰθάκη» μὲ τίς πλούσιες Ὀμηρικὲς μνήμες, εὐχηθήκαμε νὰ μὴν εἶναι μακρὺς ὁ δρόμος, διότι δὲν ἦταν ἡ διαδρομὴ αὐτὸ ποὺ θέλαμε νὰ ἀπολαύσωμε, ἀλλὰ ἐπειγόμεθα νὰ γνωρίσωμε τὴν Ἰθάκην τῶν θρύλων καὶ τῆς ἱστορίας, τὴν Ἰθάκην τῆς Μυκηναϊκῆς ἀκμῆς, τὴν Ἰθάκην τοῦ Ὀμήρου καὶ τῆς Ὀδύσειας! Τὴν Ἰθάκην τῆς εὐσεβείας, στὴν ὁποία ἐπὶ Βυζαντίου ἰδρύθηκε πό-

λις χριστιανική με τὸ ὄνομα Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὴν μαρτυρία Ἄννης τῆς Κορνηνῆς στὴν «Ἀλεξιάδα» τῆς. Τὴν Ἰθάκη ποὺ ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ Νηρίτου τὴν σκεπάζει ἡ μητρικὴ στοργὴ τῆς πολιοῦχου μεγαλόχαρης Παναγίας τῶν Καθαρῶν, κι ἀπὸ τὸν κατάγραφο ἱστορικὸ Ναὸ τῆς Θεομητορικῆς Κοιμήσεως τῆς γραφικῆς Ἀνωγῆς τῆς στέλνει ἀδελφικὸ χαιρετισμὸ καὶ εὐχὴ ὁ ἀλλογενῆς Ἅγιος Ἀχμέτ ὁ Νεομάρτυς, δείχνοντας πῶς «ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δούλος οὐδὲ ἐλεύθερος», ἀλλὰ ὅλοι «εἰς ἔσμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. γ', 28)! Τὴν Ἰθάκη τῆς σπανίας φυσικῆς καλλονῆς, τὴν Ἰθάκη τῆς προκοπῆς, τῆς ναυτοσύνης καὶ τῶν θαλασσοπόρων! Τὴν Ἰθάκη τῶν Ἁγίων: Τοῦ ἐκ Περαχωρίου Ἱερομάρτυρος Ραφαήλ τοῦ ἐν Λέσβῳ, τοῦ ἐκ Σταυροῦ Ὁσίου Ἰωακεῖμ Βατοπαιδινοῦ, τοῦ Παπουλάκη, καὶ τοῦ Ἱερομάρ-τυρος Εὐγενίου Καραβία Μητροπολίτου Ἀγχιάλου! Τὴν Ἰθάκη τῶν σπουδαίων λογάδων καὶ διδασκάλων τοῦ Γένους Ἱερομονάχων Ἱεροθέου Δενδρινοῦ, ἰδρυτοῦ καὶ πρώτου Σχολάρχου τῆς περιφήμου Εὐαγγελικῆς Σχολῆς τῆς Σμύρνης καὶ τῶν μαθητῶν του Χρυσάνθου Καραβία, τοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ, καὶ Δωροθέου Βουλησιμᾶ, Μεγάλου Ἱεροκλήρυκος τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ διακεκριμένου κανονολόγου, Παπαπέτρου Ἰθακησίου, Γρηγορίου Ξανθο-πούλου καὶ εἴτινος ἑτέρου! Τὴν Ἰθάκη τοῦ ἀειμνήστου λογίου καὶ πολυπλάγκτου Ἐπισκόπου Εὐδοκιάδος Γρηγορίου Δενδρινοῦ, Ἀρχιερατικῶς Προϊσταμένου τῆς μεγαλωνύμου Κοινότητος Μεγάλου Ρεύματος τοῦ Βοσπόρου στὴν Κων-σταντινούπολι, τοῦ κατόπιν πολλῶν ὑπὲρ τοῦ Γένους περιπετειῶν καὶ θλίψεων Μητροπολίτου ἐν τέλει γενομένου Πατρῶν. Τὴν Ἰθάκη τοῦ ἥρωος ποιητοῦ Λορέντζου Μαβίλη καὶ τοῦ πρωτοπόρου κοινωνιολόγου Πλάτωνος Δρακούλη! Τὴν Ἰθάκη, ἡ ὁποία καὶ δι' Ἐπισκοπικῆς ἀξίας εἶχε τιμηθῆ παλαιότερον, καὶ εἶθε νὰ εἶναι αἰωνία καὶ ἐν εὐλογίαις ἡ μνήμη τῶν θεοφιλῶς ἀρχιερατευσάντων ἐν αὐτῇ Διονυσίου, Παϊσίου καὶ Γαβριήλ Ἐπισκόπων Ἰθάκης, ἀπάντων ἐκ τῆς ἱστορικῆς οἰκογενείας Καραβία! Τὴν περιάκουστον Ἰθάκην, ἡ ἀκτινοβολία τῆς ὁποίας ἔκαμε καὶ αὐτοὺς τοὺς Ἀμερικανοὺς νὰ ὀνομάσουν Ἰθάκην μίαν ὠραίαν καὶ ἀξιόλογον πόλιν των, μετὰ Πανεπιστημίων μάλιστα καὶ ὁμωνύμου Κολλεγίου (Ithaca College) εἰς τὴν κομητείαν Tompkins τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης!

Μὲ ὅλα αὐτὰ κατὰ νοῦν, ἤλθαμε εἰς τὴν μικρὰν γεωγρα-φικῶς ὑπέροχον αὐτὴν νῆσον, ὅπου τὸ σμαράγδινον χρῶμα τοῦ Ἰονίου, τὸ ἐκτάκτως πολύσχημον τῆς ἀκτογραμμῆς, ἡ γραφικότης καὶ ἀσφάλεια τοῦ λιμένος τῆς πρωτευούσης μετὰ τὴν νησίδα τοῦ Σωτήρος, τὰ γραφικὰ

χωριά, ή ώραιότης τῆς χλωρίδος, ή εὐγένεια τοῦ φιλοπροόδου λαοῦ τῆς καί ή ἀδιάκοπος ἔγνοια τῶν ποντοπορούντων καί τῶν ξενιτευμέ-νων εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τέκνων τῆς, τήν καθιστοῦν ἐκτάκτως ἐρατεινήν καί ἐπιπόθητον! Ὁ στίχος, λοιπόν, τοῦ Καβάφη: «Κι ἄν πτω-χική τῆ βρῆς, ή Ἰθάκη δὲν σέ γέλασε!», ἰσχύει! Ἡ σεμνή Ἰθάκη πάντοτε μᾶς πλουτίζει μὲ τήν ἱστορίαν τῆς, τὸν πολιτισμὸν τῆς, τήν φιλογένειαν καί τήν πολλήν φυσικὴν ὁμορφίαν τῆς καί κυριολεκτικῶς αἰχμαλω-τίζει τήν καρδιά μας!

Εἶναι γεγονός, κύριε Δήμαρχε, ὅτι πάρα πολλαὶ πόλεις ἔχουν φιλοτιμηθῆ νὰ τιμήσουν τὸν Οἰκουμενικὸν Πατρι-άρχη μὲ τὸν τίτλον τοῦ Ἐπιτίμου Δημότου των. Καί τὸ ἔχομεν ἀποδεχθῆ ὄχι ἐκ προσωπι-κῆς κενοδοξίας ἢ ματαίου λογισμοῦ. Πιστεύομεν ὅτι πᾶσα τιμὴ πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Μετριότητος ἡμῶν αὐτομάτως διαβαίνει ἐπὶ τὸν ἱερὸν θεσμὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὸν ὁποῖον ἐκπρο-σωποῦμεν, καί ἐπὶ τήν πνευματικὴν Μητέρα ὅλων μας Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλην Ἐκκλησίαν, εἰς τήν ὁποίαν τὸ πᾶν ὀφείλομεν! Ἀποδεχόμεθα λοιπόν καί τήν ἀπὸ μέρους τοῦ εὐλογημένου Δήμου Ἰθάκης καί ὑμῶν τοιαύτην τιμὴν μὲ θερμὴν καί ἀπὸ καρδίας εὐχαριστίαν, καί σᾶς γνωρίζομεν ὅτι ὡς «Θιακὸς» πλέον ὁ Πατριάρχης, θὰ ἔχη ἓνα πρόσθετον λόγον νὰ πυκνώνη τὰς προσευχὰς του διὰ τὴν Ἰθάκην καί τοὺς ἀγαπητοὺς συνδημότας του Ἰθακησίους καί νὰ στέφη μὲ ὀλοκαρδίους Πατριαρχικὰς εὐλογίας καί εὐχὰς ὅλους σας καί τὰ ἀγαθὰ καί φιλογενῆ ἔργα σας!

Εὐελπιστοῦμεν ὅτι θὰ ἔχωμεν τὴν χαρὰν νὰ σᾶς ὑποδεχώμεθα ἐπισκεπτομένους κατὰ καιροῦς τὴν Βασιλεύ-ουσαν τῆς Ὁρθοδοξίας καί τῆς καρδίας τῶν Ρωμηῶν Κων-σταντινουπόλιν καί τὸ Σεπτὸν Κέντρον τοῦ Φαναρίου, ὡς εὐλαβεῖς προσκυνητὰς τῶν ἐκεῖ πολλῶν καί μεγάλων ἱερῶν καί ὀσίων μας, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ σᾶς ἀνταποδώσωμεν τὴν ἀγάπην, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ ἀρῦεσθε χάριν, δύναμιν καί φῶς ἀπὸ τὴν ἀκένωτον εὐσεβῆ πηγὴν τοῦ Γένους!

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ, ἀδελφοὶ καί τέκνα Ἰθακήσιοι! Χαῖρε Ἰθάκη τοῦ Ὁμήρου, τῆς ἐπικῆς Ὀδύσσειας καί τῶν πολλῶν πολυτρόπων Ὀδυσσέων, παλαιότερων καί συγχρόνων! Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Καθαριωτίσης, νὰ σᾶς σκέπη, νὰ σᾶς ἐνισχύη καί νὰ σᾶς διαφυλάττη ἀπὸ παντὸς κινδύνου καί ἐκ πάσης ἀπειλῆς πάντοτε!

Αντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν ἐπίσημον ὑποδοχὴν εἰς τὸν αὐλειον χῶρον
τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Πρεβέζης
(27 Ἰουνίου 2024)

Ἐντιμότητα κύριε Δήμαρχε,

Εὐδοκία καὶ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, ἐξ Οὐ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον, εὐρισκόμεθα, μετὰ τῆς τιμίας Συνοδείας μας, εἰς τὴν πόλιν σας, τὴν ἱστορικὴν καὶ εὐλογημένην Πρέβεζαν.

Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς τιμητικούς διὰ τό ταπεινὸν ἡμῶν πρόσωπον λόγους σας καὶ διὰ τὰ εὐγενῆ σας αἰσθήματα. Χαιρετίζομεν ἐγκαρδίως ὅλους τοὺς παρόντας, τοὺς Ἐντιμοτάτους Ἄρχοντας τοῦ τόπου, τὸν χριστῶνυμον λαὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης καὶ τοὺς φερέλπιδας ἐκπροσώπους τῆς νέας γενεᾶς. Εὐχόμεθα εἰς ὅλους ὑγείαν ἀκλινῆ, ὁμόνοιαν, προκοπὴν καὶ ὅλα τὰ καλά τοῦ Θεοῦ.

Τιμῶμεν, Ἐντιμότητα κύριε Δήμαρχε, ὅσους φέρουν τὰς ὑψηλάς εὐθύνas διὰ τὰ κοινά, τοὺς ἀγωνιζομένους διὰ τό δημόσιον καλόν, διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διαχειρίσιν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, διὰ τὴν κοινωνικὴν συνοχὴν καὶ τὴν πρόοδον. Ὑπενθυμίζομεν ὅτι ἡ προαγωγὴ ὅλων αὐτῶν συμβαδίζει μέ τὴν καλλιέργειαν καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν. Τό Γένος μας εἶναι κληρονόμος μιᾶς μοναδικῆς μεγάλης πνευματικῆς καὶ πολιτισμικῆς κληρονομιάς, πού καθώρισε τὴν μακρὰν καὶ περιπετειώδη πορείαν του, ὀρίζει δέ καὶ σήμερον τὴν ἰδιοπροσωπίαν μας καὶ ἀποτελεῖ ὁδοδείκτην καὶ ἐχέγγυον διὰ τό μέλλον.

Φορεὺς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῆς τῆς τιμαλφειστάτης παραδόσεως ὑπῆρξε καὶ παραμένει ἡ Ἐκκλησία, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν, ὅπως ἔχει λεχθῆ, διασῶζονται καὶ ὀλοκληρῶνονται τὰ τιμαλφέστατα ιδεώδη τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. «Ἡ Ἑλληνικότητα βυζαντινίζει», σημειώνει ἡ Ἐλλογιμωτάτη κυρία Ἑλένη Γλύκατζη – Ἀρβελέρ.

Ἡ Μετριότης μας σᾶς προτρέπει νά μὴ λησμονῆτε τὸν ρόλον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν περιπετειώδη πορείαν τοῦ Γένους, εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς ταυτότητός του, εἰς τὴν παιδείαν καὶ τὴν πολιτισμικὴν

ανάπτυξίν του, τόν καθοριστικόν ρόλον της έν καιροῖς κλήδονος. Ποτέ ἡ Ἐκκλησία μας δέν ἀγνόησε τήν ἱστορίαν καί τήν κοινωνίαν. Συνέβαλλεν εἰς τήν ὄξυνσιν τοῦ αἰσθητηρίου τῶν πιστῶν διά τά σημεῖα τῶν καιρῶν, διά τάς ἐκάστοτε μεγάλας προκλήσεις, ἀλλά καί διά τάς θετικές προοπτικές κάθε ἐποχῆς. Ἠγίαζε τήν ζωήν διά τῶν μυστηρίων της, διά τῶν ἑορτῶν της, ἔδιδε παρηγορίαν εἰς τάς θλίψεις καί ἐνίσχυε τούς πιστούς εἰς τήν ἀντιμετώπισιν τῶν ὀριακῶν καταστάσεων τῆς ζωῆς. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι δεμένη μέ τήν ψυχίην μας, μέ τήν γλῶσσαν καί τήν μουσικήν, τά ἤθη καί τά ἔθιμά μας, τήν κοινωνικήν ζωήν, μέ ὀλόκληρον τόν πολιτισμόν μας. Τά σύμβολά της εἶναι «οἰκεῖα καί ἀναντικατάστατα» εἰς τήν συνείδησίν μας.

Μέ αὐτάς τάς σκέψεις, καί μέ πολλήν χαράν καί συγκίνησιν διά τό γεγονός ὅτι εὕρισκόμεθα εἰς τήν ὡραίαν Πρέβεζαν, Ἐπίτιμος Δημότης τῆς ὁποίας εἴμεθα ἀπό τοῦ ἔτους 1999, ἐκφράζομεν πρός ὑμᾶς, ἀγαπητέ κύριε Δήμαρχε, πρός τά Ἐντιμότερα μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καί πρός ὅλους τούς Δημότας, ἐξ ὀνόματος καί τῆς Συνοδείας μας, ἄπαξ ἔτι εἰλικρινεῖς εὐχαριστίας διά τήν ὑποδοχήν καί τήν ἀγάπην σας καί ἐπικαλούμεθα ἐπί πάντας τήν χάριν καί τό ἔλεος τοῦ πανδώρου Θεοῦ.

Καλῶς εὐρέθημεν!

Ἀντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν Δοξολογίαν εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ
Ἑλένης Πρεβέζης
(27 Ἰουνίου 2024)

Τιμώτατε Μητροπολίτα Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κύριε Εὐστάθιε, Ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κύριε Χρυσόστομε,

Τιμώτατοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς,

Ἐξοχώτατε κύριε Περιφερειάρχᾳ,

Ἐντιμώτατε κύριε Δήμαρχε,

Ἐντιμώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,

Εὐλαβέστατοι κληρικοί καὶ ὁσιώτατοι μονασταί,

Ἐντιμολογώτατοι Ἄρχοντες Ὀφφικιάλιοι,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Εὐλογητός ὁ Θεός τῶν Πατέρων ἡμῶν, ὁ ἀξιώσας ἡμᾶς νὰ εὕρισκώμεθα ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν τῶν Ἁγίων Θεοστέπτων Βασιλέων καὶ Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, εἰκοσαπενταετίαν ὄλην μετὰ τὴν πρώτην ἐπίσκεψίν μας εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης. Τότε μᾶς ὑπεδέχθη ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Μελέτιος, μετὰ τοῦ ὁποίου μᾶς συνέδεαν ἰσχυροὶ πνευματικοὶ δεσμοί. Μέ τὴν πνευματικότητα, τὴν λογιούνην του, τό κατηχητικόν ἔργον καὶ τὰ συγγράμματά του, τὴν συμβολὴν του εἰς τὴν σύγχρονον μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ εἰς τοὺς θεολογικοὺς διαλόγους, ὁ ἀείμνηστος ἀδελφός ἔγραψε τό ὄνομά του χρυσοῖς γράμμασιν εἰς τὴν σύγχρονον ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας. Εἶη ἡ μνήμη αὐτοῦ αἰωνία καὶ ἄληστος!

Καὶ τὰ νῦν, στρεφόμεθα πρὸς ὑμᾶς, τόν Ἱερώτατον καὶ ἀγαπητόν Ποιμενάρχην τῆς θεοτηρήτου Ἐπαρχίας ταύτης κύριον Χρυσόστομον, τόν ἄξιον διάδοχον καὶ συνεχιστὴν τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τοῦ ἀειμνήστου Προκατόχου σας. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ὥραϊαν προσφώνησιν, διὰ τοὺς καρδιακοὺς λόγους, διὰ τὴν πρόφρονα ὑποδοχὴν

καί διά τόν σεβασμόν πρός τήν Μητέρα Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν. Εὐχαριστοῦμεν ἐπίσης διά τήν ἀπονομήν εἰς τήν ἡμετέραν Μετριότητα τοῦ Παρασήμου-Σταυροῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῆς ἀνωτάτης τιμητικῆς διακρίσεως τῆς καθ' ὑμᾶς Μητροπόλεως. Ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν εἶναι ὁ μέγιστος θεολόγος τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὡς πηγῆς καί ὀρίζοντος τῆς «ἀληθευούσης ἐν ἀγάπῃ» ἐλευθερίας.

Διακονεῖτε εὐόρκως καί θυσιαστικῶς, ἅγιε Ἀδελφέ, μίαν παράδοσιν πίστεως, ἀγάπης καί ἐλπίδος, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀνεξάντλητον πηγὴν ζωτικῶν ἀληθειῶν διά τόν ἄνθρωπον καί τόν κόσμον. Ἡ πιστότης εἰς τήν παράδοσιν αὐτήν δέν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν μέ ἄγονον συντηρητισμόν, ὁ ὁποῖος, ἐν τέλει, «νεκρώνει τήν παράδοσιν». Ὁρθῶς ἔχει γραφή, ὅτι ὁ συντηρητισμός εἶναι «ἀντιπαραδοσιακός». Ἡ γνησία παρα-δοσιακότης ἀκούει τήν φωνήν τῶν Πατέρων, ταῦτοχρόνως δέ ἀφουγκράζεται τήν φωνήν τῶν συγχρόνων τῆς, διαλέγεται καί ἀναδεικνύει τήν ἐπικαιρότητα τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν καί τό ὑπαρξιακόν των περιεχόμενον. Τόσον ἡ ἄγονος προσκόλλησις εἰς τό παρελθόν, ὅσον καί ἡ ἄκριτος ταύτισις μέ τό ἐκάστοτε παρόν, δέν ἀποτελοῦν θεολογικῶς ὀρθήν κατανόησιν τοῦ «οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου» χαρακτήρος τῆς πίστεώς μας. Ἡ Ἐκκλησία γνωρίζει ὅτι ἡ χριστιανική καλή μαρτυρία εἶναι ἀδύνατον νά δοθῇ ἀπό ἄνθρώπους ἀδιαφόρους διά τόν συνάνθρωπον καί τόν κόσμον, οὔτε βεβαίως ἀπό πιστούς μέ κοσμικόν φρόνημα, τό ὁποῖον ἐξουθενώνει τὰς δημιουργικὰς των δυνάμεις.

Δημιουργεῖται εἰς τὰς ἡμέρας μας τεχνηέντως ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ πρότασις ἐλευθερίας καί τὰ πρότυπα πού ἐκπροσωπεῖ καί προβάλλει ἡ Ἐκκλησία ἐγκλωβίζουσι τήν ζωὴν εἰς παρωχημένα σχήματα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι τελειῶς διαφορετική, καί ἡ ἐπίκαιρος ἐπιβεβαίωσις διά τοῦ λόγου τό ἀληθές εἶναι τρία θεοδίδακτα κείμενα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, ἡ ὁποία ἐπραγματοποιήθη τόν Ἰούνιον 2016 εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης -σήμερον ἀκριβῶς συμπληροῦνται 8 ἔτη ἀπό τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς: α) Ἡ ἀποστολή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τόν σύγχρονον κόσμον, β) Ἐγκύκλιος καί γ) Μήνυμα τῆς Συνόδου πρός τόν Ὁρθόδοξον λαόν καί κάθε ἄνθρωπον καλῆς θελήσεως. Εἰς τὰ κείμενα αὐτά ἀποκαλύπτεται ἡ ἀνοικτοσύνη τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καί ἡ εὐαισθησία τῆς διά τὰς περιπετείας τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας.

Δέν κηρύσσει ἡ Ἐκκλησία Θεόν κρυπτόμενον εἰς τήν ἀπόλυτον

υπερβατικότητα του, αλλά Θεόν Λόγον σαρκωθέντα δι' ἡμᾶς τούς ἀνθρώπους καί διά τήν ἡμετέραν σωτηρίαν. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ τόπος καί ὁ τρόπος μέ τόν ὅποιον ὁ Θεός κατεργάζεται τήν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου. Εἶναι ὁ χῶρος τῆς «κοινῆς σωτηρίας», τῆς «κοινῆς ὑπακοῆς», τῆς «κοινῆς ἐλευθερίας», τοῦ «κοινοῦ ἤθους», πρόγευσις καί ἐλπίς τῆς «κοινῆς ἀναστάσεως» καί τῆς «κοινῆς βασιλείας». Τό μέγα μυστήριον εἰς τήν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, τό πραγματικῶς «νέον καί καινόν», εἶναι τό «κοινόν». Δέν εἴμεθα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ «ἄθροισμα ἀτόμων», ἀλλά «κοινωνία προσώπων», «κοινωνία σχέσεων», «κοινωνία θεώσεως».

Περαίνοντες τόν λόγον, δοξολογοῦμεν τόν πανοικτίρμονα Κύριον, τόν εὐλογήσαντα τήν ἐπίσκεψιν τῆς ἡμῶν Μετροιότητος εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Νικοπόλεως καί Πρεβέζης καί τήν συνάντησιν μετά πάντων ὑμῶν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ἰδιαιτέραν εὐχαριστίαν ἀπευθύνομεν πρὸς τόν Ἐξοχώτατον κύριον Περιφερειάρχην διά τήν εὐγενῆ προσφώνησιν καί τήν ἀγάπην του. Δεόμεθα τοῦ Θεοῦ τῶν θαυμασίων, ὅπως εὐλογῇ καί κρατύνη ὑμᾶς, Ἱερώτατε ἀδελφέ, τόν Ποιμενάρχην τῆς θεοσώστου ταύτης Ἐπαρχίας, τόν εὐαγῆ κληρον, τούς Ἐντιμοτάτους Ἀρχοντας καί τόν ἐνταῦθα φιλόθεον λαόν. Ὁ Χριστός ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν!

Αντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατά τὴν ὀνοματοθεσίαν πλατείας
«Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α΄»
(Πρῆβεζα, 27 Ἰουνίου 2024)

Ἐντιμότητα κύριε Δήμαρχε,

Ἐντιμότητα μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου,

Ἐκλεκτοὶ παρόντες,

Συνεχίζονται αἱ τιμητικαὶ ἐκδηλώσεις πρὸς τὴν ἡμῶν Μετριοτήτα, καὶ ὁμολογοῦμεν ὅτι θὰ ἐδυσκολευώμεθα νὰ τὰς ἀποδεχθῶμεν, ἐάν δέν ἐγνωρίζαμεν ὅτι αὐταί, ἐν τῷ προσώπῳ ἡμῶν, ἀπευθύνονται πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ὁποίαν, ἀνωθεν εὐδοκία, διακονοῦμεν ἤδη 63 ἔτη ὡς κληρικός, ἐξ αὐτῶν τὰ 33 ὡς Πατριάρχης.

Συνεχίζομεν νὰ φυλάσσωμεν εἰς τὴν Πόλιν τῶν Πόλεων, τὴν «Χριστούπολιν, Θεοδοκούπολιν καὶ Ἀγιούπολιν», κατὰ τὸν ἀείμνηστον Ἡγούμενον τῆς Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Παναγίας Τατάρνης Ἀρχιμανδρίτην Δοσίθεον Κανέλλον, τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερά τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Δέν παύομεν νὰ ἀγωνιζώμεθα διὰ τὴν εὐστάθειαν τῆς Ὁρθοδοξίας, διὰ τὴν προώθησιν τῶν διαχριστιανικῶν διαλόγων, τὴν διαθρησκειακὴν συνεργασίαν, τὴν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, τὴν πνευματικὴν στήριξιν τῶν ἀνά τὴν οἰκουμένην τέκνων τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ κέντρον τῆς μερίμνης μας εὐρίσκεται καὶ ἡ διάσωσις τῶν χριστιανικῶν μας μνημείων καὶ τῆς πολιτισμικῆς μας σφραγίδος εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τὸν Πόντον καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην.

Αὐτὸν τὸν ἱστορικὸν καὶ μακροαῖωνα θεσμόν θὰ ὑπενθυμίξῃ εἰς τὸν λαόν τῆς Πρῆβεζης καὶ εἰς τοὺς ἐπισκέπτας ἢ Πλατεία. Ἐνα πανίερον θεσμόν δεκαεπτὰ καὶ πλέον αἰῶνων, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἔγραφεν ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Περγάμου καὶ Ακαδημαϊκὸς Ἰωάννης (Ζηζιούλας), «ἀπέδειξε ὅτι μπορεῖ νὰ μετουσιῶναι τὸ παρελθόν σὲ παρόν, τὸ παρόν σὲ μέλλον, τὸ χθές καὶ τὸ σήμερον σὲ αὔριον», ἄφησε «ἀνεξίτηλη τὴ σφραγίδα του στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος», καὶ «ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελεῖ ἐλπίδα γιὰ τὸ παρόν καὶ τὸ μέλλον τοῦ

συγχρόνου ανθρώπου». Θά παραπέμψη ἡ Πλατεῖα εἰς τὰς περιπετείας τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, εἰς τὴν συμβολὴν τῆς εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ πολιτισμικὴν ἐπιβίωσιν καὶ τὴν διαμῶρ-φωσιν τῆς ταυτότητος τοῦ Γένους.

Ἡ Πλατεῖα, μέ τόν Ἱερὸν Ναόν τοῦ γόνου τῆς Σηλυβρίας Ἁγίου Νεκταρίου, μέ τοὺς ἄλλους Ναοὺς καὶ τὰ ἱερά σεβάσματα τῆς πόλεώς σας, θά εἶναι σύμβολον τῆς πνευματικῆς παρακαταθήκης τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς φωτεινότητος καὶ τῆς πανανθρωπίνης ἐμβελείας τῶν ἀξίων τῆς, τοῦ λυτρωτικοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Αναστάσεως, τό ὁποῖον ἀνοίγει εἰς τόν ἄνθρωπον τὴν πύλην τοῦ οὐρανοῦ καὶ τόν καλεῖ νά ἐνστερνισθῇ τὰ ἀληθῆ, τὰ σεμνά, τὰ δίκαια καὶ τὰ εὐφημα, μέ ἀναφοράν πάντοτε εἰς τόν ἀρχηγόν καὶ τελειωτὴν τῆς πίστεως ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἐντιμότετε κύριε Δήμαρχε,

Μέ αὐτά τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς σκέψεις, ἐκφράζομεν ἅπαξ ἔτι τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας τῆς ἡμῶν Μετριότητος πρὸς ὑμᾶς καὶ τό Δημοτικόν Συμβούλιον διὰ τὴν προσγενομένην πρὸς τό πρόσωπόν μας τιμὴν καὶ μεταφέρομεν πρὸς ὑμᾶς καὶ τοὺς περὶ ὑμᾶς καὶ πρὸς πάντας τοὺς Δημότας Πρεβέζης τὴν εὐλογίαν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, δεόμενοι τοῦ Δοτήρος παντός ἀγαθοῦ νά σᾶς κρατῦνη εἰς τό πολυεύθυνον ἔργον σας καὶ νά σᾶς χαρίζη ὅλα τὰ καλά!

Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν!

Αντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἀρχαίῳ Θεάτρῳ Νικοπόλεως Μουσικὴν πρὸς
τιμὴν Αὐτοῦ Ἐκδήλωσιν
 (Νικόπολις, 27 Ἰουνίου 2024)

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κύριε Εὐστάθιε,
 Ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ
 πάσης Ἑλλάδος κ. Γερωνύμου,

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κύριε Χρυσόστομε,
 Τιμιώτατοι ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,
 Ἐξοχώτατε κύριε Περιφερειάρχα,
 Ἐντιμότητα κύριε Δήμαρχε,
 Ἐντιμότητα ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,
 Εὐλαβέστατοι κληρικοὶ καὶ ὀσιώτατοι μονασταί,
 Ἐντιμολογιάτατοι Ἄρχοντες Ὀφικιαῖοι,

Σὰς εὐχαριστοῦμε διὰ τοὺς πρόφρονας λόγους σας, τὰ ὠραία δῶρα
 σας καὶ τὴν πρὸς τὸ πρόσωπον ἡμῶν ἐξειδικασμένην τιμὴν, ἀποβαίνουσαν,
 ὡς μετὰ βεβαιότητος πιστευόμεν καὶ ἀδιαλείπτως ὑπογραμμίζομεν, εἰς
 τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, τὴν στοργικὴν τροφὸν τοῦ
 Γένους ἡμῶν.

Ἐκλεκτοὶ παρόντες,

Ἐκ τῆς Πόλεως Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, τῆς Βασιλευούσης τοῦ
 Βοσπόρου, καὶ ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Κέντρου τῆς φιλότατης Ὀρθοδόξου Πίστεώς
 μας ἤλθαμε στὴν ῥωμαϊκὴ πρωτεύουσα τῆς «Ἀπειροῦ χώρας», τὴν
 εἰδυλλιακὴ «Ἀκτίαν Νικόπολιν», τὴν Ἀποστολικὴν σας Ἐκκλησία, μὲ
 τὴν μακρὰ παράδοση καὶ ἱστορία, καὶ στὴν εὐλογημένη καὶ μαγευτικὴ
 Πρέβεζα, τῶν καλλιτεχνῶν, τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν περιηγητῶν.

Σὲ αὐτὸν τὸν τόπο, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του, διέμεινε
 τὸν χειμῶνα τοῦ 65 — 66 μ.Χ. ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος,
 τὸν ὁποῖον σὲ δύο ἡμέρες θὰ ἐορτάσωμε. Ἀπ' ἐδῶ, ἀπὸ τὸ μεγάλο
 αὐτοκρατορικὸ θέατρο τῆς ἀρχαίας μεγαλοπόλης, ἀτενίζομε ἓνα
 ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ὑδροβιοτόπων τῆς Ἑλλάδος, τὸν Ἀμβρακικὸ
 κόλπο, στεκόμενοι σὲ μικρὰν ἀπόσταση ἀπὸ τὸ Ἴόνιον πέλαγος.

Κλείνοντας τὰ μάτια, ἤμποροῦμε ἀκόμη νὰ ἀκούσωμε τὸν ἀπόηχο ἀπὸ τὴν κλαγγὴ τῶν ὄπλων τῶν δυστυχῶν μαχητῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ ἐμφυλίου τοῦ 31 π.Χ., μεταξὺ Μάρκου Αντωνίου καὶ Ὀκταβιανοῦ Αὐγούστου, τῶν ἐπιγόνων τοῦ μεγάλου Ἰουλίου Καίσαρος.

Πίσω μας στέκουν ἀκόμη τὰ θεμέλια τῶν λίκνων τῆς σπουδαίας καὶ ἀληθινῆς μας Πίστεως, οἱ μεγαλειώδεις Πρωτοχριστιανικὲς Βασιλικὲς τοῦ Ἀλκύσσωνος καὶ τοῦ Δομετίου, ἀνάμεσα σὲ ἄλλες, προφυλαγμένους ὅλες πίσω ἀπὸ τὰ ἐντυπωσιακὰ μακρὰ τείχη τῆς ἐρμυνῆς πόλεως τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου. Ὁ Πατριάρχης τοῦ Γένους ὀλοκαρδίως στηρίζει τὸ δίκαιον αἶτημα τῆς Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ, κυρίας Μενδῶνη, τῶν ἀρχόντων τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως καὶ τῶν ἐπιστημόνων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας, πρὸς ἔνταξη τοῦ τόσο σπουδαίου αὐτοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου στὸν κατάλογο μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς τῆς UNESCO.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Δημάρχου σας καὶ ὄλων σας μᾶς συγκέντρωσε σὲ αὐτὸν τὸν τόσο μεγάλῃς ἱστορικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς σημασίας χώρου, ὅπου πάντοτε θεραπεύονταν οἱ τέχνες καὶ τὰ γράμματα, ὥστε νὰ γιορτάσωμε μὲ μουσικὴ τὴν ἐπίσκεψή μας στὸν ἀποστολοβάδιστο τόπο σας. Χαρήκαμε τὴν ἀπόδοση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μέλους ἀπὸ τὸν χορὸ τῶν ἱεροψαλτῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, Chorus Nicopolitani. Συγκινηθήκαμε ἀπὸ τὶς ἐκτελέσεις τῆς Παραδοσιακῆς Χορωδίας τοῦ Δήμου Πρεβέζης. Καμαρώσαμε τὴν Παιδικὴ Χορωδία, «Ἀρμονία», καὶ ταξιδεύσαμε στὸ ὄνειρο μὲ τὴν Χορωδία Ἐντέχνου Τραγουδιοῦ, «Ἡχοχρώματα».

Σᾶς εὐχαριστοῦμε ἀπὸ καρδιάς γιὰ τὴν τιμὴ, τὸν σεβασμὸ, τὴν ἀγάπη σας. Ἐπιθυμοῦμε νὰ σᾶς διαβεβαιώσωμε ὅτι οἱ ὑπέροχες στιγμὲς πού περνοῦμε κοντὰ σας, ἡμεῖς προσωπικῶς καὶ ἡ τιμία συνοδεία μας, θὰ μᾶς συνοδεύουν σαγηνευτικῶς καθ' ὅλο τὸ ὑπόλοιπο διάστημα, ὅταν, ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν ἔδραν μας, εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, στὶς ὄχθες τοῦ Κερατίου, θὰ σκύψωμε καὶ πάλι στὸ ἱερὸ καθῆκον τῆς διακονίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ τῆς ρόλου, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς καταλλαγῆς, τῆς ἐνότητος τῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς Ὁρθόδοξης μαρτυρίας στὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐνίσχυσης τῆς παρουσίας τοῦ Γένους μας στὶς ἱστορικὲς του κοιτίδες, παρὰ τοὺς κατὰ καιροὺς πειρασμούς, τὶς δυσκολίες, τὶς κακοτοπιές. Συνεχίζουμε ἀγωνιζόμενοι, μαρτυροῦντες Χριστὸν σταυρωθέντα καὶ ἀναστάντα. Καὶ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι συχνὰ τὰ ὀνόματά μας

αναφέρονται στις προσευχές σας. Ὁ νοῦς σας τρέχει κοντά μας, στὰ σεβάσματα τοῦ Γένους, στὰ Ἀγιάσματα τῆς Πόλης, στὸν ἀειδίμητο Βόσπορο, στὰ ἀκρογιάλια τοῦ Μαρμαρᾶ, στὰ Πριγκηπόννησα, ἀλλὰ καὶ στὴν μαρτυρική καὶ ἀναγεννώμενη Ἰμβρο μας καὶ στὴν Τένεδο, τὰ αἰγαιοπελαγίτικα νησιά μας. Οἱ καρδιές σας πάλλονται στὰ στήθη σας, κάθε φορὰ πὺν ἡ σκέψη ἔρχεται ἀδελφικὰ κοντά μας καὶ πὺν τὰ χεῖλη ψιθυρίζουν εὐχές, ὕμνους ἢ τραγούδια τοῦ Γένους, σὰν αὐτὰ πὺν ἀπολαύσαμε ἀπόψε, σὰν σὲ «ὄνειρο θερινῆς νυκτός».

Μὲ τίς σκέψεις αὐτές, εὐχαριστοῦμε καὶ πάλι τὸν κύριο Δήμαρχο γιὰ τὴν ἄψογη διοργάνωση τῆς ἀποψινῆς μουσικῆς πανδαισίας. Εὐχαριστοῦμε καὶ συγχαίρουμε ὅλους τοὺς συντελεστάς, μουσικούς, χορωδούς καὶ τεχνικούς, καὶ ὅλους τοὺς ἐκλεκτοὺς παρόντες, καὶ ἀπονέμουμε εἰς πάντας ὀλοκαρδίως τὴν πατρικὴν ἡμῶν εὐχὴν καὶ τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν καὶ εὐαρέσκειαν, δι' ὅσα ὁμορφα καὶ ἀγνὰ μᾶς προσφέρατε ἀπόψε.

Καλὸ βράδυ εἰς ἅπαντας!

Ἀντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὸν Μέγαν Ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς τῶν Ἁγίων
Πρωτοκορυφαίων καὶ Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου
(Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίων Ἀποστόλων Λιθαρίου, 28 Ἰουνίου 2024)

Ἰερώτατε Μητροπολίτα Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιε, ἐκπρόσωπε τῆς Α.Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,

Ἰερώτατε Μητροπολίτα Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Χρυσόστομε, Λοιποὶ Τιμιώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,

Εὐλαβέστατοι Κληρικοί,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες Ὀφφικιάλιοι,

Ἐντιμότετε κ. Δήμαρχε,

Ἐντιμότετοι Ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ προσφιλεῖ καὶ ἐπιπόθητα,

Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν!

Μὲ ἰδιαίτεραν συγκίνησιν εὐρισκόμεθα τὸ δεῦτερον ὡς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἰς τὴν θεόσωστον Ἀποστολικὴν Μητρόπολιν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, προσφιλεῖ Ἑπαρχίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐκ τῶν λεγομένων «Νέων Χωρῶν». Κατόπιν τῆς εὐγενοῦς προσκλήσεως τοῦ λίαν ἡμῖν ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ Ἰερωτάτου Μητροπολίτου κ. Χρυσοστόμου, ἀξίου διαδόχου τοῦ ἀειμνήστου σοφοῦ ἐκείνου καὶ ὀσιακῆς βιοτῆς Μητροπολίτου Μελετίου, καθὼς καὶ τοῦ Ἐντιμότετου Δημάρχου Πρεβέζης κ. Νικολάου Γεωργάκου, οἱ ὅποιοι ἐπισκεφθέντες πρὸ ἑξαμήνου τὸ Σεπτὸν Κέντρον μᾶς εἶπον: «Σπούδασον ἔλθειν πρὸς ἡμᾶς εἰς Νικόπολιν» (Τίτ. γ', 12), ἔχομεν τὴν μεγάλην χαρὰν νὰ εὐρισκώμεθα, μετὰ εἰκοσιπενταετίαν ὄλην, καὶ πάλιν εἰς τὸν Ἀποστολοβάδιστον καὶ ἀγιοτόκον τόπον σας, κομίζοντες πρὸς ὅλους σας τὴν ἀγάπην, τὴν εὐχὴν καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς κοινῆς ὄλων ἡμῶν Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Δόξα τῷ Θεῷ καὶ τούτου ἕνεκεν!

Ἦλθομεν ἐν μέσῳ θέρους, ἀλλ' ἡ θερμότης τῆς ἀτμοσφαιρας ἀποδεικνύεται μικρά, συγκρινομένη πρὸς τὴν ἀγαπητικὴν θερμότητα

τῶν καρδιῶν μας! Σᾶς ἀγαπῶμεν ἐκτενῶς καὶ ἔστω καὶ μακρόθεν παρακολουθοῦμεν πάντοτε μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος τὴν κατὰ Θεὸν πορείαν, τὰς ἐπιδόσεις καὶ προόδους τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ὅλην τιμίαν ἀναστροφὴν τοῦ πληρώματος αὐτῆς καὶ τῆς ἐν γένει κοινωνίας τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου τμήματος τῆς ἱστορικῆς καὶ εὐάνδρου Ἡπείρου. Βλέπομεν, ἀκούομεν καὶ προσευχόμεθα ὑπὲρ ὅλων! Εὐαγοῦς κλήρου, θεοσεβῶν Ἀρχόντων καὶ πιστοῦ Λαοῦ! Ἄλλωστε, ἡ Μητρόπολις σας ἐπλούτισε παλαιότερον τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν μὲ ἓνα λαμπρὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, τὸν αἰίδιμον προκάτοχον ἡμῶν Νεόφυτον Η΄, τὸν ἀπὸ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, καθὼς καὶ μὲ τὸν μακαριστὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου εἰς ἡμέρας ἐξαιρετικῶς κρισίμους διὰ τὸ Γένος Μητροπολίτην Προύσης Δωρόθεον, τὸν ἐπίσης ἀπὸ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης. Σᾶς ὀφείλομεν λοιπὸν καὶ διὰ λόγους εὐγνωμοσύνης ἰδιαίτεραν προσοχὴν καὶ ἀγάπην!

Ἦλθομεν, ἀγαπητοί, κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν «ὑπερλίαν Ἀποστόλων» (πρβλ. Κορ. Β΄, ια΄, 6), τῶν Πρωτοκορυφαίων Πέτρου καὶ Παύλου, ὁ δεῦτερος τῶν ὁποίων εἶναι ὁ θεμελιωτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἱστορικῆς καὶ ἀμφιθαλάσσου Νικοπόλεως καὶ φωτιστὴς τοῦ αὐτόχθονος λαοῦ, συνεπῶς καὶ ὁ κατ’ ἐξοχὴν προστάτης τῆς ἐνταῦθα ἱερᾶς Ἀμπέλου τοῦ Χριστοῦ. Ἐπικαλούμεθα εὐλαβῶς τὴν χάριν καὶ εὐλογίαν του καὶ τὰς θεοπειθεῖς πρὸς Κύριον πρεσβείας του ὑπὲρ πάντων ἡμῶν. Ἰδιαίτερος ὁ τόπος οὗτος τοῦ Λιθαρίου, πέραν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, σεμνύνεται καὶ ἀγιάζεται ἤδη καὶ μὲ τὸ νεοπαγὲς Προσκυνητᾶριον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου τὸ πρῶτον ἐκήρυξε, κατὰ τὴν παράδοσιν, τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν. Πολὺς παρὰ Κυρίου ἔστω ὁ μισθὸς καὶ ὁ ἔπαινος τῶν ἀνεγειράντων αὐτό! Ἡ ἐνταῦθα σπορὰ τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου ὑπὸ τοῦ θείου Παύλου ἀπεδείχθη ἰδιαίτερος καρποφόρος, καθόσον ὄχι μόνον ὁ λαὸς τῆς Παλαιᾶς Ἡπείρου ἔμεινε πιστὸς εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Χριστιανικὴν πίστιν καὶ Ἐκκλησίαν του ἐπὶ δύο ἤδη χιλιετίαι, πολλάκις μάλιστα ἐν μέσῳ φοβερῶν ἱστορικῶν ἀναταράξεων, ἀλλὰ ἐδῶ ἐπίσης ἔλαμψαν ὡς φωστῆρες οἱ Ἅγιοι Πατέρες Ἡλιόδωρος, Δονᾶτος, Ἀττικὸς, Ἀναστάσιος καὶ Ἀλκίσων Ἱερομάρτυς, Ἐπίσκοποι Νικοπόλεως, τινῶν τῶν ὁποίων λαμπραὶ βασιλικά ἐκόσμουν τὴν κατὰ Στράβωνα «εὐδαιμονοῦσαν πόλιν» τῆς Νικοπόλεως, τὰ σεβάσματα ἐρείπια τῶν ὁποίων εἶχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθῶμεν σήμερον τὸ πρῶτ’ ἡμέρας, καθὼς βεβαίως καὶ ὁ Ὅσιος Ὀνούφριος ὁ ἐν Κορωνησίᾳ καὶ ὁ Νεομάρτυς Χρῆστος ὁ ἐκ Πρεβέζης ὁ ἐν Κῶ μαρτυρήσας καὶ εἰ τις

έτερος! Μαζί των ουράνιων προστάτης σας ὀρθῶς λογίζεται καὶ ὁ Ἱερομάρτυς Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, ὁ Ἰσαπόστολος, ὄχι μόνον διότι ἤλθε καὶ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν καὶ ἐνταῦθα, ὑπὸ συνθήκας μάλιστα λίαν ἀντιξόους, ἀλλὰ καὶ διότι ἴδρυσε καὶ ἐστήριξε τὸ πρῶτον Σχολεῖον διὰ τοὺς Χριστιανόπαιδας τῆς Πρεβέζης. Ἄς ἔχωμεν ὄλων τὰς εὐχὰς καὶ τὰς πρὸς Θεὸν πρεσβείας!

Ἡ 29ῃ Ἰουνίου δὲν εἶναι, βεβαίως, ἀγαπητοί, ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ἐμαρτύρησαν οἱ Πρωτοκορυφαῖοι δύο Ἅγιοι Απόστολοι, ἀλλὰ ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἔτος 258 ὁ Αθηναῖος Πάπας Ἅγιος Ἱερομάρτυς Σίξτος ὁ Β΄ μετεκόμισε τὰ πανίερα λειψανά των εἰς τὴν Κατακόμβην τοῦ Ἁγίου Σεβαστιανοῦ τῆς Ρώμης. Ἐκτοτε, ἡ ἡμέρα αὕτη, ὡς ἡμέρα κοινῆς τιμῆς διὰ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Παῦλον, ἐπεσκίασε τὴν ἡμέρα τοῦ μαρτυρίου ἐκατέρου, καὶ ἔτσι ἀπὸ τὸν 3ον αἰῶνα καὶ ἐξῆς τοὺς τιμοῦμε πλέον μαζί. Μία ἑορτή, μία προεόρτιος νηστεία, πού ἐφέτος λόγω τῆς βραδύτητος τοῦ Πάσχα ἐξέλειπε, μία πανηγυρική Ἀκολουθία, μία ἱερὰ εἰκὼν εἴτε εἰς ἀδελφικὸν ἐναγκαλισμὸν πρὸ τοῦ μαρτυρίου των, εἴτε κρατούντων ἀπὸ κοινοῦ ἐν ὁμοιώματι ναυδρίου τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς οἱ μέγιστοι στῦλοι αὐτῆς. «Τὰ κατὰ πόλιν δεσμὰ καὶ τὰς θλίψεις σου τίς διηγῆσεται, ἔνδοξε Ἀπόστολε Παῦλε;», διερωτᾶται ἡ μούσα τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης εἰς τὰ Ἀπόστιχα τούτου τοῦ Ἑσπερινοῦ. Καὶ ἀπαριθμεῖ «τοὺς κόπους, τοὺς μόχθους, τὰς ἀγρυπνίας, τὰς ἐν λιμῶ καὶ δίψῃ κακοπαθείας, τὰς ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι» πού ὑπέμεινε, προκειμένου νὰ κερδήσῃ τὸν κόσμον διὰ τὸν Χριστὸν. Καὶ πάλιν διερωτᾶται «τίς παραστήσει τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς κόπους σου, οὓς ἐκοπίασας ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ ἵνα πάντας κερδήσῃς καὶ Χριστῷ προσαγάγῃς τὴν Ἐκκλησίαν;», Ἀνάμεσα εἰς τοὺς εὐεργετηθέντας ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνας, τοὺς κόπους καὶ τὰς πολλὰς κακοπαθείας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι καὶ ὁ λαὸς τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας τῆς Νικοπόλεως διαχρονικῶς, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐνταῦθα σωματικῆς παρουσίας καὶ ἀποστολικῆς ἐργασίας τοῦ Παύλου μέχρι καὶ σήμερον! Εἴσθε καὶ ἐσεῖς ἡγαπημένα τέκνια του, διὰ τὰ ὅποια λέγει μὲ πατρικὴν τρυφερότητα: «τέκνια μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρῃς οὐ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν!» (Γαλ. δ΄, 19).

Ἀλλ' ὁ θεόσοφος Ἀπόστολος, «οὐ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν» (Πρβλ. Β΄ Κορ. η΄, 18), μέσα ἀπὸ τὰς δεκατέσσαρας ἐπιστολάς του φανερῶνει πλήρη τὴν περὶ Θεοῦ, περὶ ἀνθρώπου, περὶ κόσμου καὶ δημιουργίας καὶ περὶ τὴν ζωὴν τὴν ἐνταῦθα καὶ τὴν αἰώνιον ἀλήθειαν! Φωτίζει τὴν ὁδὸν τῶν πιστευ-

όντων, στηρίζει την πίστιν, στερεοῖ την ἐλπίδα καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀγάπην. Τὴν διπλὴν ἀγάπην: Τὴν πρὸς τὸν πρωτίστως ἀγαπήσαντα ἡμᾶς Θεὸν, καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον! Καὶ παραλλήλως μᾶς δίδει χεῖρα βοηθείας καὶ ἀριάδνειον μῖτον ἐνθέου σοφίας, διὰ νὰ ἐξέλθωμεν σῶοι ἀπὸ τὸν λαβύρινθον τῶν πολλαπλῶν παγίδων καὶ πολυπλόκων μηχανευμάτων τοῦ ἀνθρωποκτόνου διαβόλου! Δίδει λύσεις εἰς προβλήματα διαχρονικά, προβλήματα παλαιά, ἀλλὰ καὶ σύγχρονα! Εἶθε, διὰ πρεσβειῶν τοῦ θειοτάτου Ἀποστόλου, ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ αἰσίαν ἔκβασιν καὶ εἰς τοὺς μεγάλους συγχρόνους πειρασμούς!

Δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ σᾶς καταπονήσωμεν διὰ περισσοτέρων. Ἐκφράζομεν καὶ πάλιν τὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τῆς καρδίας ἡμῶν διὰ τὴν εὐλογημένην συνάντησιν καὶ τὴν ἐόρτιον συμπροσευχὴν μας, εὐχόμενοι εἰς τὸν καλὸν Ποιμενάρχην σας κ. Χρυσόστομον εἰς πολλὰ καὶ τετιμημένα ἔτη νὰ σᾶς ὁδηγῇ, ἱερόν Κληρὸν, εὐσεβεῖς Ἄρχοντας καὶ θεόλεκτον Λαόν, εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐν εὐθύτητι καρδίας καὶ ἀγάπῃ πολλῇ, ἐπ' εὐκλείᾳ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας. «Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεῦειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου» (Ρωμ. ιε', 13). Ἀμήν!

Ἀντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν Θεϊὰν Λειτουργίαν
τῆς ἑορτῆς τῶν Ἁγίων Πρωτοκορυφαίων καὶ Ἀποστόλων Πέτρου
καὶ Παύλου
 (Ἄρτα – Ἱερὸς Ναὸς Ἁγ. Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, 29 Ἰουνίου 2024)

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Ἰωαννίνων κ. Μάξιμε, ἐκπρόσωπε τῆς Α.Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Ἄρτης κ. Καλλίνικε, Ποιμενάρχα τῆς Θεοσώστου ταύτης Ἐπαρχίας,

Λοιποὶ Τιμιώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοὶ Ἱεράρχαι,

Εὐλαβέστατοι πάντες οἱ τοῦ ἱεροῦ καταλόγου,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες Ὄφφικιάλιοι,

Ἐντιμότατοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,

Εὐλογημένα καὶ λίαν ἀγαπητὰ τέκνα ἐν Κυρίῳ!

Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν!

Εὐλαβῶς προσκληθέντες ὑπὸ τοῦ ἀγαπητοῦ Ἀδελφοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Ἄρτης κ. Καλλινίκου καὶ τῆς ἐντίμου Δημοτικῆς Ἀρχῆς, εὐχαρίστως ἀπεφασίσαμε νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὴν ἱστορικὴν Ἄρταν καὶ ἰδοῦ σήμερον, ἐν ἡμέρᾳ μεγάλης ἑορτῆς καὶ ἀποστολικῆς πανηγύρεως, ἦλθομεν ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, εὐαγγελιζόμενοι μετὰ τῶν Πρωτοκορυφαίων Πέτρου καὶ Παύλου τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς χρηστότητός Του! Ἡ καλλιτέκνος Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς ὁποίας καὶ σεῖς, ὅπως καὶ ἡμεῖς, εἴσθε γνήσια τέκνα καὶ τὰ μάλα προσφιλῆ, σὰς στέλλει δι' ἡμῶν τὴν στοργήν, τὴν εὐχὴν καὶ τὴν εὐλογίαν της, ὅπως τὸ εἶχε πράξει καὶ πρὸ ἐξήκοντα καὶ ἐνὸς ἑτῶν, ὅτε σὰς ἐπεσκέφθη ὁ ἐπιφανὴς προκάτοχος ἡμῶν αἰδίδιμος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κυρὸς Ἀθηναγόρας, ὁ Ἡπειρώτης. Αἱ μεσολαβήσασαι ἕξ δεκαετίαι δὲν ἐμείωσαν τὸ παράπαν τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Πατριαρχείου διὰ τὴν πάλαι πρωτεύουσαν τοῦ Δεσποτάτου τῆς Ἡπείρου καὶ τὸν εὐσεβό-φρονα λαόν της! Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ὑπογραμμίζει καὶ βεβαιοῖ ἡ σημερινὴ Πατριαρχικὴ ἐπίσκεψις. Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης, οὕσα παλαιότερον κανονικὴ ἐπαρχία τοῦ

Θρόνου, παρεχωρήθη όριστικῶς εἰς τὴν Ἀγιωτάτην Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πόλεως καὶ τῆς περιοχῆς καὶ τὴν ἔνωσίν των μὲ τὸν ἐλεύθερον Ἐθνικὸν κορμόν. Παρὰ ταῦτα ἔχει πάντοτε τὴν θέσιν της εἰς τὴν μητρικὴν καρδίαν τῆς Βασιλευούσης καὶ θερμὰς ἀναπέμπομεν διαρκῶς προσευχὰς εἰς τὸ μαρτυρικὸν Φανάριον ὑπὲρ τῆς κατὰ Θεὸν εὐδοσίᾳς καὶ προόδου της.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὴν Ἐπαρχίαν ταύτην, γενέτειραν τοῦ Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, Φωτιστοῦ τῶν Ρώσων καὶ Ὁσιομάρτυρος κατ' οὐσίαν καὶ ὄχι ἀπλῶς Ὁσίου, ἐκλείσαν κατὰ καιροὺς σπουδαῖα ἀρχιερατικὰ ἀναστήματα, ἐν οἷς καὶ ὁ λόγιος καὶ πρόδρομος τοῦ Χριστιανικοῦ ἀνθρωπισμοῦ Ἰωάννης ὁ Ἀπόκαυκος, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δεσποτάτου, προπάντων δὲ ὁ πολὺς, καὶ ἐν Ἁγίοις ἤδη, Δαμασκηνοὺς ὁ Στουδίτης, ὁ ἀπὸ Λητῆς καὶ Ρεντίνης, ὁ μέγας ἐκεῖνος Θεολόγος, ἡ «σοφία τῶν Ἑλλήνων», ὅπως ἐχαρκτηρίσθη, καὶ ἰσχυρὸς προασπιστὴς τῆς Ὁρθοδοξίας ἐναντι τῶν αἰρέσεων κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα. Διὰ τὸν ὀμιλοῦντα ὑπῆρξεν ἰδιαίτερα εὐλογία τοῦ Θεοῦ τὸ ὅτι ἠξιώθημεν νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἐπίσημον ἀγιοκατάταξιν του διὰ Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως κατ' Ἰούλιον τοῦ 2013. Εἶθε νὰ μᾶς συνοδεύουν αἱ εὐχαὶ καὶ τοῦ Ἁγίου Μαξίμου, τοῦ καὶ οἰκοδεσπότης μας, καὶ τοῦ Ἁγίου Δαμασκηνοῦ! Ἀκόμη, ἐν Ἄρτῃ ἐλάμπρυνε τὴν ἀρχιερωσύνην του ὁ πολὺ νεώτερος Σεραφεῖμ ὁ Βυζάντιος, τέκνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα ὁ χαρισματικὸς Ἱεράρχης ποὺ ἀνεστήλωσε καὶ ἀνέδειξεν ἀπὸ πάσης ἐπόψεως τὴν ἐπαρχίαν του, εὔρε δὲ καὶ τὰ ἱερὰ λείψανα τῆς πολιούχου Ἁγίας Θεοδώρας τῆς Βασιλίδος. Καὶ ἀσφαλῶς, ὁ νεώτερος Σεραφεῖμ, ὁ κατόπιν Ἰωαννίνων καὶ τέλος Ἀρχιεπίσκοπος καταστάς Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, καὶ οἱ δύο Ἰγνάτιοι, ὁ τε μακαριστὸς Τσίγκρης καὶ ὁ ἤδη πρῶην Ἄρτης Ἱερώτατος κ. Ἰγνάτιος Ἀλεξίου, ὁ ὁποῖος καὶ χαίρει πάντοτε πολλῆς ἐκτιμῆσεως καὶ ἀγάπης ἀπὸ μέρους ἡμῶν. Σεμνύνεται ἡ εὐκλεὴς Ἄρτα καὶ δι' ἄλλους ἀκόμη Ἁγίους της, πέραν τοῦ Μαξίμου καὶ τοῦ Δαμασκηνοῦ, τὴν Ἁγίαν Θεοδώραν τὴν Βασιλίδα, μὲ τὸν ὠραῖον μεταβυζαντινὸν ναόν της καὶ τὰ χαριτόβρυτα ἱερὰ λείψανά της, τὸν σεπτὸν Νεομάρτυρα Ἅγιον Ζαχαρίαν, τοὺς Ὁσίους ἀυταδέλφους Θεοχάρη καὶ Ἀπόστολον, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀνώνημον ἐκεῖνον Νεομάρτυρα, τοῦ ὁποῖοῦ τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Γραικός. Εἰς αὐτοὺς ὀφειλετικῶς συγκαταλέγεται καὶ ὁ Διδάσκαλος τοῦ Γένους Ἅγιος Εὐγένιος Γιαννούλης ὁ Αἰτωλός, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξεν εἰς τὸ Σχολεῖον τῆς πόλεως, καὶ εἰ τις ἕτερος. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὅλοι των συνεύχονται καὶ συνεορτάζουν σήμερον μαζί μας,

δεόμενοι έκτενῶς τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν!

Οἱ ἀπὸ τῶν μέσων τῆς τρίτης Χριστιανικῆς ἑκατονταετίας, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὡς σήμερον καταθέσεως τῶν ἱερῶν λειψάνων των εἰς τὴν Κατακόμβην τοῦ Ἁγίου Σεβαστιανοῦ τῆς Ρώμης, ἀπὸ κοινου πανηγυριζόμενοι τὴν 29ην Ἰουνίου διὰ μιᾶς ἑορτῆς, κοινῆς ἀκολουθίας, κοινου αἴνου καὶ εἰκόνας, Ἅγιοι πρῶτιστοι τῶν Ἀποστόλων καὶ θεμέλιοι τῆς Ἐκκλησίας Πέτρος καὶ Παῦλος, οἱ τρισμέγιστοι καὶ κορυφαῖοι προστάται καὶ εὐεργέται μας, δὲν εἶναι ἀπλῶς δύο παμφαέστατοι φωστῆρες καὶ μάρτυρες τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας, οὔτε μόνον ὕψιστοι ἐν φιλοτιμίᾳ ὑπηρεταὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ οἰκονόμοι τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ (Α΄ Κορ. δ΄, 1), οὔτε ἀπλῶς πρωτεργάται τῆς ἐν Χριστῷ ἀναγεννήσεως τοῦ κόσμου, κοπιάσαντες σκληρῶς καὶ δουλεύσαντες μετὰ πάσης αὐταπαρνήσεως εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ καὶ ὠμολόγησαν μέχρις αἵματος τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ μετὰ μοναδικῆς παρρησίας. Εἶναι ἐπὶ πλέον οἱ διαχρονικοὶ μεγάλοι καὶ ὑπερλίαν διδάσκαλοι ὄλων τῶν πιστῶν διὰ τῶν σεπτῶν Ἐπιστολῶν των, δύο τοῦ Πέτρου καὶ δεκατεσσάρων τοῦ Παύλου, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν κυριώτατα στοιχεῖα τοῦ θεοπνεύστου σώματος τῆς Καινῆς Διαθήκης! Ποταμοὶ Θεολογίας πολυχέυμονες διαρρέουν καὶ τὰ δεκαῆξ σεπτὰ αὐτὰ συγγράμματα, καὶ παμφαεῖς ἀκτῖνες θεοῦ φωτὸς ἐκπέμπονται ἀπὸ κάθε σελίδα καὶ ἐδάφιόν των, φωτίζουσαι τοὺς μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως μελετῶντας! Διασαφηνίζεται ἐκεῖ ἀπλανῶς ἡ Διδασκαλία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ συμβιβάζονται αἱ σχετικαὶ προρρήσεις τῶν ἁγίων Προφητῶν περὶ Αὐτοῦ, ὥστε νὰ εἶναι ἀναπολόγητοι ὅσοι δὲν δέχονται τὸν Χριστὸν ὡς Μεσσίαν, Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν των. Ὅλη ἡ περὶ Θεοῦ, καὶ τοῦ διὰ τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ Του σωτηριώδους καὶ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου ἀλήθεια, διαζωγραφίζεται μὲ μοναδικὴν δύναμιν λόγου εἰς τὰς Ἐπιστολάς αὐτάς. Καὶ παραλλήλως, μέσα ἀπὸ τὰς γραμμάς των, διὰ τῆς προόδου ἀπὸ τὸν Νόμον εἰς τὴν Χάριν καὶ ἀπὸ τὴν σκιὰν καὶ τὸ γράμμα εἰς τὴν φωτεινὴν ἀποκάλυψιν τῆς νέας ζωῆς, τίθενται αἱ ἀσφαλεῖς βάσεις τοῦ «τρόπου» αὐτῆς τῆς νέας, τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, καὶ στηλογραφεῖται τὸ ἦθος τῶν ἀπεκδεχομένων τὴν σωτηρίαν γνησίων τέκνων τῆς Ἐκκλησίας. Ἐδέχθησαν καὶ οἱ δύο Ἀπόστολοι ἐντὸς των ὄλην τὴν νοητὴν λαμπηδόνα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ὁποίου, κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν, συμπίπτει νὰ συνορτάζωμεν σήμερον, καὶ ἔμαθον, ἀλλὰ καὶ ἔπαθον τὰ θεῖα! Διὰ τοῦτο εἶναι οἱ «ἀσφαλεῖς καὶ θεόφθογγοι κήρυκες», οἱ ὁποῖοι δὲν ἐκήρυξαν τὴν δύναμιν καὶ παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ «ἐν σοφίᾳ λόγου» (Α΄ Κορ.

α', 17), δηλαδή με κοσμική σοφίαν ἀποκτηθεῖσαν ἐκ μελετῶν τοῦ σπουδαστηρίου, οὔτε «σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες, ἀλλ' ἐπόπται γεννηθέντες τῆς Ἐκείνου μεγαλειότητος» (Β' Πέτρ. α', 16). Ὁ μὲν Πέτρος ἐπὶ τοῦ ὄρους Θαβῶρ κατὰ τὴν Θεῖαν Μεταμόρφωσιν, ὁ δὲ Παῦλος καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν Δαμασκὸν τὸ πρῶτον καὶ ὅταν «ἤρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα» (Β' Κορ. ιβ', 4) τὸ δεύτερον. Ἠξιώθησαν νὰ γίνουν «θείας κοινωνοὶ φύσεως» (Β' Πέτρ. α', 4) καὶ ἔτσι ἔδωσαν καὶ δίδουν εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ἐμπειρίαν των καὶ ἀπὸ τὸν πλοῦτον τῆς Χάριτος ποῦ ἐδέχθησαν, ὄντως ζωὴν καὶ περισσευμα ζωῆς, ἐν δυνάμει καὶ ἀποδείξει Πνεύματος Ἁγίου! Δὲν εἶναι τυχαῖον, ἀλλὰ μᾶλλον ἐνδεικτικὸν τοῦ πλοῦτου τῆς δωρεᾶς ποῦ ἐδέχθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅτι καὶ τὰ ἄκρα τῶν ἱματίων των, καὶ τὰ «σιμικίνθιά» των, τὰ μανδύλια των δηλαδή, ἐθαυματούργουν καὶ ἐχάριζαν υγείαν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ἀκόμη δὲ καὶ ἡ σκιά τοῦ σώματός των ἔφθανε νὰ ἐπιπέση ἐπάνω εἰς παραλύτους καὶ κακῶς ἔχοντας, οἱ ὅποιοι ἐγίνοντο παρευθὺς υγιέστατοι!

Ἄς ἀκούσωμεν λοιπὸν τοὺς μεγάλους μας αὐτοὺς πνευματικὸς Πατέρας καὶ παιδαγωγούς εἰς Χριστὸν νὰ μᾶς κηρύττουν: Ὁ μὲν κορυφαῖος Πέτρος, ὁ τὴν πέτραν τῆς πίστεως καταθέσας ὁμολογῶν τὸν Χριστὸν ὡς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, «-Νήψατε, γρηγορήσατε! Ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρούμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίη, ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει!» (Α' Πέτρ. ε', 8). Καὶ πάλιν: «Ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς» (Α' Πέτρ. α', 22). Ὁ δὲ κηρυξ τῶν ἐθνῶν καὶ τρισμέγιστος φωστήρ Παῦλος: «Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε, πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω!» (Β' Κορ. ιστ', 14). Καὶ πάλιν: «Ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος ταῦτα λογίζεσθε,... ταῦτα πράσσετε» (Φιλιπ. δ', 8-9). Ἐργήγορσις, λοιπὸν, σταθερότης εἰς τὴν πίστιν, γενναῖον ἀγωνιστικὸν φρόνημα εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν παθῶν καὶ τῆς ἀμαρτίας, θεοφιλῆς βίος ποικίλης ἀρετῆς, καὶ προπάντων ἡ ἀγάπη, εἶναι τὸ ἀπαραίτητον ὑπόστρομα τῆς εὐσεβείας!

Ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ σᾶς καταπονήσωμεν διὰ περισσοτέρων! Τὰ περισσότερα θεῖα μηνύματα μᾶς τὰ εἶπεν ἡ ἱερά Ἀκολουθία τῆς διπλῆς ἑορτῆς, μὲ τοὺς θεολογικῶ-τάτους ὕμνους τῆς καὶ τὰ ἀγιογραφικὰ ἀναγνώσματα! Εἶθε τὸ Πανάγιον Πνεῦμα νὰ τὰ ἐμφυτεύσῃ μυστικῶς εἰς τὰς καρδίας ὅλων μας καὶ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ τὰ ἀξιοποιήσωμεν πρὸς σωτηρίαν! Εὐχαριστοῦμεν θεορμῶς τὸν

φιλοξενούντα ἡμᾶς Ἱερώτατον Ποιμενάρχην κ. Καλλίνικον, τόσον διὰ τὴν εὐγενῆ πρόσκλησιν καὶ τὴν φιλόφρονα ὑποδοχὴν, ὅσον καὶ διὰ τοὺς εὐλαβεῖς καὶ πλήρεις σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην λόγους του! Εἶθε ὁ Θεός, διὰ πρεσβειῶν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, νὰ τοῦ χαρίζη μακροημέρευσιν ἐν ὑγείᾳ καὶ δυνάμει καὶ φωτισμῶ καὶ χάριτι, ὥστε ἐπὶ πολλὰ ἔτη νὰ διαποιμαίνῃ συνετῶς καὶ θεαρέστως τὸ ποιμνιον τῆς θεοσώστου Μητροπόλεως Ἄρτης, τιμῶν τὴν κληρονομίαν τῶν προκατόχων του καὶ οἰκοδομῶν ψυχὰς ἐπὶ τὸν ἀρραγῆ θεμέλιον τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ! Εἰς ὄλον τὸν ἱερόν Κλήρον καὶ τὸν πιστὸν λαὸν τῆς Μητροπόλεως ἀπονέμομεν ὀλόθερμον τὴν πατρικὴν ἡμῶν εὐχὴν καὶ Πατριαρχικὴν εὐλογίαν! Καὶ παρακαλοῦμεν, μνημονεύετε εἰς τὰς προσευχὰς σας τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους μετὰ τοῦ Πατριάρχου συναγωνιζομένους! Θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς ἐὰν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μᾶς ἐδίδατε τὴν χαρὰν νὰ σᾶς βλέπωμεν ἐπισκεπτομένους τὴν ἱερὰν κοιτίδα τῆς εὐσεβοῦς ἀλλὰ καὶ πονεμένης Ρωμοσύνης, διὰ νὰ ἀρύεσθε δροσισμὸν ψυχῆς ἀπὸ τὴν εὐσεβῆ πηγὴν τοῦ Γένους. Ἄλλωστε, ἀφοῦ ζητε εἰς τόπον ποῦ ὑπῆρξε Βυζάντιον, καὶ «Βυζάντιον μετὰ τὸ Βυζάντιον», ἔχετε περισσοτέρους λόγους διὰ νὰ ἐπισκέπτεσθε τὴν Ἐπτάλοφον Βασιλεύουσαν, ὅπου εὐρίσκονται αἱ ἱεραὶ ρίζαι τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Δεσποτάτου καὶ τῆς ἐκ τούτου εὐκλείας σας!

Λοιπόν, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, «χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν!» (Β' Κορ. ιγ', 11). Ἀμήν!

Ἀντιφώνησις
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν τελετὴν ἀναγορεύσεώς Του εἰς ἐπίτιμον Δημότην Ἄρτης
(Σάββατον, 29 Ἰουνίου 2024)

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Ἰωαννίνων κ. Μάξιμε, ἐκπρόσωπε τῆς Α.Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἐρωτύμου,

Ἐρώτατε Μητροπολίτα Ἄρτης κ. Καλλίνικε,

Λοιποὶ Τιμιώτατοι Ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,

Ἐντιμότητα Δήμαρχε Ἀρταίων κ. Χριστοφόρε Σιαφάκα,

Ἐντιμότητα κ. Πρόεδρε τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ ὅλα τὰ Μέλη αὐτοῦ,

Προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἀφοῦ ὠλοκληρώσαμε τὴν προσευχή μας στὴν Θεία Εὐχαριστία ποὺ προσηγήθηκε στὸν ἱερό Ναὸ τοῦ μεγάλου τέκνου τῆς Ἄρτης Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, κατὰ τὴν ὁποία δεηθήκαμε ἐκτενῶς ὑπὲρ τῆς ἱστορικῆς καὶ εὐάνδρου πόλεώς σας καὶ ὄλων τῶν Ἀρτηνῶν, τῶν ἐγγύς καὶ τῶν μακρὰν, ἐγκαινιάσαμε ἤδη καὶ τὴν πλατεία αὐτή, στὴν ὁποία τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τοῦ Δήμου Ἀρταίων ἔδωκε τιμητικῶς τὸ ὄνομα τῆς ἡμῶν Μετριότητος. Καὶ τοῦτο ὁμοῦ μετὰ τῆς ἄλλης ἐξ ἴσου τιμητικῆς ἀποφάσεως νὰ ἀναγορευθῆ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἐπίτιμος Δημότης τοῦ Δήμου Ἀρταίων.

Εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας δι' ἀμφοτέρας τὰς ἀποφάσεις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου. Τὰς ἀποδεχόμεθα ταπεινῶς ὡς κατ' εὐθειαν ἀναγομένας εἰς τὴν μαρτυρικὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ τὸν εὐκλεῆ καὶ πρωτεύθυνον Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον! Ἐκεῖθεν ἡ εὐλογία καὶ ἡ εὐχή πρὸς τὸν Δῆμον καὶ τοὺς Δημότας σας! Εὐλογία καὶ εὐχή στρατείας ὀλοκλήρου Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας! Εὐλογία καὶ εὐχή Ἱερομαρτύρων καὶ Ὁσίων Πατριαρχῶν! Εὐλογία καὶ εὐχή Ἁγίων Αὐτοκρατόρων καὶ εὐσεβῶν λογάδων τοῦ Γένους, οἱ ὅποιοι ἐκλείσαν τὴν Βασιλεύουσαν Πόλιν τῆς Θεομήτορος!

Περιφέρομεν τὸ βλέμμα καὶ σὰς ἐναγκαλιζόμεθα μὲ πολλὴν στοργὴν ὅλους! Ἱερόν Κλῆρον, εὐσεβεῖς Ἀρχοντας, ἐκπροσώπους τῶν

ἐπιμέρους Ἀρχῶν καὶ τὸν ἀξιονόμαστον Λαόν. Στρέφομεν τὴν σκέψιν εἰς τὸ παρελθόν, τὸ ἀπώτερον καὶ τὸ πλέον πρόσφατον, ἀναλογιζόμεθα τὰς μεγάλας μορφὰς ποὺ ἄφησαν ἔκτυπον ἐν ἀγαθοῖς καὶ τιμῇ τὴν σφραγίδα των εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου, ἀναλογιζόμεθα τὰς πολλὰς περιπετείας καὶ τὰ δάκρυα τῶν πατέρων σας κατὰ τὰς δυσκόλους συστροφὰς τῆς Ἱστορίας τοῦ Γένους εἰς παλαιότερας καὶ νεωτέρας ἐποχάς, εἰς κάθε γωνίαν τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ καὶ τὰς προόδους των καὶ τὰ ἐπιτεύγματα των, τὴν φιλογένειαν, τὸν πατριωτισμὸν καὶ, προπάντων, τὸ χριστιανοπρεπὲς ἦθος καὶ τὴν εὐσέβειάν των. Ἐν εὐλογίαις νὰ εἶναι ἡ μνήμη των καὶ ἀπὸ τὴν Χώραν τῶν Ζώντων νὰ σᾶς στέλλουν τὰς εὐχὰς των! Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἡ σκέψις μας σταματᾷ μὲ πολλὴν ὀδύνην εἰς μίαν μεγάλην μερίδα συμπολιτῶν σας, δηλαδὴ τὴν Ἰουδαϊκὴν Κοινότητα τῆς Ἄρτης, ἡ ὁποία, ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἀπεχθοῦς Ὀλοκαυτώματος, ἐξηφανίσθη σχεδὸν παντελῶς, κατὰ τρόπον φρικωδῶς τραγικόν, μέσα εἰς τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως τοῦ Γ' Ράιχ! Μὴ τοὺς λησμονῆτε! Καὶ αὐτοὶ συνάνθρωποι καὶ ἀδελφοὶ μας ἦσαν, ἀνεξαρτήτως τοῦ θρησκευματος, καὶ χρειάζονται ἓνα κερὶ εἰς τὴν μνήμην των! Ἄς προσευχόμεθα ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης νὰ μὴν ἐπιτρέψῃ ποτὲ ἐφεξῆς τοιαύτας τραγωδίας!

Ἡ Ἀραχθοπεριόρουτος πόλις σας, ἀγαπητοὶ μου, τὸ «κεφάλαιον τῶν πόλεων τῆς Ἀκαρνανίας» κατὰ τὸν Καντακουζηνόν, τὸ ὄνομα τῆς ὁποίας ἐζήλευσε καὶ ἔχει καὶ ἄλλη μία πόλις Ἄρτα, Ἀφρικανικὴ αὐτή, εἰς τὸ μακρινὸν Τζιμπουτί, ἡ δική σας, ἡ δική μας! Θὰ λέγωμεν ἀπὸ σήμερον, ὡς ἐπίτιμος Ἄρτηνός δημότης πλέον, εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Παναγίας τῆς Παρηγορητρίας, ἡ ὁποία, ἀπὸ τὸν περίλαμπρον καὶ ἐντυπωσιακὸν Ναόν της, ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ ἀξιόλογα μνημεῖα τῆς Παλαιολογείου Ἀναγεννήσεως ποὺ διαθέτει ἡ πόλις καὶ ἡ περιοχὴ της, παρακολουθεῖ μὲ στοργὴν τὴν καθημερινὴν πορείαν σας καὶ σπεύδει εἰς βοήθειαν, εἰς παρηγορίαν καὶ στηριγμόν. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Γραικός, ὁ ἐπιφανὴς ὄσον καὶ μαρτυρικὸς γόνος τῆς Ἄρτης καὶ φωτιστῆς τῶν Ρώσων, ἡ πολιούχος Ἁγία Θεοδώρα ἡ Βασιλὶς καὶ οἱ λοιποὶ τοπικοὶ σας Ἅγιοι, πέραν τῆς πρὸς Θεὸν ὑπὲρ ὑμῶν διαρκοῦς πρεσβείας των, σᾶς δίδουν ἠχηρὰ διδάγματα καὶ παραδείγματα εὐσεβοῦς βίου, ἀφοσιώσεως εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν συνάνθρωπον. Οἱ ὑπέροχοι πορτοκαλεῶνες σας ποὺ κάνουν τὴν Ἄρταν «χρυσὸν μπαξέν», ὅπως λέγει τὸ δημοτικὸν ἄσμα, ὅταν ἀνθίζουν, σκορπίζουν τὸ μεθυστικὸν ἄρωμά των εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν! Τὴν μετατρέπουν εἰς ἀληθινὸν ἐπίγειον παράδεισον! Εὐχόμεθα νὰ μὴ παύσῃ ὁ τόπος αὐτός, περισσότερον ἀπὸ

τὴν εὐωδίαν τῶν κίτροειδῶν, νὰ ἀναδίδῃ τὴν εὐωδίαν τῆς Πίστεως, τὴν εὐωδίαν τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης καὶ νὰ καρποφορῇ ἀγιότητα! Ἔχετε τὸ πολυτραγουδισμένο μεσαιωνικὸ «Γεφύρι» μὲ τὶς καμάρες καὶ τοὺς θρύλους του! Νὰ σᾶς ὑπενθυμίξῃ ὅτι ἔχομεν μόνιμον χρέος νὰ κτιζώμεν καθημερινῶς γεφύρας ἀγαπητικῆς ἐπικοινωνίας, εἰλικρινοῦς συνεννοήσεως καὶ φιλαδέλφου καὶ ἐποικοδομητικῆς συνεργασίας μὲ τοὺς πέριξ ἡμῶν, προκειμένου νὰ προσδεύωμεν εἰς πᾶν ἀγαθὸν ὡς μεμονωμένα πρόσωπα καὶ προπάντων ὡς κοινωνία.

Εὐχαριστοῦμεν καὶ πάλιν θερμῶς, τόσον διὰ τὴν ἀνακήρυσιν ἡμῶν εἰς ἐπίτιμον Δημότην Ἄρτης καὶ συμπο-λίτην σας, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐπ' ὀνόματι ἡμῶν ὀνοματοδοσίαν τῆς πλατείας αὐτῆς. Εὐχαριστοῦμεν ἰδιαιτέρως διὰ τὴν εὐγενῆ προσφώνησιν αὐτοῦ τὸν κ. Δήμαρχον καὶ διὰ τὰ εὐλαβῆ καὶ ἀγαθὰ αἰσθήματα τῶν Δημοτῶν, τὰ ὅποια διηρμήνευσε. Σᾶς ἐμπιστευόμεθα εἰς τὴν πρόνοιαν, τὴν χάριν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καὶ σᾶς εὐχόμεθα πᾶσαν παρ' Αὐτοῦ δόσιν ἀγαθῆν καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον! Σᾶς ἀναμένομεν εἰς τὴν κοινὴν μας Μητροῖδα Κωνσταντινίου-πολιν, τὴν κοιτίδα τῆς περιόδου Ρωμηοσύνης, καὶ εἰς τὸ Σεπτὸν Κέντρον, τὸ ταπεινὸν μὲν, ἀλλὰ πάντοτε ὀλόφωτον καὶ θεοδόξαστον Φανάρι! Ἐρρωσθε εἰς ἔτη πολλὰ ὑγιαίνοντες, χαίροντες, εἰρηνεύοντες, εὐδαιμονοῦντες καὶ τῷ Θεῷ εὐαρεστοῦντες!

Ὁμιλία
τῆς Α.Θ.Παναγιόττης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ.κ. Βαρθολομαίου
κατὰ τὴν Ἐνθρόνισιν τοῦ νέου Μητροπολίτου Σόφιας καὶ
Πατριάρχου πάσης Βουλγαρίας κ. Δανιήλ
(Σόφια, 30 Ἰουνίου 2024)

Μακαριώτατε Μητροπολίτα Σόφιας καὶ Πατριάρχα πάσης Βουλγαρίας κ. Δανιήλ,

Ἰερώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν κατὰ τόπους Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν,
 Λοιποὶ Τιμιώτατοι Ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,

Μεγαλειότατε,

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε τῆς Δημοκρατίας,

Ἐξοχώτατε κ. Πρωθυπουργέ καὶ λοιποὶ Ἐκλαμπρότατοι Ἄρχοντες τῆς Χώρας,

Τιμιώτατοι Ἐκπρόσωποι λοιπῶν Χριστιανικῶν Δογμάτων καὶ τῶν Θρησκειῶν,

Ἐξοχώτατοι Ἐκπρόσωποι τῶν ἐνταῦθα Διπλωματικῶν Ἀποστολῶν,

Εὐλαβέστατοι Κληρικοὶ παντὸς βαθμοῦ καὶ Ὅσιώτατοι Μοναχοὶ καὶ Μοναχαί,

Προσφιλέστατα τέκνα τῆς ἐν Σόφια καὶ πάσῃ τῇ Θεοσώστῃ Χώρα τῆς Βουλγαρίας Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας!

«Δεῖ δὲ τὰς ἀρετὰς τῇ πίστει παραπεπηγῆναι καὶ δι' ἀμφοῖν τὸν σπουδαῖον καταρτίζεσθαι. Καὶ γὰρ δογμάτων μὲν εὐθύτης πολιτείας προβάλλεται κοσμιότητα, πράξεων δὲ καθαρότης πίστεως ἀπαγγέλλει θειότητα»¹¹.

Τὴν ρῆσιν τοῦ ἐν Ἁγίοις προκατόχου ἡμῶν Φωτίου τοῦ Μεγάλου πρὸς τὸν Ἡγεμόνα τῶν Βουλγάρων Βόριδα-Μιχαήλ πρὸ χιλίων διακοσίων σχεδὸν ἐτῶν βλέπομεν σήμερον πραγματοποιουμένην καὶ ἐπαληθευομένην, πολυφίλητε καὶ πολυτίμητε ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφέ κ. Δανιήλ, ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, τῆς μόλις ἀναδει-χθείσης ψήφοις κανονικαῖς εἰς Μητροπολίτην Σόφιας

¹¹ Φωτίου τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκ τῆς πρὸς Μιχαήλ τὸν ἄρχοντα Βουλγαρίας ἐπιστολῆς, *Τί ἔστιν ἔργον ἄρχοντος*, PG 102, 629 B.

καὶ Πατριάρχην πάσης Βουλγαρίας, διότι ἡ μὲν εὐθύτης τῆς πίστεως ἐγγυᾶται τὴν τοῦ βίου κοσμιότητα καὶ εὐπρέπειαν, ὁ δὲ ἀδάμας τῶν θείων δογμάτων καὶ τῆς εὐσεβείας ἡ στυλιπνότης διαγγέλλει τῆς πολιτείας τὴν τε ὠραιότητα καὶ ἀλήθειαν.

Κατασπαζόμεθα καὶ περιπτυσσόμεθα ἐν ἀγάπῃ βαθεῖα καὶ ἐν τιμῇ ἰδιαζούσῃ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Αὐτῆς εἰς τὴν πρώτην Ἐπισκοπικὴν Καθέδραν τῆς κατὰ Βουλγαρίαν Ἐκκλησίας εἰς διαδοχὴν τοῦ μακαρία τῇ λήξει γενομένου ἀοιδίμου προκατόχου Ὑμῶν κυροῦ Νεοφύτου, τοῦ πραοτάτου καὶ ἡσυχίου, καὶ ἀναβοῶμεν, μετὰ πολλῆς ἐλπίδος καὶ ἀγαθῆς προσδοκίας στεντορεῖα τῇ φωνῇ καὶ παλλομένη τῇ καρδίᾳ τὸ «Ἄξιος»!

Συνηγμένοι ἅπαντες σήμερον «ἐπὶ τὸ αὐτό», ὡς ἐν τῷ ὑπερώῳ τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς, ὁρῶμεν νοῖ καρδίας τὰς πυρφόρους γλώττας τοῦ Παρακλήτου, ὡς μίαν ἀκόμη ἱστορικὴν φανέρωσιν, κατὰ τὴν σπουδαίαν ταύτην στιγμὴν. Γινόμεθα καὶ ἡμεῖς μάρτυρες καὶ συνεχισταὶ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ προσθέτομεν μικρόν τι εἰς τὴν ἀδιάσπαστον συνέχειαν τῆς πίστεως καὶ πιστοῦμεν καὶ ἡμεῖς, κατὰ τὸ ἀναλογοῦν μέρος, τὴν ἀκαινοτόμητον παρακαταθήκην τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Βεβαίως, ἡ Ὁρθόδοξος κατὰ Ανατολὰς Ἐκκλησία δὲν κατατρύχεται ὑπὸ ἐνὸς συνδρόμου «ἱστορισμοῦ», τούτέστιν ἀπὸ τὴν ἐξάντλησιν τῆς πραγματικότητος καὶ τῆς ὑποστάσεώς της εἰς τὴν ἐμμονικὴν προσκόλλησιν εἰς τὰ συμβεβηκότα καὶ τὰ παρελθόντα, διότι ἡ ἱστορία οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἀνέφελος, τούναντίον, θὰ ἐλέγομεν ἄνευ περιστροφῶν, ἦτο πολυκύμαντος καὶ ταραχώδης. Ἡ σχέσις, μάλιστα, τῆς καθ' ἡμᾶς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας μετὰ τῆς ἐνταῦθα συνεκλεκτῆς, ἁγίε Ἀδελφέ, ὑπῆρξε κάποτε συγκρουσιακὴ καὶ ὀδυνηρά. Ὅμως, τὸ ἱστορικὸν παρελθόν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελῇ κριτήριον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, διότι ἡ Ἐκκλησία συνιστᾷ πραγματικότητα ἐσχατολογικὴν καὶ οὐχὶ παρελθοντικὴν. Βεβαίως ἡ ἱστορία διδάσκει· καὶ ὅστις δὲν διδάσκεται ἐκ τῶν λαθῶν καὶ τῶν παθῶν τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος θὰ ὑποστῇ ἀναποφεύκτως τὰς συνεπειὰς ἐν τῷ μέλλοντι.

Ἡ κοινὴ τροφὸς Μήτηρ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπορεύθη, καὶ πορεύεται, καί, Θεοῦ θέλοντος, θὰ πορεύηται ἐς αἰεὶ εἰς τὸν ἱστορικὸν Της βίον, μὲ σταθερὰν προσήλωσιν εἰς τὴν ἐσχατολογία, διότι ἐκεῖ εὐρίσκεται ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων, δίχως βεβαίως νὰ ἀπεμπολῇ τὸ εἰδικὸν της βάρος καὶ νὰ παραγνωρίζῃ

τὴν ἱστορίαν, διότι ἄλλως θὰ ἔρρεπεν εἰς ἓνα τρόπον ὑπάρξεως ἰδεαλιστικόν.

Ατυχῶς, σήμερον ἐξ ἐνίων ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων ἀναπτύσσεται ἀνέρειστος πολεμικὴ κατὰ τῆς οὐσίας τῶν εὐθυνῶν τοῦ ἐκάστοτε Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ὑποστα-σιάζοντος τὴν θυσιαστικὴν φύσιν τῶν εὐθυνῶν αὐτῶν, ὡς τὰς διετύπωσαν, τῇ πνοῇ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, εἰς τὰς ἀμεταθέτους τῶν κανονικῶν ἀποφάνσεις αἱ Ἁγία Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι καὶ τὰς ἡρμήνευσεν ἀπαρεγκλίτως ἡ ζωὴ καὶ ἡ μακραίων προᾶξις τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ κύριος ἀντιρρητικὸς λόγος τῶν μικροφυχούντων καὶ ἀχαριστούντων πρὸς τὴν εὐεργέτιδα αὐτῶν Μεγάλῃν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἐπικεντροῦται εἰς τὸ ὅτι ἡ ὑπερέχουσα εἰς θυσίαν, καὶ συνεπῶς ἐκ τῆς θυσίας εἰς τιμὴν, θέσις τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ὠφείλετο εἰς ἱστορικὰ δεδομένα καὶ καταστάσεις, ἅτινα παρῆλθον ἀνεπιστρεπτί, καὶ ὡς ἐκ τούτου σήμερον ταῦτα πάντα ἔχουν μουσειακὴν καὶ ἐρευνητικὴν ἀξίαν, ἀγνοοῦντες σκοπίμως καὶ ἠθελημένως ὅτι αἱ τοιαῦται προνομίαι εὐθύνης αὐτοῦ ὑπηρετοῦν ἀποκλειστικῶς τὴν σωστικὴν, ἤτοι τὴν ἐσχατολογικὴν, προοπτικὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐδόλως ἐγκόσμιόν τινα ἐπιδίωξιν ἢ ἐξουσιαστικὴν διάθεσιν.

Ἐπαναλαμβάνομεν μετ' ἐμφάσεως, ἔστω καὶ ἐὰν κινδυνεύομεν νὰ θεωρηθῶμεν ὡς κοινολογοῦντες, ὅτι αἱ εὐθύναι τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καθιερώθησαν ὑπὸ τῶν Ἁγίων καὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, δηλονότι ὑπὸ Αὐτοῦ τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ τῶν θεοφόρων Πατέρων, οἵτινες ἐνωτιζόμενοι τὰς λεπτὰς καὶ θεουργικὰς Αὐτοῦ ἐπιπνοίας κατέγραψαν τὴν ἀστασίαστον ἐμπειρίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτὴν τὴν φερέσβιον ἐμπειρίαν κομίζομεν σήμερον πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, μετέχοντες καὶ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν χαρὰν ὑμῶν, ἣτις εἶναι χαρὰ καὶ εὐφροσύνη συμπάσης τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ αὐτὴν καταθέτομεν εἰς τὴν ἱερὰν ὀμήγυριν· τὴν πείραν τῆς ἄρσεως τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, τῶν παθημάτων χάριν τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ, τῆς ἀγιότητος, τῆς ἐνότητος, τῆς καταλλαγῆς, τῆς ὁμονοίας, τῆς ἀλληλοπεριχωρήσεως καὶ ἀλληλεγγύης καὶ ὅλων ὅσων συνακολουθοῦν καὶ χαρακτηρίζουν τὴν ἀληθὴ καὶ γνησίαν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν.

Ἐπαινοῦμεν τὴν ὁμόθυμον πρωτοβουλίαν τῆς προσκλήσεως νὰ παραστῶμεν προσωπικῶς εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀνάδειξιν τοῦ ἐν ὑμῖν

πρώτου δια πρώτην φοράν ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασι. Τὸ ἄκρως ἐλπιδοφόρον γεγονός τοῦτο δίδει νέαν προοπτικὴν εἰς τὰ ἐνδορθόδοξα πράγματα καὶ ἐγκαινίζει τοιουτοτρόπως μίαν νέαν ἐποχὴν. Ἡ ἐποχὴ αὕτη ὀφείλει νὰ χαρακτηρίζηται ἐκ τῆς ὑπερβάσεως τῶν ἱστορικῶν ἀγκυλώσεων, τοῦ ἀπομονωτισμοῦ καὶ τῆς ἀνταρκειᾶς καὶ νὰ προοδοποιῆ, ἀγαλλομένῳ ποδί, τὴν «ἐπανεκκλησιοποίησιν» τῶν διορθόδοξων σχέσεων.

Καὶ ταῦτα λέγοντες, Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἡγαπημένα καὶ περιπόθητα, ἀναπέμπομεν αἶνον καὶ δοξολογίαν τῷ τρισαγίῳ Θεῷ καὶ εὐλογούμεν πατρικῶς τὸν φιλόχριστον Βουλγαρικὸν λαόν, ὁ ὁποῖος πρώτος ἐνεστερονίσθη τὸ ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐξαγγελθὲν Εὐαγγέλιον τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας.

Σὺ δέ, Μακαριώτατε Ἀδελφέ, εὐχόμεθα νὰ ἀποτελέσης παράδειγμα πρὸς μίμησιν, ἀκλινῶς προσανατολισμένος καὶ ἀγκυροβολημένος εἰς τοὺς γαληνοὺς καὶ εὐδίους λιμένας τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ ταπεινόν, πλήν ἀειλαμπῆς «Φανάριον», πάντα θὰ εὐρίσκῃς κατανοήσιν, στήριξιν καὶ ἀρωγὴν. Εἰς αὐτὸ θὰ ἀναζωογονῆσαι ἐκ τῶν ζωοποιῶν ναμάτων τῆς Θεομητορικῆς Πόλεως, τῆς περικρατούσης μετ' ἐγκαρτερήσεως καὶ μυχίου εὐχαριστίας τὴν ὀρθότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κανονικὴν παράδοσιν τῆς ὑγιοῦς ἐκκλησιολογίας.

Ἦσθιν, μετὰ τοῦ Θεηγόρου Ἀποστόλου Παύλου, «*παρακαλῶ ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης· ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· εἷς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα· εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν*» (Ἐφ. δ', 1-6).

Ἦρρωσο ἅγιε Ἀδελφέ — Ἄξιος!

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ, ΜΕΛΕΤΑΙ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΙ

**Εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ τοῦ Πάπα Φραγκίσκου πρὸς τὴν Α.Θ.Π.
Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον**

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Παναγιότητα Βαρθολομαῖον
Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως
Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην

Συνεκινήθην βαθύτατα, ἀγαπητὲ ἀδελφέ, ἐκ τῆς προσφωνήσεώς Σας κατὰ τὴν Ἑσπερινὴν Λειτουργίαν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 11ης ἐπετείου ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς μου εἰς τὸν Θρόνον τοῦ Πέτρου, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα Σὰς ὤθησαν νὰ μοιρασθῆτε τὰς σκέψεις Σας μετ' ἐμοῦ.

Ἐκάστη ἐπέτειος ἀποτελεῖ εὐκαιρίαν διὰ προσφορὰν εὐχαριστίας τῷ οὐρανίῳ Πατρὶ ἡμῶν, διὰ τὰς ἀναριθμήτους χάριτας, τὰς ὁποίας ἐπεδαψίλευσεν ἐφ' ἡμᾶς. Μεταξὺ τούτων τῶν εὐλογιῶν, προσωπικῶς ἐκτιμῶ ὅλως ἰδιαίτερος τὴν ἐν Κυρίῳ φιλίᾳ ἡμῶν. Τῷ ὄντι, ἀπὸ τῆς συναντήσεως ἡμῶν, ὀλίγον μετὰ τὴν ἐκλογὴν μου εἰς Ἐπίσκοπον Ρώμης, εἶμαι πεπεισμένος ὅτι αἱ προσπάθειά μου νὰ μεταδώσω τὸ μήνυμα τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου τῆς Ασίζης, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἐπέλεξα ὡς σύνθημα διὰ τὴν Παποσύνην μου, θὰ ἦσαν πτωχότεραι ἄνευ τῆς ἰδικῆς Σας ἀδελφικῆς ἐπιστηρίξεως καὶ τοῦ παραδείγματός Σας.

Παραλλήλως, μιὰ ἐπέτειος ἀποτελεῖ καιρὸν καταπαύσεως, στοχασμοῦ καὶ ἐκζητήσεως τοῦ Θείου ἐλέους διὰ τὰς ἀνθρωπίνους ἀστοχίας μας. Παρ' ὅλα αὐτὰ, δυνάμεθα νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ὁ Κύριος θὰ παρέμβῃ οὐχὶ μόνον λόγῳ τούτων ἀλλὰ καὶ συχνάκις ἀκριβῶς διὰ μέσον τοιαύτης ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, ὡς σημειώνει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι ἐν ταῖς ἀσθενείαις ἐνδυναμούμεθα (πρβλ. Β' Κορ. ιβ', 10).

Γνωρίζετε (παρακαλῶ) ὅτι ἀκόμη διατηρῶ εἰς τὸ Γραφεῖον μου μίαν φωτογραφίαν τῶν δύο μας, ἡ ὁποία ὑπενθυμίζει εἰς ἐμὲ καθημερινῶς τὴν ἀδελφικὴν μας ἐγγύτητα καὶ ὅτι ἡ εὐρύτερα ζωὴ τοῦ Λαοῦ τοῦ

Θεοῦ περικλείει τόσον τὴν Ἀνατολὴν ὅσον καὶ τὴν Δύσιν. Τὸ πολύτιμον τοῦτο ἐνθύμιον ὑπενθυμίζει τὴν σπουδαιότητα τῆς κοινῆς προσευχῆς καὶ ἐργασίας, ὥστε ὁ Κύριος νὰ χαρίσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ ἐπιθυμητὸν δῶρον τῆς ἐνότητος.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἕως τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θὰ δυνάμεθα νὰ μοιρασθῶμεν τὴν πλήρη ὁρατὴν κοινωνίαν ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ, ἃς συνεχίζωμεν νὰ εἴμεθα πνευματικῶς ἠνωμένοι, προκειμένου, χάριν τοῦ σύμπαντος κόσμου, αἱ Ἐκκλησίαι ἡμῶν νὰ μὴ παύσουν νὰ δίδουν τὴν μαρτυρίαν τῆς καλοσύνης, τοῦ ἐλέους καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ ἐσταυρωμένου καὶ ἀναστάντος Σωτῆρος ἡμῶν.

Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ ἐν Κυρίῳ, δεόμενος τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ὅπως μεσιτεύουν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν ἐμπεπιστευμένων τῇ ἡμετέρᾳ ποιμαντικῇ φροντίδι, ἀνταλλάσω μεθ' Ὑμῶν ὀλοκάρδιον ἀσπασμὸν ἐν Χριστῷ τῷ Λυτρωτῇ.

Ἐν Ρώμῃ, Ἁγίῳ Ἰωάννῃ Λατερανῶ, τῇ 18ῃ Μαρτίου 2024.

Φραγκίσκος

Συγχαρητήριο Μήνυμα τοῦ Οἰκουµενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τὸν Πάπα Ρώμης

Your Holiness, beloved brother in Christ,

Amidst the turbulence and travails of our time, God has granted us once again the opportunity to extend our fraternal congratulatory wishes to Your Holiness on this bright and luminous festival of the Chief Apostles Peter and Paul, the Thronal Feast of the Church of Rome, through our Patriarchal Delegation consisting of His Eminence Metropolitan Emmanuel of Chalcedon, His Eminence Metropolitan Nathanael of Chicago and the Very Reverend Deacon Œcumenius Amanatidis, Deputy Secretary of the Holy and Sacred Synod and Secretary of this year's venerable representation. Each year on this day we feel the strengthening of the blessed bond of charity between us, which spurs and inspires us on the path towards the fullness of unity.

In our hymns for this great feast, we exclaim that "though separated in body," Peter and Paul "were united in the Spirit" (Vespers of the Feast, Stichera). Their unity of mind and heart by the grace of the Holy Spirit is the great exemplar and model of unity for us all. It is ultimately their perfect unity in Christ that made of this God-chosen pair "the glorious adornment of Rome, and the delight of the whole world" (Ibid.). Our own pursuit of unity takes its inspiration from theirs, and our goal must be to share together fully "the unity of the Spirit in the bond of peace" (Ephesians 4:3) through the re-establishment of Eucharistic communion.

We have rejoiced at Your Holiness' efforts to strengthen and deepen the theological and practical understanding of synodality in the life of the Church. We pray fervently that the second and concluding Synod on Synodality, to be held later this year in Rome, will yield abundant fruit, and help to draw us ever closer to one another. Synodality is a difficult path, and there are many who would reject it simply for that reason. Yet it is, as Your Holiness has said, "a constitutive element of the Church," and as the Holy and Great Council of the Orthodox Church held in Crete in 2016 declared, for the Orthodox, "the Church in herself is a Council (Synodos), established by Christ and guided by the Holy Spirit" (Encyclical I.3). We stand with Your Holiness in Your desire for "an entirely synodal Church" (Address on the 50th Anniversary of the Institution of the Synod of Bishops).

We know that the achievement of Christian unity is both an ineffable

gift of grace and an ongoing task. We are heartened by the continuing work of the Joint International Commission for Theological Dialogue between our Churches, whose document on “Synodality and Primacy in the Second Millennium” issued at Alexandria in 2023 is still being received and studied by the faithful with great interest. The recent meeting of the Dialogue’s Coordinating Committee, graciously hosted by the Archdiocese of Bari, has successfully initiated the process of drafting two documents dealing with the historical and theological issues related to the Filioque and Infallibility, respectively. This marks a crucial step in the Dialogue, where we can freely and openly approach each other on issues that have long divided us, only now without resorting to groundless and destructive polemics, but seeking in common, with humility and love, the way of healing and truth. Here again we look to the Chief Apostles, those “unbreakable foundations of the divine dogmas” (Matins of the Feast, Praises), for inspiration and guidance, asking for their constant aid that “we all attain unto the unity of the faith ... unto the measure of the stature of the fullness of Christ” (Ephesians 4:13).

Giving thanks for Your Holiness’ visionary emphasis on synodality, we likewise give thanks for Your witness as an instrument of dialogue, peace, and reconciliation throughout the world. Especially in this time of war and pain, particularly in the Ukraine and the Middle East, Your Holiness has shone as a tireless advocate for the cessation of conflict. We join You in these efforts, and we pray with You to our Almighty Lord that he would “guide our feet into the way of peace” (Luke 1:79). The savagery and inhumanity of our world is too much for us to bear alone. We find our solution, our redemption, as St Peter tells us, “with the precious blood of Christ, as of a lamb without blemish and without spot” (1 Peter 1:19). Our hymns address Paul at one point with these words: “Rome received your blood, and with it she makes her boast” (Matins of the Feast, Hypakoe). We boast with Rome in the blood of the martyrs, and above all these two great martyrs and Apostles, knowing that their death for Christ bears witness to and foreshadows the end of all death and all bloodshed through his wondrous and awe-inspiring economy of salvation. Part of that boast, however, is the ardent preaching of peace here and now throughout the world, of which Your Holiness is such a precious and inspiring example.

Your Holiness, dearest Brother Francis, though absent from You “in presence, not in heart” (1 Thessalonians 2:17), we celebrate together with You on this day the Thronal Feast of the Church of Rome. We take this opportunity to reaffirm our commitment to achieving, by the grace of the

Holy Spirit, the restoration of communion between us. We pray that Our Lord grant You perfect health and strength, inspiring Your every step in the exercise of Your ministry, and we look forward with eagerness and spiritual joy to our joint commemoration in 2025 of the 1,700th anniversary of the First Ecumenical Council held at Nicaea. Conveying to Your Holiness, the venerable Hierarchs and the Christ-loving faithful of Your Church, our warmest greetings, we embrace You fraternally and remain with much honour and love in our Lord Jesus Christ, “the chief cornerstone” of the household of God (cf. Ephesians 2:19–20).

At the Ecumenical Patriarchate,
on the twenty-ninth of June, 2024

Your Holiness’
beloved Brother in Christ,
✠ Bartholomew
Archbishop of Constantinople-New Rome
and Ecumenical Patriarch

Ἀπόστολος Παῦλος: τῆς Ἐώας φέγγος καί τῆς Ἑσπέρας ἄστρον¹

Μητροπολίτης Φιλαδελφείας Μελίτων

Τιμᾶται σήμερον ὑπό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πισιδίας καί τοῦ ῥέκτου Ποιμενάρχου τῆς ὀ ιδρυτῆς τῆς καί πολλῶν ἄλλων τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, καθῶς καί τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ, Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν.

Καί ὅσοι συμμετέχουμε σ' αὐτήν τήν ὀφειλετική ἐπιστημονική ἐκδήλωσι, πρώτη, ἐξ ὅσων εἶναι γνωστά, εἰς τό εἶδος τῆς εἰς τούς χώρους τούτους τούς ἱερούς, εἰς τούς ὀποίους ἔστησαν οἱ πόδες τοῦ Ἀποστόλου καί ἠκούσθη τό κήρυγμα τοῦ Ἑσταυρωμένου Θεοῦ, ἔχομεν τήν εὐκαιρίαν νά αἰσθανθῶμεν, ἢ ὀρθότερον νά βιώσωμεν, τήν μεγάλην ἐσωτερικήν πάλην, ἢ ὀποία ἀπετέλεσε τήν τεραστίαν καμπήν τῆς ζωῆς του, καί, τέλος, νά τόν ἀνακαλύψωμεν καί πάλιν ἐδῶ ὡς τόν ἀγωνιστήν καί κήρυκα τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ὀρθοδόξῳ Χριστιανικῷ στίβῳ, σκύβαλα ἠγησάμενον διά Ἰησοῦν τόν Ναζωραῖον πάντα, μέχρι τοῦ σημείου νά ἀναδειχθῇ ὀ πρωταθλητής, ἐστεφανωμένος μέ τόν «τῆς δικαιοσύνης στέφανον»².

Ἡ σημασία καί αἱ παράμετροι τοῦ Συνεδρίου τούτου εἶναι ἀσφαλῶς ἀφ' ἑαυτῶν δεδομένα. Ἰδιαίτερος ὀμως, κατά τήν ἡμετέραν ἐποχήν καί γενεάν, αἱ ὀποῖαι κατακλύζονται ὑπό σωρείας ἀτομικῶν καί γενικωτέρων προβλημάτων, ἢ ἀναδίφῃσι εἰς τήν διέλευσιν καί ἐσαεὶ παρουσίαν τοῦ Ἀποστόλου εἰς τήν περιοχὴν ταύτην, εἰς χρόνους ἀπολύτου ἀθεΐας ἢ μᾶλλον εἰδωλολατρίας, ἀποτελεῖ τόν πνευματικόν συνοδόν καί ὀδοδείκτην εἰς τήν ἀναγέννησιν ἐκ τῆς τέφρας αὐτῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ταύτης, θεῖα νεύσει τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου Βαρθολομαίου καί ταῖς θυσιαστικαῖς προσπαθείαις τοῦ μακαρία τῆ λήξει Ποιμένου αὐτῆς γενομένου Σωτηρίου τοῦ Τράμπα, τό ἔργον τοῦ ὀποίου συνεχίζει ἐπαξίως καί ἐπί τῶν στιγμάτων του πορευομένη τήν τρίβον τῆς ζωῆς ἢ ἡμετέρα ἀγαπητῆ Σεβασμιότης, ἀδελφέ ἐν Χριστῷ κύριε Ἰώβ.

¹ Ἐξεφωνήθη κατά τό ὀργανωθέν ἐν Ἀτταλεῖα ὑπό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πισιδίας Διεθνές Ἐπιστημονικόν Συνέδριον, 15–17 Ἰανουαρίου 2024.

² Β' Τιμ. 4,8.

Ὁ συμφιλιωτῆς τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος μέ τήν ἰδίαν ἀγάπην καί στοργήν «ἀγκάλιαζε ὅλους τούς λαούς» καί τούς ἐνεκέντριζεν εἰς τό «βασίλειον τοῦ αἰωνίου», πού συμποσοῦται εἰς τόν σωτηριώδη Ὁρθόδοξον Χριστιανικόν ἀνθρωπισμόν, ὅπως τόν θεμελιώνει εἰς τήν πρός Φιλιππησίους ἐπιστολήν του, ἐκθέτει τό πρόγραμμα τῆς χριστιανικῆς εὐγενείας: «ὅσα ἐστίν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφήμα, εἴ τις ἀρετή καί εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε»³.

Θεωροῦμεν νοερώς τόν Ἀπόστολον συνοδευόμενον ὑπό τοῦ φίλου καί συνοδοῦ του ἐν τῷ κηρύγματι καί τῇ ἱεραποστολικῇ δραστηριότητι Ἀποστόλου Βαρνάβα, νά κηρύττουν τόν Χριστόν εἰς τήν πλησίον τοῦ Ἀνθίου ποταμοῦ Συναγωγῆν τῆς Ἀντιοχείας· ἀκολουθῶς ἀνακαλύπτουμε τάς θλίψεις καί τούς διωγμούς του, τήν μίαν ἐκ τῶν πέντε μαστιγῶσεων καί τόν ἕνα ἐκ τῶν τριῶν ραβδισμῶν πού ὑπέστη κατά τήν διάρκειαν τῆς ἱεραποστολικῆς του διακονίας· καί διαπιστοῦμεν ἐμπειρικά τό μέγεθος τοῦ λειτουργήματός του, πολιτευομένου «ἐν πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ»⁴, δεδομένου ὅτι ὁ Κύριος «προεχειρίσατο γινῶναι τό θέλημα Αὐτοῦ»⁵, μὴ δυναμένου τοῦ Παύλου βλέπειν «ἀπό τῆς δόξης τοῦ φωτός ἐκείνου»⁶, τό περιλάμπαν αὐτόν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς Δαμασκοῦ, κατευθυνομένου «τοῦ πορθῆσαι τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ». Ἐντός τοῦ φωτός ἐκείνου ἤκουσε τήν Κυριακὴν φωνήν: «Σαούλ, τί με διώκεις;», διά νά ἀκούσῃ τῆς εὐκταίας φωνῆς: «Ἐγὼ εἰμί Ἰησοῦς, ὃν σύ διώκεις»⁷, καί τόν χρησμόν ὅτι «σκεῦος ἐκλογῆς ἐστίν μοι οὗτος, τοῦ βαστάσαι τό ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν τε καί βασιλέων υἰῶν τε Ἰσραήλ⁸. Εἶδεν τόν Κύριον «ἐν τῇ ὁδῷ» καί ἐλάλησεν αὐτῷ καί ἐμυσταγωγῆθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βαστάζειν τό ὑπέρ πᾶν ὄνομα ἐν παντί καιρῷ καί πάσῃ ὥρᾳ καί ἐν παντί τόπῳ, χάριν τήν ὁποίαν διεπίστωσεν ὁ ἀποσταλαίς ἐξ Ἱεροσολύμων Βαρνάβας «διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας», «ὅς παραγενόμενος καί ἰδὼν τήν Χάριν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη καί παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ», μέχρι τοῦ σημείου Παῦλος καί Βαρνάβας «ἐνιαυτόν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καί διδάξαι ὄχλον ἰκα-

³ Φιλίπ. 4,8.

⁴ Πράξ. 23,1.

⁵ Πράξ. 22,14.

⁶ Πράξ. 22,11.

⁷ Πράξ. 9,4-5.

⁸ Πράξ. 9,15.

νόν»⁹. Είναι κάτι ανάλογο, κατ' ἀντιστοιχίαν, τῶν ὄσων συμβαίνουν ἀπό εικοσιπενταετίας εἰς τόν τόπον τοῦτον ἐν τῷ ὁποίῳ διατρίβομεν, θεία προστάξει καί ἐνεργείαις τοῦ κλέους στεφάνου κοσμηθέντος μακαρία τῇ λήξει γενομένου Μητροπολίτου Σωτηρίου καί τοῦ κληθέντος εἰς διαδοχὴν αὐτοῦ ἀδελφοῦ Ἰώβ, μαρτυρούντων τῷ λόγῳ τῆς Χάριτος τοῦ Κυρίου εἰς τό ἐνταῦθα καί πάλιν ἐκτοπισθέν Ὁρθόδοξον λῆμμα.

* * *

Ἡ οὐσία τῆς πνευματικῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι ἡ «Θεία Κένωσις». Ἄλλωστε, ὁ Λόγος «ἐαυτὸν ἐκένωσε», πρὸς λύτρωσιν καί σωτηρίαν τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος καλεῖται νά πορευθῆ ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Θεανθρώπου. Τὴν θεολογίαν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου διέπει ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ, τὴν ὁποίαν αἰεὶ εὐλογεῖ ὁ ἀοράτως «αἰεὶ συνών» τῷ δημιουργήματί του Κύριος.

Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ εἶναι ἀσφαλῶς συνεχῆς ἀγών πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἐσωτερικῆς ἐλευθερίας. Μιᾶς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία παραδόξως ἀποκτᾶται ὅταν ὁ ἀνθρώπος γίνῃ δούλος τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τό ὀρίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «Ὁ γάρ ἐν Κυρίῳ κληθεὶς δούλος ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δούλος ἐστὶ Χριστοῦ»¹⁰.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ὁ Ἀπόστολος ἀντιστρέφει τὴν κοσμικὴν ἀντίληψιν, ὡς αὕτη ἐκφράζεται διὰ τῶν συγχρόνων ιδεολογιῶν περὶ ἐλευθερίας. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου νομίζεται ὅτι συνίσταται εἰς τὴν δυνατότητά του νά κάνῃ «ὅ,τι θέλει», ἀρκεῖ μόνον νά μὴ προκαλῆ βλάβην εἰς ἄλλους. Ἡ ὁδὸς τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς δέν εἶναι αὕτη. Ὁ Παῦλος μᾶς διδάσκει ὅτι, ὅσον περισσότερο δεσμεύει κανεὶς τὸν ἑαυτὸν του, τόσον μεγαλυτέραν ἐλευθερίαν καί ἄνεσιν ἀποκτᾶ. Ἀντιθέτως, ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου νά κάνῃ «ὅ,τι θέλει» δέν εἶναι ἐλευθερία, ἀλλὰ ἡ ἐξουσία τῆς ἁμαρτίας. Ἀνθρωπίνῃ ἐλευθερία σημαίνει ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ὅλους τούς φόβους, ἐκτός τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προσηύχετο «ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δῶῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καί ἀποκαλύψῃς ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ»¹¹. Ποιὰ εἶναι αὕτη ἡ ἐπίγνωσις τοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν ὁποίαν ὀμιλεῖ; Ἡ βαθεῖα γνῶσις τοῦ Θεοῦ ἔρχεται διὰ τῆς συμ-

⁹ Πράξ. 11,23-26.

¹⁰ Α' Κορ. 7,22.

¹¹ Ἐφεσ. 1,17.

μορφώσεως τῆς ζωῆς μας πρὸς τὸ θεῖον θέλημα. Ἡ συνάντησις μετὰ τοῦ Θεοῦ δὲν πραγματοποιεῖται διὰ τοῦ στοχασμοῦ ἢ τῆς θεωρίας, ἀλλὰ ἐν κοινωνίᾳ μετὰ τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ μέγας ἐρμηνευτὴς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τονίζει ὅτι ἡ ἐπίγνωσις τοῦ Θεοῦ δὲν ἀποτελεῖ θεωρητικὴν διανοητικὴν γνῶσιν, ἀλλὰ καρπὸν μετοχῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: «Μεγάλων ὄντως μυστηρίων καὶ ἀπορρήτων ἡμᾶς ἐποίησε κοινωνούς. Καὶ ταῦτα ἄλλως οὐκ ἐνι μαθεῖν, ἢ Πνεύματος μετέχοντας Ἁγίου καὶ πολλῆς ἀπολαύοντας χάριτος»¹². Ἡ ἐπίγνωσις αὕτη δὲν συντελεῖται ἄπαξ, ἀλλὰ προϋποθέτει συνεχῆ πορείαν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς διατήρησιν καὶ ἐπαύξησιν αὐτῆς¹³.

Ἡ καινὴ κτίσις, ἡ καινὴ ἀνθρωπότης ἔχουν τὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιγνώσεως, τῆς σοφίας, τῆς συνέσεως καὶ παντός ἀγαθοῦ, τὰ ὅποια πάντα πηγάζουν ἐκ τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἀποκαλύπτει τὸ μυστήριον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἡ «ἐπίγνωσις» εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐν Χριστῷ ἀνακαινίσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν «παλαιὸν ἄνθρωπον», ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ, διότι «μόνον ὁ Θεοφόρος εἶναι καὶ Χριστογνώστης»¹⁴.

Ἡ πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολὴ τοῦ Παύλου ἔχει γραφῆ ἐν αἰχμαλωσίᾳ τοῦ Ἀποστόλου. Καταδεικνύει ὅτι δὲν εἶναι αἰχμάλωτος κάποιος ἐξουσίας τῆς Ἐφέσου, ἀλλὰ αἰχμάλωτος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐμφανισθεὶς ἐν τῇ πορείᾳ πρὸς Δαμασκὸν ἠχμαλώτησε τὸν Ἀπόστολον εἰς τὴν διακονίαν τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου, εἰς τὴν διακονίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ εὐαγγελισμοῦ. Αὐτοαποκαλεῖται «δέσμιος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»: «παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ ἀξίως περιπατήσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε»¹⁵. Ὁ ἄνθρωπος παραμένει ἐλεύθερος, ἀκόμη καὶ ἐν φυλακῇ καὶ δεσμοῖς καὶ πολεμούμενος ὑπὸ ἀνθρώπων καὶ ἀδικούμενος καὶ συκοφαντούμενος, διότι ἀληθινὴ ἐλευθερία εἶναι

¹² Ἰωάννου Χρυσόστομου, *Υπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν*, Ὀμιλία 3, PG 62, 24.

¹³ Ἰ. Καραβιδόπουλου, *Ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολὴ πρὸς Ἐφεσίους*, Φιλιππησίους, Κολοσσαεῖς, Θεσσαλονίκη 1981, σελ. 98.

¹⁴ Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς, *Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴ Ἀποστόλου Παύλου*, Θεσσαλονίκη 1983, σελ. 55–56.

¹⁵ Ἐφεσ. 4,1.

μόνον «ή διαρκής διαμονή ἐν τῷ Θεῷ»¹⁶. Ἡ ἐσωτερική ἐλευθερία εἶναι τόσοσ δυνατή, ὥστε δέν ἐπηρεάζεται ὑπό ἐξωτερικῶν ἀνθρωπίνων καί κοσμικῶν διαστάσεων συνθηκῶν. Μόνον ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ δίδει εἰς τόν ἀνθρωπον τήν ὄντως ἐλευθερίαν. Ἄλλωστε, «πᾶς ὁ ποιῶν τήν ἀμαρτίαν δούλος ἐστὶ τῆς ἀμαρτίας. Ὁ δὲ δούλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τόν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τόν αἰῶνα. Ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε»¹⁷.

Ἡ θέωσις ἀσφαλῶς ἀποτελεῖ τήν ὑψίστην δωρεάν τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν ἀνθρωπον, τόν μύχιον πόθον καί τόν ἔσχατον προορισμόν τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως. Αὐτὴ εἶναι ἡ κλήσις τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τήν ὁποίαν προσεύχεται ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τήν Β' πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολήν: α) «ἵνα ὑμᾶς ἀξιῶσῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς ἡμῶν·β) «(ἵνα) πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης», καί γ) «(ἵνα πληρώσῃ) ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει»¹⁸.

Ἡ κλήσις, ἐξ ἐτέρου, ἀποτελεῖ δυναμικὴν κατάστασιν, ἐκτεινομένην εἰς τὰς διαστάσεις τοῦ χρόνου (παρόν, παρελθόν καί μέλλον). Ἡ κλήσις εἶναι ἡ ἔμπρακτος ἀνταπόκρισις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τήν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἡ εἴσοδος εἰς τόν αἰώνιον γάμον τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ὡς περιγράφεται ὑπό τοῦ ἐρμηνευτοῦ τοῦ Παύλου Ἁγίου Οἰκουμενίου Τρίκκης: «Τί γάρ; Οὐκ ἦσαν κεκλημένοι; Ναί. Καί γάρ πάντες κεκλημέθα, ἀλλ' οὐ πάντες εἰσερχόμεθα. Καί τοῦτο δηλοῦσιν αἱ πέντε παρθένοι, καί ὁ τὰ ρυπαρά ἱμάτια ἔχων. Κλήσιν οὖν φησι, τήν καί τό εἰσελθεῖν ἔχουσιν»¹⁹.

Ἡ ζωὴ δέν κατευθύνεται ὑπό τῆς «σαρκός», ἀλλά ὑπό τοῦ «Πνεύματος», «τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα»²⁰. Διὰ τοῦτο καί οἱ χριστιανοὶ ἀποκαλοῦνται «πνευματικοί» καί ὄχι «ψυχικοί» ἢ «σαρκικοί». Οἱ «πνευματικοί» ἀνθρωποι εἶναι οἱ «Πνεῦμα ἔχοντες» καί οἱ «ψυχικοί» οἱ «Πνεῦμα μὴ ἔχοντες»²¹. Ὁ ἀνθρωπος πού ἀποδέχεται καί φιλοξενεῖ ἐν τῇ ὑπάρξει του τό Ἅγιον

¹⁶ Ἀρχιμ. Σωφρονίου, *Ὁ Γέρον Σιλουανὸς τοῦ Ἄθω*, Θεσσαλονίκη 1976, σελ. 64.

¹⁷ Ἰωάν. 8,34–36.

¹⁸ Β' Θεσ. 1,11–12.

¹⁹ Οἰκουμενίου Ἐπισκόπου Τρίκκης, *Παύλου Ἀποστόλου, ἡ πρὸς Θεσσαλονικεῖς Β' ἐπιστολή*, PG 119, 116.

²⁰ Ρωμ. 8, 1, πρβλ. καί 8, 4.

²¹ Πρβλ. Ἰούδα 1,19.

Πνεῦμα λέγεται πνευματικός καί ἡ ζωή του χαρακτηρίζεται καί εἶναι πνευματική.

Ἡ ἀνοχή καί ἡ συγχωρητικότητα ἀποτελοῦν δύο ἀκόμη σημαντικές ἀρετάς τῆς καινῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, πού ἐφαρμόζονται κατά μίμησιν Χριστοῦ: «ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καί χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρός τινα ἔχη μομφήν· καθὼς καί ὁ Κύριος ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καί ὑμεῖς»²². Ὁ Ἰερὸς Χρυσόστομος ἐρμηνεύει ὅτι, εἰσάγων ὁ Απόστολος τό ὑπόδειγμα τοῦ Χριστοῦ, «ἐπεισεν ὅτι κἂν μεγάλα ἔχωμεν ἐγκαλεῖν, δεῖ χαρίζεσθαι» καί ὅτι οὐδέν εἰς βάρος μας «κακόν», ὅσον μέγα καί ἐάν εἶναι, δέν θά ἡδύνατο νά παρακάμψη τήν ὀφειλομένην πρός τόν πλησίον ἀγάπην²³.

Ἡ σώζουσα τόν ἄνθρωπον εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἀγάπη, ἡ ὁποία, κατά τήν διδαχὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀποτελεῖ καρπὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη»²⁴. Ἐκείνη ἡ ἀγάπη «οὐδέποτε ἐκπίπτει»²⁵. Νυνὶ δέ μένει πίστις, ἐλπίς ἀγάπη, μείζων δέ τούτων ἡ ἀγάπη. Εἰς ταῦτα συνοψίζεται ἡ Παύλειος καί ἡ Ἰωάννειος διδασκαλία. Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰεροῦ Εὐαγγελίου, τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως, τῶν Ἁγίων καί Θεοφόρων Πατέρων τῶν Ἑπτὰ Οἰκουμηνικῶν Συνόδων, τῆς Ὁρθοδόξου ἐν μιᾷ λέξει Ἐκκλησίας.

Ὁ σκοπὸς τῆς καινῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς εἶναι ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς. Εἶναι ἡ συνάντησις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ἡ προσωπικὴ κοινωνία, ἡ ὁποία ἐπιφέρει ὄντολογικὴν μεταβολήν. Ὑπὸ τό φῶς τῆς συναντήσεως ταύτης ὁ ἄνθρωπος κατανοεῖ τήν φύσιν τῶν προβλημάτων του, ὅπως ὁ Απόστολος Παῦλος, μετὰ τήν συνάντησίν του μέ τόν Χριστόν ἐν Δαμασκῷ, εἶδεν ἑαυτόν φῶς ὡς «ἐκτρώμα» (: «ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερὲι τῷ ἐκτρώματι ᾧφθη κάμοι»²⁶). Μήπως αὐτήν τήν συνάντησιν δέν ἐπιδιώκομεν διὰ βίου, ἡ ὁποία ἐπέρχεται, τελικῶς, διὰ τούς μὲν ὡς «ἀνάστασις ζωῆς», διὰ τούς δὲ ὡς «ἀνάστασις κρίσεως».

Ὁ σκοπὸς τῆς καινῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς εἶναι ἡ συνάφεια μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τήν ὁποίαν οὐδεὶς καί οὐδεμίαν δυσκολία δύναται νά στερήσῃ, προϋποθέτει ὁμως τήν ὑπέρβασιν τῶν παθῶν: «Συ-

²² Κολ. 3,13.

²³ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολήν, Ὁμιλία 3, PG 62, 354.

²⁴ Ἐφ. 5,22.

²⁵ Α' Κορ. 13,8.

²⁶ Α' Κορ. 15,8.

νάφεια Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους διὰ Πνεύματος Ἁγίου γίνεται. Ὁ χωρῶν χωρεῖται. Ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω. Ἐξω τῶν σωματικῶν γενώμεθα»²⁷. «Ὁ Θεὸς προαίρεσιν ζητεῖ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα πᾶσι παρέχει»²⁸.

Ὁ ἀγὼν διὰ καινὴν ζωὴν προϋποθέτει πόνον. Ὁ Παῦλος καυχᾶται μόνον διὰ τὰς καταστάσεις πού ἐβίωνε τὸν πόνο. Ἦντλει δύναμιν ἐκ τοῦ πόνου, «ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης». Ἐμπειρικῶς συνευδόκει μέ τὸν πόνον: «Ὑπὲρ δέ ἐμαυτοῦ οὐ καυχῆσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου... ὑπὲρ τούτου τρίς τὸν Κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστή ἀπ' ἐμοῦ· καὶ εἶρηκέ μοι ἄρκει σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. Ἦδιστα οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμέ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. Διό εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι»²⁹.

Τὸ μήνυμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρὸς τὸν ἄνθρωπον παραμένει ἐπὶ αἰῶνας μία ἀνεξάντλητος πηγὴ ζωῆς καὶ πνευματικῆς ἀνανεώσεως.

* * *

Ὁ μύστης τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ κοινωνός τοῦ ἀθεωρήτου βυθοῦ τῆς οὐρανίου γνώσεως, ὡς πυρὶ ἐλλαμφθείς τῷ ἀγνωτάτῳ καθ' ὁδὸν πρὸς Δαμασκόν, κατέστη τῶν οὐρανίων θεατῆς, οὐράνιος παραντίκα μύστης καὶ θεηγόρος, ἀνελθὼν μέχρι καὶ τετάρτου οὐρανοῦ, μὴ γνωρίζων ἕαν εὐρίσκετο ἐν σώματι ἢ ἐκτὸς σώματος, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἔξεστι ἀνθρώπῳ λαλήσαι, ὡς ἱερουργός τῆς σωτηρίας, κήρυξ καὶ παιδαγωγός καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀπολύτρωσις.

Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ μυστήριον. Ὁ διώκτης ὠμοιώθη ἐμπόρῳ, τῷ τούς μαργαρίτας ζητοῦντι... καὶ εὐρών τὸν ἕνα, μαργαρίτην τὸν ὄντως πολυτιμον, τὸν ἐκράτησε καὶ τὸν ἐμυσταγώγησε διὰ βίου θαυμαστοῦ ἐνθέως θεολογῶν διὰ λόγου θαυμασιωτέρου, γλώσσης φωταυγοῦς, στόματος πυριπνόου, νοός θεοειδεστάτου, βίβλου καὶ ἐπιστολῶν θεοχαράκτων, δοχείου τοῦ Πνεύματος τοῦ Παναγίου, φθεγγομένου τὰ τοῦ Θεοῦ μυστήρια.

Διὰ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος κατέστη φωστήρ νο-

²⁷ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, *Λόγος εἰς τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου*, ΕΠΕ 110, σελ. 186.

²⁸ Δ.Γ. Τσάμη, *Μητρικόν*, τόμ. Α', ἔκδ. ἀδελφότητος «Ἁγία Μακρίνα», Θεσσαλονίκη 1990, σελ. 16.

²⁹ Β' Κορ. 12,5–10.

ητόν φῶς ἀπαστρέπτων, λυχνία Ἐκκλησίαν καταυγάζουσα, ποτήριον Θεοῦ Πνεύματος, τῆς σικηνῆς τῆς νοουμένης ἀρχιτέκτων σοφός, «ἐλκύσας θεηγορίαις (καί λόγοις), διέσωσεν ἐκ σάλου τρικυμίας» ἀνθρώπων πλήθη καί πᾶσαν τήν γῆν ἐφωταγώγησεν καί τήν ἀχλύν ἀπεδίωξε.

Ὁ Απόστολος Παῦλος διέτρεξε τοῦ βίου τήν τρίβον ἔχων συνοδόν τόν Θεοῦ Λόγον, διό καί ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀπάσαις ὁ ἔπαινος αὐτοῦ. Διά τῆς βιοτῆς καί πολιτείας ἐν πάσαις ταῖς ἐκφάνσεσι τοῦ βίου τῆς ἀποστολικῆς πορείας του, καί ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ ταύτῃ περιοχῇ τῆς Ἀντιοχείας καί τῆς Πισιδίας καί τῆς Πέργης ἀθεΐας τήν νόσον «τῷ ἐπιχρίσματι τῆς Χριστοῦ κολυμβήθρας ἐθεράπευσε καί ποταμούς θεοβρύτων ναμάτων ἐκ στόματος ἐψυχωμέναις χώραις τοῦ εὐαγγελισμοῦ κατήρδευσεν, ὅθεν ἐξῆλθε προφητικῶς ὁ φθόγγος αὐτοῦ εἰς τήν οἰκουμένην»³⁰.

* * *

Ὁ Απόστολος Παῦλος, διά τῆς ἐν γένει ἀποστολικῆς μαρτυρίας του ἀποδεικνύεται τύπος ἱεῶς ἀθλήσεως καί στήλη καρτερίας καί κανών ἀνδρείας καί στύλος τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως ἔρεισμα καί ἀρετῆς ὑπογραμμός, ὡς μαρτυρεῖται πολλαχοῦ τῶν ἰδίων ἐπιστολῶν πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καί ὡς ἀψευδῶς μαρτυρεῖ ὁ Εὐαγγελιστής Λουκάς ἐν τῇ βίβλῳ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Ἄλλωστε, μόνον ζῶν Χριστοῦ καί ἐν Χριστῷ ἀποκαλύπτουν αἱ κατά τόπον κίνδυνοι καί τὰ δεσμά του. Δέν κατενάρκησεν ὅμως καί δέσμιος στηρίζων γράμμασι πυκνοῖς τὰς Ἐκκλησίας Χριστοῦ.

Τετρωμένος ἀγάπη τελεία, ὁ Απόστολος δεδεμένος θηρίοις λογικοῖς, ἐπί τήν Ρώμην ἔτρεχεν, ἀλλ' οὐκ ἐπαύσατο καί δέσμιος ὢν στηρίζων τὰς Ἐκκλησίας, ἐπιστέλλων κατά πόλιν, πᾶσι τοῖς Χριστοῦ Ἱεράρχαις θαρρεῖν, τό μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἐπλήρωσε, δεσμώτης ἀνέτρεχε καί φθάσας τό σκάμμα οὐ ἐπαύσατο βοῶν: Διψῶ τό διψᾶσθαι, Χριστῷ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὁ Απόστολος Παῦλος τυγχάνει «πλοῦτος κόσμου, πλοῦτος ἐθνῶν»³¹, διό καί τὰς μυσταγωγίας του, τὰς ἀριστείας του κηρύττει καί σήμερον ἡ Πισιδία, μαρτυροῦσα θαῦμα τό φορικτόν..., ἀδυνατοῦσα ὡς καί πᾶς βρότειος νοῦς πλέξασθαι τῷ μυσταγωγῷ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς Ἀποστόλου Παύλῳ στέφανον ἐγκωμίων ἐπάξιον, τόν ὅποιον στέφανον τῆς δικαιο-

³⁰ Joseph Hozneq, *Παῦλος*, μτφρ. Ἀρχιμ. Ἱερωνύμου Κοτσώνη, Ἀθῆναι 1953, σελ. 417.

³¹ Ρωμ. 11,12.

οσύνης ἐκαρτέρει ἐν ταπεινώσει ὁ Ἀπόστολος, τό ἀληθῶς τό τῆς Ἑῶας ἀειλαμπές (τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καί τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ Ἰλλυρικοῦ) καί ἄδυτον ἄστρον καί συγχρόνως τό τῆς Ἑσπέρας (τῆς Ρώμης) ἀνέσπερον μαρτυρικόν φέγγος, ὅτι θά ἀποδώσῃ αὐτῷ ὁ δίκαιος κριτής.

**Από την Αττάλεια στην Οικουμένη:
Ἡ διαχρονικὴ ἀξία τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου³²**

**Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος κ. Γεώργιος
(Χρυσοστόμου) Ἀν. Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.**

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συνδέεται μὲ τὴν Αττάλεια, τὴν ὁποία ἐπισκέφθηκε κατὰ τὴν α' ἱεραποστολικὴ περιοδεία του. Ἡ ἀποστολικὴ συνοδεία ἀποτελούμενη ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ τοὺς Ἀποστόλους Βαρνάβα καὶ Μάρκο, ταξίδεψε ἀπὸ τὴν Πάφο τῆς Κύπρου καὶ ἀποβιβάσθηκε στὸ λιμάνι τῆς Αττάλειας. Ἀπὸ ἐκεῖ κατευθύνθηκαν στὴν Πέργη τῆς Παμφυλίας μὲ τελικὸ προορισμὸ τὴν Ἀντιόχεια τῆς Πισιδίας³³.

Ἡ Ἀντιόχεια τῆς Πισιδίας ἦταν ὁ ἐπόμενος σταθμὸς τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα, ἀφοῦ ὁ Μάρκος ἐπέστρεψε στὰ Ἱεροσόλυμα. Στὴν πόλη αὐτὴ κήρυξαν ὄχι μόνον στὴ συναγωγὴ ἀλλὰ καὶ στοὺς Ἐθνικοὺς ποὺ ἦταν προσήλυτοι στὸν Ἰουδαϊσμό. Ἀναγκάστηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Ἀντιόχεια καὶ πῆγαν στὸ Ἰκόνιο, στὴ Δέροβη καὶ ἔπειτα ἐπέστρεψαν στὰ Λύστρα, Ἰκόνιο καὶ Ἀντιόχεια, μὲ σκοπὸ νὰ κηρύξουν τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου. Στὴ συνέχεια, ἐπανῆλθαν στὴν τότε σπουδαία πόλη, Πέργη «καὶ ἀφοῦ ἐδίδαξαν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ στὴν Πέργη κατέβηκαν στὴν παραλιακὴν Αττάλεια»³⁴. Χάρη στὸ ταξίδι τους αὐτὸ ἰδρύθηκε ἡ χριστιανικὴ ἐκκλησία στὸ νότιο τμῆμα τῆς Μ. Ἀσίας. Στήριξαν ὅλους ὅσους πίστεψαν καὶ ἰδρύθηκαν ἐπισκοπὲς στὶς περιοχὲς ποὺ πέρασε ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν.

Ὁ Ἀπόστολος τῶν ἔθνῶν Παῦλος, πέρα ἀπὸ τὸ ἱεραποστολικὸ του ἔργο γιὰ τὴ διάδοση τοῦ χριστιανισμοῦ, εἶναι αὐτὸς ποὺ ἐξέφρασε πρῶτα τολμηρὲς γιὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ θέσεις μὲ διαχρονικὴ ἀξία καὶ ἀνοιξε ἐπαναστατικὸς ὀρίζοντας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση πολλῶν κοινωνικῶν προβλημάτων ὅλων τῶν ἐποχῶν. Στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ υπογραμμιστεῖ ἀσφαλῶς ὅτι οἱ κοινωνικὲς συνθήκες ποικίλουν καὶ εἶναι διαφορετικὲς σὲ κάθε ἐποχῇ. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἀπαντήσεις θὰ πρέπει νὰ

³² Ἐξεφωνήθη κατὰ τὸ ὄργανωθέν ἐν Ατταλείᾳ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πισιδίας Διεθνὲς Ἐπιστημονικόν Συνέδριον, 15-17 Ἰανουαρίου 2024.

³³ Πράξ. 13,13-14.

³⁴ Πράξ. 14,24-25.

δύνονται σὲ συγκεκριμένα προβλήματα ἀπὸ μιὰ συγκεκριμένη ἐποχή. Κι ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ διαχρονικὴ ἀξία τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Θέλοντας κανεὶς νὰ ἀνιχνεύσει τίς κοινωνικὲς προεκτάσεις τῆς παύλειας θεολογίας ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο ἐξ ἀρχῆς μπορεῖ νὰ διακρίνει εἶναι ὁ νέος τύπος ζωῆς καὶ οἱ νέες κοινωνικὲς σχέσεις πού εὐαγγελίζεται ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος στὴν κοινωνία τῆς ἐποχῆς του. Ἡ δυναμικὴ προοπτικὴ τῆς βαθμιαίας ἀλλαγῆς τοῦ κόσμου μὲ τὴν πρόσληψη τῆς ἔμπρακτῆς ἀγάπης σηματοδοτεῖ τὴ διαμόρφωση νέου τύπου κοινωνικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ καὶ στὴ θεολογία τοῦ Παύλου ξεχωρίζει ἰδιαίτερα ὁ ἄρρηκτος δεσμὸς μεταξὺ θεωρίας καὶ πράξης πού ἔχει σὰν στόχο τὴν ἔμπρακτῆ ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπη πρὸς ὁποιαδήποτε κοινωνικὴ κατεύθυνση. Ἄλλωστε ὅπως ἔχει ὑπογραμμιστεῖ ἡ διαχρονικὴ διάσταση τοῦ μηνύματος τοῦ Ἀπ. Παύλου δὲν ἀποτελεῖ ἀφηρημένη ἢ νοσηριαρχικὴ ἐπεξεργασία τῆς πίστεως, γι' αὐτὸ καὶ ἡ Παύλεια θεολογία-σωτηριολογία περιλαμβάνει καὶ κοινωνικὴ διάσταση.

Πτυχὲς τῆς Παύλειας διδασκαλίας μὲ διαχρονικὴ ἰσχὺ

Ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῆς Παύλειας διδασκαλίας, ἃς δοῦμε ὀρισμένες πτυχὲς μὲ διαχρονικὴ ἰσχὺ καὶ ἀξία:

Ἐργασία

Μέσα ἀπὸ τίς ἐπιστολὲς τοῦ Ἀπ. Παύλου ἀποτυπώνεται ἡ ἐνασχόληση καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὰ κοινωνικὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς του. Ὁ ρεαλιστὴς Παῦλος μὲ ἄξονα τὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἀγάπης τονίζει ὅτι ὁ καθένας πρέπει νὰ φροντίζει γιὰ τὸ καλὸ τῶν συνανθρώπων του καὶ νὰ προσπαθεῖ νὰ καλύψει τίς ἀνάγκες του χωρὶς νὰ γίνεταί βάρος στὴ ζωὴ κάποιων ἄλλων. Ἔτσι στὸ πλαίσιο αὐτὸ τονίζεται ἡ ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη τῆς ἐργασίας ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ἀποκτοῦν οἱ χριστιανοὶ τὰ ἀναγκαῖα γιὰ τὴ διαβίωσή τους. Ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἄλλωστε χωρὶς νὰ γίνεταί πιεστικὸς ἀποτελεῖ παράδειγμα πρὸς μίμηση ἐφόσον ἐργάζεται καὶ κηρύττει τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ³⁵. Γι' αὐτὸ καὶ ὑπογραμμίζεται ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ἐργασίας ἔτσι ὥστε νὰ ὑπάρχει ἡ δυνατότητα στὴν κοινωνία νὰ μεταδίδει ὁ ἕνας στὸν ἄλλο τὰ ἀναγκαῖα καλλιεργώντας

³⁵ Β' Θεσ. 3,6–12 καὶ Α' Θεσ. 2,8–9.

ένα πλαίσιο αλληλοβοήθειας και αλληλεγγύης που ἐδράζεται στην ἔμπρακτη ἀγάπη³⁶.

Φιλαδελφεία

Τὸ μεγαλειώδες ἱεραποστολικὸ ἔργο τοῦ Ἀπ. Παύλου ὁμῶς ὑπερβαίνει τὸ πλαίσιο τῆς χριστιανικῆς αλληλεγγύης που ἐκδηλώνεται στην τοπικὴ κοινότητα μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ τῆς «λογείας»³⁷. Ἡ καθιέρωση τῆς «λογείας» ἦταν ἕνα εὐρὸν οικονομικὸ πρόγραμμα που ἀποσκοποῦσε στην ἰσοκατανομὴ ἀλλὰ καὶ στην κατὰ τὸ δυνατόν βοήθεια που ἀπέδιδαν οἱ τοπικὲς ἐκκλησιαστικὲς κοινότητες πρὸς τὴν κοινότητα τῶν Ἱεροσολύμων. Πιὸ συγκεκριμένα καὶ χωρὶς νὰ ὑπάρχει ἡ πρόθεση νὰ γίνῃ καινοδιαθηκικὴ ἀνάλυση τοῦ ὄρου «λογεία», ὁ Ἀπ. Παῦλος χαρακτηρίζει τὴν οικονομικὴ βοήθεια που προέρχονταν ἀπὸ τοὺς ἐξ ἑθνῶν χριστιανούς πρὸς τοὺς φτωχοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων. Ἡ βοήθεια αὐτὴ γιὰ τὸν Παῦλο περιγράφεται ὡς «χάρις»³⁸, «κοινωνία»³⁹, «διακονία»⁴⁰, «λειτουργία»⁴¹, «εὐλογία»⁴², «ἀπλότης»⁴³, ἡ ὁποία ἰσοδυναμεῖ μὲ πράξη λατρείας πρὸς τὸν Θεό.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ ἦταν χρήσιμο νὰ ὑπογραμμιστεῖ ὅτι ἡ ἴδια διαδικασία βοήθειας προσλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐρμηνεύεται δυναμικὰ καὶ ἐσχατολογικὰ μὲ τὸν ὄρο τῆς «ἐλεημοσύνης». Ἡ ἀπροϋπόθετη ἔκφραση τῆς ἀγάπης τῶν πιστῶν πρὸς κάθε κατεύθυνση εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένη στοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν ἐπιδίωξη τῆς αὐτάρκειας, τὴν ἀποφυγὴ τῆς πλεονεξίας, μὲ τὴν προσευχὴ, τὴν λατρεία στὸ Θεὸ ἀλλὰ καὶ τὴν αλληλεγγύη μεταξὺ τῶν πιστῶν. Τὸ καινούργιο μήνυμα που σηματοδοτεῖ τὴν ἐμφάνιση μιᾶς νέας ἐποχῆς καὶ ἑνὸς καινούργιου τρόπου ζωῆς ἦταν ἡ καθιέρωση νέων ἀρχῶν που διέπουν τὶς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἀμβλυνση τῆς οικονομικῆς ἀνισότητος μέσα ἀπὸ τὴν ὀργανωμένη δραστηριότητα τῆς «λογείας» κάτω ἀπὸ χριστιανικὲς προϋποθέσεις καθιερῶνεται ἀπὸ τὴ

³⁶ Εφεσ. 4,25–32· Β' Θεσ. 3,6–12· Α' Θεσ. 2,8–9.

³⁷ Α' Κορ. 16,1–4· Β' Κορ. 8,13· Γαλ. 2,10· Ρωμ. 15,25–32. Πρβλ. Πράξ. 11,27–30.

³⁸ Β' Κορ. 8,4–7.

³⁹ Β' Κορ. 9,13.

⁴⁰ Β' Κορ. 8,4 καὶ 9,13.

⁴¹ Β' Κορ. 9,12.

⁴² Β' Κορ. 9,5.

⁴³ Β' Κορ. 8,2 καὶ 9,11.

νέα πίστη και τη νέα αντίληψη της ζωής που φέρνει αυτή στα μέλη της πρώτης χριστιανικής Εκκλησίας.

Οι κοινωνικές δραστηριότητες της πρωτοχριστιανικής κοινότητας ἐδράζονται στη θεολογία της ἔμπρακτης ἀγάπης. Ἡ πνευματική τοποθέτηση τοῦ χριστιανισμοῦ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἀφήσει ἀνεπηρέαστες τὶς ὑλικές καὶ κοινωνικές σχέσεις τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ πλέον ριζοσπαστικές καὶ προοδευτικές θεωρήσεις τοῦ Παύλου μέσῳ τῆς «λογοίας» προβάλλουν τὴν «οἰκονομία τῆς ἐπάρκειας» ἀλλὰ καὶ τὶς ἀρχές τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης. Προτεραιότητα στὸ οικονομικὸ αὐτὸ πρόγραμμα εἶναι ἡ ἰσοκατανομή ἀλλὰ καὶ ἡ διαρκὴς κοινωνία τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. Ἡ «οἰκονομία τῆς ἐπάρκειας» στὴν παύλεια θεολογία ἔρχεται νὰ δώσει ἀπάντηση στὶς κοινωνικές καὶ οικονομικές ἐπιπτώσεις τῆς ἀτομικότητας στὸ πλαίσιο τῆς παγκόσμιας οικονομικῆς κρίσης. Παράλληλα νὰ βρεθεῖ ἀντιμέτωπη μὲ τὴ συσσώρευση τοῦ πλούτου καὶ τὴν ἀνισοκατανομή του, ποὺ ὀδήγησε τὴν παγκόσμια οἰκονομία τὰ τελευταῖα χρόνια σ' ἓνα ἰδιαίτερο κρίσιμο σημεῖο ποὺ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐξαθλίωση ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων.

Σὲ σχέση μὲ ὅλα τὰ παραπάνω ἡ θεολογία τῆς ἔμπρακτης ἀγάπης δὲν παραβλέπει τὴν ἀπόδοση τοῦ ἴσου καὶ κατ' ἐπέκταση τὴ δικαιοσύνη⁴⁴. Ἡ ὑπέρβαση τοῦ ἑαυτοῦ ἀποτελεῖ τὶς πραγματικές διαστάσεις τῆς ἀγάπης. Γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ ὁμως κάτι τέτοιο θὰ πρέπει νὰ περάσει ἡ ζωὴ μέσα ἀπὸ τὸν χρυσὸ κανόνα τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς. «Πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς». Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ τονίζει ὅτι ἡ ἀγάπη χωρὶς διακονία δὲν μπορεῖ νὰ νοηθεῖ, γι' αὐτὸ καὶ προτιμᾷ τὶς πράξεις καὶ τὴ διδασκαλία μέσῳ τῶν πράξεων ἀπ' ὅτι τὶς θεωρίες καὶ τὰ λόγια⁴⁵.

Μιμητὴς Αὐτοῦ ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἐπισημαίνει ὅτι οἱ δυνατοὶ ὀφείλουν νὰ συνδράμουν στοὺς ἀδύνατους⁴⁶. Νὰ συμμετέχουν στὶς ἀνάγκες τῶν ἀδελφῶν τους. Νὰ κλαῖνε μὲ τὴ θλίψη τῶν ἄλλων καὶ νὰ χαίρονται μὲ τὴ χαρὰ τους. Νὰ φροντίζουν τοὺς ἀσθενεῖς καθὼς ἐπίσης καὶ νὰ φιλοξενοῦν τοὺς ξένους καὶ νὰ προάγουν τὴν εἰρήνη μὲ ὅλους. Τὸ ἐπιστέγασμα ὅλων τῶν παραπάνω συμπληρώνεται τόσο ὠραῖα μὲ τὸν μεγαλειώδη ὕμνο τῆς ἀγάπης. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἡ Παύλεια θεολογία

⁴⁴ Μ. Βασιλείου, *Εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν παροιμιῶν* 8, PG 31404A.

⁴⁵ Ματθ. 7,12· Μάρκ. 3,14· Λουκ. 6,37–38.

⁴⁶ Ρωμ. 15,1–2.

εὐθυγραμμίζεται πλήρως μὲ τὴν πρώτη Ἐκκλησία στὸ θέμα τῆς συνάντησης καὶ ἀλληλεγγύης μὲ τὸν ἄλλο.

Ὁ «ἄλλος»

Ἡ ἔννοια τοῦ ἄλλου εἶναι μιὰ ἀκόμη κοινωνικὴ προέκταση τῆς Παύλειας θεολογίας. Μελετῶντας κανεὶς τὶς βασικὲς ἀρχὲς τῆς βιβλικῆς θεολογίας θὰ παρατηρήσει ὅτι δὲν γίνεται καμία διάκριση μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωση τοῦ Θεοῦ δὲν δέχεται διαχωριστικὰ πλέγματα μὲ βάση τὴ φυλὴ, τὸ φύλο, τὸ χρῶμα, τὴν ἡλικία, τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση, τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο, τὴν κατάσταση ὑγείας κ.α. Ἄλλωστε γιὰ πρώτη φορὰ ἡ παραβολὴ τοῦ σπλαχνικοῦ Σαμαρείτη ἀλλὰ καὶ ὁ διάλογος τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴ Σαμαρείτισα εἰσάγει ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἐθνικὰ φυλετικά, θρησκευτικά, γλωσσικά, ἐνδυματολογικὰ κ.α. ὅρια στὴν ἔννοια τοῦ ἄλλου. Ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης ὑπερακοντίζει τὴν ὅποιαδήποτε ἀπόσταση καὶ τὴν μετατρέπει στὴν ἐγγύτητα τοῦ ὁποιοδήποτε ἄλλου ὡς ἀδελφοῦ. Ἔτσι λοιπὸν ὁ ἄλλος μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ φίλος, ὁ ἐχθρὸς, ὁ συγγενής, ὁ ἀντίπαλος, ὁ γνωστός, ὁ ἀγνωστος ἢ ὁ ξένος.

Κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο ἀκόμα καὶ ἂν ὁ «ἄλλος» εἶναι ξένος, ἐχθρικός ἢ ἀδύνατος στὴν πίστη πρέπει «τον ἀσθενοῦντα...προσλαμβάνεσθε μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν...ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο»⁴⁷. Ἄλλωστε, ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς εἶναι ξένος καὶ μετανάστης γιατί ὅλη του ἡ πορεία στὸ κόσμον ἦταν πορεία ξενιτιάς, «ἀπόρριψης καὶ ὑπαρξιακῆς μοναξιάς». Ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος ἀκόλουθος καὶ μιμητὴς τοῦ Ἰησοῦ ἀποκηρύσσει τὸ φόβον τοῦ ξένου καὶ τὶς φυλετικὲς διακρίσεις καὶ γίνεται φιλάδελφος ἀλλὰ καὶ φιλόξενος. Μετὰ τὴν μεταστροφή του ἐπαναπροσδιορίζει τὴ σημασία τῆς ζωῆς του καὶ ἐπαναδιατυπώνει τὸ νόημα τῆς. Δὲν πρέπει νὰ λησμονηθεῖ ὅτι ὁ Παῦλος ἔρχεται σὰν ξένος στὴ Μακεδονία⁴⁸. Συνομιλεῖ μὲ τοὺς Ἀθηναίους στὸν Ἄρειον Πάγον, οἱ ὅποιοι καὶ τὸν ἀποστρέφονται σὰν ξένο⁴⁹. Ἀλλὰ καὶ στὴν διάρκεια τῶν ἀποστολικῶν του περιουσιῶν ἀναγκάζεται νὰ φύγει συκοφαντούμενος καὶ καταδιωκόμενος, καθὼς κουράζεται καὶ κινδυνεύει⁵⁰. Ὅμως γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς «ἄλλους» ποὺ τὸν ἐπιβουλεύονται προσεύχεται,

⁴⁷ Ρωμ. 14,1-3.

⁴⁸ Πράξ. 16,9-10.

⁴⁹ Πράξ. 17,16-34.

⁵⁰ Πράξ, 17,1-15.

ὥστε μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ νὰ τοὺς μεταποιήσῃ σὲ ἀδελφούς του. Μέσα λοιπὸν ἀπὸ τὴν παύλεια θεολογία δίνεται ἡ δυνατότητα νὰ γνωρίσει κανεὶς μιὰ πρωτοποριακὴ θεμελίωση τῆς ἔννοιας τοῦ «ἄλλου», σὰν «ἀδελφός», «πλησίον»,⁵¹ «κοινωνός»,⁵² «συστρατιώτης»,⁵³ «συνεργός»,⁵⁴ καὶ «τέκνον ἀγάπης»⁵⁵.

Μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ πρίσμα τῆς ἔννοιας τοῦ ἄλλου, πού δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ εἶναι ξένος, τὸ εὐαγγελικὸ μῆνυμα καὶ ὁ Παύλειος λόγος, θεμέλια τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας πραγματοποιοῦν ἕνα δημιουργικὸ ἄνοιγμα στὸν πολυπολιτισμικὸ κόσμο μας. Οἱ συνθήκες τῆς σημερινῆς κοινωνίας ὑπογραμμίζουν τὴν ἀναγκαιότητα γιὰ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία νὰ ἐκφραστῆ μέσα ἀπὸ μιὰ «θεολογία τῆς ἑτερότητας» πού θὰ ἀποδεχθεῖ καὶ θὰ ἀγκαλιᾶσει τὸν πλουραλισμὸ καὶ τὴν ἑτερότητα τοῦ ἄλλου. Τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς τέτοιας θεολογίας πλουραλισμοῦ καὶ πολυπολιτισμικότητας πού τονίζουν τὸν ἀλληλοσεβασμὸ τὴν ἀποδοχὴ καὶ τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη μὲ τὴν ὅποιαδήποτε ἑτερότητα συναντᾶ κανεὶς στὰ βιβλικὰ καὶ πατερικὰ κείμενα. Τὸ γεγονὸς τῆς Πεντηκοστῆς φανερῶνει πρόσληψη προσωπικῆς ἑτερότητας ἀλλὰ καὶ πολυπολιτισμικῆς συνύπαρξης τῶν λαῶν καὶ τῶν γλωσσῶν στὴν προοπτικὴ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ἡ δυναμικὴ αὐτὴ ἐμπειρία ἀποτυπώνεται τόσο μέσα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιολογία τοῦ Παύλου, ὅσο καὶ μὲ τὸ γεγονὸς τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου μὲ τὸ ἄνοιγμα στοὺς ἐθνικοὺς πού νοσηματοδοτοῦν τὴν ἀρχὴ μιᾶς νέας κοινωνικῆς πραγματικότητας. Αὐτὴ ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἀνθρώπων ὀδήγησε τὴν Ἐκκλησία νὰ ἔχει μιὰ διαφορετικὴ θεώρηση τῶν «ξένων». Γιὰ τὴν ὀρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν οὐσιαστικὰ ξένοι. Ὁ ξένος δὲν εἶναι ἐχθρὸς ἀλλὰ φίλος καὶ ἐπισκέπτης ἐπειδὴ κανένας ἄνθρωπος πάνω στὴ γῆ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἰδιοκτήτης αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

Ξενοφοβία

Κάνοντας κανεὶς μιὰ κοινωνιολογικὴ προσέγγιση τόσο διαχρονικὰ ὅσο καὶ στὴ σύγχρονη ἐποχὴ, ἡ λέξη ξένος δημιούργησε τὸν ὄρο τῆς

⁵¹ Ρωμ. 13,9–10 καὶ 15,2· Γαλ. 5,14· Εφεσ. 4,25· Εβρ. 8,11.

⁵² Β' Κορ. 1,7· Φιλήμ. 1,17· Εβρ. 10,33.

⁵³ Φιλιπ. 2,25· Φιλήμ. 1,2.

⁵⁴ Ρωμ. 16,3· Α' Κορ. 3,9· Β' Κορ. 1,24· Φιλιπ. 2,25 καὶ 4,3· Κολ. 4,11· Α' Θεσ. 3,2· Φιλιπ. 1, 1 καὶ 24.

⁵⁵ Α' Κορ. 4,14 καὶ 17· Β' Κορ. 6,13· Εφεσ. 5,1· Τιτ. 1,6· Φιλήμ. 1,10.

ξενοφοβίας. Μιά λέξη ελληνική με διεθνή απήχηση που εκφράζει την ύπαρξη του φόβου και ειδικότερα αρνητικών συναισθημάτων, επιφύλαξης, δυσπιστίας και απόρριψης. Όπως υπογραμμίζεται «ό όρος ξενοφοβία...περιέχει ένα σύνολο αντιδράσεων με σαφείς συχνά προκαταλήψεις για τόν φυλετικά ξένο. Ξενοφοβία είναι συνήθως ή φανερή επιφύλαξη μπροστά στον άγνωστο. Είναι κοινωνικό παράγωγο του ζωτικού ένστικτου της αυτοσυντηρήσεως, γι' αυτό και ή ύπαρξή της επισημαίνεται από τις αρχικές φάσεις της βρεφικής ηλικίας. Στην περίοδο αυτή εκδηλώνεται ως «έτεροφοβία» που απορρίπτει την επικοινωνία, ακόμη και με πρόσωπα του άμεσου οικογενειακού περιβάλλοντος.

Η ξενοφοβία στο βαθμό που γενικεύεται σε μια κοινωνία δημιουργεί ένα ψυχοκοινωνικό κλίμα που εύνοει να αναπτυχθεί κάθε είδους αρνητική ή έχθρική στάση απέναντι σε κάθε είδος ξένου αλλά και μεταξύ των μελών της ίδιας της κοινωνίας. Ξένος λοιπόν, μπορεί να είναι αυτός που έχει διαφορετικά ή ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και ιδιότητες από εκείνα που διαθέτουν τα μέλη μιας ομάδας ή ενός κοινωνικού συνόλου (μία φυλή, μία οικογένεια, μία θρησκεία, ένα έθνος, μία πόλη κ.λ.π.). Στους χώρους αυτούς ο ξένος δεν ανήκει οργανικά αλλά με οποιοδήποτε τρόπο και για οποιοσδήποτε λόγους, συνυπάρχει ή συγκρίνεται για μεγάλο ή μικρό χρονικό διάστημα χωρίς να ταυτίζεται με αυτά τα κοινωνικά σύνολα ως μέλος τους.

Παυλεία διδασκαλία και σύγχρονος κοσμος

Αδιαμφισβήτητη είναι ή διαπίστωση ότι ο σύγχρονος κόσμος βρίσκεται σε μια φάση γενικότερου μετασχηματισμού. Οί αλλαγές είναι πολυδιάστατες και πολυεπίπεδες, οί οποίες πραγματοποιούνται τόσο στον πολιτισμό και στη λειτουργία των συγκροτημένων δομών και αξιών της κοινωνίας, όσο και στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων.

Οικονομική κρίση

Η κρίση στην οικονομία έντατικοποιεί κοινωνικά προβλήματα και αναδεικνύει νέα. Πολλές κατακτήσεις των περασμένων αιώνων καταρρίπτονται με πρόσχημα την υπέρβαση της οικονομικής κρίσης. Μιά κρίση που έξουθενωσε αναρίθμητους ανθρώπους και αύξησε τó πλούτο σε όρισμένους. Κανείς δεν πρέπει να κλείσει τὰ μάτια στην ανεργία και ιδιαίτερα των νέων, στην αύξηση της εγκληματικότητας, στη φτώχεια που πλήττει όλο και περισσότερα κοινωνικά στρώματα αλλά και

στην αυξανόμενη σωματική αλλά και ψυχολογική βία που δέχονται τόσο ατομικά όσο και συλλογικά πολλές ομάδες ανθρώπων. Επιπλέον, η επιδείνωση της κρίσης οδήγησε συχνά όλο και περισσότερα άτομα να έξαρτώνται από την εὐμένεια και την μερίμνα τῶν ἄλλων.

Ἐθελοντισμός

Ἀπέναντι σ' αὐτὴ τὴν κρίση τῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἀξιῶν, γέννημα τῆς ὁποίας εἶναι ἡ οἰκονομικὴ κρίση προβάλλεται ὁ πολιτισμὸς τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἔμπρακτης ἀγάπης πού στόχο ἔχει νὰ μετατρέψει τὴν κοινωνία τοῦ ἀνταγωνισμοῦ σὲ προσφορὰ τῆς ἀλληλέγγυας διακονίας τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἐθελοντισμοῦ. Ὁ ἐθελοντισμὸς ὡς ἔκφραση τῆς ἔμπρακτης ἀγάπης ἀποβλέπει στὴν εὐημερία τοῦ συνανθρώπου, τῆς κοινότητας καὶ τῆς κοινωνίας γενικότερα. Δὲν περιορίζεται μόνο στὴν παροχὴ κοινωνικοῦ ἔργου ἀλλὰ περισσότερο ἀφορᾶ μιὰ στάση ζωῆς μὲ ἰδιαίτερες ἀξίες ὅπως ἡ ἀλληλεγγύη, ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ ἡ κοινωνικὴ συμμετοχὴ. Εἶναι ἡ ἀνιδιοτελεῖς προσφορὰ τοῦ ἀνθρώπου, δίδοντας τὴ γνώση του, τὸ χρόνο του ἀλλὰ καὶ ὅ,τι μέσα διαθέτει γιὰ χρήσιμες δράσεις πρὸς ὄφελος τῶν ἄλλων. Βασικὸ κίνητρο ἀσφαλῶς εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν συνάνθρωπο καὶ ἡ ἀγωνία καὶ τὸ ἔμπρακτο ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴν υἰεία καὶ τὴν εὐημερία τόσο τοῦ κοινωνικοῦ ὅσο καὶ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντός του.

Ἀλληλέγγυα οἰκονομία

Ἔτσι λοιπὸν ἄρχισαν νὰ ἐμφανίζονται συχνὰ ἀξιοθαύμαστες ἐπιλογές, δράσεις καὶ ὑποδειγματικὲς συμπεριφορὲς πού δείχνουν ὅτι φτωχὸς ἐκτὸς τῶν ἄλλων δὲν εἶναι αὐτὸς πού δὲν ἔχει μόνο χρήματα ἀλλὰ καὶ αὐτὸς πού δὲν μπορεῖ νὰ προσφέρει τίποτα στὴν κοινωνία στὴν ὁποία ζεῖ. Τὴν ἴδια στιγμή πού ἡ οἰκονομία σὲ πολλὰ μέρη τῆς γῆς δέχεται ἰσχυροὺς κραδασμοὺς ὅπως καὶ ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία πού βρίσκεται στὴ δύνη τῆς οἰκονομικῆς κρίσης, ἀνθίξει δειλά — δειλά μιὰ παράλληλη οἰκονομία στηριγμένη στὴν ἀνθρωπιά, τὴν ἀλληλεγγύη καὶ τὴν ἀναζήτηση ἐναλλακτικῶν κοινωνικῶν σχέσεων πού θὰ στηρίξουν μιὰ κοινωνικὴ καὶ ἀλληλέγγυα οἰκονομία.

Κοινωνικὸς ἀποκλεισμός

Στὴν προοπτικὴ τῶν νέων κοινωνικῶν δράσεων τῆς ἀλληλέγγυας

καὶ κοινωνικῆς οἰκονομίας συγκαταλέγονται ἢ ἀπόκτηση μεγαλύτερου βαθμοῦ αὐτάρκειας, ἢ δημιουργία ισότιμης κοινωνίας καὶ οἰκονομίας ἀκόμη καὶ ἀνταλλαγῆς ἀγαθῶν χωρὶς κερδοσκοπία. Ἐπιπλέον, στοὺς σκοποὺς τῶν νέων κοινωνικῶν δράσεων συγκαταλέγεται καὶ ἡ καταπολέμησις τοῦ κοινωνικοῦ ἀποκλεισμοῦ, τῆς φτώχειας, τῆς μοναξιάς καὶ τοῦ ἀτομικισμοῦ. Στὴν ἴδια προοπτικῇ ἐδράζεται καὶ ἡ ἀποδοκιμασία καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς ρατσιστικῶν πρακτικῶν καὶ συμπεριφορῶν καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ παροχὴ βοήθειας στὴν ἐπιβίωσις καὶ ἀξιοπρέπεια εὐάλωτων κοινωνικῶν ομάδων. Ἡ κοινωνικὴ καὶ ἀλληλέγγυα οἰκονομία ἀποσκοπεῖ γενικὰ μέσα ἀπὸ συλλογικὲς πρωτοβουλίες τῶν πολιτῶν, στὸν ἐκδημοκρατισμὸ τῆς οἰκονομίας καὶ στὴν ἐγκαθίδρυση μιᾶς ἐναλλακτικῆς οἰκονομικῆς ὀργάνωσις.

Πολιτισμὸς τῆς ἀγάπης

Ἡ σημερινὴ ἠθικὴ, κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ κρίσις δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπιστεῖ μὲ τίποτε ἄλλο παρὰ μὲ τὴν ἀγάπην. Ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη εἶναι νὰ ἀνασυγκροτηθεῖ ἡ κοινωνία μας μὲ ἀπόλυτη συνεργασία καὶ ἀλληλοβοήθεια χωρὶς νὰ ἀποκλεισθεῖ κανένας, ὥστε νὰ μεταμορφωθεῖ ἡ νοσηρὴ πραγματικότης, ἢ δυσάρεστη αὐτὴ κατάστασις μὲ τρόπο ἐποικοδομητικὸ καὶ δημιουργικὸ.

Αὐτὴ ἡ ἀγάπη ἐνσαρκώθηκε στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ πού δρᾷ στὸ κόσμον μας μέσα στὸ πρόσωπο τοῦ ἄλλου καὶ προσπαθεῖ νὰ σαρκώσῃ τὴν ἀγάπην ἀνάμεσα μας. Ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος βιώνει ἔμπρακτα τὴν ἀγάπην του στὸ Θεὸ ὥστε ὅλη του ἡ ζωὴ νὰ βασιζέται σὲ αὐτήν⁵⁶.

* * *

Ἐδῶ στὴν Ἀττάλεια καὶ σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη, ὅπου κήρυξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἰδρῦθησαν Ἐπισκοπές, οἱ ὁποῖες καταύγασαν μὲ τὸ Φῶς τοῦ Χριστοῦ «τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιά θανάτου»⁵⁷. Μέσα ἀπὸ τίς πτυχὲς τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῆς διαχρονικῆς ἀξίας του προβάλλεται ἕνας νέος τύπος ἀνθρώπου. Αὐτὸς πού προσφέρει ἀνιδιοτελῶς τὴν βοήθειά του πρὸς τὸν συνάνθρωπό του χωρὶς διάκριση. Αὐτὸς πού ἔμπρακτα δίνει τὴν ἀγάπην του γιὰ νὰ στηρίξει ἀλλὰ καὶ νὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν πόνον αὐτὸν πού ὑποφέρει. Γιατί λυτρω-

⁵⁶ Γαλ. 2,20.

⁵⁷ Ματθ. 4,16.

ση σημαίνει μεταμόρφωση μιᾶς καταστρεπτικῆς σχέσης σὲ μιὰ σχέση πὺν πραγματοποιοῦνται οἱ στόχοι τῆς ἀγάπης.

Ἐνδεικτικὴ βιβλιογραφία

Αγγελόπουλος, Γ., «Ἐθνοτικές ομάδες και ταυτότητες», Σύγχρονα Θέματα 65, (1997), 18–25.

–, «Ζώντας ανάμεσα: Ταυτότητα και πολιτική μιας ορισμένης κοινότητας», Ἐθνολογία 2, (1993), 111–127.

Ανθόπουλος, Χ., Ἐθελοντισμός. Ἀλληλεγγύη και δημοκρατία: ἡ ἐθελοντικὴ δράση στην συνταγματικὴ προοπτικὴ, ἐκδ. Οξὺ, Ἀθήνα 2000.

Ατματζίδης, Χ., Ἀπὸ την βιβλικὴ ἔρευνα στην πίστη της Ἐκκλησίας. Συνοπτικὴ θεολογία της Καινῆς Διαθήκης Α', ἐκδ. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2010.

–, «Ἡ λογεία ὡς πρότυπο ἀσκησης της ἀγάπης και της κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης μεταξύ των χριστιανῶν», <http://auth.academia.edu/CharalabosAtmatzidis>. ἀνάκτηση 29/11/2013.

Βαρθολομαῖος, Οικουμενικός Πατριάρχης, «Ὁ πολιτισμός της ἀλληλεγγύης. Ἐπίκαιροι προβληματισμοί», http://fanarion.blogspot.gr/2009/11/blog-post_20.html.

Βασιλειάδης, Π., «Παῦλος: Ὁ ἰδρυτὴς της Ἐκκλησίας της Θεσσαλονίκης και κοινωνικός ἀναμορφωτὴς της οἰκουμένης», <http://auth.academia.edu/PetrosVassiliadis> ἀνάκτηση 29/11/2013.

Βασιλειάδης Π., Παῦλος τομὲς στη θεολογία του. Α', ἐκδ. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2011, 241–374.

Γιαγκάζογλου, Στ., «Ἡ θεολογία της ετερότητας και το θρησκευτικὸ μάθημα στην Ελλάδα. Διαπολιτισμικὲς δυνατότητες και προοπτικὲς», στο Πολιτισμός και διαφορετικότητα: Ἐμεῖς και οἱ ἄλλοι, ἐκδ. Ἀντ. Σταμούλης, Ἀθήνα 2011, 450–463.

Γιούλτσος Β., «Ἡ ἀξιοποίηση των ἐπιστολῶν του Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τις σύγχρονες κοινωνικὲς ἐπιστήμες», ΙΑ' Παύλεια. Πρακτικὰ Διεθνούς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου με θέμα: Ἐκκλησία και Κοινωνία κατὰ τον Ἀπόστολο Παῦλο, Βέροια 2005, 109–119.

Καλλιακμάνης, Β., Πρωτοπρ. Ἐθελοντισμός και κοινωνικὴ εὐθύνη, ἐκδ. Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2002.

Καραβιδόπουλος Ι., Βιβλικὲς Μελέτες Γ', ἐκδ. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη, 2004.

Καραβιδόπουλος, Ι., «Είναι ξένος ο πλησίον; Βιβλική διδασκαλία και νεοελληνική πραγματικότητα.» ΙΔ΄ Παύλεια. Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα: Ξενοφοβία και Φιλαδελφία κατά τον Απόστολο Παύλο, Βέροια 2008, 223–230.

Καραβιδόπουλος Ι., «Η Εκκλησία εν τη Καινή Διαθήκη», Τι είναι η Εκκλησία, Θεσσαλονίκη 1968.

Μαρούκης, Θ., επιμ., Οικονομική μετανάστευση στην Ελλάδα. Αγορά εργασίας και κοινωνική ένταξη, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 2010.

Μπακλαγής, Δ., Αρχιμανδρίτη, «Η διακονία των αγίων» εισήγηση στα ΙΘ΄ Παύλεια Βέροια 2013.

Νικόπουλος, Τ., Καπογιάννης, Δ., Εισαγωγή στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, εκδ. Οι Εκδόσεις των Συναδέλφων, Αθήνα 2012.

Πέτρου, Ι., «Η Λογεία» του Απ. Παύλου και το κοινωνικό έργο της Εκκλησίας στη σύγχρονη εποχή», ΙΑ΄ Παύλεια. Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα: Εκκλησία και Κοινωνία κατά τον Απόστολο Παύλο, Βέροια 2005, 179-190.

Πέτρου, Ι., Κοινωνική Δικαιοσύνη. Το πρόβλημα της κοινωνικής δικαιοσύνης στην παράδοση της Ορθοδοξίας, εκδ. Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1992. Κοινωνική Θεωρία και σύγχρονος πολιτισμός, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005.

Πολυζωΐδης, Π., Εθελοντισμός στην κοινωνική προστασία, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2006.

Σταμούλης Χρ., «Όσπερ ξένος και αλήτης ή Σάρκωση: η μετανάστευση της αγάπης», Σύναξη 96, (2005), 8-17.

Allard, J., Davidson, C., Matthaei, L., (επιμ.), *Solidarity Economy: Building alternatives for people and planet. Papers and report from the U.S.A. social forum 2007*, U.S.A. 2008.

Barth, F., *Ethnic groups and boundaries. The social organization of culture difference*, (εκδ.) Bergen, Oslo 1969.

Bordeau, J., *Xenophobia: The violence of fear and hate*, (εκδ.), The Rosen Publishing Group, 2009.

Magdoff, H., Αποικιοκρατία. Η ευρωπαϊκή επέκταση μετά το 1763, εκδ. Μελάι, Αθήνα 2008.

Silverman, M., *Deconstructing the nation: Immigration, racism and citizenship in modern France*, (εκδ.) Routledge, London-New York 1992.

Triandafylidou, An., *Immigrants and national identity in Europe*, (εκδ.), Routledge, 2001.

Wimmer, A., *Nationalist exclusion and ethnic conflict: Shadows of modernity*, (εκδ.), Cambridge University Press, 2002.

Summary

Man by creating civilization comes into contact with several influences which can help him develop his personality freely. The transition of the men from the traditional to the modern world strikes the simultaneous change and evolution of his culture. The continually changing social structures give man the ability to define himself without any direct or indirect intervention of institutional and state structures. Civil society now understands realistically ongoing change of social and economic realities, abandoning the rigidity of the past and traditional social structures.

The social implications of Pauline theology have touched the moral, social and therefore the economic crisis of recent times. The social message of the Apostle Paul's theology is based on practical love based on the model of Christ. The Apostle Paul is an example of such a responsible attitude. As a Christian, and without forgetting the cultural identity he faces social differences and inequalities and penury by trying to exceed any differences with other cultures. His ultimate aim is to transform these inequalities support in love and in the ministry of the Gospel of Jesus Christ.

The "logeia" of the time of St. Paul may be the prototype on which the modern "logeies" derived from any social especially site could be underlied. The spirit of "logeia", the unconditional love, should especially the modern ministry activities and volunteering. These efforts should be both designed in order to embrace the modern sufferer "other" which means the person on whose flesh the same love Jesus Christ has been embodied.

τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς (Κολ 3:2)
Τὸ ἦθος τοῦ «καινοῦ ἀνθρώπου» κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο⁵⁸

Ἐπίσκοπος Ἀμορίου Νικηφόρος
Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῶν
Βλατάδων

Ἄν ἐπιχειροῦσε νὰ συνοψίσει κανεὶς τὴν ἔκφραση ἀγωνίας ἑνὸς πνευματικοῦ πατέρα γιὰ τὰ πνευματικά του παιδιὰ σὲ μιὰ μόνο φράση δύσκολα ἴσως θὰ εὑρίσκε καταλληλότερη ἀπὸ τὴν προειδοποίησι πού περιέχεται στὸν στίχο 2:8 τῆς Πρὸς Κολοσσαεῖς Ἐπιστολῆς: «Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν». Ποιὰ εἶναι αὐτὴ ἡ ἄλλη «φιλοσοφία» ἀπὸ τὴν ὁποία ἐπιχειρεῖ ὁ ἀπόστολος νὰ προφυλάξει τοὺς μαθητὲς του δὲν εἶναι σαφές. Πιθανότατα, δὲν ἦταν κάτι συγκεκριμένο — ὁ στωικισμός, ὁ μυστικιστικὸς ἰουδαϊσμός ἢ κάτι παρόμοιο. Προφανῶς ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα μείγμα λαϊκῶν στοιχείων, καθὼς οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὶς λεπτομέρειες τῆς φιλοσοφικῆς σκέψης τῆς ἐποχῆς τους, ἀλλὰ λειτουργοῦν συλλεκτικὰ στὴν προσπάθεια νοσηματοδότησης τῆς ζωῆς τους. Θὰ μπορούσε, κατὰ συνέπεια, νὰ ὑποστηριχθεῖ ὅτι ὁ ἀπόστολος προσπαθεῖ νὰ προφυλάξει τοὺς μαθητὲς τοῦ ἀπὸ ἑναν τρόπο σκέψης καὶ ζωῆς πού ἐρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν τρόπο σκέψης καὶ ζωῆς πού ἔχει τὶς ρίζες τῆς σὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτὴ ἡ προειδοποίησί του φαίνεται νὰ ἔχει διαχρονικὴ ἰσχὺ, καθὼς ἡ κοινωνία τῶν Κολοσσῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ Παύλου ἐμφανίζει πολλὰ κοινὰ στοιχεῖα μὲ τὴ σύγχρονη.⁵⁹ Εἶναι, ἄλλωστε, προφανές ὅτι ἡ ἠθικὴ τῶν πρωτοχριστιανικῶν κοινοτήτων διαμορφώνεται σὸ πλαίσιο τοῦ πολιτισμικοῦ τους περιβάλλοντος, εἴτε αὐτὸ ἦταν ἰουδαϊκὸ εἴτε ἑλληνορωμαϊκὸ.

⁵⁸ Ἐλέχθη κατὰ τὸ ὄργανωθέν ἐν Ἀτταλεῖα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πισιδίας Διεθνές Ἐπιστημονικόν Συνέδριον, 15-17 Ἰανουαρίου 2024.

⁵⁹ Βλ. Χαράλαμπου Ἀτματζίδη, Ἡ νέα ἠθικὴ διδασκαλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου, σὸ Ἱερὰ Μητρόπολις Βεροῖας, Ναούσης & Καμπανίας, ΚΣΤ' ΠΑΥΛΕΙΑ, Πρακτικὰ Διεθνούς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, «ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΚΑΙ ΗΘΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΠΑΥΛΟ», Βέροια 20-21 Ἰουνίου 2020, σὲλ 58-103, ὅπου καὶ σχετικὴ βιβλιογραφία.

Παρ' όλα αυτά, τὸ τρίτο κεφάλαιο τῆς Πρὸς Κολοσσαεῖς Ἐπιστολῆς, ἀμέσως μετὰ τὴν παραπάνω προειδοποίηση τοῦ ἀποστόλου περιέχει μιὰ ἀναλυτικὴ περιγραφή τοῦ «καινοῦ ἀνθρώπου» ποῦ ἐπιτρέπει τὴν ἐξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων, σχετικὰ μὲ τὸ πῶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἢ οἱ χριστιανικὲς κοινότητες ποῦ σχετίζονται μὲ αὐτόν⁶⁰, ἀντιλαμβάνονται τὴν «ἐν Χριστῷ» ζωή.

Στοὺς τέσσερις πρώτους στίχους τοῦ κεφαλαίου 3 διατυπώνεται μιὰ σύνοψη τῶν προϋποθέσεων τῆς συνολικῆς ἐπιχειρηματολογίας τοῦ ἀποστόλου: Ὅσοι ἀνήκουν στὴν κοινότητα τῆς πίστεως ἔχουν ὡς σημεῖο ἐκκίνησης καὶ λήξης τῆς ὑπαρξῆς τους τὸν Χριστό. Ὁ Χριστιανὸς δὲν ξεκινάει τὴν πνευματικὴ του ἀναζήτηση ἀπὸ κάποιο ἄλλο σημεῖο καὶ φτάνει μὲ κάποιον τρόπο στὸν Χριστό, οὔτε ξεκινάει ἀπὸ τὸν Χριστό γιὰ νὰ φτάσει κάπου ἄλλο. Ἔχει πεθάνει μαζὶ μὲ τὸν Χριστό καὶ τώρα ζεῖ μέσα στὸν Χριστό καὶ μαζὶ μὲ τὸν Χριστό. Προτρέποντας ὁ ἀπόστολος τοὺς πιστοὺς «τὰ ἄνω ζητεῖτε» καὶ «τὰ ἄνω φρονεῖτε», δὲν προτείνει μιὰ ἀφηρημένη ἀναζήτηση πραγμάτων ποῦ ἔχουν μιὰ «οὐράνια ποιότητα», οὔτε ζητᾶ ἀπὸ τοὺς πιστοὺς νὰ στρέψουν τὴ σκέψη τους σὲ πράγματα «ὑψηλά, καλὰ, εἰρηνικά, ἠθικά». Ανάμεσα στὶς δύο προστακτικὲς «τὰ ἄνω ζητεῖτε» καὶ «τὰ ἄνω φρονεῖτε» τίθεται ἡ φράση «οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθημένος». Ἔτσι, ὁ ἀπόστολος προσδιορίζει μὲ σαφήνεια τί ἐννοεῖ μὲ τὸ τοπικὸ ἐπίρρημα «ἄνω». Ἡ ἀναζήτηση τῶν ἄνωθεν πραγμάτων ἔχει νὰ κάνει μὲ τὸν ἐπαναπροσανατολισμὸ τῆς ὑποταγῆς τοῦ πιστοῦ στὴν κυριαρχία τοῦ σταυρωμένου Χριστοῦ, ἔτσι ὥστε ἡ κυριαρχία τοῦ Χριστοῦ νὰ γίνεῖ γνωστὴ καὶ νὰ βιωθεῖ σὲ αὐτὴ τὴ ζωὴ τώρα. Στρέφοντας ὁ ἀπόστολος τὴν προσοχὴ τῶν πιστῶν στὸν Χριστό ὡς αὐτόν ποῦ βρίσκεται «ἄνω», δὲν τοὺς προτείνει κάποιο εἶδος φυγῆς ἀπὸ τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν προσπάθεια ἐπίτευξης κοινωνίας μὲ μιὰ ὑποτιθέμενη ὑπερβατικὴ πραγματικότητα, ἀλλὰ στὴν ἀναζήτηση μιᾶς οὐράνιας πραγματικότητας ποῦ ἔχει γίνεῖ γνωστὴ μὲ ἀνθρώπινη μορφή.

Ἀξιοσημείωτο εἶναι στὴν παροῦσα συνάφεια ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος δὲν χαρακτηρίζει ποτὲ τὸν Ἰησοῦ ὡς «διδάσκαλο», ἀλλὰ προτιμᾷ τὸν χαρακτηρισμὸ «Κύριος», ἕναν τίτλο ποῦ ἔχει ξεχωριστὴ θεο-

⁶⁰ Ἀπὸ τὸν 19^ο αἰῶνα καὶ ἐξῆς ἡ σύγχρονη βιβλικὴ ἔρευνα ἔχει ἀμφισβητήσει μὲ ἀρκετὰ πειστικὰ ἐπιχειρήματα τὴν προέλευση τῆς ἐπιστολῆς ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Παῦλο, τὸ περιεχόμενό της ὅμως ἐκφράζει σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴ θεολογία του. βλ. Ἰωάννη Καραβιδοπούλου, Εἰσαγωγή στὴν Καινὴ Διαθήκη. Ἐκδόσεις Π. Πορνάρα / Θεσσαλονίκη 32007, σὲλ 323–328.

λογική διάσταση. Έτσι, καθώς επιχειρεί να συμβουλέψει τους χριστιανούς πώς να διαμορφώσουν την ήθικότητά τους, δέν ασχολείται με τὸν Ἰησοῦ ὡς διδάσκαλο, ἀλλὰ ὡς τὸν σταυρωμένο καὶ ἀναστημένο Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος δίνει τὴ δυνατότητα στὸν ἄνθρωπο τοῦ ἐπαναπροδιορισμοῦ τῆς ὑπαρξῆς καὶ τῆς συμπεριφορᾶς του⁶¹.

Ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ ἀπόστολος προτρέπει τοὺς πιστοὺς «τὰ ἄνω ζητεῖτε» εἶναι ἐπειδὴ, ὅπως βεβαιώνει: «ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ» (Κόλ 3:3). Καλεῖ, δηλαδή, τοὺς πιστοὺς νὰ ἀναγνωρίσουν στὴ ζωὴ τους τὸν Χριστὸ ὡς Κύριο ὄχι ὡς μέσο γιὰ νὰ ἔρθουν πιὸ κοντὰ στὸν Θεό, ἀλλὰ ἐπειδὴ τώρα ἡ ζωὴ τους ταυτίζεται μετὰ τὸν Χριστό, ὁ ὁποῖος βρίσκεται στὰ δεξιὰ τοῦ Πατρὸς. Ἡ πρόσκληση αὐτὴ βασίζεται στὴ δήλωση τοῦ ἴδιου τοῦ Παύλου ὅτι «Ἐγὼ ἔχω πεθάνει στὸν σταυρὸ μαζί μετὰ τὸν Χριστό. Τώρα πιά δὲν ζῶ ἐγώ, ἀλλὰ ζεῖ στὸ πρόσωπό μου ὁ Χριστός. Κι ἡ τωρινὴ σωματικὴ μου ζωὴ εἶναι ζωὴ βασισμένη στὴν πίστη μου στὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, ποὺ με ἀγάπησε καὶ πέθανε ἐκούσια γιὰ χάρη μου» (Γάλ 2:20–21). Ἀξιοσημείωτο στὴν προκειμένη περίπτωσι εἶναι ὅτι ἐνῶ ἡ δήλωση τοῦ Παύλου εἶναι σὲ πρῶτο ἐνικὸ πρόσωπο (ἐγὼ ἔχω πεθάνει ... πιά δὲν ζῶ ἐγώ ...), ἀπευθυνόμενος ὁ ἀπόστολος στὴν κοινότητα τῶν Κολοσσῶν χρησιμοποιεῖ πληθυντικὸ ἀριθμὸ (... ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται ...)· ἡ ταύτιση μετὰ τὸν Χριστὸ προϋποθέτει ἔνταξη στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, στὴν Ἐκκλησία.

Συνέπεια τῆς διαβεβαίωσης πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ὅτι «ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ» εἶναι ἡ ὑπόσχεση ποὺ ἀκολουθεῖ «ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ» (Κόλ 3:4). Ἡ ὑπόσχεση αὐτὴ παραπέμπει συνήθως στὴ δευτέρω παρουσία τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τόσο ἡ ὀρολογία ὅσο καὶ ἡ συνάφεια τοῦ κειμένου καθιστοῦν σαφὲς ὅτι ὁ ἀπόστολος δὲν ἀναφέρεται σὲ κάτι μελλοντικὸ ἀλλὰ στὴν παροῦσα πραγματικότητα τοῦ κόσμου. Μετὰ τὸ ρῆμα «φανερώω» στὰ κείμενα τοῦ ἀποστόλου Παύλου δηλώνεται ἡ φανέρωση τοῦ Θεοῦ στὸν παρόντα χρόνον (Ρώμ 3:21· 14:25) καὶ ἡ φανέρωση τῆς συνεχιζόμενης παρουσίας καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ μέσω τῆς Ἐκκλησίας (2 Κό 4:10–11).

Βρίσκοντας ὁ Χριστὸς τὴ θέση ποὺ τοῦ ἀρμόζει στὰ δεξιὰ τοῦ Πατρὸς, ἔχει πλέον ἐγκαινιάσει τὴν ἐποχὴ τῶν ἐσχάτων. Στὴ γῆ, αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ πιστοὶ τοῦ Χριστοῦ καλοῦνται νὰ ἀντανακλοῦν αὐτὴ τὴ νέα ἐποχὴ στὴ συμπεριφορὰ τους. Δὲν μποροῦν νὰ συνεχίσουν νὰ ζοῦν

⁶¹ Βλ. Χαράλαμπου Ἀτματζίδη, ὁ.π.

τῆ ζωῆ τους σὰν νὰ μὴν εἶχαν ἀλλάξει ριζικὰ τὰ πράγματα. Πρέπει νὰ ἐνσαρκώσουν τὴν ἐσχατολογικὴ κοινότητα ποὺ ἔχει ἰδρῦσει ὁ Χριστός. Ἔχουν πεθάνει γιὰ τὸν παλιὸ τρόπο κατανόησης τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἑαυτοῦ τους, καὶ ἡ πραγματικὴ τους ζωὴ, ἐνσαρκώνεται τώρα σὲ αὐτὸ ποὺ εἶναι ἐν Χριστῷ. Αὐτὴ ἡ ἐσχατολογικὴ ταυτότητα δὲν εἶναι ἄμεσα προσιτὴ στοὺς ἀνθρώπους γύρω τους, καθὼς, στὴν πραγματικότητα, οἱ πιστοὶ τοῦ Χριστοῦ δὲν φαίνονται διαφορετικοὶ ἐξωτερικὰ.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος υἰοθετεῖ τὴν ἑλληνορωμαϊκὴ συνήθεια τῆς ἐποχῆς καὶ συμπεριλαμβάνει στὶς ἐπιστολές του διάφορους καταλόγους ἀρετῶν καὶ κακιῶν⁶². Σύμφωνα μὲ τοὺς καταλόγους αὐτοὺς ἡ ἠθικὴ συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων ἀξιολογεῖτο μὲ βάση ἀξίες ποὺ ἴσχυαν στὸν ἑλληνορωμαϊκὸ κόσμο. Τέτοιοι κατάλογοι παρατίθενται καὶ στὸ κεφάλαιο 3 τῆς Πρὸς Κολοσσαεῖς Ἐπιστολῆς, μὲ κακίες ποὺ οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ ἀποφεύγουν καὶ ἀρετὲς ποὺ πρέπει νὰ ἐπιδιώκουν. Μὲ βάση ὅμως τὰ ὅσα προηγούνται τῶν καταλόγων αὐτῶν στοὺς 4 πρώτους στίχους τοῦ συγκεκριμένου κεφαλαίου προκύπτει ὅτι αὐτὸ ποὺ διακρίνει τὴ χριστιανικὴ ἠθικὴ ἀπὸ ἄλλες ἑλληνορωμαϊκὲς φιλοσοφίες τῆς ἐποχῆς δὲν εἶναι τόσο συγκεκριμένες συμπεριφορὲς ὅσο ὁ βασικὸς προσανατολισμὸς τοῦ χριστιανοῦ, αὐτὸ ποὺ παρακινεῖ τὴν ἠθικὴ του συμπεριφορὰ. Οἱ πιστοὶ στὸν Χριστὸ πρέπει νὰ τροποποιήσουν τὶς πράξεις τους, ἐπειδὴ ἀνήκουν πλέον στὸν Χριστὸ καὶ ἀναγνωρίζουν ὅτι αὐτὸς ἔχει ἐγκαινιάσει τὴν ἐσχατολογικὴ ἐποχὴ. Μόνο ἂν ἔχουν αὐτὸν τὸν κατάλληλο προσανατολισμὸ, αὐτὴ τὴ σωστὴ αὐτογνωσία, οἱ πράξεις τους μποροῦν νὰ ἀντανακλοῦν τὴ νέα τους ταυτότητα. Διαφορετικὰ, οἱ πράξεις αὐτὲς μποροῦν εὐκόλα νὰ παρεξηγηθοῦν ὡς ἡ συμπεριφορὰ ὁποιοῦδήποτε ὀπαδοῦ κάποιας φιλοσοφικῆς ιδέας τῆς ἐποχῆς.

Ἐπειτα ἀπὸ μιὰ μακρὰ περίοδο, ποὺ ξεκινάει ἀπὸ τὴ δεκαετία τοῦ 1960, πολλαπλῆς ἀμφισβήτησης καὶ ἀπαξίωσης τῆς ἠθικῆς, ποὺ ἐκδηλώθηκε ὡς σεξουαλικὴ ἀπελευθέρωση, εὐδαιμονισμὸς, μηδενισμὸς καὶ ἄλλα παρόμοια, ἡ σύγχρονὴ φιλοσοφικὴ καὶ θεολογικὴ σκέψη φαίνεται νὰ ἀνακαλύπτει καὶ πάλι τὴν ἀξία τῆς ἠθικῆς γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ θεολογία ποὺ ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ ὑπαρξισμοῦ καὶ τοῦ περσοναλισμοῦ ἀναπτύχθηκε στοὺς κόλπους τῆς ρωσικῆς Διασπορᾶς, ἰδιαίτερα στὴ Γαλλία, καὶ ποὺ ἀποτελέσει πηγὴ ἔμπνευσης καὶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ἀνάλογης θεολογικῆς σκέψης στὴν Ἑλλάδα, ἔφτασε συχνὰ

⁶² Βλ. ἐνδεικτικὰ: Γάλ 5:22–23· Φίλ 4:8· 1Κο 6:9,10.

στην ταύτιση τῆς ἠθικῆς μὲ τὸν ἠθικισμό ὑποτιμῶντας ἔτσι τὴ σημασία τῆς πρώτης καὶ καθιστῶντας τὴν ἀνυπόλυπτη.

Ὅμως στὸ πλαίσιο τῆς οἰκονομικῆς καὶ γενικότερης κρίσης, πού διέρχεται ἡ κοινωνία παγκόσμια, διαπιστώνεται μιὰ δυναμικὴ ἐπιστροφή τῆς ἠθικῆς, καί, μάλιστα, ὄχι πλέον ὡς θεωρητικὴ ἀπλῶς σύλληψη, ὡς ἕνας κλάδος τῆς φιλοσοφικῆς σκέψης, ἀλλὰ καὶ γενικότερα στὸν δημόσιο χώρο διαπερνώντας ὡς ἐφαρμοσμένη ἠθικὴ ἢ βιοηθικὴ ποικίλα πεδία τῆς δραστηριότητος τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως τὴν ἐπιστήμη, τὴν ἔρευνα, τὴν ἰατρικὴ, τὴν ἐργασία, τὰ μέσα ἐπικοινωνίας.

Ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτὴ θὰ μπορούσε νὰ ἰσχυριστεῖ κανεὶς ὅτι ἡ ἠθικὴ ἀνακαλύπτει ξανά τις βιβλικές της ρίζες, καθὼς ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἡ κριτικὴ κατὰ τοῦ πολυθεϊσμοῦ καὶ τῆς εἰδωλολατρίας ἐκδηλώνεται συχνὰ ὡς ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ κριτικὴ. Δὲν εἶναι τὸ αἶσθημα κοινωνικῆς δικαιοσύνης πού ὑπαγορεύει τὸ περιεχόμενο τοῦ προφητικοῦ κηρύγματος, ἀλλὰ ὁ κίνδυνος πού διαφαίνεται γιὰ τὸν μονοθεϊσμό ἀπὸ τὴν πρόσληψη τῶν κοινωνικῶν δομῶν τῆς Χαναάν. Γιὰ τοὺς προφήτες ὁ Κύριος δὲν εἶναι ὁ ἀποκλειστικὸς θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀλλὰ θεὸς ὄλων τῶν λαῶν καὶ ρυθμιστὴς τῆς παγκόσμιας ἱστορίας. Ἡ ἐπέμβαση τοῦ Κυρίου στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία ἐκδηλώνεται μὲ τὴν ἐκλογή ἑνὸς λαοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ κληθεῖ νὰ παίξει ἕναν εἰδικὸ ρόλο στὸ σχέδιό του γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ εἰδικὴ σχέση τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν Ἰσραὴλ καθορίζεται ἀπὸ μιὰ συμφωνία, τὴ διαθήκη, πού προβλέπει δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις καὶ γιὰ τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη. Ὅμως ἡ ἀυξανόμενη κοινωνικὴ ἀδικία καὶ καταπίεση πού ἐπικρατεῖ στὸν Ἰσραὴλ σημαίνει γιὰ τοὺς προφήτες ἀπόρριψη τῆς διαθήκης καὶ ἰσοδυναμεῖ, παρὰ τὴν προσφορὰ θυσιῶν στὸν ἀληθινὸ Θεό, μὲ εἰδωλολατρία. Μέσα ἀπὸ πλήθος παραδειγμάτων ἐπιχειροῦν οἱ προφῆτες νὰ διαλύσουν τις ψευδαισθήσεις τῶν ἀκροατῶν τους γιὰ ἀσφάλεια καὶ εὐημερία, οἱ ὁποῖες γεννιοῦνται ἀπὸ τὴν ἐσφαλμένη κατανόηση τῆς διαθήκης. Ἔτσι, στὴν πεποίθηση τοῦ λαοῦ ὅτι ἡ συνεπὴς προσφορὰ θυσιῶν πρὸς τὸν Κύριο τοὺς ἐξασφαλίζει τὴν ἀτιμωρησία, οἱ προφῆτες δὲν διστάζουν νὰ διακηρύξουν τὴν πλήρη ἀπόρριψη τῆς λατρείας ἀπὸ τὸν Θεό, ἀντιπροτείνοντας ταυτόχρονα τὴν ἀσκηση τῆς δικαιοσύνης: «Προσφορὰ ἀγάπης θέλω καὶ ὄχι θυσιῶν, ἐπίγνωση τοῦ Θεοῦ παρὰ ὀλοκαυτώματα» (Ὡση 6:6), βεβαιώνει ὁ Θεὸς μὲ τὸ στόμα τοῦ προφήτη Ὡση. Ἐπίγνωση τοῦ Θεοῦ στὴν προκειμένη περίπτωσι δὲν σημαίνει βαθιὰ θεογνωσία ἢ φιλοσοφικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἐξιχνίαση τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δυνατότητα νὰ ἀναγνωρίσει ὁ λαὸς τὴν παρουσία τοῦ

Θεοῦ στήν ἱστορία του. Ἡ μὴ ἀναγνώριση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στήν Ἱστορία ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν παραδοχὴ ὅτι αὐτὸς δρᾷ καὶ ἐνεργεῖ στὸν χῶρο τοῦ μύθου καὶ ἐπομένως ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴν πορεία τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Στόχος τῆς λατρείας σὲ αὐτὴν τὴν περίπτωσιν εἶναι ὁ ἐξευμενισμὸς τῆς θεότητος μὲ θυσίες γιὰ τὴν ἐπίτευξιν ἀτομικῶν ἐπιδιώξεων καὶ ὄχι ἡ συνεργασία μὲ τὸν Θεὸ γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸ κακόν. Ἔτσι, ὅμως ὁ Κύριος ἐξομοιώνεται μὲ τοὺς διάφορους θεοὺς τῶν μυθικῶν ἀφηγήσεων καὶ ἡ προσφορὰ λατρείας σὲ αὐτὸν εἶναι εἰδωλολατρία. Στὴν ἴδια γραμμὴ σκέψης κινεῖται καὶ ὁ προφήτης Ἰερεμίας, ὁ ὁποῖος, ἐπιπλήττοντας τὸν βασιλιᾶ Ἰωακείμ γιὰ τὴν ἐγκεντρικότητά του καὶ τὴν ἄδικη διακυβέρνησιν τοῦ λαοῦ του, καταλήγει: «Δὲν εἶναι αὐτὸ συνέπεια τοῦ ὅτι ἐσὺ δὲν γνωρίζεις ἐμένα; λέει ὁ Κύριος» (Ἰερ 22:16). Ἐξὶ αἰῶνες ἀργότερα ὁ συγγραφέας τῆς Πρὸς Κολοσσαεῖς Ἐπιστολῆς θὰ συμπληρώσῃ τὴν παραπάνω ἐξίσωσιν. Ἄν ὁ ἐγκεντρισμὸς, ἡ κύρια πηγὴ τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀγνοία τοῦ Θεοῦ, ἄρα ἡ πλεονεξία, ἡ κύρια ἐκφραση τοῦ ἐγκεντρισμοῦ, ἰσοδυναμεῖ μὲ εἰδωλολατρία (Κόλ 3:5).

Σήμερα ὅμως προβάλλει ἕνας ἀκόμη μεγαλύτερος ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρία κίνδυνος, καθὼς, ἂν τὸ αἴτημα γιὰ ἐπιστροφὴ τῆς ἠθικῆς πού ἐμφανίζεται ὡς ἐπιτακτικὸ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀξιακοῦ συστήματος τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητας δὲν στηριχτεῖ σὲ ἀσφαλεῖς βιβλικές βάσεις κινδυνεύει νὰ μετατραπῇ σὲ πολὺ χειρότερη φούσκα ἀπὸ ἐκείνη τῆς περίφημης ἐπιστροφῆς τοῦ Θεοῦ τῆς δεκαετίας τοῦ 1990 καὶ νὰ ἐξελιχθεῖ σὲ βόμβα πού θὰ ἀνατινάξῃ τὸ ἴδιο τὸ σύστημα πού ὑποτίθεται ὅτι θέλει νὰ προστατεύσῃ. Σήμερα, γιὰ παράδειγμα, στὸ πλαίσιο τοῦ νέου πολιτικοῦ καὶ οικονομικοῦ μοντέλου, καταβάλλεται προσπάθεια ἀποσύνδεσης τοῦ προβλήματος τῆς φτώχειας ἀπὸ ἐκεῖνο τῆς ἐκμετάλλευσης. Ἔτσι, διαπιστώνεται μιὰ τάση ἐνοχοποίησης σύνολης τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης καὶ τοῦ δημόσιου βίου σὲ ὅλες τὶς ἐκφάνσεις του. Ὁ ὁποῖος ἀπελευθερωτικὸς ἀγῶνας σήμερα δὲν στοχεύει πλέον στὴν ἀνατροπὴ τῶν καταπιεστικῶν δομῶν, ἀλλὰ στρέφεται ἐναντία στὸν ἴδιο τὸν πολίτη, ὁ ὁποῖος ὑποτίθεται ὅτι ἐκμεταλλεῖται τὶς κοινωνικὲς δομές, ἀμάρτησε καὶ ὀδηγήθηκε στὴ φτώχεια. Καὶ ἐφ' ὅσον ἡ κατάστασις στὴν ὁποία βρίσκεται περιγράφεται μὲ ἠθικοὺς καὶ ὄχι οικονομικοὺς ἢ πολιτικοὺς ὅρους, ὡς μοναδικὴ ὁδὸς λύτρωσης ἀπὸ τὴν φτώχεια προτείνεται ὁ ἐθελούσιος περιορισμὸς τῶν ὁποίων ἐργασιακῶν ἢ ἄλλων κοινωνικῶν δικαιωμάτων του. Τόσο τὸ στοιχεῖο τῆς ἐνοχῆς ὅσο καὶ τῆς τιμωρίας εἶναι ἐμφανῆ στὸ νέο μοντέλο πού προβάλλεται καὶ πού ἐπι-

χειρεῖ νὰ διαμορφώσει μιὰ νέα κοινωνική ἠθική στὶς μέρες μας. Καὶ εἶναι προφανές ὅτι γιὰ τὴν περιγραφή αὐτῆς τῆς νέας κοινωνικῆς ἠθικῆς ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ χρησιμοποιηθεῖ, γιὰ μιὰν ἀκόμη φορᾶ στὴν ἱστορία, ἡ Βίβλος, στὴν καλβινιστικὴ ἐκδοχὴ ἐρμηνείας τῆς, ὅπου οἱ ἔννοιες «μετάνοια», «ἀσκητικότητα», «ὑπομονή» καὶ «καρτερία» δὲν κατανοοῦνται ὡς μέσα ἀπελευθέρωσης τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ κακό, ἀλλὰ ὡς ἀπόλυτες ἠθικὲς ἀξίες, ὅπως καὶ κατὰ τὴν ἑλληνορωμαϊκὴ περίοδο, ποὺ λειτουργοῦν τελικὰ ὡς δεκανίκια τοῦ καταρρέοντος πολιτικοοικονομικοῦ συστήματος.

Ἔτσι, ἡ Ἐκκλησία –ὁ αὐθεντικὸς ἐρμηνευτὴς τῆς Γραφῆς– βρίσκεται καὶ πάλι ἀντιμέτωπη μὲ μιὰ νέα πρόκληση, ὥστε νὰ κινηθεῖ ἀνάμεσα στὶς συμπληγάδες καὶ νὰ μὴν ἐπιτρέψει παραχάραξη τῆς ἀλήθειας τῆς σὲ ἓνα τόσο κρίσιμο ζήτημα. Εἰδικὰ στὴ σύγχρονη ἐποχὴ ὀφείλει πρὸς πᾶσα κατεύθυνση νὰ διακηρύξει ὅτι τὸ κλειδί γιὰ τὴν οἰκοδόμησι τῆς ἠθικῆς εἶναι ἡ διάκριση μεταξὺ συγκεκριμένων ἐνεργειῶν καὶ βασικοῦ προσανατολισμοῦ. Σημαίνει ὅτι συγκεκριμένες συμπεριφορὲς ἐπηρεάζονται ἄμεσα ἀπὸ τὶς κοινωνικὲς καὶ πολιτισμικὲς συνθήκες κάθε ἐποχῆς. Κατὰ συνέπεια, δὲν εἶναι αὐτὲς ποὺ κυρίως πρέπει νὰ ἀπασχολοῦν τὸν χριστιανὸ σήμερα, διότι αὐτὲς οἱ συγκεκριμένες συμπεριφορὲς μποροῦν νὰ ἀλλάξουν ἀνάλογα μὲ τὸν πολιτισμό, τὴν κοινωνία καὶ τὴν ἐποχὴ στὴν ὁποία ζεῖ κανεὶς, καὶ πρέπει νὰ ἐπαναπροσδιορίζονται ἀνάλογα μὲ τὸ ποιά κακὰ ἀπειλοῦν τὴν κοινωνία στὴ συγκεκριμένη ἐποχὴ. Αὐτὸ ποὺ παραμένει διαχρονικὸ καὶ μπορεῖ νὰ βοηθήσει στὴ διαμόρφωση μιᾶς σύγχρονης χριστιανικῆς ἠθικῆς εἶναι τὸ ἐρώτημα ποιὸς προσανατολίζει τὴν ἐλευθερία μιᾶς χριστιανικῆς κοινότητος, ποιὸς εἶναι τὸ τελικὸ σημεῖο ἀναφορᾶς στὶς ἐπιλογὲς τῆς κοινότητος. Καὶ αὐτὸ τὸ σημεῖο ἀναφορᾶς, τόσο γιὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο ὅσο καὶ γιὰ ὀλόκληρη τὴν Καινὴ Διαθήκη, παραμένει ὁ Χριστός, στὸν πρῶτο αἰῶνα καὶ στὸν εἰκοστὸ πρῶτο αἰῶνα.

Ὁμιλία κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Ἀποκαθλώσεως,
 Μ. Πρωτοσύγκελλος Γρηγόριος
 (Φανάριον, Μ. Παρασκευὴ 2024)

«Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ
 τῶν φίλων αὐτοῦ»
 (Γω. ιε', 13)

Παναγιώτατε Ἐσταυρωμένε τοῦ πρώτου τῆς Ἐκκλησίας Γολγοθᾶ,
 Σεβασμιώτατοι Σίμωνες ἄλλοι καὶ Κηρυναῖοι τοῦ αἰεὶ Πάσχοντος Δε-
 σπότου ἡμῶν,

Λαεῖς ἰστάμενε παρὰ τῷ Σταυρῷ τοῦ Κυρίου,

Κοινὸς τόπος ἢ διαπίστωσης ὅτι εἰς μίαν ἐποχὴν πλήρη λόγων καὶ
 θερμῶν διακηρύξεων περὶ ἀγάπης, ἐψύγη ἤπερ ποτὲ ἄλλοτε ἢ ἀγάπη
 τῶν πολλῶν. Καὶ ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας λέγεται ὅτι δέον νὰ ἀκολουθή-
 σῃ αὐτὴν τὴν νέαν ὁδὸν ἀγάπης, ἣτις, παρατηρεῖται ὅτι περισσότερον
 ἐντοπίζεται -φεῦ- εἰς τὴν θεωρίαν καὶ ὀλιγότερον εἰς τὴν ἀπτήν καθη-
 μερινότητα. Μήπως, ὅμως, εἰς μίαν ἐποχὴν διακηρυσσομένης, λόγοις
 κυρίως, ἀγάπης, ὁ κόσμος ἐπιλέγει τελικῶς νὰ μένη μακρόθεν ἐστὼς
 καὶ θερμαινόμενος τῆς μεγαλυτέρας καὶ τῆς πλέον γνησίας εικόνας τῆς
 ἀγάπης, ἣτις δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τῆς Σταυρώσεως τοῦ
 Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ;

Ἐξ ἐμπειρίας ἀπλανοῦς ἢ διδαχῆ τῆς Ἐκκλησίας γνωρίζει καλῶς,
 ὅτι τό μέγα ἢ καλλίτερον τό μόνον κήρυγμα εἶναι ὁ ἐσταυρωμένος καὶ
 ἀναστάς Κύριος! Ὁ ἐκκλησιαστικὸς λόγος, ὡσάκις λησμονεῖ τὴν ἱεράν
 ταύτην ἀποστολήν τοῦ κηρύσσειν δηλαδὴ τὸν Σταυρόν καὶ κενόν Τάφον,
 τείνει ἀτυχῶς εἰς τὴν ἠθικολογίαν, διαμορφώνει μὲν «καθὼς πρέπει»
 πολίτας τοῦ κόσμου τούτου, ὅμως, μετὰ λησμονημένου τοῦ ὄνείρου
 τῆς τῶν Οὐρανῶν Βασιλείας. Δέν ἀναπαύει, δέν καθησυχάζει τὰς τε-
 ταραγμένας ἐκ τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος ψυχὰς καὶ διὰ τοῦτο κρίνεται
 ἐσφαλμένως ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον ἵνα συνταχθῆ μὲ τό περὶ ἀγάπης μο-
 ντέρον καὶ ἐν πολλοῖς ἀνάγαπον κήρυγμα. Τό κήρυγμα τῆς Ἐκκλη-
 σίας, ὡσάκις δέν καταγγέλλει ἢ μᾶλλον δέν εὐαγγελίζεται ὅτι «σήμε-
 ρον σωτηρία τῷ κόσμῳ γέγονε» κάθε ὥρα, εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν, παντὶ
 σθένει, τότε ὑποβιβάζεται, συμφύρεται μετὰ τῶν λόγων τῶν σοφῶν καὶ
 συζητητῶν τοῦ αἰῶνος τούτου.

Ὁ τόπος καί ὁ τρόπος τοῦ Σταυροῦ, ἐξ ἄλλου, ἐγένοντο ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἡ ἀρίστη ὁδός καί ἡ ἀψευγάδιαστος εἰκὼν τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποῖαν ποθεῖ ὁ κόσμος, εἴτε τὸ γνωρίζει εἴτε ὄχι. Ὁ τόπος καί ὁ τρόπος τοῦ Σταυροῦ καί ἀσφαλῶς τοῦ κενοῦ Τάφου τοῦ Θεανθρώπου ἀποτελοῦν τὴν μυστικὴν καί ἀγωνιώδη διὰ βοήθειαν καί ἀπολύτρωσιν κραυγὴν παγγενοῦς τοῦ Ἀδάμ. Ἐν τῷ Σταυρῷ ἢ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὰ προοίμια τῆς Ἀναστάσεως καί τὰ τῆς Πεντηκοστῆς εἰσόδια. Διὰ τὸ, ὅμως, Σταυρός καί Ἀνάστασις Χριστοῦ συνθέτουν τὸ μεγαλεῖον τῆς μεγίστης ἀγάπης; Ἡ ἀπάντησις ἢ ἐξῆς: Διότι φέρουν ἀμφοτέρω καί ἐν ταυτῷ ἐκπηγάζουν τὴν εὐθύνην τῆς ἀγάπης, τὸ ἀγαπᾶν, οὐχὶ ἄνευ κόστους, οὐχὶ ἀκόπως, οὐχὶ ἄνευ θυσίας. Ὁ Σταυρός καί ἡ Ἀνάστασις ἀποτελοῦν ταυτοχρόνως διὰ τὸν ἐπιθυμοῦντα νὰ τὰ βιώσῃ κατὰ Χριστόν, εὐθύνην τεραστίαν καί παρακαταθήκην ἢ ὅποια μέλλει νὰ ἀπαιτηθῇ κάποιαν στιγμὴν. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ὀδηγοῦντος εἰς τὴν Ἀνάστασιν Σταυροῦ καί μάλιστα αὐτὴ αὐτὴ ἢ ἐλευθερία τῆς Ἀναστάσεως δύνανται νὰ καταστοῦν «Σταυρός» διὰ τὸν χλιαρόν πιστόν ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν Σταυρῶσιν ἀγαπᾶ καί μένει εἰς τὴν συγκίνησιν καί ἀπὸ τὴν Ἀνάστασιν νοσταλγεῖ τὴν ἐξωτερικὴν εὐωχίαν, ἀκριβῶς διότι τὰ σωσικόσµα γεγονότα τῆς Ἐνανθρωπήσεως καί τὸ Μυστήριον τῆς σωτηρίας ἡµῶν ἀπαιτοῦν τὴν αὐτοπροαίρετον καί ὀλόθυμον ἀποδοχὴν καὶ συμμετοχὴν µας.

Διὸ καί ὁ ἐκκλησιαστικὸς λόγος, ὡς λόγος περὶ Σταυροῦ καί Ἀναστάσεως, δέν ἠμπορεῖ νὰ ἀπεκδύηται τὸν χιτῶνα ἀγαλλιᾶσεως τῆς Ἐσταυρωμένης Ἀγάπης. Ἀκόµη καί ἡ μεγαλυτέρα, ἢ ἀληθεστέρα θεολογικὴ Ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας, ἐάν διακηρυχθῇ ἄνευ τοῦ βιώµατος τῆς κατὰ Χριστόν ἀγάπης, φαντάζει ξένη καί ἀλλοτρία πρὸς ὅ,τι ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει ὡς χριστιανικὴν ἀγάπην καί ἀναμένει νὰ ἀφουγκρασθῇ ἐντὸς τῶν ἱερῶν τούτων χώρων.

Ἡ Ἐκκλησία, τὰ δόγματα, οἱ Ὅροι σώζουν, ὄχι διότι εἶναι μία μαγικῶς διατετυπωμένη καί διδασκομένη θεωρία τὴν ὁποῖαν ἐφύρομεν ἔστω καὶ συνοδικῶς οἱ Χριστιανοὶ καί ἤτις αὐτομάτως ὀδηγεῖ τὸν ἀκροατὴν εἰς νομάς σωτηρίους ἀλλὰ διότι εἶναι ἢ ἀποκεκαλυµµένη διὰ τοῦ Παθόντος, Ταφέντος καί Ἀναστάντος Χριστοῦ Ἀλήθεια τοῦ Πατρός. Καί οἶδαµεν καλῶς ὅτι Χριστός ἄνευ ἀγάπης δέν ὑπάρχει. Ὁμοίως καί τὸ ἀντίστροφον· γνησία ἀγάπη ἄνευ Χριστοῦ δέν ὑφίσταται. Ἀγάπη μὴ ζητοῦσα τὰ ἑαυτῆς, ἀγάπη ὡς τελεία αὐταπάρνησις, ἀγάπη ἀρετῆς ἰσότιμος δέν δύναται νὰ ὑφίσταται εἰ μὴ ἐν Χριστῷ. Ἐκεῖνος, ὁ Θεάνθρωπος, ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν καί διὰ τοῦ Σταυροῦ ἐφανερώσε, πρὸς τοὺς ἄλλοις, καί τὸ μέτρον τῆς Ἀγάπης. Ὁ τέλειος Θεός, λαβῶν δούλου

μορφήν, ἀποκαλύπτει ἡμῖν τὸν Πατέρα ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ οὕτω μεταποιεῖ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν Του, τὸν δούλον εἰς φίλον καὶ πάσχει καὶ σταυροῦται ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

Ἄρα ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ πεθαίνει ἡ κάθε μορφῆς δουλεία. Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ πεθαίνουν αἱ ὑποτιμητικαὶ διακρίσεις, πεθαίνει ὁ ἀρνητικῆς διαθέσεως διαχωρισμὸς εἰς ἄρσεν καὶ θῆλυ, Ἰουδαῖον καὶ Ἕλληνα. Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καταργεῖται ἡ κακῶς νοουμένη διάκρισις τῶν ἀνθρώπων εἰς κατηγορίας. Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἀνασταίνεται ἡ Ἀγάπη. Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἀνατέλλει ἡ ἀληθινὴ ἰσότης. Ἡ ἐν Χριστῷ ἰσότης, βεβαίως, οὐδόλως εἶναι «ἴσωμα» ἀλλὰ διατηρεῖ τὰ φυσικὰ καὶ λοιπὰ ξεχωριστὰ ιδιώματα ἐκάστου φύλου καὶ προσώπου ὡς ἀφορμὴν κοινωνίας καὶ ἀλληλοσυμπληρώσεως. Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον ἀγγίζει τὴν τεταμένην Δημιουργικὴν χεῖρα τοῦ Τρισαγίου Πλαστοουργοῦ προσκαλοῦσαν εἰς τὴν κατὰ χάριν θέωσιν.

Ὁ Γολγοθᾶς, ὁ Τίμιος Σταυρὸς, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ φυσικὸς προστάτης κάθε ἀδικουμένου, κάθε πονεμένου, κάθε προσώπου τὸ ὅποῖον ὑφίσταται διακρίσεις, ἐκφοβισμόν (bullying), ρατσισμόν, ἀπαξίωσιν καὶ περιφρόνησιν, διότι διὰ τοῦ Σταυροῦ ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἀνεξαιρέτως, καθίσταται φίλος Χριστοῦ, ὑπὲρ οὗ Οὗτος ἀπέθανεν. Καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ λόγος ὁ ἐκκλησιαστικὸς, λόγος εὐθύνης καὶ Ἀληθείας, ἐδράζεται καὶ καλεῖται ἵνα ἐδράζηται το δίχως ἄλλον ἐπ' αὐτῆς τῆς αἱμασσοῦσης πραγματικότητος τῆς Ἐσταυρωμένης Ἀγάπης.

Εἰς τὰς διαστάσεις τοῦ Κυριακοῦ Σταυροῦ, ἐπὶ παραδείγματι, ἀποτελεῖ αἰσχύνην καὶ κατὰπτωσιν διὰ τὸν ἄνθρωπον ἢ γυναικοκτονία καὶ ὡς ὀρολογία καὶ ὡς περιεχόμενον, πολλῶν δε καὶ μᾶλλον ὡς πράξις καὶ φρόνημα. Εἰς τὴν περίοδον, ὡς ἤδη προείπομεν, ἐξάρσεως τῶν συνθημάτων καὶ λογοτεχνικῶν πυροτεχνημάτων ἀγάπης, ἡ γυναῖκα καὶ ἄρα ὅλος ὁ ἄνθρωπος, ἐφθάσαμεν τραγικῶς ἵνα ἀντιμετωπίζηται ἐν τῇ πράξει χεῖρον τῆς τοῦ Σταυροῦ ἐποχῆς. Συνεχίζομεν δυστυχῶς καὶ σήμερον, δύο χιλιάδας ἔτη σχεδόν ἀπὸ τοῦ Θείου Πάθους, νὰ μισῶμεν ἐμπράκτως, νὰ προπηλακίζομεν καὶ ὄχι μόνον, ὅ τι καὶ ὅποιον θεωροῦμεν μὴ συμβατόν πρὸς τὰς πεποιθήσεις καὶ τὰ πιστεύματά μας. Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν περιφρήμων ἀτομικῶν δικαιωμάτων τὸ πρόσωπον κατήντησε νὰ χάνη τὴν ἰδιαίτεραν διάστασιν τῆς Δημιουργίας καὶ ὅλα ὁμογενοποιοῦνται καὶ θυσιάζονται εἰς τὸν βωμόν μιᾶς ἀγάπης, ἢ ὅποια οὐδόλως ἀγαπᾷ τὴν εὐθύνην, σπανίως θυσιάζεται διὰ τὴν φιλίαν, ἀφοῦ ἀγνοεῖ συχνάκις τὸ τί εἶναι φιλία καὶ ἄρα πῶς νὰ τὴν ἀγαπήσῃ καὶ, κατὰ μείζονα λόγον, πῶς νὰ θυσιασθῇ δι' αὐτήν. Ἐν ὀλίγοις,

ἀπό τοῦ Σταυροῦ ἡ Ἀγάπη καί ἡ εὐθύνη δέν ἀποκαθηλοῦνται ποτέ! Ὁ ἀποκαθηλωθεὶς Κύριος πορεύεται πρὸς τὴν Ἄϊδην καί πρὸς τὴν Ἀνάστασιν ἐξ Ἀγάπης καί ἐν τῇ εὐθύνη Ἀυτοῦ περὶ τῆς σωτηρίας τῶν πάντων, διὰ τὸ «οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο» (Ἰω. ιζ' 12).

Παναγιώτατε,

Καταλληλότερος τόπος, τρόπος καί χρόνος διὰ τὸν περὶ Ἀγάπης λόγον οὐχ εὐρίσκεται, εἰ μὴ ἐν ταῖς Αὐλαῖς τῆς Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἡ ποτνία ἐν ταῖς κατὰ τόπους, ἡ γεννήτρια πασῶν τῶν νεωτέρων, ἡ παντοιοτρόπως ἐκθρέπτουσα, ἡ γλυκεῖ ὕδατι τοῦ ἐπιστηριγμοῦ καταρδεύουσα τὴν κατοικουμένην. Ἐκείνη, ἡ κορωνὶς τῆς ἡμετέρας πίστεως καὶ Κυρία ἡμῶν, κεῖται Ἀρχόντισσα ἐπὶ τῆς Ἑπταλόφου, Ἐσταυρωμένη ἐν ταῖς παρ' Ὀρθοδόξοις εὐθύναις αὐτῆς. Ἐσταυρωμένη καὶ οὐδέποτε ἀποκαθηλουμένη, μὴ ὑπακούουσα εἰς τὰς ἀλόγους φωνάς «κατάβηθι ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ» (Μτθ. κζ', 40), ζῆ ἐς αἰεὶ τὴν μίαν καὶ ἀδιαπραγμάτευτον προνομίαν· τὸ σταυροῦσθαι καὶ θυσιάζεσθαι ὑπὲρ πάντων.

Αὕτη ἡ πρωτοκαθεδρία τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας· ἡ σύμφωνος πρὸς τὴν Κυριακὴν προτροπὴν· «ἔστω πάντων διάκονος» (Μτθ. θ', 35). Αὕτη ἡ ἐξουσία τῆς· ἡ κενωτικὴ Ἀγάπη. Αὕτη ἡ «νέα» τάχα ἐκκλησιολογία τῆς· τὸ μένειν προσηλωμένη καὶ ἐπομένη ἐν οἷς ἔμαθε καὶ ἐπιστώθη. Τοῦτο τὸ φρόνημά τῆς· τὸ νὰ σταυρώνηται καθ' ἡμέραν ἐπὶ τῶν μακαρίων εὐθυνῶν τῆς, εἰς πάντας δέ μόνον Ἀνάστασιν νὰ διανέμη.

Ὡ Παναγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως! Ὡ γλυκὴ ἡμῶν ἔαρ, ἄδυτον ἐσὺ κάλλος τοῦ ἐπὶ γῆς βίου μας! Ὡ τοῦ φοβεροῦ Μυστηρίου τῆς θείας Προνοίας τοῦ τελουμένου ἐν τῷ Ἑπταρίθμῳ Γολγοθᾶ σου ἐπὶ δύο χιλιετίας! Ὡ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀλανθάστου βουλής, τῆς στερεωσάσης τὸ θεμέλιον τῆς πίστεως εἰς τὸ μεθόριον δύο ἡπείρων!

Ὁξος πῖει, γάλακτι ἐκτρέφει, τιτρώσκει τὰ ἑαυτῆς σπλάχνα καὶ νύγεται ὑπὸ τοῦ Κεντυριῶνος. «Σταύρωσον, σταύρωσον» (Ἰω. ιθ', 6) φωνοῦν οἱ ὄχλοι, ὅμως αὕτη διδάσκει σιωπηλῶς ὅτι «συμφέρει ἓνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ» (Ἰω. ιη', 14). Οὓς ἔθρεψε τὸ μάννα, ἡ Μήτηρ, ἐκίνησαν τὴν πτέρναν κατὰ τῆς Εὐεργέτιδος. Ἐκείνη μόνον νὰ ἀγαπᾷ γνωρίζει, μερίζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει! Μόνον νὰ κηρύσσει Ἰησοῦν Χριστόν, Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ Σοφίαν, ἐντεῦθεν, ἐκ τῆς πόλεως τῆς Σοφίας τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς Δυνάμεως. Δισδιάστατος ὁ Σταυρὸς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τοῦτ' οὐχὶ ἐξ ἱστορικῶν συνι-

σταμένων! Ἀφ' ἑνός το ἐκούσιον: αἱ βαρεῖαι μοναδικαί εὐθύναι πρὸς διακονίαν ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος τὰς ὁποίας μετ' αὐταπαρνήσεως ἀγαπᾶ καὶ ἀσκεῖ καὶ τὰς ὁποίας ὡς πρόνομια καὶ ἀξιώματα θεωροῦν οἱ ἔξωθεν, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ ἀκούσιον: ἡ ἀγνωμοσύνη τέκνων τῆς, γεγεννημένων καὶ ἀνατραφέντων ὑπὸ τῶν μακαρίων αὐτῆς κόπων καὶ μόχθων.

Δέν θά ἦτο ὑπερβολή νά ἐλέγετο ὅτι ὅ,τι ἐγκώμιον διὰ τὴν παροῦσαν ἐσπέραν λέγεται, ἀρμόζει πλήρως καὶ διὰ τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σῶμα Του, τὴν πανίερρον Καθέδραν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Διαχρονικῶς ἐκκόπτει ἐκ τῶν ἑαυτῆς διὰ νά ζήση καὶ διὰ νά ἔχη περισσευμα ζωῆς ὁ κόσμος. Διαχρονική ἢ Σταύρωσίς τῆς, παραμόνιμον δώρημα τὸ φῶς τῆς Αναστάσεως διὰ τὰ τέκνα καὶ τοὺς προσκυνητάς τῆς.

Δέσποτα ἅγιε, Κύριε τῶν Κυρίων, Εἰκῶν Χριστοῦ ζῶσα καὶ ἔμψυχε,

Ὁ λόγος εἰς τὸ διακόνημα τοῦ Πρωτοσυγκέλλου Σου ἔχει εὐθύνην νά περιγράψῃ ἀπόψε, ὅποτε καὶ τὴν πανσεβάσμιον Ἀποκαθήλωσιν ἐορτάζομεν, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ τοῦ Ἀκαθελώτου χαρακτήρος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐκ τοῦ Σταυροῦ τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς εὐθύνης.

Καὶ πῶς ἄλλως ὁ λόγος τοῦ παρὰ τῷ Σταυρῷ Σου ἴσταμένου ἐκάστοτε Πρωτοσυγκέλλου Σου εἰ μὴ εὐγνώμων; Εὐγνώμων διότι ἀναθέτεις τοῖς ταπεινοῖς ὤμοις τῆς Πρωτοσυγκελλίας τὴν εὐθύνην τῆς ἐπ' ἀναφορᾶ πρὸς Σέ τὸν κυριάρχην καὶ ποιμενάρχην διακονίας τῆς Αὐλῆς καὶ Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Σου, καὶ λέγεις τῇ ὀλκάδι: «Ἴδου ὁ υἱός σου» καὶ εἶτα τῷ Μαθητῇ Σου: «ἰδου ἡ μήτηρ σου» (Ἰω. ιθ', 26-27) ὥστε ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας λαβόντες καὶ λαμβάνοντες πείραν τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Πάθους Σου, προτρέχουσιν οἱ κατὰ καιρὸν Πρῶτοι τῶν Συγκέλλων Σου τάχιον τοῦ Πέτρου ἵνα κοινωνοὶ γένωνται καὶ τῆς Αναστάσεώς Σου εἰς πάντα τὰ ὅλως εὐφημα καὶ ἐκπληκτικὰ ἔργα Σου.

Ἐσταυρωμένε τῆς τοῦ Κωνσταντίνου Θρόνε, αἰεὶ ζηθι ὅτι χρεῖαν ἔχει ἡ ὑπ' οὐρανόν τῆς θεολογίας, τῆς μαρτυρίας, τῆς ἀγάπης, καὶ τοῦ προνομίου τῆς εὐθύνης Σου.

Σὺ δέ Ἐσταυρωμένε ἐπὶ τοῦ χρέους τῆς διακονίας σεπτέ Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Πατριάρχα, μένε μεθ' ἡμῶν, μὴ ἀποκαθελούμενος ἐκ τῆς σταυρικῆς θυσίας, πάσχων ἀλλὰ πάντας καινίζων, κολαφιζόμενος ἀλλ' ἐν βλέμματι καὶ πνεύματι ἐλέους, κηρύσσων παντοῦ καὶ πάντοτε τῆς Ἀναστάσεως τὸ νέον καὶ φωτοφόρον μῆνυμα.

Χριστέ Κύριε, φύλαττε ἀμφοτέρους εἰς τὸν αἰῶνα. Γένοιτο.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Αναχώρηση του Οικουμενικού Πατριάρχου για την Αθήνα

Η Α. Θ. Παναγιώτης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἀναχώρησε τὴν Δευτέρα, 15 Ἀπριλίου 2024, ἀπὸ τὴν ἔδρα του, γιὰ τετραήμερη ἐπίσκεψη στὴν Αἴθινα, στὸ πλαίσιο τῆς ὁποίας, αὐριο, Τρίτη, κατόπιν προσκλήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, θὰ ἀπευθύνει τὴν κεντρικὴ ὁμιλία στὸ 9ο Διεθνὲς Συνέδριο «Our Ocean», ποῦ θὰ πραγματοποιηθεῖ στὸ «Κέντρο Πολιτισμοῦ Ἰδρυμα Σταυρος Νιάρχος».

Σήμερα, στὶς 6 τὸ ἀπόγευμα, ὁ Παναγιώτατος θὰ ἐπισκεφθεῖ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμο, ἐνῶ τὴν Τετάρτη, τὸ μεσημέρι, θὰ παραστῆι στὴν τελετὴ ἀπονομῆς τοῦ τίτλου τοῦ Ἐπιτίμου Καθηγητοῦ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν πρὸς τὸν Ἐντιμολ. κ. Βλάσιο Φειδᾶ. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, θὰ ὁμιλήσει στὸν Φιλολογικὸ Σύλλογο «Παρνασσός», τοῦ ὁποίου εἶναι Ἐπίτιμος Πρόεδρος.

Τὴν Πέμπτη, τὸ μεσημέρι, στὸν Ἰ. Ναὸ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, στὸ Κολωνάκι, ὁ Παναγιώτατος θὰ χειροθετήσει σὲ Ἄρχοντα Ὁφφικιάλιο τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τὸν Ἐντιμ. κ. Νικόλαο Πατέρα. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας θὰ ἐπιστρέψει, σὺν Θεῷ, στὴν Πόλη.

Τὴν Πατριαρχικὴ Συνοδεία ἀποτελοῦν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Θεοδώρητος, Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Ἐκπροσωπήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν Αἴθινα, ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Κνωσοῦ κ. Μεθόδιος, οἱ Πανοσιολ. Μ. Ἐκκλησιάρχης κ. Ἀέτιος, Διευθυντὴς τοῦ Ἰδιαίτερου Πατριαρχικοῦ Γραφείου, καὶ Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Ἀλέξανδρος, ὁ Ἐντιμ. κ. Νικόλαος-Γεώργιος Παπαχρήστου, Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Τύπου καὶ Ἐπικοινωνίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ ὁ

Έντιμ. κ. Παναγιώτης Γραφιαδέλης, Πατριαρχικός υπάλληλος.

Επίτροπος κατά την απουσία του Πατριάρχου όρίσθηκε ο Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Έμμανουήλ, ο οποίος και τὸν προέπεμψε στο Αεροδρόμιο τῆς Πόλης, μαζί με τὸν Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλο κ. Γρηγόριο.

Ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου στὴν Ἀθήνα

Ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος ἐπισκέπτεται ἀπὸ τῆ Δευτέρα, 15 Ἀπριλίου 2024, τὴν Ἀθήνα, μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, γιὰ νὰ παραστῆ καὶ νὰ ὀμιλήσει στὸ 9ο Διεθνὲς Συνέδριο «Our Ocean». Κατὰ τὴν ἀφιξή του στὸ Αεροδρόμιο τῆς Ἀθήνας, τὸν Παναγιώτατο ὑποδέχθηκαν ἐκπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κληρικοὶ καὶ συγγενεῖς αὐτοῦ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, ὁ Παναγιώτατος ἐπισκέφθηκε τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμο, ὁ ὁποῖος, πλαισιούμενος ἀπὸ τὸν Πρωτοσύγκελλό τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Βαρνάβα Θεοχάρη, κληρικοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ συνεργάτες του, τὸν καλωσόρισε μὲ ἐγκαρδιότητα στὴν εἴσοδο τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Μεγάρου τῆς Ἁγίας Φιλοθέης καὶ στὴ συνέχεια εἶχαν μακρὰ κατ' ἰδίαν ἀδελφικὴ συνάντηση, ὅπου, μετὰξὺ ἄλλων, ὁ Πατριάρχης ἐξέφρασε τὴ χαρὰ του γιὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὴν Πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴ νέα συνάντηση τοῦ με τὸν Ἀρχιεπίσκοπο.

Τὸ βράδυ, ὁ Παναγιώτατος παρακάθησε σὲ δεῖπνο πὸν παρέθεσε πρὸς τιμὴν του τὸ ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Ἐξοχ. κ. Κουκουλομάτη Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἀθηναϊκῆς Λέσχης στὶς ἐγκαταστάσεις αὐτῆς. Στὸ δεῖπνο παρακάθησαν ἐπίσης ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, Ἱεράρχες, ἐκπρόσωποι τοῦ Πολιτικοῦ, Στρατιωτικοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κόσμου τῆς χώρας, Ἀρχοντες Ὀφικιάλιοι τῆς Μ.τ.Χ.Ε. καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι.

Στὴν ὀμιλία του, ὁ Παναγιώτατος χαρακτήρισε τὴν Ἀθηναϊκὴ Λέσχη «ἱστορικὸν θεσμόν καὶ σύμβολον τῆς νεωτέρας περιόδου τοῦ κλεινοῦ ἄστεος ὡς πρωτεύουσας τῆς Ἑλλάδος», τὸ πνεῦμα τοῦ ὁποίου, ὅπως εἶπε, ἀποτελεῖ συνδυασμὸ καὶ ἔκφραση τῶν πνευματικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν ἀξιών, οἱ ὁποῖες δὲν γνωρίζουν σύνορα καὶ ἔχουν παγκόσμια ἐμβέλεια. Καὶ συνέχισε λέγοντας:

«Ἡμεῖς πιστεύομεν εἰς τὴν τετράσημον ἐνότητα τοῦ Γένους, εἰς τὴν παρουσίαν καὶ νέαν καρποφορίαν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος εἰς τὸ Βυζάντιον, ὥστε νὰ ἔχη σημειωθῆ εὐστόχως, ὅτι «ὁ Ἑλληνισμὸς βυζαντινίζει», ὑπὸ Δυτικῶν ὅτι «εἰς τὸ Βυζάντιον τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν πνεῦμα ποτὲ δὲν ἔσβησε», ἢ, ἀκόμη, ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ, ὅτι «ὁ Ἑλληνισμὸς ὀλοκληρώθηκε μέσα στὴν Ἐκκλησία». Τὰ ἰδανικὰ τοῦ Γένους διαφυλάσσονται καὶ ἐμπλουτίζονται μὲ κοινοτικὸν περιεχόμενον κατὰ τὴν περιόδον τῆς Ὄθωμανικῆς κυριαρχίας, εἰς δὲ τὴν νέαν ὄντοτητα τοῦ Νεοελληνικοῦ κράτους καὶ τῆς δημιουργικῆς ἐντάσεως μεταξὺ ἀρχαίων ριζῶν, βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς κληρονομίας, νεωτέρων καὶ νεωτερικῶν προσανατολισμῶν καὶ τῶν πολλῶν περιπετειῶν τοῦ Γένους, δημιουργεῖται ἡ σύγχρονος ταυτότης τῆς Ἑλλάδος, περὶ τῆς ὁποίας ἰσχύουν τὰ λόγια τοῦ Ὀδυσσεῆ Ἐλύτη, ἀπὸ τὸ Ἄξιον ἔστι: «τῆς Ἀσίας ἂν ἀγγίζει ἀπὸ τῆς μιάς, τῆς Εὐρώπης λίγο ἂν ἀκουμπᾷ, στὸν αἰθέρα στέκει νὰ καὶ στὴ θάλασσα μόνη της».

Πόσο «μόνη της» εἶναι ἄραγε ἡ χώρα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ἡ μεγάλη ἰδέα τῆς ἐλευθερίας, πὺ καθώρισεν ἔκτοτε τὸν ροῦν τῆς ἱστορίας, ἐνεπλουτίσθη μὲ τὸν Χριστιανισμὸν διὰ τῆς συνδέσεώς της μετὰ τοῦ «ἐν Χριστῷ καὶ κατὰ Χριστὸν εἶναι», μετὰ τῆς «ἀληθεστάτης ἐλευθερίας» ὡς δωρεᾶς, ἡ ὁποία, εἰς τὴν βίωσιν καὶ τὴν αἰώνιον προοπτικὴν της, ὑπερβαίνει τὰ ὅρια κάθε ἀνθρωπισμοῦ, ἐκφραζομένη ὡς θυσιαστικὴ ἀγάπη, ἀγάπη «οὐ ζητοῦσα τὰ ἑαυτῆς», ἀλλὰ «τὰ τοῦ ἐτέρου».

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης στὸ 9ο Διεθνὲς Συνέδριον «Our Ocean»

Τὴ σημασία νὰ ἔχουμε στὴ σκέψη μας πάντα τὶς καταστροφικὲς συνέπειες τοῦ πολέμου στὸν πλανήτη μας καὶ νὰ προσευχόμεστε γιὰ εἰρήνην στὴ Μέση Ἀνατολή καὶ σὲ ὅλοκληρο τὸν κόσμον, ὑπογράμμισε ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, στὴν ἐπίσημη ὁμιλία του στὸ 9ο Διεθνὲς Συνέδριον «Our Ocean», πὺ πραγματοποιήθηκε τὸ ἀπόγευμα τῆς Τρίτης, 16 Ἀπριλίου 2024, στὸ Κέντρο Πολιτισμοῦ Ἰδρυμα Σταύρος Νιάρχος, παρουσία τοῦ Ἐξοχ. Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου, πολλῶν ἡγετῶν ἄλλων Κρατῶν, Ὑπουργῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, στελεχῶν διεθνῶν ὀργανισμῶν, εἰδικῶν ἐπιστημόνων καὶ οικονομικῶν παραγόντων, καθὼς καὶ προσωπικοτήτων ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμον. Ἀπευθυνόμενος στὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον τοῦ Συνεδρίου, στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα, ὁ Πανα-

γιώτατος έπεσήμανε ότι ή συνάντηση αυτή πραγματοποιείται σέ μία στιγμή πού ό κόσμος βρίσκεται σέ άβεβαιότητα, καθώς κλιμακώνεται ή σύγκρουση στη Μέση Ανατολή, όπου τόσες πολλές ζωές έχουν ήδη χαθεί και τόσοι πολλοί άθωοι έξακολουθούν νά αντιμετωπίζουν την πείνα. Ζήτησε δέ νά τηρηθεί από όλους ένός λεπτού σιγή, «καθώς στρέψουμε τόν νοῦ και τήν καρδιά μας στα θύματα του πολέμου στο Ισραήλ και τήν Παλαιστίνη, καθώς και στη δική μας ήπειρο.»

Αναφερόμενος στο ζήτημα τής κλιματικής κρίσης και στις έπιπτώσεις του στη θαλάσσια ζωή, ό Παναγιώτατος, έπεσήμανε ότι για περισσότερα από 35 χρόνια, ήδη από τήν έποχή του αοιδίμου προκατόχου του, Πατριάρχου Δημητρίου, αλλά και κατά τή δική του Πατριαρχική διακονία, τό Οικουμενικό Πατριαρχείο υπογραμμίζει τήν κοινή υποχρέωση για τήν προστασία τής Δημιουργίας. Στην κατεύθυνση αυτή, υπενθύμισε, διοργανώθηκαν από τό Πατριαρχείο έν πλῶ περιβαλλοντικά συμπόσια σέ διάφορα ύδάτινα οικοσυστήματα του πλανήτη, όπως στην Αδριατική, στη Μαύρη Θάλασσα, στους ποταμούς Αμαζόνιο και Μισισσιπή, μέ στόχο τήν ανάδειξη τής σημασίας τους για τή ζωή στον πλανήτη, αλλά και τών κινδύνων πού τά άπειλούν. Αναφερόμενος στη σημασία του μυστηρίου του βαπτίσματος, αλλά και στην έορτή τών Θεοφανείων, κατά τήν όποία τελείται ό άγιασμός τών ύδάτων μέ τόν σταυρό, ό Οικουμενικός Πατριάρχης έπεσήμανε:

«Τό νερό έχει πνευματική και συμβολική σημασία, υπενθυμίζοντάς μας ότι τό νερό του πλανήτη δέν είναι ιδιωτικός πόρος για λίγους, αλλά ίερό δώρο για όλους. Πράγματι, κάθε άνθρωπος εδώ – κάθε άνθρωπος σέ αυτόν τόν πλανήτη – είναι ή μικρογραφία ένός ωκεανού, ένας μικρόκοσμος τών ύδάτων πού συντηρούν τή ζωή. Έν συντομία, οί ίδιοι οί ωκεανοί ένώνουν κάθε ήπειρο, κάθε άκτογραμμή και κάθε πολίτη του πλανήτη μας.»

Στήν όμιλία του, ό Παναγιώτατος, μεταξύ άλλων, τόνισε ότι ή σημερινή γενιά όφείλει νά παραδώσει στις έπόμενες έναν κόσμο «τουλάχιστον τόσο καλό, αν όχι καλύτερο από αυτόν πού παραλάβαμε». Ωστόσο, όπως είπε, ή τραγική πραγματικότητα είναι «ότι ή δική μας θα είναι ή πρώτη γενιά πού θα κληροδοτήσει έναν πλανήτη κατεστραμμένο από άγνοια και άδιαφορία, αλλά και από κατάχρηση και άπληστία. Έάν δέν είμαστε προετοιμασμένοι νά δεχθούμε τήν εϋθύνη μας ένώπιον του Δημιουργού και τής δημιουργίας Του, ίσως μπορούμε νά συγκινηθούμε από τήν ένοχή ότι στερούμε τά παιδιά μας από δίκαιη πρόσβαση στους

φυσικούς πόρους.»

Όλοκληρώνοντας την όμιλία του, έπεσήμανε ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο υπογραμμίζει πάντοτε τη σημασία της συνεργασίας λαών, πολιτισμών και θρησκειών για την προστασία της Κτίσης. «Γνωρίζουμε σήμερα πώς ό,τι κάνουμε σε μία γωνιά του πλανήτη έχει άμεσες και μόνιμες συνέπειες για τον υπόλοιπο πλανήτη. Έχουμε επίγνωση σήμερα ότι οι θρησκείες μπορούν να είναι ένας ισχυρός σύμμαχος στην αντιμετώπιση ζητημάτων κοινωνικής δικαιοσύνης», είπε, και τόνισε ότι είναι υποχρέωση και ευθύνη όλων να αναλάβουν δράση τώρα. «Όλοι μας — και όλοι μαζί! — πρέπει να αντιμετωπίσουμε αυτό που είναι αναμφίβολα ή πιό επείγουσα πρόκληση της εποχής μας, μια πρόκληση με σημαντικές επιπτώσεις για την ειρήνη και τη δικαιοσύνη στις κοινωνίες μας, για τους πληθυσμούς και την πολιτική στις κοινότητές μας και για την οικονομία και την ασφάλεια των λαών μας», τόνισε ο Παναγιώτατος.

Στο πλαίσιο του συνεδρίου, ο Πατριάρχης, είχε σύντομη συνομιλία με τον συμμετέχοντα Έξοχ. κ. Τζόν Κέρι, πρώην Υπουργό Έξωτερικών των ΗΠΑ (2013–2017) και Ειδικό Απεσταλμένο των ΗΠΑ για το κλίμα (2020–2024), ο οποίος στην όμιλία του αναφέρθηκε με έγκωμιαστικούς λόγους στην εμπνευσμένη διακονία του Παναγιωτάτου για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Το βράδυ της ίδιας ημέρας, ο Οικουμενικός Πατριάρχης είχε κατ' ιδίαν συνάντηση με τον Έξοχ. Πρωθυπουργό της Ελλάδος, με τον οποίο είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν επίκαιρα ζητήματα εκκλησιαστικά και γενικότερα, και ακολούθως παρέστη στη δεξίωση που παρέθεσε ο κ. Μητσοτάκης, στις εγκαταστάσεις του Ναυτικού Όμιλου Ελλάδος, προς τιμήν των Ήγετων που συμμετέχουν στη διεθνή Συνάντηση.

Περιβάλλον, θεολογία και ειρήνη στο επίκεντρο των εκδηλώσεων που παρέστη ο Οικουμενικός Πατριάρχης την τρίτη ημέρα της επισκέψεώς του στην Αθήνα

Η Α. Θ. Παναγιώτης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, κατά τη διάρκεια της επισκέψεώς του στην Αθήνα, απηύθυνε χαιρετισμό στην ειδική εκδήλωση που διοργανώθηκε, το πρωί της Τετάρτης, 17 Απριλίου 2024, στο πλαίσιο του 9ου Διεθνούς Συνεδρίου Our Ocean», από το Κοινωφελές Ίδρυμα Αθανασίου Κ. Λασκαρίδου, με θέμα «Θαλάσσια Απορρίμματα: Γεφύρωση Έπιστήμης και Διαμόρφωσης Πολιτικής».

Στήν όμιλία του, ό Παναγιώτατος, ύπενθύμισε, μεταξύ άλλων, ότι ό άνθρωπος είναι μέρος τής Δημιουργίας, και ως εκ τούτου όλοι έχουμε τήν ευθύνη νά δείξουμε τό ενδιαφέρον μας για τήν επιβίωση και τή βιωσιμότητα του πλανήτη μας. Αναφερόμενος στη σημασία του νερού για τή ζωή, είπε ότι αποτελεί ύποχρέωσή μας νά προστατεύσουμε τους ώκεανούς από τή ρύπανση και τήν ύποβάθμιση. «Τό νερό τών ώκεανών και τών θαλασσών μας παράγει σχεδόν τό μισό από τό όξυγόνο πού αναπνέουμε και καθαρίζει τήν ατμόσφαιρα από μεγάλο μέρος του διοξειδίου του άνθρακα πού παράγουν οί άνθρωποι. Έναπόκειται σέ έμάς νά εφαρμόσουμε τις κατάλληλες πολιτικές και νά επιβάλλουμε περιβαλλοντικούς κανονισμούς», είπε, και τόνισε ότι «ή υγεία τών ώκεανών είναι άπαραίτητη για τήν ανθρώπινη ευημερία, τή βιοποικιλότητα και τήν σταθερότητα του κλίματος του πλανήτη μας».

Ό Πατριάρχης τόνισε ότι τά θαλάσσια οικοσυστήματα άπειλούνται σοβαρά από τήν υπεραλιεία, τή ρύπανση, και τήν έξάντληση τών πόρων. «Κάποτε ήμασταν λίγοι και ή θάλασσα φαινόταν άπέραντη, αλλά σήμερα είμαστε πολλοί και οί θάλασσες κινδυνεύουν. Ακόμη και οί πόλεμοι πού συμβαίνουν αυτή τήν στιγμή — στη Μέση Ανατολή, στη Βόρεια Αφρική, καθώς και στην Ουκρανία — θέτουν σέ κίνδυνο τήν ισορροπία τών ώκεανών και τών υδάτινων όδών μας». Προκειμένου, όπως είπε, νά αντιμετωπίσουμε και νά επιλύσουμε τήν κλιματική κρίση, ή όποία επηρεάζει τους θαλάσσιους πόρους του πλανήτη, «πρέπει συνεχώς νά θυμόμαστε ότι ό,τι κάνουμε στους ώκεανούς, τό κάνουμε στους έαυτούς μας και τελικά, τό κάνουμε στον Θεό». Ό Παναγιώτατος έπeseήμανε ότι ή προστασία του φυσικού περιβάλλοντος έχει άμεσες συνέπειες για τήν επιβίωσή μας και για τή βιωσιμότητα του πλανήτη.

Όλοκληρώνοντας τον χαιρετισμό του έξέφρασε τήν Πατριαρχική ευαρέσκειά του προς τό Κοινωφελές Ίδρυμα Αθανάσιος Λασκαρίδης για τή διοργάνωση τής ειδικής αυτής έκδηλώσεως, αλλά και για τήν ύποστήριξη προγραμμάτων με σκοπό τήν αντιμετώπιση τής θαλάσσιας ρύπανσης. Ίδιαιτέρως δε συνεχάρη τό ίδρυμα για τήν άπόφασή του νά διαθέσει κατά τήν επόμενη πενταετία τό ποσό τών δέκα εκατομμυρίων ευρώ προκειμένου νά καταπολεμηθεί στην Ελλάδα ή ρύπανση τών θαλασσών από τά πλαστικά.

Προηγούμενως, τον Οικουμενικό Πατριάρχη καλωσόρισε με θερμούς λόγους ή Πρόεδρος του ιδρύματος, Ευγεν. κ. Εϋη Λαζού-Λασκαρίδη.

Στή συνέχεια, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετέβη στὸ Γραφεῖο Ἐκπροσωπήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν Ἀθήνα ὅπου συναντήθηκε μὲ τὸν Ὑπουργὸ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τῆς Ἑλλάδος κ. Κυριάκο Πιερρακάκη, μὲ τὸν ὁποῖο εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ συζητήσουν θέματα κοινοῦ ἐνδιαφέροντος. Στὴ συνάντηση παρέστησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Θεοδώρητος, Διευθυντῆς τοῦ Γραφείου, ὁ Πανοσιολ. Μέγας Ἐκκλησιάρχης κ. Ἀέτιος, Διευθυντῆς τοῦ Ἰδιαίτερου Πατριαρχικοῦ Γραφείου, ὁ Γενικὸς Γραμματέας Θρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Γεώργιος Καλαντζῆς καὶ ὁ Διευθυντῆς τοῦ Γραφείου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κ. Νικόλαος Δημάκης.

Τὸ μεσημέρι, ὁ Παναγιώτατος παρέστη στὴν τελετὴ ἀπονομῆς τοῦ τίτλου τοῦ Ἐπιτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πρὸς τὸν Ὁμότιμο Καθηγητῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς αὐτοῦ Ἐντιμολ. κ. Βλάσιο Φειδᾶ. Στὴν τελετὴ παρέστησαν ἐπίσης ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γουινέας κ. Γεώργιος, ἐκ προσώπου τοῦ Μακ. Παπᾶ καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου, πλήθος Ἱεραρχῶν, κληρικῶν, Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τῶν οἰκογενῶν καὶ μαθητῶν τοῦ τιμωμένου, καθὼς καὶ φοιτητῶν.

Ἀμέσως μετὰ, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἑλλογιμ. Καθηγητῆς κ. Γεράσιμος Σιάσος ὑποδέχθηκε τὸν Πατριάρχη καὶ εἶχε σύντομη συνομιλία μαζί του στὸ ἐπίσημο Γραφεῖο του στὴν Πρυτανεῖα τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀκολούθως ὁ Παναγιώτατος παρακάθησε στὸ ἐπίσημο γεῦμα ποῦ παρέθεσε τὸ Πανεπιστήμιο στὸ Πολιτιστικὸ Κέντρο «Κωστής Παλαμᾶς», ὅπου σὲ σύντομο χαιρετισμὸ του ἀναφέρθηκε στὴν προσφορὰ τοῦ τιμωμένου στὰ θεολογικὰ γράμματα, ἀλλὰ καὶ διαχρονικὰ πρὸς τὴ Μητέρα Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μεταξὺ ἄλλων εἶπε:

«Ἡ Ἐκκλησία εὐγνωμονεῖ τὸν κύριον Φειδᾶν διὰ τὴν παρουσίαν, τὴν μαρτυρίαν καὶ τὴν καταλυτικὴν συμβολὴν του εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα. Ἀνέδειξε τὴν διαχρονικὴν ἀξίαν τῆς Κανονικῆς παραδόσεως, προέτεινε εὐστόχους καὶ τεθεμελιωμένας νομοκανονικὰς λύσεις καὶ ἀπαντήσεις εἰς δυσχερεῖς ὑποθέσεις καὶ ἀκανθώδη ἐρωτήματα τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, πάντοτε ἔτοιμος καὶ ἀκαταπόνητος, μὲ ἀκλινῆ πίστιν, ὅτι «τῷ θέλοντι κάμνειν συγκάμνει Θεός».

Ἀλησμόνητος παραμένει εἰς ἡμᾶς ἡ συμμετοχὴ καὶ συμβολὴ του εἰς τοὺς διορθοδόξους καὶ τοὺς διαχριστιανικοὺς διαλόγους. Συνέβαλε καθοριστικῶς εἰς τὴν κατάρτισιν τῶν ad referendum εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας κειμένων. Πανθομολο-

γουμένως, ή προσφορά του καθηγητοῦ Φειδᾶ εἰς τὴν προετοιμασίαν τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης ὑπῆρξε καθοριστική.»

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης παρέστη καὶ ὁμίλησε στὸν Φιλολογικὸ Σύλλογο «Παρνασσός», τοῦ ὁποῖου εἶναι Ἐπίτιμος Πρόεδρος, κατὰ τὴν ἐκδήλωση παρουσιάσεως τοῦ βιβλίου τοῦ Ἑλλογιμ. Καθηγητοῦ κ. Σταματίου Γεωργούλη γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὶς παρακαταθήκες τοῦ ἀειμνήστου Σουηδοῦ πολιτικοῦ Οὐλοφ Πάλμε, ποὺ ἐκδόθηκε μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως 38 ἐτῶν ἀπὸ τῆ δολοφονία του.

Στὴν ὁμιλία του, ὁ Παναγιώτατος, ἀνέφερε μεταξὺ ἄλλων:

«Ὁ γενναϊόφρων καὶ ἐμβληματικὸς πολιτικός, ἔδωκεν, ἐξ ὑψηλῶν θέσεων εὐθύνης, ἰσχυρὰν μαρτυρίαν περὶ τοῦ ἀδαιρέτου τῆς μερίμνης διὰ τὴν προώθησιν τῆς εἰρήνης, τῆς προστασίας τῶν κοινωνικῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς οἰκολογικῆς στρατεύσεως. Αἱ ἐξελίξεις ἐδικαίωσαν τὰ ὄραματα καὶ τοὺς ἀγῶνας του. Βλέπομεν καὶ βιοῦμεν εἰς τὰς ἡμέρας μας, ὅτι αἱ ἐπιπτώσεις τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς ἐγγίζουσιν τὸ σύνολον τῆς ἀνθρωπότητος, πρῶτον ὅμως καὶ ἐντονώτερον τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐμπεριστάτους τῆς γῆς, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ βιώσιμος εἰρήνη, ἂν αὐτὴ δὲν στηρίζεται εἰς τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην.

Συμφωνοῦμεν μὲ τὴν ἀμετακίνητον ἀπόρριψιν ἐκ μέρους τοῦ Οὐλοφ Πάλμε, ἔργῳ καὶ λόγῳ, τοῦ κυνικοῦ: «Δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύσις», ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐναλλακτικὴ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐπιλογή ἀπέναντι εἰς τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τὴν ἀτεγκτον νομοτέλειαν τοῦ οἰκονομισμοῦ καὶ τῆς λογικῆς τοῦ «δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου», τοῦ «συμφέροντος τοῦ κρείττονος», ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Πλάτων. Ὁ κοινωνικὸς προσανατολισμὸς τῆς πολιτικῆς καὶ ὁ ἀγὼν διὰ τὴν ἀκεραιότητα τῆς δημιουργίας ὄχι μόνον δὲν ὀδηγοῦν εἰς ἀνεξελέγκτους κοινωνικὰς ἐντάσεις καὶ συγκρούσεις, ἀλλὰ εἶναι ἡ μόνη ὁδὸς πρὸς τὴν εἰρήνην, τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐημερίαν. Ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἐνώπιόν σας ὅτι εἶναι ἀπαραδέκτον νὰ δυσφημίζωνται ἢ νὰ ἀγνοῶνται πλήρως αἱ ἐναλλακτικαὶ μορφαὶ ἀναπτύξεως καὶ ἡ ἐμβέλεια τοῦ «πολιτισμοῦ τῆς ἀλληλεγγύης». Δὲν εἶναι τυχαῖον, ὅπως γράφετε εἰς τὸ βιβλίον σας, Ἑλλογιμώτατε κύριε Γεωργούλη, ὅτι «τὸ περιβάλλον ἀποτελέσῃ ἕναν ἀπὸ τοὺς πρωταρχικοὺς ἀξιακοὺς πυλῶνες τῆς πολιτικῆς του Πάλμε σὲ διεθνῆς ἐπίπεδο», καὶ ὅτι τὸ λεγόμενον «Σουηδικὸν μοντέλον» κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐλειτούργησεν ὡς πρότυπον πρὸς μίμησιν εἰς παγκόσμιον κλίμακα.»

Στὴν ἐκδήλωση παρέστησαν πλῆθος Ἱεραρχῶν, ὁ Ἐξοχ. Ὑφυπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Ασφάλισης κ. Βασίλειος-Πέτρος Σπανάκης, ἡ Ἐξοχ. Πρόεδρος τοῦ Κόμματος «Πλευσὴ Ἐλευθερίας» κ. Ζωὴ Κωνσταντοπούλου, ὁ Ἐντιμ. κ. Mustafa Somuncu, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας στὴν Ἀθήνα, ἐκπρόσωποι τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κόσμου καὶ πυκνὸ ἀκροατήριον.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης χειροθέτησε στὸ Ὁφφίκιον τοῦ Ἀρχοντος Εὐταξία τὸν Ἐντιμολ. κ. Νικόλαο Πατέρα

Ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης χειροθέτησε τὴν Πέμπτη, 18 Ἀπριλίου 2024, στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, στὴν Ἀθήνα, στὸ Ὁφφίκιον τοῦ Ἀρχοντος Εὐταξία τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τὸν Ἐντιμολ. κ. Νικόλαο Διαμαντῆ Πατέρα, Ἐφοπλιστῆ.

Στὴν ὁμιλία του, ὁ Παναγιώτατος, τόνισε ὅτι μὲ τὴν ἀπονομή του Ὁφφικίου πρὸς τὸν κ. Πατέρα, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἐπιβραβεύει τὴν ἀφοσίωσή του σὲ αὐτὴν καὶ τὴν στήριξη τοῦ ἔργου της, ἐνῶ ὑπενθύμισε ὅτι ὁ τιμώμενος συνέβαλε γενναίᾳ στὴ συντήρηση καὶ ἀποκατάσταση τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὸν ὁποῖο συνεχίζει νὰ ἐνισχύει ποικιλοτρόπως.

Ὁλοκληρώνοντας τὴν ὁμιλία του, ὁ Πατριάρχης, ἐξέφρασε τὴ βεβαιότητά του ὅτι ὁ νέος Ἀρχὼν θὰ ἀποδειχθεῖ ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ ὅτι θὰ συνεχίσει τὰ καλὰ του ἔργα.

Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ νέος Ἀρχὼν Εὐταξίας ἐξέφρασε, μεταξύ ἄλλων, τὴν εὐγνωμοσύνη του πρὸς τὸν Παναγιώτατο γιὰ τὴν μεγάλη τιμὴ πού ἐπεφύλαξε πρὸς τὸ πρόσωπό του. Μεταξύ ἄλλων εἶπε:

«Διὰ τῶν τιμῶν Πατριαρχικῶν Σᾶς χειρῶν μὲ κατατάξατε στὴν χορεία τῶν Ἀρχόντων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὸ γεγονός τοῦτο μὲ ἐπιφορτίζει μὲ τὸ ὕψιστο χρέος τῆς ὑπερασπίσεως τῶν ἀπαράγραπτων δικαίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ τῆς ἐξυτηρητέσεως τῶν ἱερῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ. Αὐτὸ ἀποτελεῖ, ἄλλωστε, τὴν πεμπτουσία τοῦ λειτουργήματος καὶ τῆς διακονίας τῶν Ἀρχόντων.»

Κατὰ τὴν χειροθεσίαν τοῦ νέου Ἀρχοντος παρέστησαν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, Ἱεράρχες, κληρικοί, Μοναχοὶ καὶ Μοναχές, Ἀρχοντες Ὁφφικιάλιοι τῆς Μ.τ.Χ.Ε. ὑπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀδελφότητός τους Ἐντιμολ. Ἀρχοντα Ἐξαρχο κ. Ἀθανάσιο Μαρτίνο, ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου στὴν Ἀθήνα κ. Μάθιου Λότζ, μέλη τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, οἰκογενεῖς τοῦ νέου

Ἄρχοντας, καὶ πλῆθος πιστῶν.

Ακολουθῶς ὁ Παναγιώτατος παρακάθησε σὲ ἐπίσημο γεῦμα ποῦ παρεθέσε ὁ νέος Ἀρχῶν.

Νωρίτερα, τὸ πρωὶ τῆς ἴδιας ἡμέρας, ὁ Παναγιώτατος δέχθηκε σὲ ἀκρόαση, στὸ κατάλυμά του, τὴν Πρέσβη τῆς Αὐστραλίας στὴν Ἑλλάδα Ἐξοχ. κ. Alison Duncan, μὲ τὴν ὁποία εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ συζητήσει μεταξὺ ἄλλων καὶ γιὰ τὴν ἐπικείμενη ἐπίσκεψή του, τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο, στὴν χώρα της, καὶ ἀκολουθῶς τὴν Ὑπουργὸ Ἐσωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος Ἐξοχ. κ. Νίκη Κεραμέως.

Ἔτσι, ὀλοκληρώνοντας τὴν τετραήμερη ἐπίσκεψή του στὴν Ἀθήνα ὁ Παναγιώτατος μὲ τὴ συνοδεία του ἐπέστρεψαν τὸ ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης μὲ ἰδιωτικὴ πτήση στὴν Πόλη.

Πρόσκλησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀπὸ τὸν Πρόεδρον Macron

Ἀνταποκρινόμενος εἰς τιμητικὴν πρόσκλησιν τοῦ Προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας Ἐξοχ. κ. Emmanuel Macron, ἀνεχώρησε τὴν Κυριακὴν, 21ην Ἀπριλίου 2024, εἰς Παρισίους ἢ Α.Θ.Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γέροντος Χαλκηδόνας κ. Ἐμμανουήλ καὶ Σαράντα Ἐκκλησιῶν κ. Ἀνδρέου, τῶν Πανοσιολ. Μ. Ἐκκλησιάρχου κ. Ἀετίου, Διευθυντοῦ τοῦ Ἰδιαιτέρου Πατριαρχικοῦ Γραφείου, καὶ Μ. Συγκέλλου κ. Τακώβου, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ προστεθῇ καὶ ὁ οἰκεῖος ποιμενάρχης Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Δημήτριος.

Ὁ Παναγιώτατος, πλὴν τοῦ κ. Προέδρου, θὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τοὺς Ἐξοχ. κ. Πρόεδρον τῆς Γερουσίας καὶ κ. Πρωθυπουργόν τῆς Γαλλίας, θὰ προστῇ δὲ καὶ Δοξολογίας ἐν τῷ ἐν Παρισίοις Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου διὰ νὰ εὐλογήσῃ τὸ ποίμνιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ θὰ συναντηθῇ μὲ τὴν Συνέλευσιν τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων τῆς Χώρας.

Ὑπενθυμίζεται ὅτι, κατὰ τὸ παρελθόν, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προσεκλήθη καὶ ἐτιμήθη καὶ ὑπὸ τῶν Προέδρων τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας Ἐξοχ. κ. Jacques Chirac καὶ κ. Francois Hollande, ὅστις καὶ προσεκάλεσε τὸν Παναγιώτατον νὰ μεταβοῦν ἀπὸ κοινοῦ διὰ τοῦ Προεδρικοῦ ἀεροσκάφους εἰς Φιλιππῖνας τὸ 2015 πρὸς συμμετοχὴν εἰς οἰκολογικὴν ἐκεῖ Διάσκεψιν.

Κατά τό διάστημα τῆς ἀπουσίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, Ἐπίτροπος Αὐτῆς ὠρίσθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Δέρκων κ. Απόστολος.

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης στὸν Πρόεδρο Macron

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος εἶχε ἐπίσημη συνάντηση τὸ πρωὶ τῆς Δευτέρας, 22 Ἀπριλίου 2024, μὲ τὸν Ἐξοχώτατο Πρόεδρο τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας κ. Emmanuel Macron, ὁ ὁποῖος τὸν ὑποδέχθηκε μὲ πολὺ σεβασμὸ καὶ μὲ τὶς προσήκουσες τιμῆς στὸ Μέγαρο τῶν Ἡλυσίων.

Οἱ συνομιλίες, οἱ ὁποῖες διήρκεσαν πέραν τῆς μίας ὥρας, πραγματοποιήθηκαν σὲ ἐγκάρδια ἀτμόσφαιρα, ἐπικεντρώθηκαν δὲ στὶς πρωτοβουλίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἀλλὰ καὶ σὲ ζητήματα τῆς τρέχουσας ἐπικαιρότητας. Εἰδικότερα, ὁ Πρόεδρος Macron ἔδειξε ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὶς ἐξελίξεις στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, λόγω τῶν συνεχιζομένων πολεμικῶν συγκρούσεων στὴν Οὐκρανία καὶ στὴ Μέση Ἀνατολή, συνεχάρη δὲ τὸν Παναγιώτατο γιὰ τὴν ἀπερίφραστη καὶ ξεκάθαρη καταδίκη τοῦ πολέμου καὶ γιὰ τὸ παράδειγμα ποὺ δίνει ὡς κορυφαῖος θρησκευτικὸς ἡγέτης. Ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστησε τὸν Πρόεδρο τῆς Γαλλίας γιὰ τὴν τιμητικὴ πρόσκληση καὶ τοὺς θερμοὺς τοὺς λόγους καὶ τοῦ μετέφερε τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως γιὰ καθ' ὅλα ἐπιτυχῆ διοργάνωση καὶ διεξαγωγή τῶν ἐπικείμενων Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τὸ προσεχὲς καλοκαίρι στὸ Παρίσι, ἐξέφρασε δὲ τὴν εὐχὴ νὰ ἐπικρατήσῃ καὶ κατὰ τὴ φετινὴ ἱστορικὴ διοργάνωση ἡ ἀρχὴ τῆς ἐκεχειρίας, ἡ ὁποία ἴσχυε ἤδη ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα κατὰ τὴ διάρκεια τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.

Στὴ συνάντηση παρέστησαν, ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Γαλλικῆς Προεδρίας ἡ Ἐλλογιμ. κ. Αναστασία Colosimo, σύμβουλος ἐπὶ θεμάτων διεθνοῦς ἐπικοινωνίας, ὁ Ἐντιμ. κ. Bertrand Buchwalter, σύμβουλος ἐπὶ θεμάτων Εὐρώπης-Τουρκίας, ἡ Εὐγεν. κ. Violaine Demaret, σύμβουλος ἐπὶ θεμάτων ἀσφαλείας, καὶ ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος κ. Jean-Christophe Peaucelle, σύμβουλος θρησκευτικῶν ὑποθέσεων, καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἐμμανουήλ, Γαλλίας κ. Δημήτριος καὶ Σαράντα Ἐκκλησιῶν κ. Ἀνδρέας, καθὼς καὶ ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἐκκλησιάρχης κ. Αἰτίος, Διευθυντὴς τοῦ Ἰδιαίτερου Γραφείου τοῦ Παναγιωτάτου. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς συνάντησης, ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ συνοδεία Του φωτογραφήθηκαν ἐπισήμως μὲ τὸν κ. Πρόεδρο, ὁ ὁποῖος καὶ συνόδευσεν τιμητικὰ τὸν Παναγιώτατο μέχρι τὸ ὄχημά Του.

Στή συνέχεια, ὁ Παναγιώτατος μὲ τὴ συνοδεία Του μετέβη στὴν ἔδρα τῆς Συνελεύσεως τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων τῆς Γαλλίας, ὅπου τὸν καλωσόρισε μὲ θερμούς λόγους ὁ Πρόεδρος αὐτῆς, Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Reims κ. Eric de Moulins-Beaufort, ὁ ὁποῖος ἀνεφέρθη, μεταξύ ἄλλων, ἐκτενῶς στὶς περιβαλλοντικὲς πρωτοβουλίες τοῦ Παναγιωτάτου, οἱ ὁποῖες ἐνέπνευσαν καὶ τὸν Ἁγιώτατο Πάπα Ρώμης Φραγκίσκο, ὁ δὲ Πατριάρχης ἀντιφώνησε καταλλήλως, μὴ παραλείποντας νὰ τονίσει καὶ αὐτὸς τὶς ἀδελφικὲς σχέσεις Τοῦ μὲ τὸν Πάπα, τὴν κοινὴ τους ἔμφαση στὴ συνοδικότητα, καθὼς καὶ τὶς εὐκαιρίες ποὺ προσφέρει γιὰ τὶς σχέσεις μεταξύ Ὁρθοδόξου καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἢ ἐπικείμενη ἐπέτειος, τὸ 2025, τῶν 1700 ἐτῶν ἀπὸ τὴ σύγκληση τῆς ἐν Νίκαιᾷ Ἀ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης στὸν Πρωθυπουργὸ τῆς Γαλλίας

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας, 22 Ἀπριλίου 2024, ἔγινε δεκτὸς μὲ κάθε ἐπισημότητα ἀπὸ τὸν Ἐξοχώτατο Πρωθυπουργὸ τῆς Γαλλίας κ. Gabriel Attal, ὁ ὁποῖος ἀνέμενε τὸν Παναγιώτατο στὴν εἴσοδο τοῦ Πρωθυπουργικοῦ Μεγάρου Matignon.

Στὴ συνάντηση, διάρκειας 45 περίπου λεπτῶν, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ρώτησε τὸν Παναγιώτατο γιὰ τὶς διορθόδοξες καὶ διαχριστιανικὲς πρωτοβουλίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ ἰδίου προσωπικῶς πρὸς ἐνίσχυση τῆς Χριστιανικῆς ἐνότητος, πρὸς διαφύλαξη τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐπίτευξη τῆς πολυπόθητης εἰρήνης στὸν μαστιζόμενο ἀπὸ πολέμους κόσμος. Στὴν ἀπάντησή Του, ὁ Πατριάρχης ἀναφέρθηκε ἐκτενῶς στὶς δράσεις τῆς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας στοὺς παραπάνω τομεῖς, ἐνῶ δὲν παρέλειψε νὰ ἐπισημάνει καὶ τὴ νέα πρωτοβουλία ποὺ ἀνέλαβε μὲ τὸν Πάπα Φραγκίσκο γιὰ ἀπὸ κοινοῦ ἔορτασμό, τὸ ἐπόμενο ἔτος 2025, τῆς 1700ης ἐπετείου ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Ἀ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, στὸν τόπο ὅπου πραγματοποιήθηκε, στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας, προσκάλεσε δὲ καὶ τὸν Ἐξοχ. κ. Attal νὰ παρευρεθεῖ στοὺς σχετικὸς ἑορτασμούς.

Κατὰ τὶς συνομιλίες, παρέστησαν, ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ἢ Ἐξοχ. κ. Χρυσούλα Ζαχαροπούλου, Ὑφυπουργὸς Ἀνάπτυξης, Γαλλοφωνίας καὶ Διεθνῶν Συνεργασιῶν, ὁ Ἐντιμ. κ. Stephen Marchisio, διπλωματικὸς σύμβουλος, ἢ Εὐγεν. κ. Marie Philippe, σύμβουλος ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, καὶ ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος κ. Jean-Christophe

Peaucelle, σύμβουλος θρησκευτικῶν ὑποθέσεων, καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὅλη ἡ Πατριαρχική συνοδεία. Ἀνταλλαγή δώρων πραγματοποιήθηκε μέσῳ πρωτοκόλλου. Στὸ περιθώριο τῶν συνομιλιῶν, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς παρουσίασε στὸν Παναγιώτατο τὴ μητέρα του, ἡ ὁποία εἶναι Χριστιανὴ Ὁρθόδοξη, προκειμένου νὰ λάβει τὴν ἀγία Πατριαρχική εὐχή καὶ εὐλογία. Μετὰ τὸ πέρας τῆς συνάντησης, ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ συνοδεία Του φωτογραφήθηκαν ἐπίσημως μὲ τὸν κ. Πρωθυπουργό, ὁ ὁποῖος καὶ συνόδευσε τιμητικά τὸν Παναγιώτατο μέχρι τὸ ὄχημά Του.

Τὸ βράδυ τῆς ἰδίας ἡμέρας, ὁ Παναγιώτατος μὲ τὴ συνοδεία Του παρακάθησαν σὲ ἐπίσημο δείπνο πού προσέφερε πρὸς τιμὴν Του ὁ Σεβ. Ρωμαιοκαθολικὸς Ἀρχιεπίσκοπος τῶν Παρισίων κ. Laurent Ulrich στὴν ἔδρα του. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καλωσόρισε μὲ θερμούς λόγους τὸν Παναγιώτατο, ὁ ὁποῖος ἀντιφώνησε καταλλήλως, ἀντάλλαξαν δὲ καὶ δῶρα ἀναμνηστικά τῆς ἐπισκέψεως.

Συνάντηση Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μὲ τὸν Πρόεδρο τῆς Γαλλικῆς Γερουσίας

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, εἶχε ἐπίσημη συνάντηση, τὸ ἀπόγευμα τῆς Τρίτης, 23 Ἀπριλίου 2024, μὲ τὸν Ἐξοχάτο Πρόεδρο τῆς Γαλλικῆς Γερουσίας κ. Gérard Larcher, ὁ ὁποῖος τὸν ὑποδέχθηκε στὴν εἴσοδο τοῦ Προεδρικοῦ Μεγάρου τῆς Γερουσίας μὲ ὅλες τὶς ἀρμόζουσες τιμές.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνάντησης, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε σὲ ἰδιαίτερα ἐγκάρδιο κλίμα, λόγω καὶ τῆς παλαιᾶς γνωριμίας πού συνδέει τὸν Πρόεδρο καὶ τὸν Παναγιώτατο, ὁ κ. Larcher ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησή του γιὰ τὴ νέα ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχου στὴ Γαλλία καὶ ζήτησε νὰ ἐνημερωθεῖ κυρίως γιὰ τὴ θέση τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν στὰ ἀκανθώδη ζητήματα τοῦ πολέμου τῆς Οὐκρανίας καὶ τῆς κρίσεως στὴ Μέση Ἀνατολή. Ἡ συζήτηση περιεστράφη, ἐπίσης, γύρω ἀπὸ τὶς πρωτοβουλίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου γιὰ τὴν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, καθὼς καὶ γύρω ἀπὸ τὸν πρωτεύοντα ρόλο του στὴν προώθηση τοῦ διαχριστιανικοῦ καὶ διαθρησκειακοῦ διαλόγου, ὑπὸ τὸ πρίσμα καὶ τῆς τρέχουσας ἐπικαιρότητας.

Στὴ συνάντηση παρέστησαν, ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Γαλλικῆς Γερουσίας, οἱ Ἐξοχ. Ἀντιπρόεδροι αὐτῆς κύριοι Loïc Hervé, Hervé Marseille καὶ Roger Karoutchi, καί, ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεί-

ου, όλα τὰ μέλη τῆς Συνοδείας τοῦ Παναγιωτάτου. Μετὰ τὸ πέρας τῆς συνάντησης, ὁ Πατριάρχης ὑπέγραψε τὸ βιβλίον τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν καὶ στὴ συνέχεια μαζί τῆ συνοδεία Του φωτογραφήθηκαν μὲ τὸν Πρόεδρο τῆς Γερουσίας, ὁ ὁποῖος καὶ συνόδευσε τιμητικά τον Παναγιώτατο μέχρι τὸ ὄχημά Του.

Νωρίτερα, τὸ μεσημέρι, ὁ Παναγιώτατος μὲ τὴν τιμία συνοδεία Του παρεκάθησαν σὲ γεῦμα ποὺ παρέθεσε πρὸς τιμὴν Του ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος τῆς Ἑλλάδος κ. Δημήτριος Ζεβελάκης, στὴν Πρεσβευτικὴ κατοικία.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, ὁ Πατριάρχης χοροστάτησε κατὰ τὴν ἐπίσημη Δοξολογία ποὺ τελέστηκε στὸν Ἱερό Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου στὸ Παρίσι. Ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης Σεβ. κ. Δημήτριος καλωσόρισε τὸν Παναγιώτατο καὶ ἐπισήμως στὴν ἔδρα τῆς I. Μητροπόλεως Γαλλίας. Στὴν ἀντιφώνησή Του, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐξέφρασε τὴ χαρὰ Του γιὰ τὴν ἐκ νέου ἐπίσκεψή Του στὴ θεόσωστη αὐτὴ Ἐπαρχία τοῦ Θρόνου.

«Ἡ εὐγενὴς καὶ ὅπως τιμητικὴ πρόσκλησις τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας κ. Emmanuel Macron καὶ ἡ μέριμνα τοῦ Ποιμενάρχου σας ὠδήγησαν ἡμᾶς καὶ αὐθις εἰς τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν εὐρωπαϊκὴν πρωτεύουσαν τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἐλευθέρως διακινήσεως τῶν ἰδεῶν, τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἐνίστε δὲ καὶ τῶν κοινωνικῶν ἐκρήξεων, εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφωταγωγῆθησαν, τὸ πρῶτον, αἱ ὁδοὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη αὕτη καὶ «πόλις τοῦ φωτός». Ἐρχόμεθα εἰς περιόδον προετοιμασίας πνευματικῆς διὰ νὰ ὑποδεχθῶμεν καὶ νὰ λάβωμεν τὸ ἀνέσπερον Φῶς τῆς Ἀναστάσεως, τὸ μόνον ἀληθινὸν Φῶς, ἐν τῷ Προσώπῳ τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος διαβεβαίωι: «Εγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰωάν. ἡ', 12). Ἡ ἀληθῶς φωταυγῆς καὶ λαμπροφόρος νύκτα εἶναι ἡ νύκτα τῆς Ἀναστάσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ «πάντα πεπλήρωται φῶτός, οὐρανός τε καὶ γῆ, καὶ τὰ καταχθόνια» (Γ' Ὁδὴ Κανόνος Πάσχα).

Τὸ ζωηφόρον τοῦτο Φῶς, φωτίζει, εἴμεθα βέβαιοι, τὴν πορείαν τῆς Ὁρθοδόξου παροικίας ἐν Γαλλίᾳ, ἡ ὁποία διαθέτει βαθεῖας ρίζας καὶ ἱστορίαν μακράν, μὲ ἐπίκεντρον τῆς ζωῆς τῆς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς. Ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, εἰς τὸν ὁποῖον εὐρισκόμεθα, ἀνηγέρθη χάρις εἰς τὴν γενναίαν δωρεάν τῶν ἀειμνήστων ἀδελφῶν Δημητρίου, Ἰωάννου καὶ Παύλου Σκυλίτση, μεγάλων εὐεργετῶν τοῦ Γένους, οἱ ὁποῖοι

άνοικοδόμησαν ἐκ βάθρων, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης. Ἡ ἐνταῦθα πνευματικὴ ζωὴ ἐμπλουτίζεται καὶ αὐξάνεται διὰ τῆς λειτουργίας δύο Ἱερῶν Μονῶν, ὡς καὶ δύο Μετοχιῶν ἰδρυθέντων ὑπὸ τῆς Αθωνικῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας.

Ἡ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ παρακολουθεῖ, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, καὶ καυχᾶται διὰ τὰς διαρκεῖς προόδους σας, καὶ ἐνθαρρύνει ἅπαντας ὑμᾶς, ὅπως ἐνώπιον τῆς κρισίμου διεθνούς συγκυρίας παραμείνῃτε ἐδραῖοι ἐν τῇ πίστει, ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελούσης τὸν ταμιευτήρα τῶν τιμαλφῶν τοῦ Γένους, τῶν συγκροτούντων τὴν ἰδιοπροσωπίαν αὐτοῦ. Ἄνευ τῆς πίστεως, τῆς γλώσσης καὶ τῆς πνευματικῆς παραδόσεώς μας, ἀποκοπτόμεθα ἀπὸ τὰς ρίζας μας καὶ παύομεν νὰ ὑπάρχωμεν. Ἡ Μετριοτής ἡμῶν εἶναι βεβαία ὅτι ὅλοι ἐσεῖς ἐπελέξατε ἤδη ἀντὶ τοῦ μαρασμοῦ τὴν ζωὴν, ἀφοσιωμένοι εἰς τὴν πατρῶαν παρακαταθήκην, ὥστε δυνάμεθα νὰ ἀναφωνήσωμεν: «εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει», ὅπως γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τοὺς Κορινθίους (Α' Κόρ. α', 4).»

Στὴ συνέχεια, συνεχάρη τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Γαλλίας κ. Δημήτριο, «ὁ ὁποῖος, συνεχίζων τὸ ἔργον τῶν Μητροπολιτῶν Μελετίου, Ἱερεμίου, ὡς καὶ τοῦ ἀμέσου προκατόχου αὐτοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Χαλκηδόνης κ. Ἐμμανουήλ, μὲ τὴν συνδρομὴν σύμπαντος τοῦ κλήρου καὶ τῶν λαϊκῶν συνεργατῶν αὐτοῦ, καταρδεύει μὲ τὰ ζωήρρητα νάματα τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως τὸ κληρωθὲν εἰς αὐτὸν γεώργιον, παράγων εὐχύμους καρπούς.»

Παρέστησαν Ἀρχιερεῖς μέλη τῆς Ἐπισκοπικῆς Συνελεύσεως Γαλλίας, μέλη τῆς Συνελεύσεως τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων τῆς Γαλλίας, ἐκπρόσωποι ἄλλων Χριστιανικῶν δογμάτων, πολλοὶ διπλωμάτες καὶ πλῆθος πιστῶν, οἱ ὅποιοι κυριολεκτικῶς κατέκλεισαν τὸν Ναό.

Τὸ βράδν, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μὲ τὴ συνοδεία Του παρεκάθησαν σὲ δεῖπνο ποῦ παρέθεσε πρὸς τιμὴν Του ὁ Ἐξοχ. Πρέσβυς τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας κ. Yunis Demirer, στὴν Πρεσβευτικὴ Κατοικία.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης στὴν I. Μονὴ Ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου Bussy-en-Othe

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος τὴν Παρασκευή, 26 Ἀπριλίου 2024, μετέβη μὲ τὴν τιμία συνοδεία Του

στην Ί. Μονή Αγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου Bussy-en-Othe, ὅπου καὶ χοροστάτησε κατὰ τὴ Δοξολογία πὺν τελέστηκε στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς. Ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης Γαλλίας Σεβ. κ. Δημήτριος, καλωσόρισε μὲ θερμούς λόγους τὸν Παναγιώτατο στὸ Μοναστήρι. Στὴν ἀντιφώνησή Του, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐξέφρασε τὴ χαρὰ Του πὺν ἐπισκέφθηκε αὐτὴ τὴν Ὁρθόδοξη γυναικεία Μονὴ στὴ Βουργουνδία ὑπὸ τὴν Ὅσιον. Μοναχὴ Αἰμιλιανή, Ἦγουμένη τῆς Ἀδελφότητος αὐτῆς.

Ὁ Παναγιώτατος ἀναφέρθηκε στὴν ἱστορία τῆς Μονῆς, στὴν ἴδρυση αὐτῆς, τὴν 1η Ἰουλίου 1946, στὰ πρόσωπα πὺν συνετέλεσαν στὸ γεγονός αὐτό, καὶ στὴν μαρτυρία τῆς ἐντὸς τῆς συγχρόνου γαλλικῆς πραγματικότητος.

«Ἡ κοινότητά σας ἤξερε πάντα πῶς νὰ διατηρεῖ στενοὺς δεσμοὺς μὲ τὴ Μητέρα Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, γνωρίζοντας ὅτι αὐτὴ ἢ μεταξύ μας κοινωνία ἔδωσε στὴν Ὁρθοδοξία στὴ Γαλλία τὴ δυνατότητα νὰ ὑπερβεῖ τὰ ὄρια τῶν ἐθνικῶν δεσμῶν», εἶπε, μεταξύ ἄλλων, ὁ Παναγιώτατος, καὶ ἐπεσήμανε τὴ μεγάλη εὐλογία νὰ φυλάσσονται στὴ Μονὴ τὰ λείψανα τοῦ Ὁσίου Ἀλεξίου τῆς Ugine, πὺν προήλθε ἀπὸ τὴ ρωσικὴ διασπορὰ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, καὶ τὸν ὁποῖο ἡ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖο ἐνέταξε, τὸ 2004, στὸ ἀγιολόγιο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ Πατριάρχης συνεχάρη τὴ Γερόντισσα Αἰμιλιανὴ γιὰ τὸ ἐπιτελούμενο πνευματικὸ ἔργο στὴ Μονή, τὴν πίστη καὶ τὴν ἀφοσίωσή της στὴ Μητέρα Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐπεσήμανε ὅτι σὲ μία δύσκολη ἐποχὴ μίσους καὶ διχασμῶν, ἢ ἰδία καὶ ἢ περὶ αὐτὴν Ἀδελφότητα παρέμειναν ἀκλόνητες στὶς ἐπιλογές τους, καὶ δὲν ἀπαρνήθηκαν οὔτε τίς πολιτισμικὲς τους καταβολές, οὔτε τὴν ἀλήθεια τῆς κανονικῆς παράδοσης.

Τὸ μεσημέρι ὁ Παναγιώτατος καὶ ἡ τιμία συνοδεία Του παρεκάθησαν στὴ Μοναστηριακὴ τράπεζα, καὶ τὸ βράδυ ἀναχώρησαν ἀεροπορικῶς ἀπὸ τὸν Διεθνή Ἀερολιμένα Charles de Gaulle γιὰ τὴν Πόλη, στὴν ὁποία ἀφίχθησαν τὰ ξημερῶματα τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου, 27 Ἀπριλίου 2024. Τὸν Παναγιώτατο ὑποδέχθηκε στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Πόλεως ὁ Ἐπίτροπος Αὐτοῦ, Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Δέρκων κ. Απόστολος καὶ ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Γρηγόριος.

Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἐπισκέφθηκε σημαντικὸς Σίιτης θρησκευτικὸς ἡγέτης ἀπὸ τὸ Ἰράκ

Το Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἐπισκέφθηκε τὴν 1 Μαΐου 2024, ὁ Ayetullah Seyyid Cevad Şehristani, Σίιτης θρησκευτικὸς ἡγέτης, ὁ ὁποῖος ἐδρεύει στὸ Ἰράκ, συνοδευόμενος ἀπὸ πολυπληθῆ ὄμιλο συνεργατῶν του.

Ὁ Σοφολογιώτατος εἶχε συνάντηση μὲ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο, κατὰ τὴν ὁποία συζήτησαν ἐκτενῶς ζητήματα ποὺ ἄπτονται τοῦ διεξαγόμενου ἀκαδημαϊκοῦ διαλόγου ἀνάμεσα στὴν Ὁρθοδοξία καὶ τὸ Ἰσλάμ, καθὼς καὶ γιὰ τὴ σημασία τοῦ διαθρησκειακοῦ διαλόγου γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης στὸν κόσμο. Ὁ Παναγιώτατος ἔκανε ιδιαίτερη ἀναφορὰ στὴ συμμετοχὴ του σὲ διάφορα διεθνῆ συνέδρια, ὅπου προσεκλήθη νὰ ὀμιλήσει, καὶ τὰ ὁποῖα διεξήχθησαν σὲ διαφορὲς ἀραβικὲς χῶρες.

Στὴ συνάντηση παρέστησαν ὁ Ἑλλογιμ. Καθηγητὴς κ. Hüseyin Hatemi, μὲ τὴ σύζυγό του Ἑλλογιμ. κ. Kezban Hatemi, διακεκριμένοι Νομικοὶ καὶ συνεργάτες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Στὴ συνέχεια, ὁ Σοφολογιώτατος, μὲ τὴ συνοδεία του, ἐπισκέφθηκε τὸν Πάνσεπτο Πατριαρχικὸ Ναὸ ὅπου ἐνημερώθηκαν ἀπὸ τὸν Ἱερολ. Πατριαρχικὸ Διάκονο κ. Εὐλόγιο Τσάτσα, Κωδικογραφεύοντα, γιὰ τὴν ἰστορία του καὶ τὰ ἱερά κειμήλια ποὺ φυλάσσονται σὲ αὐτόν.

Ὁ νέος Δήμαρχος Ἀθηναίων στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο

Ἐπίσκεψη στὴν Ἔδρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πραγματοποιήσε σήμερα, Τρίτη τοῦ Πάσχα, 7 Μαΐου 2024, ὁ νέος Δήμαρχος Ἀθηναίων Ἐντιμ. κ. Χάρης Δούκας, ὁ ὁποῖος ἐγίνε θερμὰ δεκτὸς ἀπὸ τὴν Α.Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο.

Ὁ Πατριάρχης συνεχάρη τὸν κ. Δούκα γιὰ τὴν τιμητικὴ ἐμπιστοσύνη τῶν Ἀθηναίων στὸ πρόσωπό του καὶ τοῦ εὐχήθηκε ἐγκαρδίως κάθε ἐπιτυχία στὸ ἔργο του πρὸς ὄφελος τῶν πολιτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Πρωτεύουσας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συναντήσεώς τους εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ συζητήσουν ἐπίκαιρα ζητήματα, καθὼς καὶ γιὰ τὶς ποικίλες πρωτοβουλίες τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας.

Τηλεφωνική επικοινωνία του Προέδρου της Ουκρανίας με τον Οικουμενικό Πατριάρχη

Με την Α. Θ. Παναγιώτητα τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο επικοινωνήσε την Παρασκευή της Διακαινησίμου, τὸ μεσημέρι, ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος τῆς Ουκρανίας κ. Volodymyr Zelenskyy, προκειμένου νὰ μεταφέρει τις θερμότερες εὐχές τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ Ουκρανικοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Παναγιώτατο καὶ τὸ Οικουμενικὸ Πατριαρχεῖο γιὰ τὸ Πάσχα καὶ νὰ τὸν προσκαλέσει καὶ προσωπικῶς νὰ παραστεῖ στὴ Διεθνή Διάσκεψη γιὰ τὴν εἰρήνη στὴν Ουκρανία. Ἡ Διεθνὴς αὐτὴ Συνάντηση θὰ φιλοξενηθεῖ ἀπὸ τὴν Ἑλβετικὴ Συνομοσπονδία στὴ Λουκέρνη τὸν προσεχῆ Ἰούνιο, καὶ θὰ συμμετάσχουν ἀρχηγοὶ κρατῶν καὶ κυβερνήσεων ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο.

Ὁ Παναγιώτατος ἔκανε γνωστὸ στὸν Ἐξοχ. κ. Zelenskyy ὅτι θὰ παραστεῖ στὴν Διάσκεψη, ἀνταποκρινόμενος καὶ στὴν ἐπίσημη πρόσκληση τῆς Ἐξοχ. Προέδρου τῆς Ἑλβετίας, τὴν ὁποία τοῦ ἐπέδωσε χθές, Πέμπτη, ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Γενικοῦ Προξενίου τῆς Ἑλβετίας στὴν Πόλη Ἐντιμ. κ. Roland Brun, παρουσία καὶ τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ουκρανίας Ἐντιμ. κ. Roman Nedilskyi.

Ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Πρόεδρο τῆς Ουκρανίας ὁ Οικουμενικὸς Πατριάρχης ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του γιὰ τὴν ἐπικείμενη νέα συνάντησή τους, αὐτὴ τὴν φορὰ στὴν Ἑλβετία, καὶ ἐπανέλαβε τὴν ἀμέριστη στήριξη τοῦ Οικουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὸν δοκιμαζόμενο ἀπὸ τὸν πόλεμο ἀγαπητὸ ουκρανικὸ λαό.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ουκρανίας εὐχαρίστησε θερμὰ τὸν Παναγιώτατο γιὰ τὴν ἀπόφασή του νὰ παραστεῖ στὴν Διεθνή Διάσκεψη καὶ γιὰ τὴν συνολικὴ στήριξή του πρὸς τὴν Ουκρανία.

Πρώτη Συνάντηση τῆς Νεοσυσταθείσας Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Κοινωνικοῦ Προβλήματος τῆς Ἐμπορίας Ἀνθρώπων (Human Trafficking), μεταξὺ τοῦ Οικουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ πρώτη συνάντηση τῆς νεοσυσταθείσας Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος τῆς ἐμπορίας ἀνθρώπων (human trafficking), μεταξὺ τοῦ Οικουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πραγματοποιήθηκε τὴν 13ῃ Μαΐου 2024, πραγματοποιήθηκε σήμερα, 13ῃ Μαΐου 2024, στὴν Βασιλίδα τῶν Πόλεων. Ἡ συνάντηση φιλοξενήθηκε ἀπὸ τὸ Οικουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὑπὸ τὴ σεπτὴ εὐλογία τῆς

Α.Θ. Παναγιώτης του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου και πραγματοποιήθηκε στην Αϊθουσα των Αρχιερέων του Πατριαρχικού Οίκου.

Στή συνάντηση συμπροέδρευσαν ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρεταννίας κ. Νικήτας, από πλευράς του Οικουμενικού Πατριαρχείου, και ο Σεβ. Μητροπολίτης Ίλιου, Αχαρνών και Πετροπόλεως κ. Αθηναγόρας, από πλευράς της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο εκπροσωπήθηκε από τους: Σεβ. Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μεγάλης Βρεταννίας κ. Νικήτα, Συμπρόεδρο, Ίερολογ. Διάκονο της Σειράς κ. Ίερώνυμο Σωτηρέλη, Γραμματεύον Μέλος, Έλλογιμ. Δρ. Petre Breazu, από το Πανεπιστήμιο του Cambridge, και Εύγεν. κυρία Αικατερίνη Πεκρίδου, Υπεύθυνη Προγράμματος Θεολογίας και Σπουδών του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Έκκλησιών (CEC).

Η Έκκλησία της Ελλάδος εκπροσωπήθηκε από τους: Σεβ. Μητροπολίτη Ίλιου, Αχαρνών και Πετροπόλεως κ. Αθηναγόρα, Συμπρόεδρο, Πανοσιολ. Αρχιμ. κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, Γραμματέων Μέλος, Ίερολογ. Διάκονο κ. Νικόδημο Μαλαματένιο, και Έντιμότατο κ. Δημήτριο Ανυφαντάκη, επιστημονικό συνεργάτη της Ι.Μ. Ίλιου, Αχαρνών & Πετροπόλεως.

Η συνεδρία εργασίας της Μικτής Έπιτροπής άρχισε με έναρκτήρια προσευχή από τον Σεβ. Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων κ. Νικήτα.

Στην αρχή της συνεδρίας, οί Σεβασμιώτατοι Συμπρόεδροι, στις παρουσιάσεις τους, περιέγραψαν τον πρωταρχικό στόχο της Έπιτροπής, τονίζοντας τη σημασία της επιμόρφωσης των κληρικών με στόχο τον έντοπισμό των θυμάτων και την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σχετικά με την τραγική πραγματικότητα της επικράτησης της δουλείας και της έμπορίας ανθρώπων. Κατά τις εργασίες της πρώτης συνεδρίας τονίστηκε, επίσης, ιδιαίτερος ή αναγνώριση διαφόρων πτυχών της δουλείας και της έμπορίας ανθρώπων, με έμφαση στην ανάγκη για συνολική κατανόηση πέρα από τη σεξουαλική έμπορία, και άλλων μορφών, όπως της εργασιακής εκμετάλλευσης, της έμπορίας οργάνων, της άπαγωγής παιδιών και της οικιακής δουλείας. Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Νικήτας υπογράμμισε την έγγυτητα των ως άνω θεμάτων με την κοινωνία και την εν γένει ευθύνη και θέση της Έκκλησίας για την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και του ανθρωπίνου προσώπου.

Η Μικτή Έπιτροπή πρότεινε τη διοργάνωση σεμιναρίων και συνεδρίων στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, την Κρήτη και τα Δω-

δεκάνησα, με σκοπό την επιμόρφωση κληρικῶν, εκπαιδευτικῶν, γονέων και πολιτικῶν σχετικά με τὸν ἐντοπισμὸ καὶ τὴν καταπολέμηση τῆς δουλείας καὶ τῆς ἐμπορίας ἀνθρώπων.

Ἐπίσης, προτάθηκε μιὰ κοινὴ περιοδεία, με σκοπὸ τὴν ἐνημέρωση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ θέματος, συνοδευόμενη ἀπὸ τὴ δημιουργία μιᾶς «ἐργαλειοθήκης» καὶ σειρᾶς σεμιναρίων ποὺ θὰ παραδοθοῦν σὲ πέντε ἐνότητες – μαθήματα κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς 2025. Αὐτὲς οἱ συνεδρίες θὰ ἐνσωματώνουν θεολογικὲς καὶ βιβλικὲς προοπτικὲς, χρησιμοποιώντας βιβλικὲς ἀφηγήσεις ὡς παραλληλισμοὺς με σύγχρονες περιπτώσεις δουλείας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ, προκειμένου νὰ ξεκινήσει αὐτὲς τὶς πρωτοβουλίες πρότεινε τὴ διοργάνωση τριῶν διασκέψεων. Τὸ ἐναρκτήριο συνέδριο, μπορεῖ νὰ συγκληθεῖ στὴν Ἀθήνα, καὶ θὰ προσφέρει μιὰ ἠλεκτρονικὴ πλατφόρμα στὰ θύματα τῆς ἐμπορίας ἀνθρώπων, ὥστε νὰ μοιραστοῦν τὶς ἐμπειρίες τους. Ἐπιπλέον, τὸ συνέδριο στοχεύει στὴν εὐαίσθητοποίηση τῶν ἀδελφῶν μας, μέσῳ συνεργασιῶν με ἀξιόλογες προσωπικότητες ἀπὸ διάφορους τομεῖς καὶ ἀξιοποιώντας πλατφόρμες μέσων κοινωνικῆς δικτύωσης, με στόχο τὴν ἐνίσχυση τοῦ μηνύματος τῆς Ἐκκλησίας.

Βασικὸς θεολογικὸς ἄξονας τῶν συζητήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπῆρξε ἡ ἐννοια τῆς δουλείας ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἀπελευθέρωσης ἀπὸ αὐτὴν μέσῳ τοῦ μηνύματος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ συνεδρία ὁλοκληρώθηκε με τὴν καταληκτικὴν προσευχὴ ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ἰλίου κ. Αθηνάγορα.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης στὴν Ἄγκυρα καὶ στὴ Λισαβώνα

Μὲ τιμητικὴ πρόσκληση τοῦ Προέδρου τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας Ἐξοχ. κ. Recep Tayyip Erdoğan, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Πανοσιολ. Τριτεύοντα κ. Βαρνάβα, μετέβη ἀεροπορικῶς στὴν Ἄγκυρα, τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας, 13ης Μαΐου 2024, ὅπου παρεκάθησε στὸ δεῖπνο ποὺ παρετέθη στὸ Προεδρικὸ Μέγαρο Beştepe πρὸς τιμὴν τοῦ ἐπισκεπτομένου ἐπισήμως τὴν Τουρκία Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος Ἐξοχ. κ. Κυριάκου Μητσοτάκη.

Ὁ Πατριάρχης ἐπέστρεψε αὐθημερὸν στὴν Πόλη γιὰ νὰ ἀναχωρήσει νωρὶς τὸ πρωὶ τῆς ἐπομένης, Τρίτης, 14ης Μαΐου, γιὰ τὴ Λισαβώνα, ὅπου συμμετεῖχε στὶς ἐργασίες τοῦ Παγκοσμίου Φόρουμ Διαλόγου τοῦ KAICIID, ὅπου ἦταν κεντρικὸς ὁμιλητής.

Τὸν Παναγιώτατο συνώδευσαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἐμμανουήλ, ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἐκκλησιάρχης κ. Ἀέτιος, Διευθυντῆς τοῦ Ἰδιαίτερου Πατριαρχικοῦ Γραφείου, καὶ ὁ Ἱερολ. Πατριαρχικός Διάκονος κ. Ἐπιφάνιος Kamianovych, ἐνῶ στή Λισαβώνα ἐνετάχθη στήν Πατριαρχική Συνοδεία καὶ ὁ ἐπιχώριος Σεβ. Μητροπολίτης Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας κ. Βησσαρίων.

Ὁ Πατριάρχης στήν Λισαβώνα

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης μετὰ τῆς τιμίας αὐτοῦ συνοδείας, ἀφίχθη τὸ πρωὶ τῆς Τρίτης, 14ης Μαΐου 2024, στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Λισαβώνας, προσκεκλημένος τοῦ Διεθνούς Κέντρου Διαθρησκειακοῦ καὶ Διαπολιτισμικοῦ Διαλόγου ΚΑΙCΠD, προκειμένου νὰ μετάσχει στήν 1η Παγκόσμια Διάσκεψη Διαλόγου αὐτοῦ (14-16/05) ὡς κύριος ὁμιλητής, στή νέα ἔδρα τοῦ ὄργανισμοῦ στή Λισαβώνα.

Τὸν Παναγιώτατο ὑπεδέχθη στὸ ἀεροδρόμιο ὁ οἰκείος ποιμενάρχης, Σεβ. Μητροπολίτης Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας κ. Βησσαρίων, μὲ συνεργάτες τῆς Μητροπόλεως, οἱ ὁποῖοι θὰ συνεπικουροῦν τὸν Πατριάρχη κατὰ τὴν ἐκεῖ παραμονή του, ὁ Ἐξοχώτατος Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος στήν Πορτογαλία κ. Βασίλειος Παπαδόπουλος καὶ ἡ Ὑπεύθυνη Πρωτοκόλλου τοῦ ΚΑΙCΠD.

Στὸ κατάλυμα, τὸν Παναγιώτατο ὑπεδέχθη ὁ Ἐξοχώτατος Πρέσβυς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας στήν Πορτογαλία κ. Ἐλπιδοφόρος Οἰκονόμου.

Κατόπιν, ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης, μὲ τὴν τιμία συνοδεία Του, μετέβη στὸ Σεμινάριο Maior de Cristo Rei dos Olivais, ὅπου καὶ ὑπαντήθη ὑπὸ τοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ Πατριάρχου Λισαβώνας Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ruis I καὶ τοῦ Βοηθοῦ Ἐπισκόπου του.

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης στὸ Παγκόσμιο Φόρουμ Διαλόγου τοῦ ΚΑΙCΠD

Στὶς πρωτοβουλίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιὰ τὴν εὐαισθητοποίηση τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης γιὰ τὴν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ συνολικὰ τῆς Δημιουργίας ἀναφέρθηκε ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος ἦταν κεντρικός ὁμιλητής κατὰ τὴν ἐναρκτήρια συνεδρία τοῦ διήμερου Παγκοσμίου Φόρουμ Διαλόγου τοῦ ΚΑΙCΠD, τὴν Τετάρτη, 15 Μαΐου

2024, στη Λισαβόνα.

Ο Παναγιώτατος, αφού ἐξήρε τὴ σημασία τοῦ Διεθνoῦς Κέντρου Διαλόγου ΚΑΙCΙΙD, στὸ ὁποῖο μετέχει ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του, ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Χαλκιδόνος κ. Ἐμμανουήλ, ἐπεσήμανε ὅτι ἡ Πρωτόθρονη Ἐκκλησία τῆς Ὁρθοδοξίας, γιὰ περισσότερες ἀπὸ τρεῖς δεκαετίες, ἐργάζεται γιὰ τὴν ἀνάδειξη τῆς σημασίας τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς διαφύλαξης τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ δημιουργία διαύλων συνεργασίας μὲ στόχο τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη, καὶ ἰδιαίτερος, γιὰ τὴν προστασία καὶ τὴ φροντίδα τῆς Κτίσης.

Ἐξηγῶντας τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους τὸ Πατριαρχεῖο ἀναδεικνύει τὸ ζήτημα τῆς κλιματικῆς κρίσης καὶ τῆς ἀνάγκης προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ἐπεσήμανε ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον του συνδέεται μὲ τὴν ἀντίληψη ὅτι ἡ δημιουργία ἀποτελεῖ θεῖα δωρεὰ καὶ ἱερὴ ὑποχρέωση. «Γιὰ ἐμᾶς, ἡ φροντίδα γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι μόνο πολιτικὸ ἢ τεχνολογικὸ ζήτημα. Εἶναι πρωτίστως ἱερὴ καὶ πνευματικὴ κλήση καὶ ὑποχρέωση. Πράγματι, ἡ διατήρηση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων τοῦ πλανήτη μας δὲν εἶναι θέμα δημοσίων σχέσεων ἢ φανταχτερῶν δηλώσεων», τόνισε ὁ Παναγιώτατος καὶ ὑπενθύμισε ὅτι οἱ προσπάθειες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νὰ κινητοποιήσει τὶς Ἐκκλησίες καὶ γενικότερα τὶς θρησκευτικὲς Κοινότητες γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ ξεκίνησαν ἤδη ἀπὸ τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ '80, πολὺ πρὶν ἡ οἰκολογία θεωρηθεῖ «τῆς μόδας». Στὴ συνέχεια, ἀνέφερε ὅτι ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε στὴν Κρήτη, τὸ 2016, στὴν Ἐγκύκλιό της ἀναφέρθηκε στὶς πνευματικὲς, ἠθικὲς καὶ κοινωνικὲς διαστάσεις τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος, προβάλλοντας τὶς ἀρχὲς τῆς χριστιανικῆς παράδοσης γιὰ τὴν ἀντιμετώπισή του.

Ὁ Παναγιώτατος ὑπενθύμισε τὴν κοινὴ δήλωση ποὺ ὑπέγραψαν ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸν Πάπα Ρώμης Φραγκίσκο καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Καντουαρίας Justin Welby, τὴν 1ῃ Σεπτεμβρίου 2021, μὲ τὴν ὁποία ἔθεταν πρὸ τῶν εὐθυνῶν τους τὰ Κράτη, τὶς ἐπιχειρήσεις, τὶς τοπικὲς κοινωνίες καὶ κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως, ὥστε νὰ ἀναλογιστοῦν τὴν ἱερότητα τοῦ πλανήτη καὶ τὴ σημασία τοῦ σεβασμοῦ τῶν φυσικῶν πόρων του. «Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει λόγος ἢ δικαιολογία γιὰ τὴν ἀδιαφορία ἢ τὴν ἀδράνειά μας. Σήμερα, ὅλοι μας γνωρίζουμε καλὰ τὴν στενὴ καὶ ἀδιάσπαστη σχέση μεταξύ τῆς οἰκολογικῆς κρίσης καὶ τῶν παγκόσμιων

προβλημάτων τῆς φτώχειας, τῆς μετανάστευσης καὶ τῶν συγκρούσεων. Πῶς μπορούμε, ὡς θρησκευτικοὶ ἡγέτες, νὰ μὴν ἐπιδιώκουμε τὴν εὐημερία τῶν κατοίκων τοῦ πλανήτη; Πῶς μπορούμε νὰ μὴν ἀναδεικνύουμε τὴν ἐκμετάλλευση ἀπὸ τὶς βιομηχανίες καὶ τὶς ἐταιρείες, συχνὰ μὲ τὴν ἄδεια ἢ τὴν ἀνοχή πολιτικῶν καὶ κρατῶν; Αὐτὴ σίγουρα εἶναι μία θεμελιώδης καὶ κρίσιμη πτυχή τῆς διακονίας μας ὡς ἐκπροσώπων τῆς θρησκείας», τόνισε ὁ Πατριάρχης καὶ ἀναφέρθηκε στὴν ἐμπειρία ποὺ ἀποκόμισε ἡ ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν πρόσφατη πανδημία, ποὺ μᾶς ὑπενθύμισε τὴ σημασία τῆς συνεργασίας γιὰ τὴν ὑπέρβαση τῶν διαφορῶν κρίσεων μὲ τὶς ὁποῖες βρίσκεται ἀντιμέτωπη. «Ἄν μπορούσαμε νὰ σκεφτοῦμε τὴν ἀνθρωπότητα ὡς μία οἰκογένεια καὶ νὰ ἐργαστοῦμε μαζὶ γιὰ ἓνα μέλλον ποὺ βασίζεται στὸ κοινὸ καλὸ, θὰ βρισκόμασταν νὰ ζοῦμε σὲ ἓναν πολὺ διαφορετικὸ κόσμο», τόνισε, μεταξὺ ἄλλων, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Πατριαρχικὴ χοροστασία στὴν Ὁρθόδοξη Ἐνορία τῆς Λισαβώνας

Ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, στὸ πλαίσιο τῆς ἐπισκέψεώς του στὴ Λισαβώνα, ὅπου ἦταν ἐπίσημος προσκεκλημένος καὶ ὁμιλητὴς στὶς ἐργασίες τοῦ Παγκοσμίου Φόρουμ Διαλόγου τοῦ ΚΑΙCΠD, χοροστάτησε κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία, τὴν Πέμπτη, 16 Μαΐου 2024, στὸν ναὸ τῆς Santa Maria da Vitória, ὁ ὁποῖος διατίθεται γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς Ὁρθόδοξου ἐνορίας τῆς Πρωτεύουσας τῆς Πορτογαλίας.

Στὴν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ, τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη ὑποδέχθηκε ὁ Ρκαθολικὸς Πατριάρχης Λισαβώνας Σεβ. κ. Rui Valério, κληρικοὶ τῆς I. Μητροπόλεως Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας, καθὼς καὶ μέλη τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας διαφόρων ἐθνικοτήτων.

Κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία, ὁ Σεβ. Πατριάρχης Λισαβώνας ἀνέγνωσε τὴν Κυριακὴ Προσευχή στὴν πορτογαλικὴ γλῶσσα.

Στὴν ὁμιλία του, μετὰ τὴν Ἀπόλυση, ὁ Παναγιώτατος ἐξέφρασε τὴ χαρὰ του γιὰ τὴν πρώτη αὐτὴ ἐπίσκεψή του στὴ Λισαβώνα – καὶ πρώτη ἐπίσκεψη Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου στὴν Πορτογαλία – καὶ γιὰ τὴν πρόσωπο πρὸς πρόσωπο ἐπικοινωνία του μὲ τὸ ἐκεῖ ποιμνιο τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἰδιαίτερα σὲ αὐτὴ τὴν Πασχαλινὴ περίοδο. Ὅπως εἶπε, μετὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὴν Ἰσπανία, πρὶν ἑπτὰ μῆνες, ἐκπληρώνεται ἡ ἐπιθυμία του νὰ βρεθεῖ καὶ κοντὰ στὸ ποιμνιο τοῦ Θρόνου στὴν ἱστορικὴ χώρα τῆς Πορτογαλίας. «Ἐρχόμαστε κοντὰ σας ἀγκαλιά-

ζοντας τη διαφορετικότητά σας και τὸ πνεῦμα ἐνσωμάτωσης πού σᾶς διακατέχει. Γιατί ἡ Μητέρα Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινούπολης ἀγκαλιάζει ὅλους, ἀνεξαρτήτως καταγωγῆς ἢ ἐθνότητος. Ἡ καρδιά καὶ τὰ χέρια μας εἶναι διάπλατα ἀνοιχτά – ὅπως καὶ τὰ χέρια τοῦ Κυρίου μας, πού καρφώθηκαν στὸν Σταυρό, προκειμένου νὰ καλωσορίσουν ὅλους σὲ ἓναν πνευματικὸ οἶκο πού ἀγκαλιάζει κάθε πρόσωπο πού ἀναζητεῖ τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ὁμορφιὰ τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως, πού εἶναι ἡ Πίστη τῆς Ἀναστάσεως!». Στὴ συνέχεια, ἀπηύθυνε πατρικούς λόγους οἰκοδομῆς καὶ ἐνίσχυσης τοῦ πολυάριθμου ἐκκλησιάσματος ἐπισημαίνοντας ὅτι τὸ πνευματικὸ DNA μᾶς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀγάπη, ἔλεος, συμπόνια, συγχώρεση καὶ εἰρήνη. «Τὸ αἷμα πού μᾶς ἐνώνει εἶναι τὸ Πολύτιμο Αἷμα πού χύθηκε ὑπὲρ της τοῦ κόσμου ζωῆς ἐπάνω στὸν Τίμιο Σταυρό. Τρεφόμαστε μὲ τὸ Ἅγιο Σῶμα καὶ Αἷμα Τοῦ σὲ κάθε Θεία Λειτουργία, τὴν ὁποία μοιραζόμαστε μὲ ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς σὲ ὅλη τὴν Οἰκουμένη», εἶπε, καὶ ἐπεσήμανε ὅτι ἡ Μητέρα Ἐκκλησία ἀγκαλιάζει ὅλους καὶ ἐργάζεται γιὰ ὅλους, χωρὶς νὰ κάνει διακρίσεις, ἐφαρμόζοντας πιστὰ τὸν λόγο τοῦ Χριστοῦ: Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ, πρὸς ἐμὲ ἤξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς μὲ οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω (Ἰωάν στ', 37).

Ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστησε ἰδιαίτερος τὴν τοπικὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία γιὰ τὴν παραχώρηση Ἱ. Ναῶν γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ ποιμνίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὴ συνολικὴ βοήθεια καὶ ἀδελφικὴ τῆς συμπαράστασις πρὸς τὴ Μητρόπολή του στὴν χώρα. «Συνηθίζουμε νὰ τονίζουμε πολὺ τὴ σημασία τοῦ ἐπίσημου θεολογικοῦ διαλόγου μεταξὺ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ μερικὲς φορές παραλείπουμε νὰ ἀναγνωρίσουμε ὅτι οἱ καρποὶ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου δὲν εἶναι μόνο δογματικοί, ἀλλὰ εἶναι ἐξίσου καὶ ποιμαντικοί. Ἡ Λειτουργία μας σήμερα τὸ πρωὶ εἶναι μιὰ μεγάλη ἀπόδειξη αὐτῆς τῆς ἀλήθειας. Σήμερα, ζήσαμε τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἀγάπη μὲ τὴν ὁποία ὁ Πέτρος πάντα περιέβαλλε τὸν ἀδελφὸ του Ἀνδρέα», σημείωσε ὁ Παναγιώτατος καὶ στὴ συνέχεια τῆς ὁμιλίας του ἐξέφρασε τὴν Πατριαρχικὴ εὐαρέσκειά του πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας κ. Βησσαρίωνα καὶ τοὺς συνεργάτες του γιὰ τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο στὴν ἐκκλησιαστικὴ αὐτὴ ἐπαρχία τοῦ Θρόνου.

Στὴ συνέχεια, ὁ Πατριάρχης Λισαβώνας ἀπηύθυνε ἐγκάρδιους λόγους καλωσορισμοῦ πρὸς τὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, ἀναφερόμενος καὶ ἐκεῖνος στὶς στενὲς ἀδελφικὲς σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως.

Νωρίτερα, τὸν Παναγιώτατο προσφώνησε θερμὰ ὁ Μητροπολίτης Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας.

Ἐκκλησιάσθησαν ἐκπρόσωπος τοῦ Ἐξοχ. Νουντσίου τοῦ Βατικανοῦ, ὁ Σεβ. Ἀγγλικανὸς Ἐπίσκοπος τῆς Λουζιτανικῆς Ἐκκλησίας, Ῥωμαιοκαθολικοὶ κληρικοί, οἱ Ἐξοχ. Πρέσβεις τῆς Ἑλλάδος κύριος Βασίλειος Παπαδόπουλος, τῆς Κύπρου κύριος Ἐλπιδοφόρος Οἰκονόμου, τῆς Πολωνίας κυρία Joanna Pilecka, καθὼς καὶ ὁ Ἀναπλ. Γ.Γ. τοῦ ΚΑΙΣΙΠ Ἐξοχ. Πρέσβυς κύριος António de Almeida-Ribeiro.

Μετὰ τὴ διανομὴ τοῦ ἀντιδώρου ἀπὸ τὸν Παναγιώτατο, ὅλοι μαζὶ κατευθύνθησαν πεζή, μέσα ἀπὸ τοὺς δρόμους τοῦ ἱστορικοῦ κέντρου τῆς πόλεως, πρὸς τὸν ΡΚ Ι. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ὁ Πατριάρχης τῆς Λισαβώνας προσκύνησαν στὸν ἱστορικὸ Ναό, καὶ ἀκολούθως σὲ παρακείμενη αἴθουσα αὐτοῦ, ὁ Παναγιώτατος εἶχε συνάντηση μὲ δημοσιογράφους τῶν Ῥωμαιοκαθολικῶν εἰδησεογραφικῶν Μέσων Ἐνημερώσεως. Ἀργότερα, σὲ ἄλλη αἴθουσα τοῦ Ναοῦ, παρετέθη γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας, μαζὶ μὲ κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς συνεργάτες του, προέπεμψαν τὸν Παναγιώτατο καὶ τὴν τιμία Συνοδεία του στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Λισαβώνας. Τὸν Πατριάρχη, ὁ ὁποῖος ἀφίχθη στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Πόλεως τὸ μεσονύκτιο, ὑπεδέχθησαν ὁ Ἐπίτροπος Αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Μάξιμος καὶ ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Γρηγόριος.

Πρόσκληση τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη νὰ παραστῆ ἐπὶ τὴν ἐκλογή καὶ τὴν ἐνθρόνισή τοῦ νέου Προκαθημένου της

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος δέχθηκε τὸ μεσημέρι τοῦ Σαββάτου, 18 Μαΐου 2024, πολυμελὴ Ἀντιπροσωπεία Ἱεραρχῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν προσκυνητῶν ἐκ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Φιλιππουπόλεως κ. Νικόλαο.

Σὲ σύντομο χαιρετισμὸ του, ὁ Παναγιώτατος καλωσόρισε μὲ ἐγκαρδιότητα ἐπὶ τὴν ἔδρα τῆς Μῆτρος Ἐκκλησίας, τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Φιλιππουπόλεως κ. Νικόλαο, Στάρας Ζαγοράς κ. Κυπριανό, καὶ Δοροστόλου κ. Ἰάκωβο, τοὺς Θεοφίλ. Ἐπισκόπους Βελίκης κ. Σιώνιο, Ἠγούμενο τῶν Ἱ. Μονῶν Τρωϊᾶν καὶ Μπάτσκοβο, καὶ Σμολιᾶν κ. Βησσαρίωνα, Βο-

ηθὸ παρὰ τῷ Μητροπολίτῃ Φιλιππουπόλεως, τοὺς κληρικούς, καθὼς καὶ τοὺς Ἐντιμ. κυρίους Radomir Cholakov, Βουλευτὴ τοῦ πολιτικοῦ κόμματος GERB, Zdravko Dimitrov, πρῶν δήμαρχο τῆς Φιλιππουπόλεως (Plovdiv) καὶ Boris Kalibacev, ἐπιχειρηματία, καὶ ὁμάδα Ἰεροψαλτῶν.

«Προσευχόμεθα γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου», εἶπε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ ὁποῖος εἶχε προεξάρχει, τὸν περασμένο Μάρτιο, τῆς ἐξοδίου Ακολουθίας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, καὶ συνέχισε: «Μόλις χθὲς πῆρα ἓνα εὐγενικὸ γράμμα ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ Τοποτηρητὴ Μητροπολίτη Βράτσης Γρηγόριο, ὁ ὁποῖος ἐκ μέρους ὅλης τῆς Αγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, μὲ προσκαλεῖ νὰ εἶμαι παρὼν στὴν ἐκλογή καὶ τὴν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας. Πολὺ εὐγενικὸ ἐκ μέρους σας νὰ προσκαλεῖτε αὐτοπροσώπως τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη σὲ μία ἱστορικὴ στιγμή τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας σας.»

Ὅπως εἶπε ὁ Παναγιώτατος, στὶς 30 Ἰουνίου, ποὺ ἔχει ὀριστεῖ νὰ γίνεῖ ἡ ἐκλογή, ὁ ἴδιος ἔχει προγραμματίσει νὰ ἐπισκεφθεῖ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Ἄρτης. «Θὰ προσπαθήσω νὰ ἀλλάξω τὸ πρόγραμμα, γιατί θεωρῶ πολὺ σπουδαῖα καὶ εὐλογημένη αὐτὴν τὴν πρόσκληση καὶ εἶναι ἀνάλογη ἡ ἐπιθυμία μου νὰ ἀνταποκριθῶ. Ἐλπίζω ὁ ἀδελφὸς Μητροπολίτης τῆς Ἄρτας, στὴν ὁποία ἐπρόκειτο νὰ λειτουργήσω ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, νὰ δείξει κατανόηση καὶ νὰ τροποποιήσουμε τὸ πρόγραμμα.»

Ὁλοκληρώνοντας τὴν ὁμιλία του, ὁ Πατριάρχης ἐπεσήμανε ὅτι, «ζοῦμε σὲ μία δύσκολη ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ἡ μαρτυρία τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας εἶναι περισσότερο ἀπὸ ἀπαραίτητος καὶ γιὰ τὴ μαρτυρία αὐτὴ χρειαζόμαστε ἐνότητα καὶ ἀγάπη, γιὰ νὰ εἶμαστε ἀξιόπιστοι. Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ ἐπίσκεψή σας, ἡ συνάντησις ὄλων μας, στὴ Μητέρα Ἐκκλησία εἶναι ἱστορικὴ, εἶναι πολὺ σημαντικὴ.»

Ὁ Παναγιώτατος ἐξέφρασε τὴν Πατριαρχικὴ εὐαρέσκειά του πρὸς τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμανδριτὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κ. Χαράλαμπος Νιχεν, Ἱερατικῶς Προϊστάμενο τῆς Βουλγαροφώνου Κοινότητος τῆς Πόλεως, ἐνῶ, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς λαϊκοὺς προσκυνητὲς ἀπὸ τὴ Βουλγαρία, τοὺς ζήτησε νὰ μεταφέρουν στὶς οἰκογένειές τους τὶς εὐχὲς καὶ τὴν στοργὴ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

«Δὲν ξεχνοῦμε ὅτι ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία εἶναι ἡ πρωτότοκος θυ-

γατέρα της Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Γι' αὐτό, ἔστω καὶ ἂν μεσολάβησαν δυσάρεστες στιγμές στὴ ζωὴ τῶν Ἐκκλησιῶν μᾶς εἰς τὸ παρελθόν, ἢ σχέσις Μητέρας καὶ πρωτότοκης θυγατέρας εἶναι πάντοτε σχέσις ἱερὰ καὶ ἀκατάλυτος», κατέληξε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως κ. Νικόλαος, διερμηνεύοντας καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῶν ὑπολοίπων μελῶν τῆς Βουλγαρικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἐξέφρασε τὴ συγκίνηση καὶ τὴ χαρὰ τους γιὰ τὴν ἐπίσκεψή τους στὴ Μητέρα τους Ἐκκλησία, στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ δυνατότητα νὰ λειτουργήσουν νωρίτερα, τὸ πρωί, στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου τῆς Βουλγαροφώνου Κοινότητος, πού βρίσκεται στὴν περιοχὴ τοῦ Φαναρίου. «Ἦταν μία στιγμή μεγάλης πνευματικῆς σημασίας, δεῖγμα τῶν καλῶν σχέσεων καὶ ἀγάπης μεταξύ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν», εἶπε ὁ Μητροπολίτης κ. Νικόλαος.

Κατὰ τὴ συνάντηση τοῦ Παναγιωτάτου μὲ τὴ Βουλγαρικὴ Ἀντιπροσωπεία, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, παρέστησαν οἱ Σεβ. Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς, καθὼς καὶ τὰ μέλη τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας, πού ἐπισκέφθηκε τὸ Φανάρι, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Μπίλα Τσέρκβα κ. Εὐστράτιο.

Τὸ βράδυ ὅλοι παρεκάθησαν σὲ κοινὴ τράπεζα στὸ ξενοδοχεῖο Çirağan, στίς ὄχθες τοῦ Βοσπόρου, μέσα σὲ ἐγκάρδια ἀδελφικὴ ἀτμόσφαιρα, ὅπου ἀντηλλάγησαν ἀναμνηστικὰ δῶρα.

Ἡ Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων στὴν Ἱ. Μονὴ Βαλουκλή

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος προεξήρχε σήμερα, Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων, 19 Μαΐου 2024, τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Πολυαρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας, πού τελέστηκε, κατὰ τὸ ἔθος, στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱ. Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Βαλουκλή, μὲ τὴν συμμετοχὴ Ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ τῶν Ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν Βουλγαρίας καὶ Οὐκρανίας, καὶ συγκεκριμένα τῶν Σεβ. Ἀνέων κ. Μακαρίου, Λαοδικείας κ. Θεοδωρήτου, Φιλιππουπόλεως κ. Νικολάου, Στάρας Ζαγοράς κ. Κυπριανοῦ, Μπίλα Τσέρκβα κ. Εὐστρατίου, Νέας Ἱερσέης κ. Ἀποστόλου, Δοροστόλου κ. Ἰακώβου, Σικάγου κ. Ναθαναήλ, καὶ Σελευκείας κ. Θεοδώρου, καθὼς καὶ τῶν Θεοφιλ. Βελικίας κ. Σιωνίου, Σμόλιαν κ. Βησσαρίωνος, καὶ Μπορίσπιλ κ. Ἀβρααμίου.

Τὸν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κ.Βασίλειος Καλλιακμάνης, κληρικός τῆς Ἱ.Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως καὶ Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Στὴν ὁμιλία του, μετὰ τὴν Θ. Λειτουργία, ὁ Παναγιώτατος ἀναφέρθηκε στὶς Μυροφόρες γυναῖκες, οἱ ὁποῖες ἀκούνε πρῶτες τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ἐνῶ σὲ ἄλλο σημεῖο ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του γιὰ τὴ συμμετοχὴ στὴ σημερινὴ θεία Λειτουργία Ἀρχιερέων ἐκ τῶν δύο θυγατέρων Ἐκκλησιῶν Βουλγαρίας καὶ Οὐκρανίας.

«Τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως ἀκούεται στὴ σημερινὴ ἑορτὴ «ἔξω τῶν τειχῶν». Αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς Του: Νὰ πορευθοῦν πρὸς τὴν Οἰκουμένη, ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῶν πόλεων, καὶ νὰ κηρύξουν τὴν Ἀνάστασιν «πανταχοῦ», μὲ συνεργὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, ὁ ὁποῖος θὰ βεβαιώνη τὸν λόγον «διὰ τῶν ἐπακολουθούτων σημείων».

Σημεῖον τῆς αἰεὶ παρουσίας τοῦ Κυρίου ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ἀποτελεῖ τὸ συλλεΐτουργον μὲ ἀδελφούς Ἀρχιερεῖς ἐκ δύο ἀγαπητῶν θυγατέρων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἤτοι ἐκ τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν Βουλγαρίας καὶ Οὐκρανίας. Ἡ παρουσία σας, Τιμιώτατοι ἀδελφοί, εἰς τὰς Αὐλὰς τῆς κοινῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εἶναι λόγος ἐγκαυχήσεως δι' ἡμᾶς, διότι οἱ κόποι αὐτῆς, τῆς αἰεὶ κενουμένης καὶ ἐκδαπανωμένης ὑπὲρ τῆς εὐσταθείας τῶν τέκνων αὐτῆς, δὲν ἀπέβησαν ἄκαρποι. Συγχρόνως ἔχουμε τὴν βεβαιότητα, ὅτι καὶ δι' ἐσᾶς τὸ προσκύνημα εἰς τὴν Βασιλεύουσα καὶ τὴν Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἀποτελεῖ πνευματικὴ ἐπιστροφή εἰς τὴν κολυμβήθρα, ἡ ὁποία ἀνεγέννησε καὶ ἐφώτισε τοὺς λαούς σας καὶ ἀπετέλεσε καθοριστικὴ καὶ εὐεργετικὴ καμπὴ στὴν ἱστορία καὶ τὸν πολιτισμὸ τους.»

Ὀλοκληρώνοντας τὴν ὁμιλία του, ὁ Πατριάρχης, ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειά του πρὸς τὸν Ἐπόπτη τῆς Μονῆς Θεοφίλ. Ἐπίσκοπο Ξανθουπόλεως κ. Παῖσιο καὶ τὴν Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ αὐτῆς, ἐνῶ ἐπαίνεσε ἰδιαίτερος τις ἀδελφές ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Ἑσυχαστήριον Τιμίου Προδρόμου Ἀκριτοχωρίου ποὺ διακονοῦν αὐτὴν τὴν περίοδο στὴ Μονή.

Προηγούμενος, τὸν Παναγιώτατο προσφώνησε ὁ Ἐπίσκοπος Ξανθουπόλεως.

Ἐκκλησιάστηκαν οἱ Ἀρχιερεῖς Σεβ. Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἐμμανουήλ, Γέρων Πριγκηποννήσων κ. Δημήτριος, Ἀνθηδώνος κ. Νεκτάριος, Ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου στὴν Πόλη, Μυριοφύτου καὶ Περι-

στάσεως κ. Ειρηναῖος, Γουίνιπεγκ κ. Ίλαρίων, Προύσης κ. Ίωακείμ, και Ντένβερ κ. Κωνσταντῖνος, κληρικοί ἀπὸ τὴν Βουλγαρία, τὴν Ἑλλάδα και τὴν Οὐκρανία, ὁ Ἐξοχ. Πρέσβυς τῆς Βουλγαρίας στὴν Τουρκία κ. Angel Cholakov, ὁ Ἐξοχ. Πρέσβυς κ. Κωνσταντῖνος Κούτρας, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος στὴν Πόλη, ὁ Ἐντιμ. κ. Roman Nedilskyi, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Οὐκρανίας, Ἄρχοντες Ὀφφικιάλιοι τῆς Μ.τ.Χ.Ε., και πλῆθος πιστῶν ἀπὸ τὴν Πόλη και προσκυνητῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό.

Αμέσως μετὰ, ὁ Παναγιώτατος τέλεσε Τρισάγιο στὸν Τάφο τοῦ αἰοδίμου προκατόχου του, Πατριάρχου Δημητρίου, μνημονεύοντας ὅλους τοὺς Πατριάρχες, Ἱεράρχες και Μ. Εὐεργέτες τοῦ Γένους ποὺ ἀναπαύονται στὸν αὐλόγυρο τῆς Μονῆς. Στὴ συνέχεια μετέβη στὸ παρακείμενο Β' Κοιμητήριο τῆς Μονῆς ὅπου τέλεσε Τρισάγιο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν, «τῶν πατέρων και ἀδελφῶν ἡμῶν, ὧν τὰ ὀνόματα Κύριος γινώσκει».

Ὁ Πατριάρχης εἰς τὴν Ἰμβρον

Μεταξὺ 28-31 λήξαντος μηνὸς Μαΐου ἢ Α.Θ.Παναγιότης ὁ Πατριάρχης εὐρέθη διὰ μίαν ἀκόμη φοράν εἰς τὴν γενέτειράν Του Ἰμβρον, ὅπου ἐπεκοινωνήσε μέ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Μοσχονησιῶν κ. Κύριλλον και Ἰμβρου και Τενέδου κ. Κύριλλον, ἐπεσκέφθη και συνεχάρη τὸν νεοεκλεγέντα Δήμαρχον Ἐντιμ. κ. Bülent Ecevit Atalay, ἐπεσκέφθη τὰ ὁμογενειακά σχολεῖα και εὐλόγησε τοὺς μαθητάς, εἰς τοὺς ὁποίους διένειμε πασχαλινὰ δῶρα, ἐχειροθέτησεν εἰς ὀφφικιάλιον τὸν ἐκ Γλυκέος Ἰμβρου Ἑλλογιμ. κ. Ἰωάννην Γιαννάκην και μετέφερεν εἰς ὅλους τοὺς προσφιλεῖς συμπατριώτας Του τὴν στοργὴν και τὴν ἀναστάσιμον εὐλογίαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ἡ μνήμη τῶν Ἁγίων ἐνδόξων Ἀποστόλων Βαρθολομαίου και Βαρνάβα

Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Ἁγίων ἐνδόξων Ἀποστόλων Βαρθολομαίου και Βαρνάβα, ἡμέρα τῶν σεπτῶν Πατριαρχικῶν Ὀνομαστηρίων, ἢ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, χοροστάτησε τὴν Τρίτη, 11 Ἰουνίου 2024, στὸν Π. Πατριαρχικὸ Ναό, κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία, τὴν ὁποία τέλεσε, κατὰ τὴν τάξιν, ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Γρηγόριος.

Μὲ τὸν Παναγιώτατο συγχοροστάτησαν οἱ Ἀρχιερεῖς Σεβασμιώτα-

τοι Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἐμμανουήλ, Γέρων Δέρκων κ. Απόστολος, Γέρων Πριγκηποννήσων κ. Δημήτριος, Καναδά κ. Σωτήριος, Δωδώνης κ. Χρυσόστομος, Ανέων κ. Μακάριος, Φιλαδελφείας κ. Μελίτων, Ξάνθης κ. Παντελεήμων, Μυριοφύτου και Περιστάσεως κ. Ειρηναῖος, Μύρων κ. Χρυσόστομος, Λαοδικείας κ. Θεοδώρητος, Ἰκονίου κ. Θεόληπτος, Κερκύρας κ. Νεκτάριος, Βελγίου κ. Ἀθηναγόρας, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, Πατρῶν κ. Χρυσόστομος, Κρήτης κ. Εὐγένιος, Κορέας κ. Ἀμβρόσιος, Κώου και Νισύρου κ. Ναθαναήλ, Ζακύνθου κ. Διονύσιος, Καλλιουπόλεως και Μαδύτου κ. Στέφανος, Πισιδίας κ. Ἰώβ, Ἰωαννίνων κ. Μάξιμος, Σηλυβρίας κ. Μάξιμος, Ἀδριανουπόλεως κ. Ἀμφιλόχιος, Νέας Ἰερσής κ. Απόστολος, Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς κ. Ἰουστίνος, Ἰμβρου και Τενέδου κ. Κύριλλος, Σύμης κ. Χρυσόστομος, Σικάγου κ. Ναθαναήλ, Νέας Ζηλανδίας κ. Μύρων, Λήμνου κ. Ιερόθεος, Θεσσαλονίκης κ. Φιλόθεος, Ρεθύμνης και Ἀύλοποτάμου κ. Προόδρομος, Ἰρλανδίας κ. Ἰάκωβος, Σαράντα Ἐκκλησιῶν κ. Ἀνδρέας, Προύσης κ. Ἰωακείμ, και Σελευκείας κ. Θεόδωρος.

Ἐκκλησιάστηκαν οἱ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀνθηδώνος κ. Νεκτάριος, Ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου στην Πόλη, και Μητροπολίτης Ταλλίνης και πάσης Ἑσθονίας κ. Στέφανος, οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι Ἀλικαρνασσοῦ κ. Ἀδριανός, Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανός, Εὐδοκιάδος κ. Ἀμβρόσιος, Τράλλεων κ. Βενιαμίν, Δαφνουσίας κ. Σμάραγδος και Ξανθουπόλεως κ. Παῖσιος, μοναχοὶ και μοναχές, Ἄρχοντες Ὀφφικιάλιοι τῆς Μ.τ.Χ.Ε., ὁ Ἐξοχ. Πρέσβυς κ. Κωνσταντῖνος Κούτρας, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος στην Πόλη, ὁ Ἐντιμ. κ. Roman Nedilskyi, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Οὐκρανίας, μαθητὲς και μαθήτριες τῶν Ὁμογενειακῶν σχολειῶν τῆς Πόλεως και τῆς Ἰμβρου, μαζί με καθηγητὲς τους, και πλῆθος πιστῶν.

Μετὰ τὴν Ἀπόλυση, τὴν Α. Θ. Παναγιότητα προσφώνησε ἐκ μέρους τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἐμμανουήλ.

Ὁ Παναγιώτατος, στην ὁμιλία του, εὐχαρίστησε θερμῶς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Γέροντα Χαλκηδόνος, γιατί «ἐξέφρασε τὴν ἀγάπην και τὴν τιμὴν ὃχι μόνον τῶν παρόντων, ἀλλὰ και τῶν ἐκ τοῦ μακρόθεν εὐχομένων ἀδελφῶν Ἀρχιερέων», ἐνῶ εὐχαρίστησε και ὅλους ὅσοι προσήλθαν γιὰ νὰ συνορτάσουν μαζί του, ἢ τοῦ ἀπέστειλαν τὶς ἐόρτιες εὐχὲς τους. Ἀναφερόμενος στὴ σημερινὴ ἐορτὴ τῶν Ἀποστολῶν Βαρθολομαίου και Βαρνάβα, ἐπισήμανε, μεταξύ ἄλλων, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου «ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας πάση τῇ κτίσει, «ἐν

ύπομονῃ πολλή... ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ» (Β' Κόρ. στ', 4-7)». Καὶ ἀκολούθως πρόσθεσε:

«Τὸ «ἀποστολικὸν ἔργον» ἀνήκει εἰς τὸν πυρῆνα τῆς ζωῆς καὶ τῆς ταυτότητος τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι, ὡς διακηρύσσει ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδοξίας (Κρήτη 2016), «ἡ πνοὴ ζωῆς, τὴν ὁποῖαν ἐμφυσᾷ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐκκλησιοποιεῖ τὸν κόσμον» (Εγκύκλιος, § 6). Ὡς ἔχει γραφῆ, «ἡ Ἐκκλησία εἶναι φῶς, καὶ μόνον ὅτι εἶναι φῶς εἶναι Ἐκκλησία».

Αὐτὴ εἶναι ἡ διαχρονικὴ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Προφανέστατα, οἱ καιροὶ καὶ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν ἀλλάζουν. Σήμερον, ἡ Ἐκκλησία ζῆ εἰς ἓνα διαφοροτικὸν κόσμον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὀφείλει νὰ δίδῃ τὴν μαρτυρίαν της, εἰς ἓνα κόσμον, τὸν ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγνοῇ ἢ νὰ ἀπορρίπτῃ, οὔτε βεβαίως νὰ ταυτίζεται μὲ αὐτόν. Καὶ εἰς τὸ νέον τοῦτο σύγχρονον περιβάλλον, ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Ἀποστολικός, ὁ ἀναλλοίωτος καὶ αἰώνιος: τὸ εὐάγγελον μῆνυμα περὶ τῆς Τριαδικῆς, «μια φιλανθρωπία», ἐλθούσης ἐν Χριστῷ χάριτος καὶ τῆς ἐρχομένης Βασιλείας τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κατὰ τὸ Βιβλικόν: «Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἐβρ. ιγ', 8).

Τὰ δύο σημεῖα ἀναφορᾶς καὶ προσανατολισμοῦ τῆς Ἀποστολικῆς μαρτυρίας τῆς Ἐκκλησίας παραμένουν καὶ σήμερον, α) ἡ πιστότης εἰς τὴν Παράδοσιν τῆς Ἀληθείας, ἡ ὁποία δὲν εἶναι παρελθόν, ἀλλὰ ζῶσα καὶ ζωοποιὸς παρουσία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἢ μᾶλλον, ἡ ἰδίᾳ ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ β) τὰ ἐκάστοτε ἱστορικὰ καὶ πολιτισμικὰ δεδομένα καὶ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν.

Ὅπως ἔλεγεν ὁ μακαριστὸς πνευματικὸς ἡμῶν πατὴρ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μελίτων, ἡ Ἐκκλησία «δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῆ ὡς ἄσχετη πρὸς τὴ ζωὴ, πρὸς τοὺς καιροὺς, πρὸς τὴν ἀγωνίαν αὐτῆς τῆς ὥρας, πρὸς τὰ φλέγοντα προβλήματα αὐτῆς τῆς στιγμῆς» (Χαλκηδόνια, σ. 457). Ἐν ἐπιγνώσει ὅτι τὰ πάντα εὐρίσκονται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πανσθενοῦς καὶ παντεπόπτου Θεοῦ, ἢ χάρις τοῦ ὁποῖου θεραπεύει τὰ ἀσθενῆ καὶ ἀναπληροῖ τὰ ἐλλείποντα, συνεργοῦμεν καὶ ἀγωνιζόμεθα. Ἡ γνησίᾳ πίστις εἰς τὸν Θεὸν δὲν ἐπιτρέπει ἀδιαφορίαν διὰ τὰ φλέγοντα προβλήματα, ἀκοινωνήτον ἐσωστρέφειαν, αὐτάρκειαν καὶ αὐτοεγκλεισμόν. Τοῦναντίον, μᾶς ὠθεῖ πρὸς ἐξοδὸν πρὸς τὸν συνάνθρωπον, εἰς συνάντησιν, κοινωνίαν καὶ ἀλληλεγγύην, εἰς εἰρηνικὴν συνύπαρξιν καὶ καλὴν μαρτυρίαν. Αὐτὸ ὑπῆρξε πάντοτε τὸ κίνητρον καὶ ὁ στόχος

τῶν πολλῶν πρωτοβουλιῶν, τὰς ὁποίας ἀνελάβομεν κατὰ τὴν μακρὰν ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν ἡμῶν, ἐνώπιον τῶν μεγάλων προκλήσεων τῆς ἐποχῆς μας. Δοξάζομεν τὸν ἀγαθοδότην Κύριον δι' ὅσα ἐχαρίσατο εἰς τὸ ταπεινὸν ἡμῶν πρόσωπον, κρατύνων καὶ καθοδηγῶν ἡμᾶς εἰς ὅλα τὰ στάδια τοῦ βίου μας.»

Στὴ συνέχεια, ὁ Παναγιώτατος μίλησε πρὸς τὴ νέα γενιά.

«Ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὴν νέαν γενεάν, τονίζομεν ὅτι ἡ ἑλληνορθόδοξος παράδοσίς μας ἀποτελεῖ πηγὴν ἐμπνεύσεως, ὑπαρξιακοῦ πλουτισμοῦ καὶ δημιουργικότητος, καὶ ὅτι ὀξύνει τὸ αἰσθητήριόν μας διὰ τὴν Ἀλήθειαν καὶ τὸ νόημα τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς διακονίας, διὰ τὰς ὑψηλὰς ἀξίας, αἱ ὁποῖαι πάντοτε προϋποθέτουν ἀνθυπέρβασιν καὶ προσανατολισμὸν πρὸς τὸ κοινὸν ἀγαθόν. Ποτὲ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος αἱ πνευματικαὶ ἀξίαι δὲν ἦσαν αὐτονόητοι. Πρόκειται περὶ μιᾶς πολὺ ἐπικαίρου διαπιστώσεως σήμερον, ἀφοῦ διαδίδεται σήμερον εὐρέως ἡ ἀποψις, ὅτι ἡ ὑπευθυνότης, ἡ ἐλευθερία, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ εἰρήνη θὰ προκύψουν, ὡς αὐτόματον ἀποτέλεσμα τῆς προόδου τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας, τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς διαδικτυακῆς ἐπικοινωνίας. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅμως τελείως διαφορετικὴ.»

Ὀλοκληρώνοντας τὴν ὁμιλία του, ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστησε τοὺς Ἀρχιερεῖς, τοὺς συνεργάτες του, καὶ ὅλους ὅσοι στηρίζουν τῆς Μητέρας Ἐκκλησίας.

«Ἐόρτιον ἡμᾶς ἡ σήμερον. Ἡμέρα συγκινήσεως καὶ αἰσθημάτων χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Δοτήρα παντὸς ἀγαθοῦ, καί, μετὰ Θεόν, καιρὸς ἐνθυμίσεως ὅλων ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν τὸ ζῆν καὶ τὸ εὖ ζῆν, τὴν βιοτικὴν, τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν πορείαν. Εἶναι δὲ καὶ εὐκαιρία εὐχαριστίας πρὸς πάντας ὑμᾶς τοὺς ἀγαπητοὺς Ἀδελφοὺς συγκυρηναίους εἰς τὴν κοινὴν ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς συνεργάτας καὶ συναγωνιστάς, ἐνταῦθα καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ δεσποτείᾳ Κυρίου. Εὐχεσθε ὑπὲρ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, νὰ συνεχίσωμεν τὴν διακονίαν τοῦ χριστωνύμου λαοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, ὅσον Ἐκεῖνος εὐδοκῆσει. Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν.

Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργία, ὁ Παναγιώτατος δέχθηκε στὸ Πατριαρχικὸ Γραφεῖο τίς εὐχές καὶ ἐόρτιο δῶρο τῆς ἐν Τουρκίᾳ σεβασμίας Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου, καὶ ἀκολούθως τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν μελῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς ὑπὸ τὸν Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλο κ. Γρηγόριο, ὁ

ὁποῖος προσφώνησε τὸν Πατριάρχη ἀντιφωνήσαντα πατρικῶς.

Στὴ συνέχεια, Μοναχοὶ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Τιμίου Προδρόμου – Μπίγκορσκι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρίδος, μετέφεραν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη τὶς θερμὲς εὐχὲς καὶ τὸν σεβασμὸ τοῦ Ἡγουμένου τῆς, Θεοφίλ. Ἐπισκόπου Ἀντανίας κ. Παρθενίου καὶ τῆς Ἀδελφότητός του.

Ἀκολούθως, ὁ Ποιμενάρχης τῆς Γενέτειράς του, Σεβ. Μητροπολίτης Ἰμβρου καὶ Τενέδου κ. Κύριλλος, μὲ μαθητὲς τοῦ Λυκείου τῆς Ἰμβρου, ἐξέφρασαν τὶς εὐχὲς, τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη τους πρὸς τὸν συμπατριώτη τους Πατριάρχη.

Τὴν προπαραμονὴ τῆς ἑορτῆς, ὁ Παναγιώτατος δέχθηκε Ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο κ. Εὐγένιο, ἐκφράζοντας τὶς θερμὲς εὐχὲς τῆς Ἱεραρχίας, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς ἱστορικῆς καὶ ἀφοσιωμένης αὐτῆς Ἐπαρχίας τοῦ Θρόνου.

Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης: Εἶναι καθήκον καὶ ἀποστολή μας νὰ ὑπερασπιστοῦμε καὶ νὰ προωθήσουμε τὴν εἰρήνη

«Ὁ πόλεμος εἶναι πάντα καταστροφικὸς. Τὸ νὰ μένει κανεὶς σιωπηλὸς μπροστὰ στὴ σκληρότητα τοῦ πολέμου εἶναι ντροπὴ! Εἶναι καθήκον καὶ ἀποστολή μας νὰ ὑπερασπιστοῦμε καὶ νὰ προωθήσουμε τὴν εἰρήνη. «Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ» (Μάτ. ε', 9)». Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ξεκίνησε τὸν σύντομο χαιρετισμὸ του στὴ Διεθνή Διάσκεψη Κορυφῆς γιὰ τὴν εἰρήνη στὴν Οὐκρανία, στὴν ὁποία συμμετεῖχαν ἡγέτες καὶ ἐκπρόσωποι περίπου 100 κρατῶν, ἀλλὰ καὶ Διεθνῶν Ὄργανισμῶν, καὶ πραγματοποιήθηκε κατὰ τὸ διήμερο 15-16 Ἰουνίου 2024, στὸ θέρετρο Bürgenstock τοῦ Καντονίου Nidwalden τῆς Ἑλβετικῆς Συνομοσπονδίας.

Ὁ Παναγιώτατος ὑπογράμμισε τὴ σημασία καὶ τὴν ἀξία τοῦ διαλόγου, ὁ ὁποῖος ἄλλωστε, ὅπως εἶπε, ἀποτέλεσε καὶ τὴν κινητήριον δύναμη τῆς Διασκέψως αὐτῆς.

Ἀναφερόμενος στὴν ἀπονομὴ Ἀυτοκεφάλου καθεστῶτος στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας, ὁ Παναγιώτατος τόνισε ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἀνταποκρίθηκε «στὶς ποιμαντικὲς ἀνάγκες τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν στὴν Οὐκρανία», γιατί, πρόσθεσε σὲ ἄλλο σημεῖο, «πιστεύουμε ἀκράδαντα ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ στὴν Οὐκρανία δικαιοῦνται νὰ ἔχουν τὴ δική τους ἐκκλησιαστικὴ φωνή».

Όλοκληρώνοντας τὸν χαιρετισμὸ του σημείωσε:

«Βρισκόμαστε ἐδῶ, ὅλοι μας, γιὰ νὰ ὑποστηρίξουμε μιὰ δίκαιη καὶ διαρκή εἰρήνην σὲ μιὰ κυρίαρχη Οὐκρανία. Ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύσει ὅλους ὅσοι ἔχασαν τραγικὰ τὴ ζωὴ τους καὶ νὰ δώσει δύναμη σὲ ὅλους ὅσοι ὑπερασπίζονται τὴν εἰρήνην.»

Στὸ περιθώριο τῆς συμμετοχῆς του στὴ Διεθνῆ Διάσκεψη Κορυφῆς, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ συναντηθεῖ καὶ νὰ συνομιλήσει μὲ τοὺς Ἐξοχωτάτους Προέδρους τῆς Οὐκρανίας κ. Volodymyr Zelenskyy, τῆς Γαλλίας κ. Emmanuel Macron, καὶ τῆς Γεωργίας κυρία Salome Zourabichvili, μὲ τὸν Ἐξοχ. Πρωθυπουργὸ τῆς Ἑλλάδος κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, τὸν Πρωθυπουργὸ τοῦ κράτους τοῦ Βατικανοῦ Σεβ. Καρδινάλιο κ. Πέτρο Parolin, μὲ τὸν Ἐξοχ. Ὑπουργὸ Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας κ. Hakan Fidan, καθὼς, ἐπίσης, καὶ μὲ ἄλλους ἡγέτες καὶ ἐκπροσώπους κρατῶν καὶ ὀργανισμῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸν Πρόεδρο τῆς Δομινικανῆς Δημοκρατίας κ. Luis Abinader καὶ τὸν Πρόεδρο τῶν Νήσων Fiji κ. Wiliame Katonivere, τὸν ὁποῖο καὶ εὐχαρίστησε γιὰ τὴν προστασία τῆς μικρῆς Ὁρθοδόξου ἱεραποστολικῆς κοινότητος στὴ χώρα του.

Ἀργὰ τὸ ἔσπερας τῆς Κυριακῆς, 16 Ἰουνίου, ὁ Παναγιώτατος ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴ Ζυρίχη διὰ τῶν Τουρκικῶν Ἀερογραμμῶν στὴν Πόλη, ὅπου τον ὑποδέχθηκαν ὁ Ἐπίτροπος Αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρον Δέρκων κ. Απόστολος καὶ ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Ἀλέξανδρος.

Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὑποστηρίζει τὸ «Κοινὸ Ἀνακοινωθὲν γιὰ ἓνα Πλαίσιο Εἰρήνης» τῆς Διεθνoῦς Διασκέψεως Κορυφῆς γιὰ τὴν Οὐκρανία

Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, τὸ ὁποῖο συμμετεῖχε διὰ τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στὴ Διεθνῆ Διάσκεψη Κορυφῆς γιὰ τὴν Οὐκρανία, ὑποστηρίζει τὸ Κοινὸ Ἀνακοινωθὲν πὺ ἐκδόθηκε μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε τὸ διήμερο 15-16 Ἰουνίου 2024 στὸ θέρετρο Bürgenstock τῆς Ἑλβετικῆς Συνομοσπονδίας.

Τὸ Κοινὸ Ἀνακοινωθὲν γιὰ ἓνα Πλαίσιο Εἰρήνης ὑποστηρίζουν πλῆθος κρατῶν καὶ διεθνῶν Ὁργανισμῶν πὺ συμμετεῖχαν στὴν ἐξαιρετικὰ σημαντικὴ αὐτὴ Διάσκεψη, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τῆς Προέδρου τῆς Ἑλβετικῆς Συνομοσπονδίας Ἐξοχ. κυρίας Viola Amherd.

Κατὰ τὴν καταληκτικὴ συνεδρία τῆς Ὀλομελείας τῆς Διασκέψεως,

ὁ Παναγιώτατος ἀπηύθυνε μήνυμα πρὸς τοὺς συμμετέχοντες, ὑπογραμμίζοντας τὸ καθήκον ὄλων νὰ ὑπερασπιστοῦν καὶ νὰ προωθήσουν τὴν εἰρήνην.

Τὸ κείμενο τοῦ Κοινοῦ Ἀνακοινωθέντος, καθὼς καὶ τὰ Κράτη καὶ οἱ Διεθνεῖς Ὄργανισμοὶ πού τὸ ὑποστηρίζουν, δημοσιεύονται στὴ σελίδα τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς φιλοξενούσας χώρας.

Ὁ Πατριάρχης εἰς Διεθνή Διάσκεψιν Κορυφῆς διὰ τὴν Οὐκρανίαν

Ἡ Πρόεδρος τῆς Ἑλβετικῆς Συνομοσπονδίας Ἐξοχ. κ. Viola Amherd προσεκάλεσεν ἐπίσημως τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον νὰ συμμετάσχη εἰς τὴν Διεθνή Διάσκεψιν Κορυφῆς διὰ τὴν εἰρήνην εἰς τὴν Οὐκρανίαν, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε τὸ διήμερον 15-16 τ.μ. Ἰουνίου 2024 εἰς Bürgenstock τοῦ Καντονίου Nidwalden καὶ εἰς τὴν ὁποίαν συμμετεῖχαν περὶ τὰ 100 κράτη καὶ διεθνεῖς ὀργανισμοὶ δι' ἐκπροσώπων αὐτῶν ἀνωτάτου ἐπιπέδου. Ὁ Παναγιώτατος εἶναι ὁ μόνος θρησκευτικὸς ἡγέτης ὁ ὁποῖος προσεκλήθη εἰς τὴν Διάσκεψιν Κορυφῆς.

Τὴν συνοδείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπετέλεσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἐμμανουήλ καὶ Ἑλβετίας κ. Μάξιμος καὶ ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἐκκλησιάρχης κ. Αἴτιος, Διευθυντῆς τοῦ Ἰδιαίτερου Πατριαρχικοῦ Γραφείου.

Ὁ Πατριάρχης, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀγίου Χαλκηδόνος καὶ τοῦ Μ. Ἐκκλησιάρχου, ἀνεχώρησαν τὴν Σάββατον, 15ην Ἰουνίου, τὴν πρωΐαν, διὰ τῶν Τουρκικῶν Ἀερογραμμῶν εἰς Ζυρίχην, ὅπου προσετέθη εἰς αὐτοὺς καὶ ὁ ἅγιος Ἑλβετίας.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης στὴν πανηγυρίζουσα Ἱ. Μονὴ Παναγίας Πεφανερωμένης Λευκάδος

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος ἐπισκέφθηκε ἀπὸ τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὴ Λευκάδα, προεξήρχε τῆς Θείας Λειτουργίας γιὰ τὴν πανήγυρη τῆς πολιούχου καὶ ἐφόρου τῆς νήσου Ὑπεραγίας Θεοτόκου Πεφανερωμένης, τὴ Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 24 Ἰουνίου 2024, στὸ Καθολικὸ τῆς φερωνύμου Ἱερᾶς Μονῆς, συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου, ἐκπροσώπου τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, Προικον-

νήσου κ. Ίωσήφ, Ἄρτης κ. Καλλινίκου, καὶ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος. Συμμετείχε, ἐπίσης, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικηφόρος, Ἡγούμενος τῆς πανηγυρίζουσας Ι. Μονῆς.

Ἐκκλησιάστηκαν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἐπιχώριο Σεβ. Μητροπολίτη Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεοφίλο, καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Γέρον Δέρκων κ. Απόστολος, ὁ ὁποῖος χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου τῆς ἑορτῆς, καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Χρυσόστομος, ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Τανάγρας κ. Απόστολος, Ἡγούμενοι Ἀγιορειτικῶν Μονῶν μὲ μέλη τῶν Ἀδελφοτήτων τούς, Ἡγούμενες Ἱερῶν Μονῶν μὲ μέλη τῶν Ἀδελφοτήτων τούς, κληρικοί, Ἀρχοντες Ὀφικιῶν τῆς Μ.τ.Χ.Ε., ἡ Ὑφυπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Ζέττα Μακρῆ, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως, μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Βουλευτὴς Λευκάδος Ἐντιμ. κ. Αθανάσιος Καββαδάς, ὁ Περιφερειάρχης Ἰονίων Νήσων Ἐντιμ. κ. Ἰωάννης Τρεπεκλῆς, ὁ Δήμαρχος Λευκάδος κ. Ξενοφῶν Βεργίνης, ἐκπρόσωποι τῶν Στρατιωτικῶν, Ἀστυνομικῶν καὶ Λιμενικῶν Ἀρχῶν, καὶ πλῆθος πιστῶν ἀπὸ τῆ Λευκάδα καὶ προσκυνητῶν ἀπὸ ὅμορες περιοχές.

Τὸν Παναγιώτατο προσφώνησε μὲ θερμούς λόγους ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, καὶ ἀκολουθῶς ἀντιφώνησε ὁ Πατριάρχης, ὁ ὁποῖος προέστη τῆς Λιτανεύσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τῆς Παναγίας Φανερωμένης πέριξ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Μετὰ τὴν Απόλυση, ὁ Παναγιώτατος, σὲ ἀνάμνηση τῆς ἐπισκέψεώς του, φύτευσε ἕνα μικρὸ ἐλαιόδενδρο, καὶ στὴ συνέχεια ἀποκάλυψε ἐντοιχισμένη πλάκα μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ὀλοκληρώσεως τῶν ἔργων ἀνακαινίσεως τοῦ Συνοδικοῦ τοῦ Μοναστηριοῦ.

Τὸ μεσημέρι εὐλόγησε τὸ ἐπίσημο γεῦμα στὴν τράπεζα τῆς Μονῆς.

Ὁ Παναγιώτατος ἀφίχθη στὴ Λευκάδα τὴν παραμονή. Στὸ ἀεροδρόμιο τοῦ γειτονικοῦ Ἀκτίου τον ὑποδέχθηκαν ὁ ἐπιχώριος Σεβ. Μητροπολίτης Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Δαμασκηνός, καθὼς καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεοφίλος, μὲ ἐκπροσώπους τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν Ἀρχῶν.

Κατὰ τὴν ἀφιξή του στὴν Ι. Μονὴ Φανερωμένης στὴ Λευκάδα, στὸν χῶρο πρὸ αὐτῆς, πραγματοποιήθηκε ἡ ἐπίσημη ὑποδοχή του ἀπὸ τὸν Δήμαρχο τῆς νήσου Ἐλλογιμ. κ. Ξενοφῶντα Βεργίνη, ὁ ὁποῖος τὸν καλωσόρισε ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ λαοῦ τῆς νήσου. Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Παναγιώτατος ἐξέφρασε τὴ συγκίνησή του γιὰ τὴν ἐπίσκεψή του, τὴν πρώτη Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου στὴ νῆσο τῶν ποιητῶν

καὶ τῶν λογίων.

Στὴ συνέχεια, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιο, τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου καὶ πλειάδας Ἀρχιερέων, καθὼς καὶ τοῦ Ἡγουμένου τῆς Μονῆς, μετέβη στὴν παρακείμενη Ἱερὰ Μονὴ ὅπου τελέστηκε Δοξολογία ἐπὶ τῇ ἀφίξει του.

Τὸν Παναγιώτατο προσφώνησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεόφιλος, ὁ Πανοσιολ. Ἡγούμενος τῆς Μονῆς, ὁ Ἐντιμ. Βουλευτὴς τοῦ Νομοῦ, καὶ ὁ Ἐντιμ. Περιφερειάρχης τῶν Ἰονίων Νήσων.

Τὸν Παναγιώτατο στὴν ἐπίσημη ἐπίσκεψή του στὴ Λευκάδα συνοδεύουν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Γέρων Δέρκων κ. Απόστολος, Προικοννήσου κ. Ἰωσήφ, καὶ Μαρωνίας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμων, οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Βοσπόριος, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, Μ. Ἐκκλησιάρχης κ. Αἰτίος, Διευθυντὴς τοῦ Ἰδιαιτέρου Πατριαρχικοῦ Γραφείου, καὶ Δευτερεύων κ. Καλλίνικος, ὁ Ἱερολ. Πατριαρχικὸς Διάκονος κ. Εὐλόγιος Τσάτσας, ὁ Ἐντιμολ. κ. Κωνσταντῖνος Δεληκωσταντῆς, Καθηγητῆς, Διευθυντῆς τοῦ Ἀ΄ Πατριαρχικοῦ Γραφείου, ὁ Ἐντιμ. κ. Νικόλαος-Γεώργιος Παπαχρήστου, Διευθυντῆς τοῦ Γραφείου Τύπου καὶ Ἐπικοινωνίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ ὁ Ἐντιμ. κ. Θεμιστοκλῆς Καρανικόλας, Πατριαρχικὸς υπάλληλος.

Ἐπίτιμος Δημότης Λευκάδος ἀνακηρύχθηκε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

Ἐπίτιμος δημότης Λευκάδος ἀνακηρύχθηκε ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος σὲ εἰδικὴ τελετὴ ποὺ πραγματοποιήθηκε τὴν Τρίτη, 25 Ἰουνίου 2024, τὸ πρωί, στὸ Μέγαρο τῆς Ἀντιπεριφέρειας, ὅπου συστεγάζεται καὶ τὸ Δημαρχεῖο τῆς νήσου.

Κατὰ τὴν ἀφίξή του, τὸν Παναγιώτατο, τὸν ὁποῖο συνοδεύει ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης Λευκάδος καὶ Ἰθάκης Σεβ. κ. Θεόφιλος, ὑποδέχθηκαν ὁ Περιφερειάρχης Ἰονίων Νήσων Ἐντιμ. κ. Ἰωάννης Τρεπεκλής, μὲ τὸν Ἀντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Λευκάδας Ἐντιμ. κ. Ἀντώνιο Δουβίτσα, καὶ ὁ Δήμαρχος Λευκάδας Ἐντιμ. κ. Ξενοφῶν Βεργίνης.

Ἀκολούθησαν σύντομες διαδοχικὲς κατ' ἴδιαν συναντήσεις τοῦ Παναγιωτάτου μὲ τὸν Περιφερειάρχη καὶ τὸν Ἀντιπεριφερειάρχη, καὶ στὴ συνέχεια μὲ τὸν Δήμαρχο Λευκάδας, καὶ ἀκολούθως στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Μεγάρου πραγματοποιήθηκε ἡ τελετὴ ἀναγορεύσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου σὲ ἐπίτιμο δημότη τῆς νήσου, κατὰ τὴν

όποια, μετά την ανάγνωση τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τὸν Πρόεδρο αὐτοῦ Ἐντιμ. κ. Εὐστάθιο Σκλαβενίτη καὶ τὴν προσφώνηση τοῦ Δημάρχου, ὁ Πατριάρχης ἀντιφώνησε καταλλήλως.

Νωρίτερα τὸ πρωί, ὁ Παναγιώτατος, μὲ τὴν τιμία συνοδεία του, ἐπισκέφθηκε τὸ Μέγαρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, ὅπου τον ὑποδέχθηκε μὲ ἐγκαρδιότητα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Θεόφιλος, παρουσία τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου, Ἡλείας καὶ Ὡλένης κ. Αθανασίου, Ἰωαννίνων κ. Μαξίμου, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Σεραπίωνα, τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Τανάγρας κ. Απόστολου καὶ ἄλλων προσκεκλημένων, καθὼς καὶ τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐργαζόμενων στὸ Μητροπολιτικὸ Μέγαρο. Ἀπαντες παρεκάθησαν στὸ παρατεθὲν πρόγευμα.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς προηγούμενης, Δευτέρας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ Παναγιώτατος μετέβη στὸ Α΄ Κοιμητήριο τῆς Λευκάδας, ὅπου τέλεσε τρισάγιο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν μακαριστῶν Ποιμεναρχῶν τῆς νήσου κυρῶν Γρηγορίου, Δωροθέου, καὶ Νικηφόρου.

Στὴ συνέχεια, καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴ Τιμίου Προδρόμου Καρυᾶς, πραγματοποιοῖσε σύντομη στάση στὸ χωριὸ Λαζαράτα, ὅπου εὐλόγησε τοὺς συγκεντρωμένους κατοίκους, οἱ ὅποιοι τον ὑποδέχθηκαν μὲ ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Ἀργότερα, στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, μὲ τὶς ἐξαιρετικὲς ἀγιογραφίες, τὸν Παναγιώτατο καλωσόρισαν μὲ θερμοὺς λόγους ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης, καθὼς καὶ ὁ Ἡγούμενος Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Χριστοφόρος, οἱ ὅποιοι, μεταξὺ ἄλλων, ἀναφέρθηκαν στὴν προσπάθεια διασώσεως καὶ ἀναστηλώσεως τοῦ ἱστορικοῦ Μοναστηριοῦ. Ὁ Παναγιώτατος, στὴ σύντομη ἀντιφώνησή του, ἐξέφρασε γιὰ ἄλλη μία φορὰ τὴ χαρὰ του ποὺ ἐπίσκεφθηκε τὴν Ἱ. Μητρόπολη Λευκάδος καὶ Ἰθάκης καὶ εὐχαρίστησε γιὰ τὶς θερμὲς ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ καὶ τιμῆς πρὸς τὴ Μητέρα Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν Προκαθήμενο Αὐτῆς. Ἐπακολούθησε ἐπίσημο δεῖπνο ποὺ παρετέθη πρὸς τιμὴν τοῦ Παναγιωτάτου στὸ Ἀρχονταρῆκι τῆς Μονῆς.

Ἐπίτιμος Δημότης Ἰθάκης ἀνακηρύχθηκε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, στὸ πλαίσιο τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεώς του στὴν Ἱ. Μητρόπολη Λευκά-

δος και Ἰθάκης, μετέβη τὴν Τετάρτη, 26 Ἰουνίου 2024, μὲ πλοῖο τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, στὴν ὁμηρικὴ Ἰθάκη.

Κατὰ τὴν ἐπιβίβασή του στοῦ πλοῖο, τὸν καλωσόρισε ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λ.Σ. Ἀντιναύαρχος Γεώργιος Αλεξανδράκης καὶ οἱ ὑπηρετοῦντες σὲ αὐτὸ Αξιωματικοὶ καὶ πλήρωμα.

Στὸν λιμένα τοῦ Βαθέος Ἰθάκης, τὸν ὑποδέχθηκαν ὁ Περιφερειάρχης Ἰονίων Νήσων Ἐντιμ. κ. Ἰωάννης Τρεπεκλής, καὶ ὁ Δήμαρχος Ἰθάκης Ἐντιμ. κ. Διονύσιος Στανίτσας, παρουσία τοῦ ὁμοῦρου Σεβ. Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Δημητρίου, κληρικῶν, Αὐτοδιοικητικῶν παραγόντων καὶ κατοίκων τῆς νήσου.

Στὴ συνέχεια, μπροστὰ ἀπὸ τὸ Δημορχιακὸ Μέγαρο, ὁ Δήμαρχος καλωσόρισε ἐπισήμως τὸν Παναγιώτατο στὴν Ἰθάκη, μὲ τὸν Πατριάρχην νὰ ἐκφράζει, στὴν ἀντιφώνησή του, τὴ χαρὰ καὶ τὴ συγκίνησή του γιὰ τὴν ἐπίσκεψή του αὐτῆ στὴ νῆσο τοῦ Ὀδυσσεά.

Ἀκολούθως, στοῦ Δημοτικὸ Μορφωτικὸ Κέντρο, πραγματοποιήθηκε ἡ τελετὴ ἀναγορεύσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου σὲ ἐπίτιμο δημότη Ἰθάκης.

Στὴν ὁμιλία του, μετὰ τὴν ἀνάγνωση τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τὸν Πρόεδρο αὐτοῦ Ἐντιμ. κ. Στέφανο Φιαμπόλη, τοὺς χαιρετισμοὺς τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου καὶ τοῦ Περιφερειάρχου, καὶ τὴν προσφώνηση τοῦ Δημάρχου, ὁ Πατριάρχης ἐπισήμανε μεταξὺ ἄλλων:

«Εἶναι γεγονός, κύριε Δήμαρχε, ὅτι πάρα πολλὰ πόλεις ἔχουν φιλοτιμηθῆ νὰ τιμήσουν τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην μὲ τὸν τίτλον τοῦ Ἐπίτιμου Δημότου των. Καὶ τὸ ἔχομεν ἀποδεχθῆ ὄχι ἐκ προσωπικῆς κενοδοξίας ἢ ματαίου λογισμοῦ. Πιστεύομεν ὅτι πᾶσα τιμὴ πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Μετριότητος ἡμῶν αὐτομάτως διαβαίνει ἐπὶ τὸν ἱερὸν θεσμόν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὸν ὁποῖον ἐκπροσωποῦμεν, καὶ ἐπὶ τὴν πνευματικὴν Μητέρα ὄλων μας Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλην Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ πᾶν ὀφείλομεν! Ἀποδεχόμεθα λοιπὸν καὶ τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ εὐλογημένου Δήμου Ἰθάκης καὶ ὑμῶν τοιαύτην τιμὴν μὲ θερμὴν καὶ ἀπὸ καρδίας εὐχαριστίαν, καὶ σᾶς γνωρίζομεν ὅτι ὡς «Θιακὸς» πλέον ὁ Πατριάρχης, θὰ ἔχη ἕνα πρόσθετον λόγον νὰ πυκνώνη τὰς προσευχὰς του διὰ τὴν Ἰθάκην καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς συνδημότας του Ἰθακησίους καὶ νὰ στέφῃ μὲ ὀλοκαρδίου Πατριαρχικὰς εὐλογίας καὶ εὐχὰς ὅλους σας καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ φιλογενῆ ἔργα σας!

Εὐελπιστοῦμεν ὅτι θὰ ἔχωμεν τὴν χαρὰν νὰ σᾶς ὑποδεχώμεθα ἐπισκεπτομένους κατὰ καιροὺς τὴν Βασιλεύουσαν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς καρδιάς τῶν Ρωμῶν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸ Σεπτὸν Κέντρον τοῦ Φαναρίου, ὡς εὐλαβεῖς προσκυνητὰς τῶν ἐκεῖ πολλῶν καὶ μεγάλων ἱερῶν καὶ ὁσίων μας, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ σᾶς ἀνταποδώσωμεν τὴν ἀγάπην, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ ἀρύεσθε χάριν, δύναμιν καὶ φῶς ἀπὸ τὴν ἀκένωτον εὐσεβῆ πηγὴν τοῦ Γένους!»

Αμέσως μετὰ, ὁ Παναγιώτατος μετέβη στὸν Ἱερό Προσκυνηματικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ραφαὴλ τοῦ Ἰθακησίου τοῦ ἐν Λέσβῳ, ὅπου τὸν καλωσόρισαν μὲ θερμοὺς λόγους ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης καὶ ὁ Ἀρχιερατικῶς Ἐπίτροπος Ἰθάκης Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Χριστόδουλος Τριλίβας. Ὁ Πατριάρχης ἀντιφώνησε καταλλήλως.

Τὸ μεσημέρι παρακάθησε σὲ γεῦμα πού παρέθεσε πρὸς τιμὴν τοῦ ὁ Δήμαρχος τῆς νήσου.

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἀπὸ τὴν Ἰθάκη γιὰ τὴ Λευκάδα, ὁ Παναγιώτατος εἶχε σύντομη συνάντηση, σὲ ἐγκάρδια ἀτμόσφαιρα, μὲ τὸν εὐρισκόμενον στὴν περιοχὴ Ὑπουργὸ Ναυτιλίας καὶ Νησιωτικῆς Πολιτικῆς Ἐξοχ. κ. Χρῆστο Στυλιανίδη.

Τὸ βράδν τῆς ἰδίας ἡμέρας, ὁ Παναγιώτατος παρεκάθησε σὲ ἐπίσημο δεῖπνο πού παρέθεσε πρὸς τιμὴν τοῦ ὁ Περιφερειάρχης Ἰονίων Νήσων.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς προηγούμενης, Τρίτης, 25 Ἰουνίου, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετέβη στὸν Ἱ. Ναὸ Παντοκράτορος, στὴν πόλιν τῆς Λευκάδος, ὅπου ἀφοῦ ἐνημερώθηκε γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ, τέλεσε Τρισάγιο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κορυφαίου τέκνου τῆς νήσου, ποιητοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου, ὁ τάφος τοῦ ὁποίου βρίσκεται στὸν περίβολο τοῦ Ναοῦ.

Ἀκολούθως μετέβη πεζῇ στὸ κοντινὸ Μουσεῖο «Ἄγγελος Σικελιανός», ὅπου τοπικὸ παραδοσιακὸ συγκρότημα τὸν καλωσόρισε μὲ Λευκαδίτικα τραγούδια. Μετὰ ἀπὸ σύντομη ξενάγησή του στὸ Μουσεῖο, πού ἀποτελοῦσε τὴν κατοικία τοῦ Σικελιανοῦ, ὁ Πατριάρχης μὲ τὴν τιμία συνοδεία του, ἀναχώρησε γιὰ τὸ Ἀνοικτὸ Θέατρο Λευκάδος, ὅπου παρακολούθησε ἐκδήλωση ἀφιερωμένη στὸν Ἀριστοτέλη Βαλαωρίτη. Στὸν χαιρετισμὸ πρὸς τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον, ὁ Παναγιώτατος συνεχάρη τοὺς διοργανωτὰς καὶ τοὺς συμμετέχοντες καλλιτέχνες καί, μεταξὺ ἄλλων, ἐπεσήμανε τὰ ἑξῆς:

«Ὅπως σωστὰ ἐλέχθη, ἡ ποίησις τοῦ Βαλαωρίτου «συνεδύασε τὴν τέχνη μὲ τὴν ζωὴ, μὲ μεσάζοντα τὴν ἱστορία». Καὶ εἶναι ἡ Βαλαωρίτειος

ποίησις μιὰ συνισταμένη σπουδαίων ἐπικῶν, λυρικῶν, ἱστορικῶν, πατριωτικῶν, κάποτε ρομαντικῶν καὶ ὀπωσδήποτε προφητικῶν, θὰ ἐλέγαμε -ὄχι βεβαίως μὲ τὴν ἔννοια τοῦ προλέγειν τὰ μέλλοντα!- στοιχείων, μὲ μοναδικὴ δύναμι ψυχῆς, εὐτονο καὶ μεγαλήγορο λόγο καὶ ἐντονώτατο παλμὸν καρδίας! Πολὺ ὠραῖα ἐσημείωνε ὁ Ἀναστάσιος Βυζάντιος ὅτι «κατὰ τὸν πεζὸν αὐτὸν αἰῶνα, καθ' ὃν πάντες προσκολλῶνται εἰς τὰ γήινα αὐτῶν συμφέροντα, μόνος ὁ Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης ἔξει διαρκῶς εἰς ἄλλον κόσμον, δημιουργήσας καὶ γενόμενος ἱεροφάντης μιᾶς ιδεώδους τινὸς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἐπανηγύριζεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς καὶ ἔψαλλε διὰ στίχων»! Ὁ τιμώμενος ποιητὴς εἶχεν ἀναμφιβόλως αὐτὸ πού πολὺ ἀργότερα ὁ μέγας Ἰσπανὸς ὁμότεχνός του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα θὰ προσδιώριζε ὡς «ντουέντε»! Ἐνα θεόδοτο ἔκτακτο χάρισμα δηλαδή, μὲ πειθῶ καὶ κραταιὰ δύναμι λόγου, πού στοχεύει κατ' εὐθειᾶν στὴν καρδιά καὶ μεταδίδει στὸν ἀκροατὴ ἢ μελετητὴ ὅλον τὸν παφλασμό τῶν αἰσθημάτων καὶ ὅλο τὸ φῶς τῶν ιδεῶν τοῦ ποιητοῦ! Τὸ «ντουέντε» τοῦ Βαλαωρίτου ἐπέδρασε ἔντονα στὶς καρδιὲς ἀναριθμητῶν Ρωμηῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους, λογίων καὶ μὴ, τῆς ἐποχῆς του καὶ νεωτέρων, καὶ τὸν ἔχει ἀνεβάσει σὲ ἓνα πανύψηλο βᾶθος μουσῶν καὶ τιμῆς, δίπλα στὸν ἄλλο μέγας Ἑπτανήσιο ὁμότεχνό του, τὸν Διονύσιο Σολωμό, καὶ τὸν κατέστησε ἐνωρίτατα ἓναν ἀπὸ τοὺς πιὸ σεβαστοὺς καὶ ἀγαπημένους ποιητὰς τοῦ Γένους, μὲ μεγάλη ἐπιρροή στὸν ψυχισμό τῶν Ἑλλήνων! Ἡ χριστιανικὴ πίστις του, διάχυτη σὲ ὅλο τὸ ἔργο του, ἐκφράζεται ἐναργέστατα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ στὴν περίφημη «Φανερωμένη» του, τὴν μεγάλη Μητέρα καὶ προστάτιδα τῶν Λευκαδίων. Ὁ καὺμός του γιὰ τὸ Γένος, ὁ πόνος του γιὰ τὶς ἱστορικὲς του περιπέτειες, ἡ πικρία του γιὰ τὶς ἀλλεπάλληλες διαψεύσεις τῶν ἐλπίδων, ἢ λαχτάρα του γιὰ ἓνα καλλίτερο αὐριό τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἰδιοπροσωπία τῆς πονεμένης Ρωμηοσύνης διαζωγραφεῖσονται δυναμικὰ σὲ πλῆθος ποιημάτων, μὲ ἀτελειώτους καταρράκτες εὐήχων στίχων καὶ ζωηρῶν εἰκόνων, σὲ γλῶσσα χυμώδη, γάργαρα, καταληπτὴ, γλῶσσα τοῦ λαοῦ! Καὶ μόνο ὁ στίχος: «Νιώθω γιὰ σέ, πατρίδα μου, στὰ σπλάχνα χαλασμό», εἶναι ἀρκετὴ μαρτυρία αὐτῆς τῆς πραγματικότητος! Ὁ σεβασμὸς ἐξ ἄλλου καὶ ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν ἐσταυρωμένη Μητέρα μας Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἀποτυπώθηκαν ἐγκαυστικὰ τόσο στὸν «Φωτεινὸ» μ' ἐκεῖνο τὸν «σοφὸ καλόγερο πού ἦρθε ἀπὸ τὴν Πόλι ἐκεῖ στὴν Κόκκινη Ἐκκλησιὰ κι ἔμεινε καὶ ἀσκήτευε» μὲ ἀγιότητα, καὶ δίπλα στὰ τόσα θαύματα πού ἔκανε, ἐδίδασκε «ἀπολείουργα στὸ πέτρινο πεζούλι τοῦ

Ἀη Λιά στήν Ἐγκλουβή τήν περασμένη δόξα καί τ' ἄμετρα τὰ βάσανα τοῦ δύστουχοῦ τοῦ Γένους», ὅσο καί, ἀκόμη περισσότερο μάλιστα, στήν μνημειώδη ᾠδή τοῦ πρὸς τὸν Ἱερομάρτυρα Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε', ποῦ μᾶς κάνει νὰ τὸν νιώθουμε δυὸ φορὲς δικόν μας! Ἀντιλαμβάνεσθε λοιπὸν τὴν συναισθηματικὴ μας φόρτισι ἀπόψε, καθὼς μετέχομε σ' αὐτὴ τὴν ὠραία ἐκδήλωσι μνήμης ποῦ διωργανώσατε γιὰ τὸν ἡσυχαστὴ της Μαδουρῆς μὲ τὴ σπάνια ἀρετὴ καὶ τὴν ἡφαιστιώδη ψυχὴ!»

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης στήν Ἱ. Μητρόπολη Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος πραγματοποίησε ἀπὸ τὴν Πέμπτη, 27 Ἰουνίου 2024, ἐπίσημη ἐπίσκεψι στήν Ἱ. Μητρόπολη Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης.

Κατὰ τὴν ἀφίξή του στήν πόλη της Πρέβεζας, μὲ τὴ συνοδεία του, τὸν ὑποδέχθηκαν ὁ Ποιμενάρχης Σεβ. Μητροπολίτης κ. Χρυσόστομος καὶ ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως Ἐντιμ. κ. Νίκος Γεωργάκος, παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰωαννίνων κ. Μαξίμου, ἐκπροσώπου τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου, τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκταρίου Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Θεοφίλου, Ἄρτης κ. Καλλινίκου, Ἠλείας καὶ Ωλένης κ. Ἀθανασίου, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Σεραπίωνος, κληρικῶν, Μοναχῶν καὶ Ἀρχόντων Ὀφφικιαλίων τῆς Μ.τ.Χ.Ε., τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως Ἐντιμ. Βουλευτοῦ κ. Σπυρίδωνος Κυριάκη, τοῦ Ἐντιμ. Βουλευτοῦ κ. Κωνσταντίνου Μπάρκα, Ἀυτοδιοικητικῶν παραγόντων, καὶ πιστοῦ λαοῦ.

Στὴν ὁμιλία του, ὁ Δήμαρχος Πρέβεζας καλωσόρισε μὲ θερμοὺς λόγους τὸν Παναγιώτατο στὸν δῆμο του, τὸν ὁποῖο ἐπισκέπτεται καὶ πάλι ὕστερα ἀπὸ 25 χρόνια. Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Πατριάρχης ἐπεσήμανε, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Τιμῶμεν, Ἐντιμότητε κύριε Δήμαρχε, ὅσους φέρουν τὰς ὑψηλὰς εὐθύναις διὰ τὰ κοινά, τοὺς ἀγωνιζομένους διὰ τὸ δημόσιον καλόν, διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διαχειρίσιν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, διὰ τὴν κοινωνικὴν συνοχὴν καὶ τὴν πρόοδον. Ὑπενθυμίζομεν ὅτι ἡ προαγωγὴ ὅλων αὐτῶν συμβαδίζει μὲ τὴν καλλιέργειαν καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν. Τὸ Γένος μας εἶναι κληρονόμος μιᾶς μοναδικῆς μεγάλης πνευματικῆς καὶ πολιτισμικῆς κληρονομιάς, ποῦ καθώρισε τὴν μακρὰν καὶ περιπετειώδη πορείαν του, ὀρίζει δὲ καὶ σήμερον τὴν ιδιο-

προσωπίαν μας και ἀποτελεῖ ὁδοδείκτην και ἐχέγγυον διὰ τὸ μέλλον.

Φορεὺς και ὑπερασπιστὴς αὐτῆς τῆς τιμαλφειστῆς παραδόσεως ὑπῆρξε και παραμένει ἡ Ἐκκλησία, μέσα εἰς τὴν ὁποῖαν, ὅπως ἔχει λεχθῆ, διασῶζονται και ὀλοκληρῶνονται τὰ τιμαλφείστατα ἰδεῶδη τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. «Ἡ Ἑλληνικότητα βυζαντινίζει», σημειώνει ἡ Ἐλλογιμωτάτη κυρία Ἐλένη Γλύκατζη — Ἀρβελέρ.

Ἡ Μετρούπολις μας σὰς προτρέπει νὰ μὴ λησμονῆτε τὸν ρόλον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν περιπετειώδη πορείαν τοῦ Γένους, εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς ταυτότητός του, εἰς τὴν παιδείαν και τὴν πολιτισμικὴν ἀνάπτυξίν του, τὸν καθοριστικὸν ρόλον τῆς εἰς καιροὺς κλήδονος. Ποτὲ ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ἀγνόησε τὴν ἱστορίαν και τὴν κοινωνίαν. Συνέβαλλεν εἰς τὴν ὄξυνσιν τοῦ αἰσθητηρίου τῶν πιστῶν διὰ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν, διὰ τὰς ἐκάστοτε μεγάλας προκλήσεις, ἀλλὰ και διὰ τὰς θετικὰς προοπτικὰς κάθε ἐποχῆς. Ἡγίαζε τὴν ζωὴν διὰ τῶν μυστηρίων τῆς, διὰ τῶν ἑορτῶν τῆς, ἔδιδε παρηγορίαν εἰς τὰς θλίψεις και ἐνίσχυε τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὀριακῶν καταστάσεων τῆς ζωῆς. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι δεμένη μετὰ τὴν ψυχὴν μας, μετὰ τὴν γλῶσσαν και τὴν μουσικὴν, τὰ ἦθη και τὰ ἔθιμά μας, τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, μετὰ ὀλόκληρον τὸν πολιτισμὸν μας. Τὰ σύμβολά τῆς εἶναι «οἰκεῖα και ἀναντικατάστατα» εἰς τὴν συνείδησίν μας.»

Στὴ συνέχεια τελέστηκε Δοξολογία στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίων Κωνσταντίνου και Ἐλένης, ὅπου ὁ οἰκεῖος ποιμενάρχης προσφώνησε ἐγκαρδίως τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη, ὑπογραμμίζοντας τὴ σημασίαν τῆς διακονίας και τὴν πολυδιάστατην προσφορὰ τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τῆς Ὁρθοδοξίας. Μετὰ πολὺ σεβασμὸν και συγκίνηση πρὸς τὸν θεσμὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁ Σεβασμιώτατος ἀπένειμε στὸν Παναγιώτατον τὴν ἀνώτατην τιμητικὴν διάκριση τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως, τὸ «παράσημο-Σταυρὸν τοῦ Ἀπόστολου Παύλου», ἰδρυτοῦ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Νικοπόλεως.

Στὴν ἀντιφώνησή του, ὁ Παναγιώτατος, ἀναφέρθηκε στὴν πρὸ 25ετίας ἐπίσκεψή του στὴν Πρέβεζα και στὸν τότε ποιμενάρχην τῆς μακαριστοῦ Μητροπολίτη Νικοπόλεως Μελέτιο, μετὰ τὸν ὁποῖο, ὅπως εἶπε, τὸν συνέδεαν ἰσχυροὶ πνευματικοὶ δεσμοί. «Μετὰ τὴν πνευματικότητα, τὴν λογισύνην του, τὸ κατηχητικὸν ἔργον και τὰ συγγράμματά του, τὴν συμβολὴν του εἰς τὴν σύγχρονον μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδοξίας και εἰς τοὺς θεολογικοὺς διαλόγους, ὁ ἀείμνηστος ἀδελφὸς ἔγραψε τὸ ὄνομά του χρυσοῖς γράμμασιν εἰς τὴν σύγχρονον ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας. Εἶη

ή μνήμη αὐτοῦ αἰωνία καὶ ἄληστος!», εἶπε καὶ στὴ συνέχεια ἀπευθύνθηκε στὸν σημερινὸ Μητροπολίτη, τὸν ὁποῖο εὐχαρίστησε γιὰ τὴν ὑποδοχή, τοὺς καρδιακοὺς λόγους, γιὰ τὸν σεβασμὸ πρὸς τὴ Μητέρα Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησία, καί, ἐπίσης, γιὰ τὴν ἀπονομὴ πρὸς Αὐτὸν τοῦ Παρασήμου-Σταυροῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Τὸ ἀπόγευμα, ὁ Δήμος Πρέβεζας τίμησε τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, δίνοντας τὸ ὄνομά του, κατὰ τὴ διάρκεια εἰδικῆς τελετῆς, στὴν πλατεία μπροστὰ ἀπὸ τὸν Ι. Ναὸ Ἁγίου Νεκτάριου. Τὸν Παναγιώτατο, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν πρώτη ἐπίσκεψή του στὴν Πρέβεζα εἶχε ἀνακηρυχθεῖ ἐπίτιμος Δημότης τῆς, προσφώνησαν ὁ Δήμαρχος τῆς Πόλης, καὶ ἡ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἑλλογιμ. κυρία Δήμητρα Ἀηδῶνη, ἡ ὁποία ἀνέγνωσε τὴ σχετικὴ ἀπόφαση τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Παναγιώτατος ἀναφέρθηκε, μεταξὺ ἄλλων, στοὺς ἀγῶνες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν δικαίων καὶ τὴ διαφύλαξη τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

«Αὐτὸν τὸν ἱστορικὸν καὶ μακραίωνα θεσμὸν θὰ ὑπενθυμίζῃ εἰς τὸν λαὸν τῆς Πρεβέζης καὶ εἰς τοὺς ἐπισκέπτας ἢ Πλατεία. Ἐνα πανίερον θεσμὸν δεκαεπτὰ καὶ πλέον αἰῶνων, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἐγραφεῖν ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Περγάμου καὶ Ἀκαδημαϊκὸς Ἰωάννης (Ζηζιούλας), «ἀπέδειξε ὅτι μπορεῖ νὰ μετουσιῶναι τὸ παρελθὸν σὲ παρὸν, τὸ παρὸν σὲ μέλλον, τὸ χθὲς καὶ τὸ σήμερον σὲ αὔριο», ἄφησε «ἀνεξίτηλη τὴ σφραγίδα του στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος», καὶ «ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελεῖ ἐλπίδα γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου». Θὰ παραπέμπῃ ἢ Πλατεία εἰς τὰς περιπετείας τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν συμβολὴν τῆς εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ πολιτισμικὴν ἐπιβίωσιν καὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς ταυτότητος τοῦ Γένους.»

Στὴ συνέχεια, σὲ ἀνάμνηση τοῦ γεγονότος τῆς ὀνοματοδοσίας τῆς πλατείας σὲ «Πλατεία Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου Α΄», ὁ Παναγιώτατος καὶ ὁ Δήμαρχος φυτεῦσαν ἕνα μικρὸ ἐλαιόδενδρο.

Ἀμέσως μετὰ, ὁ Πατριάρχης μετέβη στὸ Ἀρχαῖο Θέατρο τῆς Ῥωμαϊκῆς Νικοπόλεως, τὸ ὁποῖο λειτούργησε γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τὸν ἀνακαινιστικῶν ἐργασιῶν, καὶ παρέστη στὴ μουσικὴ ἐκδήλωση ποὺ διοργάνωσε ἐκεῖ πρὸς τιμὴν τοῦ ὁ Δήμος Πρέβεζας, κατὰ τὴν ὁποία χορωδίες τῆς πόλης ἀπέδωσαν παραδοσιακὰ καὶ ἔντεχνα τραγούδια.

Ὁ Δήμαρχος, στὸν σύντομο χαιρετισμὸ του, ἐξέφρασε καὶ πάλι τὴ χαρὰ του γιὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Παναγιωτάτου, προσφέροντάς του

αντίγραφο ψηφιδωτής εικόνας και αναμνηστικά δώρα, όπως, επίσης, και ο Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Πρέβεζας Έλλογιμ. κ. Δημήτριος Σουμαλεύρης. Από την πλευρά του, ο Πατριάρχης τόνισε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Σε αυτόν τον τόπο, συνοδευόμενος από τους μαθητάς του, διέμεινε τον χειμώνα του 65 – 66 μ.Χ. ο Απόστολος των Ἐθνῶν Παῦλος, τὸν ὁποῖον σὲ δύο ἡμέρες θὰ ἐορτάσωμε. Ἀπ’ ἐδῶ, ἀπὸ τὸ μεγάλο αὐτοκρατορικό θέατρο τῆς ἀρχαίας μεγαλούπολης, ἀτενίζουμε ἕνα ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ὑδροβιοτόπων τῆς Ἑλλάδος, τὸν Ἀμβρακικό κόλπο, στεκόμενοι σὲ μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ Ἴόνιον πέλαγος. Κλείνοντας τὰ μάτια, ἠμποροῦμε ἀκόμη νὰ ἀκούσωμε τὸν ἀπόηχο ἀπὸ τὴν κλαγγὴ τῶν ὄπλων τῶν δυστυχῶν μαχητῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ ἐμφυλίου τοῦ 31 π.Χ., μεταξύ Μάρκου Ἀντωνίου καὶ Ὀκταβιανοῦ Αὐγούστου, τῶν ἐπιγόνων τοῦ μεγάλου Ἰουλίου Καίσαρος.

Πίσω μας στέκουν ἀκόμη τὰ θεμέλια τῶν λίκνων τῆς σπουδαίας καὶ ἀληθινῆς μας Πίστεως, οἱ μεγαλειώδεις Πρωτοχριστιανικὲς Βασιλικὲς τοῦ Ἀλκύσωνος καὶ τοῦ Δομετίου, ἀνάμεσα σὲ ἄλλες, προφυλαγμένες ὅλες πίσω ἀπὸ τὰ ἐντυπωσιακὰ μακρὰ τεῖχη τῆς πόλεως τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου. Ὁ Πατριάρχης τοῦ Γένους ὀλοκαρδίως στηρίζει τὸ δίκαιον αἶτημα τῆς Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ, κυρίας Μενδώνη, τῶν ἀρχόντων τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως καὶ τῶν ἐπιστημόνων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας, πρὸς ἔνταξιν τοῦ τόσον σπουδαίου αὐτοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου στὸν κατάλογο μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς τῆς UNESCO.»

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προέστη τοῦ Μ. Ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τῶν Ἁγίων Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου στὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίων Ἀποστόλων Λιθαρίου

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, στὸ πλαίσιο τῆς ἐπισκέψεώς του στὴν Ἱ. Μητρόπολη Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, τὴν Παρασκευή, 28 Ἰουνίου 2024, τὸ ἀπόγευμα, μετέβη στὴν πανηγυρίζουσα Ἱ. Μονὴ Ἁγίων Ἀποστόλων Λιθαρίου, ὅπου στὸν περίβολό της ἐγκαινίασε τὸ προσφάτως ἀνεγερθὲν Βῆμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, στὸν τόπο πού, κατὰ τὴν παράδοση, ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν κήρυξε τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ στὴ Νικόπολη, καὶ ἀκολούθως προέστη τοῦ Μ. Ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς.

Στὴν ὁμιλία του ὁ Πατριάρχης ἐξέφρασε γιὰ ἄλλη μία φορὰ τὴν συγκίνησή του πού ἐπισκέπτεται ὕστερα ἀπὸ 25 χρόνια καὶ πάλι τὴν Ἀποστολικὴ Μητρόπολη Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, «προσφιλῆ Ἐπαρχίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐκ τῶν λεγομένων «Νέων Χωρῶν»». Μεταξὺ ἄλλων, σημείωσε:

«Ἥλθομεν, ἀγαπητοί, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν «ὑπερλίαν Ἀποστόλων» (πρβλ. Κόρ. Β', ια', 6), τῶν Πρωτοκορυφαίων Πέτρου καὶ Παύλου, ὁ δεῦτερος τῶν ὁποίων εἶναι ὁ θεμελιωτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἱστορικῆς καὶ ἀμφιθαλάσσου Νικοπόλεως καὶ φωτιστῆς τοῦ αὐτόχθονος λαοῦ, συνεπῶς καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν προστάτης τῆς ἐνταῦθα ἱερᾶς Ἀμπέλου τοῦ Χριστοῦ. Ἐπικαλούμεθα εὐλαβῶς τὴν χάριν καὶ εὐλογίαν του καὶ τὰς θεοπειθεῖς πρὸς Κύριον πρεσβείας του ὑπὲρ πάντων ἡμῶν. Ἰδιαιτέρως ὁ τόπος οὗτος τοῦ Λιθαρίου, πέραν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, σεμνύνεται καὶ ἀγιάζεται ἤδη καὶ μὲ τὸ νεοπαγὲς Προσκυνητῆριον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου τὸ πρῶτον ἐκήρυξε, κατὰ τὴν παράδοσιν, τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν. Πολὺς παρὰ Κυρίου ἔστω ὁ μισθὸς καὶ ὁ ἔπαινος τῶν ἀνεγειράντων αὐτό! Ἡ ἐνταῦθα σπορὰ τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου ὑπὸ τοῦ θείου Παύλου ἀπεδείχθη ἰδιαιτέρως καρποφόρος, καθ' ὅσον ὄχι μόνον ὁ λαὸς τῆς Παλαιᾶς Ἠπείρου ἔμεινε πιστὸς εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν πίστιν καὶ Ἐκκλησίαν τοῦ ἐπὶ δύο ἡδὴ χιλιετίας, πολλάκις μάλιστα ἐν μέσῳ φοβερῶν ἱστορικῶν ἀναταράξεων, ἀλλὰ ἐδῶ ἐπίσης ἔλαμψαν ὡς φωστῆρες οἱ Ἅγιοι Πατέρες Ἡλιόδωρος, Δονάτος, Ἀττικὸς, Ἀναστάσιος καὶ Ἀλκίσων Ἱερομάρτυς, Ἐπίσκοποι Νικοπόλεως, τινῶν τῶν ὁποίων λαμπραὶ βασιλικαὶ ἐκόσμουν τὴν κατὰ Στράβωνα «εὐδαιμονοῦσαν πόλιν» τῆς Νικοπόλεως, τὰ σεβάσματα ἐρείπια τῶν ὁποίων εἶχομεν τὴν

εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθῶμεν σήμερον τὸ πρωί, καθὼς βεβαίως καὶ ὁ Ὅσιος Ὀνούφριος ὁ ἐν Κορωνησίᾳ καὶ ὁ Νεομάρτυς Χρῆστος ὁ ἐκ Πρεβέζης ὁ ἐν Κῶ μαρτυρήσας καὶ εἰ τίς ἕτερος! Μαζί των οὐράνιος προστάτης σας ὀρθῶς λογίζεται καὶ ὁ Ἱερομάρτυς Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλος, ὁ Ἰσαπόστολος, ὅχι μόνον διότι ἤλθε καὶ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν καὶ ἐνταῦθα, ὑπὸ συνθήκας μάλιστα λίαν ἀντιξόους, ἀλλὰ καὶ διότι ἴδρυσε καὶ ἐστήριξε τὸ πρῶτον Σχολεῖον διὰ τους Χριστιανόπαιδας τῆς Πρεβέζης. Ἄς ἔχωμεν ὅλων τὰς εὐχὰς καὶ τὰς πρὸς Θεὸν πρεσβεΐας!»

Στὴ συνέχεια, ὁ Παναγιώτατος, ἀναφέρθηκε στοὺς ἀγῶνες καὶ τίς ἀγωνίες, ἀλλὰ στὰ παθήματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καὶ ἐπεσήμανε:

«Ἀνάμεσα εἰς τοὺς εὐεργετηθέντας ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνας, τοὺς κόπους καὶ τὰς πολλὰς κακοπαθείας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι καὶ ὁ λαὸς τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας τῆς Νικοπόλεως διαχρονικῶς, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐνταῦθα σωματικῆς παρουσίας καὶ ἀποστολικῆς ἐργασίας τοῦ Παύλου μέχρι καὶ σήμερον! Εἴσθε καὶ ἐσεῖς ἠγαπημένα τεκνία του, διὰ τὰ ὅποια λέγει μὲ πατρικὴν τρυφερότητα: «τεκνία μου, οὐς πάλιν ὠδίνω, ἄχρως οὐ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν!» (Γάλ. δ', 19).

Ἄλλ' ὁ θεόσοφος Ἀπόστολος, «οὐ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν» (Προβλ. Β' Κορ. ἡ', 18), μέσα ἀπὸ τὰς δεκατέσσαρας ἐπιστολάς του φανερῶνει πλήρη τὴν περὶ Θεοῦ, περὶ ἀνθρώπου, περὶ κόσμου καὶ δημιουργίας καὶ περὶ τὴν ζωὴν τὴν ἐνταῦθα καὶ τὴν αἰώνιον ἀλήθειαν! Φωτίζει τὴν ὁδὸν τῶν πιστευόντων, στηρίζει τὴν πίστιν, στερεώνει τὴν ἐλπίδα καὶ ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀγάπην. Τὴν διπλὴν ἀγάπην: Τὴν πρὸς τὸν πρωτίστως ἀγαπήσαντα ἡμᾶς Θεόν, καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον! Καὶ παραλλήλως μᾶς δίδει χεῖρα βοηθείας καὶ ἀριάδνειον μίτον ἐνθέου σοφίας, διὰ νὰ ἐξέλθωμεν σῶοι ἀπὸ τὸν λαβύρινθον τῶν πολλαπλῶν παγίδων καὶ πολυπλόκων μηχανευμάτων τοῦ ἀνθρωποκτόνου διαβόλου! Δίδει λύσεις εἰς προβλήματα διαχρονικά, προβλήματα παλαιά, ἀλλὰ καὶ σύγχρονα! Εἶθε, διὰ πρεσβειῶν τοῦ θειοτάτου Ἀποστόλου, ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ αἰσίαν ἔκβασιν καὶ εἰς τοὺς μεγάλους συγχρόνους πειρασμούς!»

Προηγούμενως, τὸν Παναγιώτατο προσφώνησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης.

Τὸ πρωὶ τῆς ἰδίας ἡμέρας, ὁ Παναγιώτατος, ἐπισκέφθηκε τὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο τῆς Νικοπόλεως καὶ ἀκολούθως ξεναγήθηκε στὴν ἀρχαία Νικόπολη καὶ συγκεκριμένα στὶς τοποθεσίες ὅπου ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη ἔφερε στὸ φῶς τὰ εἱρεπία τῶν ἐπιβλητικῶν παλαιοχριστιανικῶν Βασιλικῶν. Στὴν Παλαιοχριστιανικὴ Βασιλικὴ Α΄ Δομετίου, τὸν Παναγιώτατο ἐνημέρωσε ἡ Ἀρχαιολόγος καὶ συμπατριώτισσά του, ἀπὸ τὴν Ἰμβρο, Ἐλλογιμ. Δρ. Εὐγενία Χαλκιά, Ἐπίτιμη Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων, ἡ ὁποία ἔχει πραγματοποιήσει ἀνασκαφές στὸ σημεῖο καὶ γενικότερα στὴ Νικόπολη. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπισκέψεώς του στὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρο, ὁ Πατριάρχης εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ συνομιλήσει μὲ νεαροὺς φοιτητὲς ἀρχαιολογίας ἀπὸ τὶς ΗΠΑ ποὺ ἐργάζονται στὶς ἀνασκαφές, στὸ πλαίσιο ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος.

Ἀμέσως μετὰ, ὁ Παναγιώτατος, μὲ τὴν τιμία Συνοδεία του, μετέβη στὴν Ἱερὰ Μονὴ Προφῆτου Ἡλιοῦ Ἡλιοβουνίων (Φλάμπουρα), ὅπου τον ὑποδέχθηκαν μὲ θερμὲς ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ καὶ τιμῆς ὁ Ἡγούμενος Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἐφραίμ καὶ ἡ περὶ αὐτὸν Ἀδελφότητα, μαζί μὲ μοναχὲς ἀπὸ γειτονικὴ γυναικεία Μονή, παρουσία πλήθους πιστῶν.

Τὸ μεσημέρι, ἐπισκέφθηκε τὸ Κέντρο Περιβαλλοντικῆς Ἑρμηνείας καὶ Διαδραστικῆς Ψηφιακῆς Ἐνημέρωσης, τὸ ὁποῖο στεγάζεται στὸ Ναυτικὸ Μουσεῖο, ὅπου οἱ ὑπεύθυνοί του τὸν ἐνημέρωσαν γιὰ τὸ προστατευόμενο οἰκοσύστημα τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, τὴ θαλάσσια ζωή, ἀλλὰ καὶ τὴ χλωρίδα καὶ πανίδα τῶν παράκτιων περιοχῶν του.

Μετὰ τὸ παρατεθὲν ἀποχαιρετιστήριο δεῖπνο, ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ συνοδεία του ἀνεχώρησαν γιὰ τὴν Ι. Μητρόπολη Ἄρτης, μαζί μὲ τὸν οἰκεῖο Ποιμενάρχη Σεβ. κ. Καλλίνικο.

Ἡ κυρία Μαρέβα Γκραμπόφσκι στὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπισκέψεώς του στὴν Ι. Μητρόπολη Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, δέχθηκε στὸ ξενοδοχεῖο του, τὴν Παρασκευή, 28 Ἰουνίου 2024, τὴν Εὐγεν. κυρία Μαρέβα Γκραμπόφσκι, σύζυγο τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, ἡ ὁποία διερχόμενη ἀπὸ τὴν περιοχὴ θέλησε νὰ συναντήσῃ τὸν Παναγιώτατο σὲ ἔνδειξη σεβασμοῦ καὶ τιμῆς πρὸς τὸν θεσμὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ πρὸς τὸ

πρόσωπό του.

Κατά τή διάρκεια τῆς συναντήσεώς τους, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε σέ ἐγκάρδια ἀτμόσφαιρα, ἡ κ. Γκραμπόφσκι μετέφερε καί τὰ παρόμοια αἰσθήματα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, μέ τόν ὁποῖο ὁ Πατριάρχης συναντήθηκε πρόσφατα, στήν Ἑλβετία, στό περιθώριο τῆς Διεθνούς Διασκέψεως Κορυφῆς γιά τήν Οὐκρανία.

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης στήν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Πατριάρχη Βουλγαρίας

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, παρέστη, τήν Κυριακή, 30 Ἰουνίου 2024, ὕστερα ἀπό πρόσκληση τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, στήν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Προκαθημένου της, Μακ. Μητροπολίτου Σόφιας καί Πατριάρχου πάσης Βουλγαρίας κ. Δανιήλ. Στή σύντομη ἐπίσκεψή του στή Βουλγαρία, στήν ὁποία ἀφίχθη τὸ βράδυ τοῦ Σαββάτου, 29 Ἰουνίου, προερχόμενος ἀπό τήν Ἄρτα, συνοδευόταν ἀπό τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Γέροντα Χαλκηδόνας κ. Ἐμμανουήλ, Γέροντα Δέρκων κ. Ἀπόστολο, Πισιδίας κ. Ἰώβ, Σηλυβρίας κ. Μάξιμο, καί Ἀδριανουπόλεως κ. Ἀμφιλόχιο, καί τοὺς Πανοσιολ. Μ. Ἐκκλησιάρχῃ κ. Ἀέτιο, Διευθυντῇ τοῦ Ἰδιαίτερου Πατριαρχικοῦ Γραφείου, Δευτερεύοντα κ. Καλλίνικο, καί Ἀρχιμανδρίτη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κ. Χαράλαμπο Nichev.

Κατά τή διάρκεια τῆς ἐπισήμου τελετῆς, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε τὸ ἀπόγευμα στόν Πατριαρχικό Ναό τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου Νιέφσκι, ὁ Παναγιώτατος ἐκφώνησε ἐπίσημη ὁμιλία, μέ τήν ὁποία ἐξέφρασε στόν νέο Πατριάρχη τίς συγχαρητήριες εὐχές τῆς Μητρῶς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ Παναγιώτατος, μετὰ τὸν ἐγκάρδιο ἀσπασμὸ τοῦ μέ τὸν νεοεκλεγέντα Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας, μαζί μέ τίς θερμῆς εὐχές του γιά καλλίκαρπη πρωθιεραρχική διακονία, τοῦ προσέφερε ὡς δῶρο ἓνα ἐπιστήθιο σταυρὸ καί δύο ἐγκόλπια.

Ἀμέσως μετὰ τήν ὀλοκλήρωση τῆς τελετῆς, καί πρὶν ἀπὸ τήν ἀναμνηστική φωτογραφία στήν κλίμακα τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, ὁ Παναγιώτατος εἶχε ἐγκάρδια ὀλιγόλεπτη συνομιλία μέ τοὺς Ἐσοχωτάτους Πρόεδρο τῆς Βουλγαρίας κ. Rumen Radev καί ὑπηρεσιακὸ Πρωθυπουργὸ κ. Dimitar Glavchev.

Τὸ πρωὶ τῆς ἴδιας ἡμέρας, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, μαζί μέ τοὺς

ἐκπροσώπους τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συμπροσευχήθηκαν κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία στὸν Καθεδρικό Ναὸ τῆς Ἁγίας Κυριακῆς. Ὁ Παναγιώτατος εὐλόγησε τοὺς πιστοὺς, καὶ ἀκολούθως τέλεσε τρισάγιο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰοδίμου Πατριάρχου Βουλγαρίας κυροῦ Νεοφύτου, ὁ τάφος τοῦ ὁποίου βρίσκεται στὸν περιβάλλοντα χώρο τοῦ Ναοῦ.

Ἀμέσως μετὰ, ἐπισκέφθηκε τὸ Μέγαρο τῆς Βουλῆς, ὅπου εἶχε συνάντηση μὲ τὴν Ἐξοχ. Πρόεδρο τοῦ Κοινοβουλίου κ. Raya Nazaryan καὶ τὸν Ἐξοχ. Boyko Borisov, πρῶην Πρωθυπουργὸ καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Κόμματος GERB, τὸν ὁποῖο τίμησε μὲ τὸν Σταυρὸ τῆς Παμμακαρίστου γιὰ τὴν στήριξή του πρὸς τὴ Μητέρα Ἐκκλησία.

Τὸ βράδυ τῆς ἴδιας ἡμέρας, ὅπως ἦταν προγραμματισμένο, ὁ Παναγιώτατος ἐπέστρεψε μὲ ἰδιωτικὴ πτήση στὴν Πόλη.

ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Κανονικαὶ Πράξεις — Ανακοινωθέντα

Συνήλθεν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν συνεδρίαν αὐτῆς σήμερον, Παρασκευὴν, 17ην Μαΐου 2024.

Κατ' ἀρχὴν, ἀντηλλάγησαν μεταξύ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Καναδᾶ κυρίου Σωτηρίου, ἐκ μέρους τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, αἱ εἰθισμέναι προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις, ἐπὶ ταῖς διαγενομέναις ἐφορταῖς τοῦ Ἁγίου Πάσχα.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην, εἰσηγήσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ψήφων κανονικῶν γενομένων ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκ τριπροσώπου καταρτισθέντος ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, Μητροπολίτης Ντένβερ ἐξελέγη παμψηφεί ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Σασίμων κ. Κωνσταντῖνος, ὅστις ἀναμένεται εἰς τὸ Ἱερόν Κέντρον, αὐριον, 18ην Μαΐου, διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ Μικροῦ καὶ Μεγάλου Μηνύματος.

* * *

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος συνέχισε καὶ σήμερον, Σάββατον, 18ην Μαΐου 2024, τὰς ἐργασίας αὐτῆς, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, θεωρήσασα ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἀναγεγραμμένα θέματα, ἐφ' ὧν καὶ ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην:

α) ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος ἀπεδέξατο, κατόπιν μελέτης σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς ἀρμοδίας ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων Ζητημάτων Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἑλσιγκίου καὶ πάσης Φιλλανδίας κ. Λέοντος ὑποβληθεῖσαν πρόθεσιν παραιτήσεως αὐτοῦ, τιθεμένης ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὴν Κληροκολαϊκὴν Συνέλευσιν τῆς Ἀυτονόμου Ἐκκλησίας τῆς Φιλλανδίας, τὸν προσεχῆ Νοέμβριον, ὅτε καὶ θὰ ἀναδειχθῆ ὁ διάδοχος αὐτοῦ.

β) ἐτελέσθησαν τὸ Μικρὸν καὶ Μέγα Μήνυμα τοῦ τὴν προτεροαίαν ἐκλεγέντος Σεβ. Μητροπολίτου Ντένβερ κ. Κωνσταντίνου.

* * *

Συνήλθεν, υπό τήν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος εἰς τὰς τακτικάς αὐτῆς συνεδρίας, μεταξύ 9ης καί 10ης Ἰουνίου 2024, πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἀναγεγραμμένων θεμάτων, ἐφ' ὧν καί ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

**Τρίτη Συνάντησις τῆς 18ης Ὀλομελείας τῆς Διεθνoῦς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξύ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Παγκοσμίου Λουθηρανικῆς Ὁμοσπονδίας
«Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, Ἐκκλησία καὶ Κόσμος»
Κάιρο, Αἴγυπτος, 24–31 Μαΐου 2024**

Ἀνακοινωθέν

Ἡ τρίτη καὶ τελευταία Συνάντησις τῆς 18ης Ὀλομελείας τῆς Διεθνoῦς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξύ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Παγκοσμίου Λουθηρανικῆς Ὁμοσπονδίας ἐπραγματοποιήθη μεταξύ 24ης καὶ 31ης Μαΐου 2024 ἐν Καΐρῳ Αἰγύπτου. Ἡ Συνάντησις ἐφιλοξενήθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῆς ἐπραγματοποιήθησαν εἰς τὴν ἱστορικὴν Ἱ. Πατριαρχικὴν Μονὴν Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, Παλαιοῦ Καΐρου.

Εἰς τὴν Συνάντησιν ἦσαν συμπροεδρεύοντες οἱ Σεβ. Μητροπολίτης Κρήνης Καθ. κ. Κύριλλος (Οἰκ. Πατριαρχεῖον) ἐκ μέρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Dr. Johann Schneider (Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία ἐν Κεντρ. Γερμανία) ἐκ μέρους τῆς Παγκοσμίου Λουθηρανικῆς Ὁμοσπονδίας. Ἡ Ὀλομέλεια ἠσχολήθη μὲ τὴν θεματικὴν: «Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, Ἐκκλησία καὶ Κόσμος: Δημιουργία, Ἄνθρωπος καὶ Σωτηρία», καὶ ὁλοκλήρωσεν τὰς συζητήσεις καὶ ἐργασίας αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Θέματος τῆς Πνευματολογίας καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν κατὰ τὸ ἔτος 2023.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐξεπροσωπήθη ὑπὸ τῶν: Σεβ. Μητρο. Κρήνης Καθ. κ. Κυρίλλου (Οἰκ. Πατριαρχεῖον), Πανοσιολ. Διακόνου Οἴκου-μενίου Ἀμανατίδου, Ὑπογραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου (Συγγραμματέως, Οἰκ. Πατριαρχεῖον), Σεβ. Μητρο. Ἀξώμης Δρος κ. Πέτρου (Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας), Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Philip Hall (Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας), Ἑλλογ. Καθ. Δρος Rade Kisić (Πατριαρχεῖον Σερβίας), Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Καθ. Δρος Γεωργίου Zviadadze (Πατρι-

αρχεῖον Γεωργίας), Πανιερ. Μητρ. Ταμασοῦ καί Ὁρεινῆς Δρος κ. Ἡσαΐου (Ἐκκλησία τῆς Κύπρου), Σεβ. Μητρ. Περιστερίου Καθ. κ. Γρηγορίου, (Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος), Ἐλλογιμ. κ. Jerzy Betlejko (Ἐκκλησία Πολωνίας), Ἐλλογιμ. Καθ. Δρος Nathan Horpe (Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας), Αἰδεσιμολ. Πρεσβ. Δρος Václav Ježek (Ἐκκλησία Τσεχίας καί Σλοβακίας) καί τῶν Συμβούλων Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Στεφάνου Χρυσάνθου (Ἐκκλησία τῆς Κύπρου) καί Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Καθ. Δρος Δημητρίου Μπαθρέλλου (Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος).

Ἡ Παγκόσμιος Λουθηρανική Ὁμοσπονδία ἐξεπροσωπήθη ὑπό τῶν: Ἐπισκόπου Dr. Johann Schneider (Συμπροέδρου), Rev. Prof. Dr. Dirk G. Lange (Συγγραμματέως, LWF Geneva), Rev. Prof. Dr. Stephanie Dietrich (Church of Norway), Rev. Dr. Lalissa D. Gemechis (Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus), Dr. Maria Munkholt Christensen (Evangelical Lutheran Church in Denmark), Rev. Dr. Heta Hurskainen (Evangelical Lutheran Church in Finland), Prof. Dr. Kenneth Appold (Evangelical Lutheran Church of America) καί τῶν συμβούλων Rev. Prof. Dr. Jennifer Wasmuth (Evangelical Lutheran Church of Hanover, Germany) καί Rev. Prof. Dr. Bernd Oberdorfer (Evangelical Lutheran Church in Bavaria, Germany).

Τό πρωῖ τῆς Δευτέρας, 27ην Μαΐου, τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ σκόλησεν τό ζήτημα τοῦ Filioque. Μετά τήν εἰσήγησιν τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Καθ. Δρος Δημητρίου Μπαθρέλλου περί τῆς ἱστορίας καί ἐξεληξέως τοῦ ζητήματος, ἐπαρουσιάσθη τό σχέδιον Κοινῆς Δηλώσεως περί τοῦ Filioque, τό ὁποῖον συνετάχθη κατά τήν Προπαρασκευαστικήν Συνάντησιν ἐν Ταλλίν, τόν Νοέμβριον τοῦ 2023. Ἡ ὀλομέλεια μετὰ ἀπό μακρά συζήτησιν καί διαβούλευσιν ἐνέκρινε τό σχέδιον τῆς Δηλώσεως μετὰ προσθηκῶν καί βελτιώσεων. Ἡ τελική μορφή τῆς κοινῆς Δηλώσεως περί τοῦ Filioque θά δημοσιευθῆ μέχρι τό τέλος τοῦ ἔτους. Τό κείμενον εἶναι καρπός τοῦ πλέον τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν δημιουργικοῦ διαλόγου μεταξύ Λουθηρανῶν καί Ὁρθοδόξων καί θά ἀποτελέσῃ τήν κοινήν συμβολήν τοῦ Διαλόγου εἰς τήν ἐπέτειον τῶν 1700 ἐτῶν ἀπό τῆς συγκλήσεως τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν Νικαίᾳ (325).

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Διαλόγου ἐπικεντρώθησαν εἰς δύο θεματικάς εἰς συνέχειαν τοῦ ἔργου τῶν προηγηθέντων συναντήσεων: α) Ἡ ἐπίκλησις ἐκτός τῆς Θ. Εὐχαριστίας καί β) Ἀποκλειστικότητα καί Περιεκτικότητα εἰς τήν δράσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δι' ἀμφότερα τά θέματα ἐπαρουσιάσθησαν δύο εἰσηγήσεις ἀπό τούς Prof. Dr. Kenneth Appold καί

Αϊδεσιμολ. Πρεσβ. Δρ. Václav Ježek, περί τῆς παρουσίας ἐπικλητικῶν προσευχῶν εἰς ἀκολουθίας ἐκτός τῆς εὐχαριστίας καί τούς Dr. Maria Munkholt Christensen καί Καθ. Δρ. Nathan Horpe ἀντιστοίχως, περί τῆς ἀποκλειστικῆς καί περιεκτικῆς δράσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐντός καί ἐκτός τῶν ὁρίων τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Αἱ συζητήσεις ἐπί τῶν εἰσηγήσεων κατέληξαν εἰς τήν παρουσίασιν κοινοῦ κειμένου ἐπί τῇ βάσει σχεδίου, τό ὁποῖο συντάξεν ἡ Ἐπιτροπή κατά τήν συνάντησιν ἐν Βιττεμβέργῃ 2023. Τό τελικό κείμενο τῆς Κοινῆς Δηλώσεως συνίσταται ἐκ πέντε ἐνοτήτων: α) Τό Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τήν Δημιουργίαν, β) Τό Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τήν Οἰκονομίαν καί τό Κήρυγμα τοῦ Εὐγγελίου, γ) Τό Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τόν Κόσμον, δ) Τό Ἅγιον Πνεῦμα, ἡ Λειτουργία καί ἡ Ἐκκλησία, ε) Ἡ Ἐπίκλησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τήν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐκτός τῆς Θείας Εὐχαριστίας, στ) ἡ κοινὴ δήλωσις περί τοῦ Filioque (θά δημοσιευθῇ καί ξεχωριστά) καί ζ) προτάσεις.

Κατά τήν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν, τήν Κυριακὴν 26ην Μαΐου, ἡ Ἐπιτροπή συμμετείχε εἰς τήν πολυαρχιερατικὴν Θεϊαν Λειτουργίαν προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κρήνης κ. Κυρίλλου ἐν τῷ Ἱ. Ν. Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης εἰς τήν Ἡλιούπολιν τοῦ Καΐρου. Εἰς τήν ἀκολουθίαν παρίστατο ὁ Ἐξοχ. Πρέσβυς τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἐν Αἰγύπτῳ κ. Νικόλαος Παπαγεωργίου καί ἐκπρόσωπος τῆς Πρεσβείας τῆς Κύρου καί μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Καΐρου. Ἐν συνεχείᾳ παρετέθη ἐόρτιον γεῦμα εἰς τόν Ναυτικόν Ὅμιλον Καΐρου πλησίον τοῦ Νείλου ποταμοῦ.

Τα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διαλόγου ἐπεσκέφθησαν ἱστορικὰ μνημεῖα τῆς πόλεως τοῦ Καΐρου, τό Μουσεῖον Αὔγυπτιακοῦ Πολιτισμοῦ καί τίς Πυραμίδες, περιηγήθησαν εἰς τό Μουσεῖον, τόν ρωμαϊκόν Πύργον καί τὰ Παρεκκλήσια τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καί εἰς τούς τάφους τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, ὅπου ὁ Σεβ. Μητρ. Περιστερίου κ. Γρηγόριος ἐτέλεσεν τρισάγιον. Ἀκολουθῶς ἐπεσκέφθησαν τήν Κρεμαστήν Ἐκκλησίαν, ὅπου τούς καλωσόρισεν ὁ Πρωτοσύγκελλος τοῦ Ἐπισκόπου ἐν Παλαιῷ Καΐρῳ τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας.

Τήν Πέμπτη 30ην Μαΐου, τελευταία ἡμέρα τῶν ἐργασιῶν, ἀνεγνώσθησαν μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου καί τῆς Γενικῆς Γραμματέως τῆς Παγκοσμίου Λουθηρανικῆς Ὁμοσπονδίας Dr. Anne Burghardt. Ὁ Σεβ. Μητρ. Κρήνης κ. Κύριλλος ἐξέφρασεν τήν εὐγνωμοσύνην καί τήν ἐλπίδαν αὐτοῦ διὰ τήν συνέχει-

αν τοῦ ἔργου τοῦ Διαλόγου καί ὁ Ἐπίσκοπος Johann Schneider ἐσημείωσεν τό ἀνοικτόν πνεῦμα τῶν συνομιλιῶν.

Ἡ Ἐπιτροπή ἐξέφρασεν τήν βαθεῖαν ἐκτίμησιν καί εὐγνωμοσύνην αὐτῆς πρὸς τήν Α. Θ. Μακαριότητα τόν Πάπα καί Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. κ. Θεόδωρον, τόν Σεβ. Μητροπολίτην Μέμφιδος κ. Νικόδημον, Πατριαρχικόν Ἐπίτροπον Καΐρου, τόν Σεβ. Μητροπολίτην Πτολεμαῖδος κ. Παντελεήμονα, Ἀρχιεπισκοπάρχην τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τόν Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην Δρ. Δαμασκηνόν Alazrai, Καθηγούμενον τῆς Ἱ. Πατριαρχικῆς Μονῆς Ἁγίου Γεωργίου διά τήν γενναιόδωρον φιλοξενίαν αὐτῶν εἰς τήν ἱστορικὴν Πρωτεύουσαν τῆς Αἰγύπτου, τό Κάϊρον.

Ἡ Ἐπιτροπή ἀπεφάσισεν ὅτι ἡ 1η Προπαρασκευαστικὴ Συνάντησις διά τήν 19ην Ὀλομέλειαν θά πραγματοποιηθῇ μεταξὺ 11ης καί 14ης Νοεμβρίου 2024 εἰς τό Ἑλληνικόν Κολλέγιον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης, Η.Π.Α. ὑπὸ τήν φιλοξενίαν τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς καί τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἰνστιτούτου Huffington.

Κάϊρο, 31 Μαΐου 2024

**Joint International Commission For Theological Dialogue Between
The Roman Catholic Church And The Orthodox Church Coordinating
Committee Meeting**

Bari (Italy), 3–7 June 2024

Communiqué

Following the successful conclusion of the Plenary Session held in Alexandria in 2023, the Coordinating Committee of the Joint International Commission for Theological Dialogue between the Roman Catholic Church and the Orthodox Church, under the co-presidency of Cardinal Kurt Koch, Prefect of the Dicastery for Promoting Christian Unity, and Metropolitan Job of Pisidia, Ecumenical Patriarchate of Constantinople, met from 3–7 June 2024 at the Oasi Santa Maria Spiritual Center of the Archdiocese of Bari-Bitonto. The Committee was fraternally hosted by H.E. Archbishop Giuseppe Satriano of Bari-Bitonto.

On Tuesday, 4 June, the Roman Catholic members celebrated the Eucharist at Bari Cathedral in the presence of the Orthodox members and the Christian faithful. Following the service, a dinner was generously hosted by H.E. Archbishop Giuseppe Satriano. On Thursday, 6 June, the Orthodox members celebrated the Divine Liturgy over the relics of St Nicholas in the crypt of the Basilica of San Nicola in Bari in the presence of the Roman Catholic members and the Christian faithful. Following the service, the Committee was welcomed to breakfast by the Dominican Fathers.

The Committee felt inspired to be convening in the same historic location at which the Dialogue's Bari Document (1987) was agreed. The Coordinating Committee considered a draft text entitled "Towards Unity in Faith: Theological and Canonical Issues," which summarized the achievements of the Dialogue thus far and identified several issues remaining to be resolved between Roman Catholics and Orthodox. The Committee began to discuss in particular the historical and theological issues related to the Filioque and Infallibility, respectively. To this end, two subcommittees were formed, and each was tasked with producing a draft text on one of these themes.

It was decided that once these draft documents have been completed, the Coordinating Committee will convene, hopefully next year at a time

and place to be determined, in order to discuss them in detail.

The members look forward to the forthcoming commemoration in 2025 of the 1,700th anniversary of the First Ecumenical Council held at Nicaea in 325, and pray that this event will be an inspiration on the path towards the re-establishment of full communion.

**Διεθνής Μικτή Έπιτροπή ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξύ
Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας
Συνάντηση τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς
Μπάρι (Ἰταλία), 3–7 Ἰουνίου 2024**

Ἀνακοινωθέν

Μετά τὴν ἐπιτυχή ὁλοκλήρωση τῆς Ὀλομέλειας πού πραγματοποιήθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια τὸ 2023, ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Μικτῆς Διεθοῦς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου μεταξύ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὴν συμπροεδρία τοῦ Σεβ. Καρδινάλιου κ. Kurt Koch, Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν Προώθηση τῆς Χριστιανικῆς Ἐνότητας, καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πισιδίας κ. Ἰώβ (Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον), συνεδρίασε μεταξύ 3 καὶ 7 Ἰουνίου 2024 στό Πνευματικὸ Κέντρο Oasi Santa Maria τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Μπάρι-Μπιτόντο. Ἡ Ἐπιτροπὴ φιλοξενήθηκε φιλαδέλφως ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο τοῦ Μπάρι-Μπιτόντο κ. Giuseppe Satriano.

Τὴν Τρίτη 4 Ἰουνίου, τὰ ρωμαιοκαθολικά μὲλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐτέλεσαν τὴ Θεία Λειτουργία στὸν Καθεδρικό Ναό τοῦ Μπάρι, παρόντων τῶν Ὁρθοδόξων μελῶν καὶ πιστῶν. Μετά τὴν λειτουργία, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Giuseppe Satriano παρέθεσε δεῖπνο. Τὴν Πέμπτη, 6 Ἰουνίου, τὰ Ὁρθόδοξα μὲλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐτέλεσαν τὴ Θεία Λειτουργία ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἁγίου Νικολάου, στὴν Κρύπτη τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου στό Μπάρι, μέ τὴν παρουσία τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν μελῶν καὶ τῶν πιστῶν. Μετά τὴ Θεία Λειτουργία, ἡ ἀδελφότητα τῶν Δομινικανῶν μοναχῶν τῆς Βασιλικῆς παρέθεσε πρόγευμα στὰ μὲλη τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ συνεδρίαση τῆς Ἐπιτροπῆς στὸν ἴδιο ἱστορικό χώρο στὸν ὁποῖο ἐνεκρίθη τὸ Κείμενο τοῦ Μπάρι (1987) ἀποτελέσασε πηγὴ ἔμπνευσης γιὰ τὰ μὲλη τῆς. Ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξέτασε ἓνα προσχέδιο κειμένου μέ τίτλο “Πρὸς τὴν Ἐνότητα ἐν τῇ Πίστει: Θεολογικά καὶ Κανονικά Ζητήματα”, τὸ ὁποῖο συνοψίζει τοὺς καρπούς τοῦ Διαλόγου μέχρι σήμερα καὶ ἐπισημαίνει ζητήματα τὰ ὁποῖα χρήζουν ἐπιλύσεως μεταξύ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Ὁρθόδοξων. Ἡ Ἐπιτροπὴ ξεκίνησε τὴν συζήτηση, συγκεκριμένα, τῶν ἱστορικῶν καὶ θεολογικῶν ζητημάτων πού σχε-

τίζονται μέ τό Filioque καί τό Ἀλάθητο, ἀντιστοιχῶς. Γιά τό σκοπό αὐτό, ὀρίστηκαν δύο ὑποεπιτροπές, καθεμία ἀπό τίς ὁποῖες ἐπιφορτίστηκε μέ τή σύνταξη ἑνός προσχεδίου κειμένου γιά καθένα ἀπό αὐτά τά θέματα.

Ἡ Συντονιστική Ἐπιτροπή θά συνεδριάσει, σύν Θεῶ, τόν ἐπόμενο χρόνο, γιά νά συζητήσει λεπτομερῶς τά ἀνωτέρω προσχέδια.

Τά μέλη προσβλέπουν στήν προσεχῆ ἐπέτειο τῆς συμπλήρωσης 1.700 ἐτῶν ἀπό τή σύγκληση τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πού πραγματοποιήθηκε στή Νίκαια τό 325, καί προσεύχονται ὥστε αὐτό τό γεγονός νά ἀποτελέσει πηγὴ ἔμπνευσης στήν πορεία πρὸς τὴν ἀποκατάσταση τῆς πλήρους κοινωρίας.

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΧΑΛΚΗΣ

Ἐπισκέψεις ἀντιπροσωπειῶν Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης

Τὴν Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης ἐπισκέφθηκαν τὸν Μάιο τοῦ 2024 ἀλληλοδιαδόχως ἀντιπροσωπείες ἐκ διαφόρων ἀνά τὸν κόσμον Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν, συγκεκριμένως δὲ ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου τὴν Παρασκευὴ τῆς Διακαινησίμου, 10 Μαΐου, ὑπὸ τὴν ἡγεσίᾳ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς, Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου Κυπριανοῦ Κουντούρη, ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (ΕΚΠΑ) στίς 11 Μαΐου, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Καθηγητὴ κ. Μάριο Κουκουνάρα-Λιάγκη, ἐκ τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἀυτονόμου Ἐκκλησίας τῆς Φιλλανδίας τὴν 18η Μαΐου, μὲ τὴ συνοδείᾳ τοῦ Σχολάρχου πρεσβυτέρου Μιχαὴλ Sidoroff καὶ τοῦ Καθηγητοῦ Ἱερομονάχου Δαμασκηνοῦ Ξενοφωντινοῦ, ἐκ τῆς ἱστορικῆς Θεολογικῆς Ακαδημίας τοῦ Κιέβου ὑπὸ τὴν ἡγεσίᾳ τοῦ Πρύτανη Πρωτοπρεσβυτέρου Αλεξάνδρου Τροφιμιλιούκ στίς 23 Μαΐου, καὶ ἀπὸ τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τῆς Βοστώνης τὴν 25η Μαΐου, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Κοσμήτορα, Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο Εὐγένιος Ρεντιις, καὶ Καθηγητὲς τῆς Σχολῆς.

Ὅλες οἱ ἀντιπροσωπείες ἔγιναν δεκτὲς ἀπὸ τὸν Καθηγούμενο, Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανό, ὁ ὁποῖος καλωσόρισε τοὺς Διευθυντὲς, τὰ στελέχη, τοὺς Καθηγητὲς καὶ τοὺς σπουδαστὲς τῶν Σχολῶν αὐτῶν στὸ ἱστορικὸ ἐκπαιδευτικὸ καθίδρυμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀναφερόμενος στὴν μακρὰ ἱστορία του καὶ τίς ὑψηλὲς ὑπηρεσίαις του στὴν Ὀρθοδοξία καὶ σὲ ὅλον τὸν Χριστιανικὸν κόσμον. Παραλλήλως, συζητήθηκαν δυνατότητες καὶ προοπτικὲς συνεργασίας τῆς Χαλκίτιδος Σχολῆς καὶ τῶν ἀνωτάτων αὐτῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων τοῦ ἔξωτερου.

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας στὴν Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης

Ἐπίσκεψη στὴν Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης πραγματοποιήσε ὁ Ἐξοχ. Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας κ.

Yusuf Tekin, τὸ Σάββατο 25 Μαΐου 2024. Τὸν Ἐξοχώτατο ὑποδέχθηκε ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανός, Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίας Τριάδος, στὸν χῶρο τῆς ὁποίας βρῖσκονται οἱ ἐγκαταστάσεις τῆς Σχολῆς, πλαισιούμενος ἀπὸ τὸν Πανοσιολ. Τριτεύοντα κ. Βαρνάβα, τὸν Ὅσιολ. Ἱερομόναχο κ. Μελέτιο Στεφανᾶτο, πού διακονεῖ στὴν Μονή, καὶ τὸν Ἐλλογιμ. Καθηγητὴ κ. Γεώργιο Στεφανόπουλο, Πρόεδρο τῶν Βακουφίων τῆς Μονῆς καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπισκέψεώς του, ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας ἐνημερώθηκε γιὰ τὰ ὑπὸ ἐξέλιξη ἔργα ἀνακαινίσεως τοῦ κτηριακοῦ συγκροτήματος τῆς Σχολῆς, ἐνῶ ἐπισκέφθηκε καὶ τὴν βιβλιοθήκη της.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης

Τὴν Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς, 23 Ἰουνίου 2024, τελέστηκε στὸ ναῦδριο τῆς Σχολῆς ὁ ἑόρτιος Ὁρθρος καὶ Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Καθηγουμένου, Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνέγνωσε, κατὰ τὸν ἐπακολουθήσαντα Ἑσπερινὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὶς εὐχὲς τῆς Γονυκλισίας.

Ἐκκλησιάστηκαν ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Ἐντιμολ. Καθηγητοῦ Νικολάου Ξεξάκη, Προέδρου τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης καὶ φίλων αὐτῆς, καθὼς καὶ πολυπληθεῖς ὄμιλοι προσκυνητῶν ἀπὸ διάφορες περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν ἐπομένη, Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 24 Ἰουνίου 2024, πανηγύρισε τὸ ναῦδριο τῆς Ἁγίας Τριάδος στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ μὲ τὴν τέλεση τοῦ πανηγυρικοῦ Ὁρθρου καὶ Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Μαξίμου, ἐκ προσώπου τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀνθηδώνος κ. Νεκτάριος, Ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐνταῦθα, ὁ Καθηγούμενος, Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανός, ὄμιλος ἀποφοίτων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Καθηγητὴ κ. Νικόλαο Ξεξάκη, Πρόεδρο τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης καὶ φίλων αὐτῆς, κληρικοὶ καὶ μοναχοί, καθὼς καὶ πιστοὶ ἀπὸ τὰ Πριγκιπήπὸννησα, τὴν Πόλη καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασα δεξίωση στὸ Μέγα Συνοδικὸ τῆς Σχο-

λῆς, ὁ Καθηγούμενος προσφώνησε τοὺς παρισταμένους Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἐκκλησιασθέντες πιστοὺς, ἀναφερόμενος στὴν ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀλλὰ καὶ στὴν ἐπ' αἰσίοις ἀρξαμένη ἐκ βάθρων ἀνακαίνιση τοῦ κτηριακοῦ συγκροτήματος τῆς Σχολῆς μὲ τὴν γενναιόδωρη χορηγία τοῦ Ἀρχοντος Ἐξάρχου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κ. Ἀθανασίου Μαρτίνου. Ἀκολούθως, χαιρετισμοὺς ἀπήθυσαν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης, κ. Ν. Ξεξάκης, ἀλλὰ καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Μάξιμος, ὁ ὁποῖος μετέφερε τὶς εὐχὲς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου καὶ ἀναφέρθηκε στὸ «πνεῦμα τῆς Χάλκης», ποῦ ἀποτελοῦσε αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῆς Οἰκουμενικῆς ἀποστολῆς τῆς.

**Προσφώνησις τοῦ Καθηγούμενου, Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου
Αραβισσοῦ κ. Κασσιανοῦ κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ Ναυδρίου τῆς
Θεολογικῆς Σχολῆς**

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Σηλυβρίας κ. Μάξιμε, ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἡμῶν κ.κ. Βαρθολομαίου, καὶ προεξάρχον τῆς σημερινῆς πανηγύρεως,

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀνθηδώνος κ. Νεκτάριε, Ἐπίτροπε τοῦ Παναγίου Τάφου ἐνταῦθα,

Ἐλλογιμώτατε Πρόεδρε τῆς Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης κ. Νικόλαε Ξεξάκη, μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς ἡμῶν,

Σεβαστοὶ πατέρες καὶ ἀγαπητοὶ προσκυνηταὶ τῆς σήμερον ἑορταζομένης Παναγίας Τριάδος,

«Τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ προῖον ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ δι' Υἱοῦ ἐπιλάμψαν» ἐπεφοίτησεν ἐν κόσμῳ, ἐσκήνωσεν εἰς τοὺς ἀγραμμάτους μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους, ἐδίδαξεν ἡμᾶς «Τριάδα σέβειν ἁγίαν» καὶ ἐφώτισεν ἔθνη τὰ πεπλανημένα καὶ ὠδήγησεν ἡμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀλήθειαν ὅτι «Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας». Αὐτὸ τὸ Πανάγιον καὶ ζωαρχικὸν Πνεῦμα συνήγαγε καὶ σήμερον, κατὰ τὴν ἑορτὴν καὶ πανήγυριν ταύτην, πάντας εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον τόπον, τὴν γεραρὰν καὶ ἱστορικὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τὴν Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολήν. Συνήχθημεν πάντες ὡς προσκυνηταὶ, κατὰ τὸ γεγραμμένον ὅτι «πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν».

Και προσάγοντες τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν εἰς τὴν ὁμοούσιον καὶ ἀδιαίρετον καὶ διέπυσαν τὰ σύμπαντα Παναγίαν Τριάδα, δοξολογοῦμεν αὐτὴν «ὕπερ πάντων τῶν φανερῶν καὶ ἀφανῶν εὐεργεσιῶν τῶν εἰς ἡμᾶς γεγενημένων». Εὐχαριστοῦμεν δοξολογικῶς ἐν πρώτοις διότι μᾶς ἐχάρισε καὶ ἐφέτος τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἡμῶν κ.κ. Βαρθολομαῖον, τὸν κανονικὸν προεστῶτα τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν καθιδρύματος, «σῶρον, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας», ὁ ὁποῖος ἐπιδαφιλεῖει σήμερον εἰς ἡμᾶς τὰς σεπτὰς Πατριαρχικὰς αὐτοῦ εὐχὰς διὰ τοῦ τιμίου ἐκπροσώπου Του, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Μαξίμου.

Εὐχαριστίαν ὀφείλομεν ἐπίσης εἰς τὸν ἐν Τριάδι προσκυνητὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ διὰ τὴν ἀγαστὴν συνεργασίαν ἡμῶν μετὰ τῆς Σεβαστῆς Ἐφορείας τοῦ ἱεροῦ τούτου σκηνώματος, ἐκπροσωπούμενης σήμερον ἀπὸ τὸν προεξάρχοντα Ἀρχιερέα, Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σηλυβρίας κ. Μάξιμον, ἕνα ἄξιον, δυναμικὸν καὶ ἐκλεκτὸν στέλεχος αὐτῆς, εἰς τὴν ὁποίαν προσφέρει πολυτίμους ὑπηρεσίας, εὕρισκόμενος πάντοτε ἔτοιμος πρὸς βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν καθιδρύματος.

Αἶνον καὶ δόξαν καὶ εὐγνωμοσύνην ἀναπέμπομεν, ἀκόμη, εἰς τὴν τρισυπόστατον Θεότητα, καὶ δι' ὅσα ἔλαβον χώραν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐν τῇ Σχολῇ ἡμῶν, τὰς πολυειδεῖς δραστηριότητας καὶ δράσεις αὐτῆς, μὲ πρῶτην βεβαίως τὴν ἑναρξιν τῆς ἐκ βάθρων ἀνακαινίσεως ὅλου τοῦ μεγαλοπρεποῦς κτηριακοῦ συγκροτήματος, προκειμένου τοῦτο νὰ συντηρηθῇ ἱκανοποιητικῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ καταστή λειτουργικὸν κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου ἐποχῆς. Ὦντως, «μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ!», διότι ἀπέστειλεν ἐνταῦθα, εἰς τὸν ἱερόν λόφον τῆς ἐλπίδος, τὸν Ἐντιμολογιώτατον Ἀρχοντα Ἐξαρχον τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, κ. Ἀθανάσιον Μαρτίνον, ὁ ὁποῖος μαζὶ μὲ τὴν σύζυγόν του Μαρίνα, ἀνέλαβε τὴν κάλυψιν ὁλοκλήρου τοῦ ὑψηλοῦ κόστους πρὸς ἀνακαινίσιν τοῦ κτηρίου τῆς Σχολῆς.

Ἀλλὰ μετ' ἐμπιστοσύνης εἰς τὸν Κύριον καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου, Χριστὸν τὸν Θεόν, εὐχαριστοῦμεν αὐτὸν καὶ δι' ὅσα δυσάρεστα ἐβίωσαμεν κατὰ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν διακονίαν ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ σκηνώματι τὸ τελευταῖον ἔτος· διὰ τοὺς πειρασμούς, τὰς θλίψεις, τὰς δυσκολίας, ἀκόμη καὶ δι' ὅσους ἀκουσίως ἢ ἐκουσίως εὐρέθησαν ἐναντίον ἡμῶν. Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν! Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον!

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ καὶ μετ' αἰσθημάτων ἐν Χριστῷ χαρᾶς καὶ

ἀγαλλιάσεως, χαιρετίζομεν τὴν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν παρουσίαν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἀποφοίτων τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς ταύτης ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Προέδρου τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης καὶ φίλων αὐτῆς, Ἐντιμολογιωτάτου Καθηγητοῦ κ. Νικολάου Ξεξάκη, Ἀρχοντας Χαρτοφύλακος τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ καλωσορίζομεν ὅλους ἐσᾶς, τοὺς εὐλαβεῖς προσκυνητὰς τῆς Παναγίας Τριάδος, εὐχόμενοι ἢ χάρις αὐτῆς νὰ σκέπη πάντας καὶ νὰ καθοδηγῇ τὰ διαβήματα ὄλων εἰς ὁδὸν σωτηρίας, πρὸς δόξαν Χριστοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ σὺν Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι δοξαζομένου εἰς αἰῶνα αἰῶνος· Ἀμήν!

Χρόνια πολλὰ καὶ εὐλογημένα!

**Χαιρετισμὸς
τοῦ Προέδρου τῆς Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης καὶ Φίλων αὐτῆς,
Νικοκάλου Γ. Ξεξάκη,
Ἵμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν**

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Σηλυβρίας κ. Μάξιμε, ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου,

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀνθηδώνος κ. Νεκτάριε, Ἐπίτροπε τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἐν Κωνσταντινουπόλει,

Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανέ, Ἡγούμενε τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Χάλκης,

Τίμιον πρεσβυτέριον,

Ἀγαπητοὶ ὁμογάλακτοι,

Φιλέορτοι προσκυνηταί,

Ἐπιτελοῦσα ἡ Ἑστία Θεολόγων Χάλκης καὶ φίλων αὐτῆς καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὸ καθιερωμένον ἱερόν καθήκον τῆς προσκυνηματικῆς τῆς ἐπισκέψεως, ὠδηγήσε τὰ βήματά της, τῇ βοήθειᾳ τῆς Παναγίας Τριάδος, εἰς τὸν εὐλογημένον τούτον «Λόφον τῆς Ἑλπίδος» τῆς ἐρατεινῆς Χάλκης τῶν Πριγκηποννήσων. Ἦλθομεν, εὐλαβεῖς προσκυνηταί, συνεχίζοντες τὴν ἀπὸ ἐτῶν ἀρξαμένην ὥραιαν καὶ θαυμασίαν αὐτὴν παράδοσιν, προκειμένου νὰ συμπανηγυρίσωμεν κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἑορτὰς, αἱ ὁποῖαι λαμπρύνουν τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Τριάδος τῆς πνευματικῆς Τροφῆς

Χαλκίτιδος Θεολογικής Σχολῆς, καὶ αἱ ὅποια εἶναι, κατὰ τρόπον ἀνεξίτηλον, χαραγμένα ἐἰς τὴν ψυχὴν μας, ἀπὸ τῶν νεανικῶν μαθητικῶν μας χρόνων.

Ἡ προσκυνηματικὴ αὐτὴ ἐπίσκεψις ἀποτελεῖ πηγὴ χαρᾶς καὶ συγκινήσεως, πνευματικῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἐσωτερικῆς ἀνακαινίσεως, ἀναπολήσεως πολλαπλῶν γεγονότων, καταστάσεων καὶ ἀναμνήσεων. Ὡσαύτως, λειτουργεῖ καὶ ὡς εὐκαιρία ἐκφράσεως βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν πνευματικὴν, φιλόστοργον, ποτνίαν καὶ εὐεργέτιδα Τροφὸν Χαλκίτιδα Θεολογικὴν Σχολὴν, ἡ ὁποία μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, σπουδῆς καὶ προσοχῆς ἐγαλούχησε τὰ τέκνα αὐτῆς διὰ τῶν ναμάτων τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καὶ θεολογίας, ἐντὸς τοῦ παραδεισίου περιβάλλοντος, φυσικοῦ καὶ πνευματικοῦ. Μεγάλῃ ἢ ἀρετῇ τῆς εὐγνωμοσύνης, ἡ ὁποία κατέχει ἰδιάζουσαν θέσιν ἐἰς τὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ ἐἰς τὴν ἀρχαιοελληνικὴν σοφίαν, ὅπου ἐπισημαίνεται: «χάριν λαβὼν μέμνησο καὶ δοὺς ἐπιλάθου». Δηλαδή, ὅταν εὐεργετηθεῖς νὰ τὸ ἐνθυμηθεῖς καὶ ὅταν εὐεργετήσῃς νὰ τὸ λησμονῆς. Διὰ τοῦτο, εὐεργετηθέντες πολλαχῶς, ἐκφράζομεν καὶ διακηρύσσομεν δι' ὅλης τῆς δυνάμεώς μας τὴν γνησίαν, ἀκραιφνῆ καὶ πηγαίαν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὴν στοργικὴν Τροφὸν, τοὺς πνευματικούς μας πατέρας καὶ καθοδηγητάς, τὸν Σχολάρχην καὶ τοὺς Καθηγητάς, διὰ τὴν ἀπέραντον ἀγάπην, τὸν εἰλικρινῆ ζῆλον, τὸ ἀνυπόκριτον ἐνδιαφέροντων, προκειμένου νὰ συντελέσουν ἐἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν κατάρτισίν μας.

Μέχρι σήμερον ἠχοῦν τὰ λόγια τοῦ μακαριστοῦ Σχολάρχου, Μητροπολίτου Σταυρουπόλεως Μαξίμου (Ῥεπανέλλη), κατὰ τὴν τελετὴν τῆς καθοσιώσεως τῶν τελειοδιδάκτων τῆς Σχολῆς τοῦ ἔτους 1963: «Ἐχομεν ἀνάγκην ἀπὸ τὸν Θεόν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσωμεν μακρὰν Αὐτοῦ καὶ ἔξω ἀπὸ Αὐτόν. Καλούμεθα ὡς συνεργοὶ Θεοῦ καὶ οἰκονόμοι τῶν Μυστηρίων Αὐτοῦ νὰ μετουσιώσωμεν ἐἰς πνεῦμα, ἐἰς καθαρμούς, ἐἰς ἰδέας, τὰς ὑλιστικὰς ἰδέας τῶν συγχρόνων καιρῶν. Ἔργον ἰδικόν μας εἶναι νὰ ὀδηγήσωμεν τὰ βήματα τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεόν. Ἔργασθεῖτε διὰ τὴν λύτρωσιν τοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ λυτρωθῆτε καὶ οἱ ἴδιοι. Ἔργασθεῖτε μὲ τιμῆ καὶ εὐσυνειδησία καὶ ἔχετε πλουσίαν τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ» («Ὁρθοδοξία», τευχ. ΛΗ', σ. 448).

Ἐἰς τὸ εὐλογημένον τοῦτο φυτῶριον τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης ἐνηλλάσσοντο, ἀρμονικῶς καὶ ἐπιδεξίως, τὸ βιβλίον πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ ἔδρανον τῆς αἰθούσης διδασκαλίας πρὸς τὸ στασίδιον τοῦ κατασκευτι-

κοῦ καὶ μυσταγωγικοῦ ναυδρίου τῆς Ἁγίας Τριάδος. Στιγμὰς εὐλογίας καὶ χάριτος, ἀγωνίας καὶ προβληματισμοῦ, ὄραμάτων καὶ πνευματικῶν ἐνατενίσεων ἀναπολοῦμεν εὐρισκόμενοι εἰς κάθε σημεῖον τῆς Σχολῆς μας.

Ἡ ἐφετεινὴ προσκυνηματικὴ μας ἐπίσκεψις συνδέεται μετὰ σημαντικῶν ἱστορικῶν γεγονότων, ὅπως ἡ 180ῆ ἐπέτειος τῆς Τροφῆς Σχολῆς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της (1844), ἡ συμπλήρωσις 70 ἐτῶν τῆς Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της (1953), ἡ ἀποπερατουμένη ἔκδοσις τοῦ Ι' τόμου τῆς «Ἐπιστημονικῆς Παρουσίας Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης» (ΕΠΕΧΘ), ἀφιερωμένου εἰς τὸν Μέγαν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἱερὸν Φώτιον, τὸν καὶ ἀνιδρυτὴν τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος Χάλκης, καθὼς καὶ ἡ ἀρξαμένη ἀνακαίνισις τοῦ κτηριακοῦ συγκροτήματος τῆς Σχολῆς, προκαλοῦσης, ἀναμφιβόλως, ἀνάμεικτα συναισθήματα, συνδεδεμένα τόσον μετὰ τοῦ ἐντόνου βιωματικοῦ μας παρελθόντος, ὅσον καὶ τοῦ ἀναμενομένου ἐλπιδοφόρου μέλλοντος, τοῦ κατευθυνομένου ὑπὸ τῶν ἀνεξιχνιάστων βουλῶν τοῦ Θεοῦ.

Ἱστορικὸν σταθμὸν εἰς τὴν πορείαν τῆς Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης ἀπετέλεσε, βεβαίως, ἡ τροποποιήσις τοῦ Καταστατικοῦ της (16.11.2023), διὰ τῆς ὁποίας καθίσταται δυνατὸν νὰ ἐγγράφονται εἰς αὐτὴν καὶ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν φοιτήσει εἰς τὴν Χαλκίτιδα Σχολήν, μετὰ ὠρισμένων, βεβαίως, βασικῶν προϋποθέσεων. Βάσει τῆς τροποποιήσεως αὐτῆς ἐνεγράφησαν μετὰ πολλῆς χαρᾶς ὡς μέλη τῆς «Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης καὶ Φίλων αὐτῆς» καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανός, Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Χάλκης, καὶ ὁ Ἱερομόναχος π. Μελέτιος Στεφανᾶτος, Γραμματεὺς τῆς Ἐφορείας τῆς ὡς ἄνω Ἱερᾶς Μονῆς, ἀμφοτέρων στενῶς συνδεδεμένων μετὰ τῆς Ἑστίας καὶ ἐπιδεικνυόντων ζωηρὸν πρὸς αὐτὴν ἐνδιαφέρον.

Εἶθε ὁ Τριαδικὸς Θεὸς νὰ σκέπη καὶ νὰ εὐλογῇ τὸν Πανίερρον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὴν Τροφὸν Σχολὴν καὶ τὴν Ἑστίαν Θεολόγων Χάλκης καὶ Φίλων αὐτῆς.

Ἐγνώμονας εὐχαριστίας ἀπευθύνω πρὸς τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον μετὰ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τὴν Ἐφορείαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Χάλκης καὶ τὸν Ἡγούμενον τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μονῆς, Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανόν, διὰ τὸ ὑπὲρ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ Τροφῆς Σχολῆς ἐπιδεικνυόμενον ἀνύστακτον αὐτῶν ἐνδιαφέρον, καθὼς καὶ

διὰ τὴν παρεχομένην ἐγκάρδιον φιλοξενίαν κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μας.

Θερμὰς εὐχαριστίας, ἐπίσης, ἐκφράζω πρὸς τὸν λίαν ἀγαπητὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σηλυβρίας κ. Μάξιμον, ἐκλεκτὸν Ἱεράρχην τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὁ ὁποῖος, ὡς μέλος τῆς Ἐφορείας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος Χάλκης, προεξήρχε τῆς πανηγύρεως, ἐξεπροσώπησε τὸν Παναγιώτατον καὶ ἠλόγησε τὸν φιλέορτον λαὸν τοῦ Θεοῦ.

Κατακλείων, δέομαι καὶ προσεύχομαι ὅπως τὸ ἐορτάζον σήμερον Πανάγιον, Ζωαρχικὸν καὶ τελεταρχικὸν Πνεῦμα καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἐναγωνίως ἀναμενομένην ἐπαναλειτουργίαν τῆς πνευματικῆς Τροφῆς Χαλκίδιδος Θεολογικῆς Σχολῆς, προκειμένου ὡς πυρρὸς ἀειφεγγῆς καὶ θεοφώτιστος νὰ συνεχίσῃ νὰ προσφέρῃ τὸ λαμπροφόρον, θεοεἰκελὸν καὶ θεοκῆρυκτον οἰκουμενικὸν φῶς τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας, τὸ ἀκραιφνὲς περιεχόμενον τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καὶ πνευματικότητος, τὸ ἀπολύτως ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐπίγειον πορείαν τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἔχοντος, ἀσφαλῶς, ὡς ἀπώτερον καὶ τελικὸν προορισμὸν τῆς μέλλουσας, θεοτίμητον καὶ αἰώνιον πατρίδα· «οὐ γὰρ ἔχομεν ᾧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν» (Ἐβρ. 13,14).

Πρὸς ὅλους τοὺς παρόντας, τοὺς συνεορτάζοντας καὶ συμπανηγυρίζοντας φιλέορτους προσκυνητάς, εὐχομαι ὀλοθύμως ἔτη πολλά, ὑγιεινά, εἰρηνικά καὶ δημιουργικά.

Εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν προσοχήν Σας.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Μέγας Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Τσέτσης
(1934–2024)

Τόν αείμνηστο π. Γεώργιο Τσέτση, τόν Μέγα Πρωτοπρεσβύτερο τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐκ τοῦ Πικριδίου (Hasköy) τῆς Πόλεως, εἶχα τήν τιμή καί τήν εὐλογία νά τόν γνωρίσω κατά τά φοιτητικά μου χρόνια στή Γενεύη, ὅπου εἶχα μεταβεῖ γιά ἐκμάθηση τῶν Γαλλικῶν. Ἡ ἀρχοντική μορφή του καί ἡ εὐγένειά του ὄντως μέ εἶχαν ἐντυπωσιάσει. Ἀνὴρ σώφρων καί νουνεχῆς, ὑποδειγματικός κληρικός, καλλιεργημένος, διανοούμενος, καλλίφρονος, μουσικολογιώτατος, λογιώτατος. Ἐν ὀλίγοις, μία πεπαιδευμένη

κωνσταντινουπολίτικη φυσιογνωμία, σπάνια πλέον στίς μέρες μας. Καί τό κυριότερο: ἀφοσιωμένος διαχρονικά στή Μεγάλη Ἐκκλησία καί στόν μέγα Προκαθήμενό της Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο.

Ὁ πατήρ Γεώργιος ἦτο βαθύς γνώστης τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καί τῆς ἱστορίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, εἶχε δέ μία σφαιρική καί σέ βάθος γνώση ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν θεμάτων καί τῶν ἱστορικῶν πρωτοβουλιῶν τοῦ Πατριαρχείου μας. Ἐδίδε λόγον παντί τῶν αἰτιούντι, μετέφερε νοερῶς τούς πάντας διά λόγου καί διά τῆς ἐντέχνου γραφίδος του στήν Πόλη καί στό Φανάρι καί μᾶς ἐδίδασκε τή μία καί μοναδική οἰκουμενική ἀλήθεια τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου. Ὑπηρετήσε ἐν τῇ Ἐσπερία εὐόρκως καί μέ ἀφοσίωση τόν Θρόνο, παρομοιωδῆς δέ ἦτο ἡ ὀξύνοια τοῦ ἀνδρός καί ἡ θεολογική του προσέγγιση σέ ὅλα ἀνεξαιρέτως τά θέματα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ μακαριστός παπα-Γιώργης, καθ' ὅλην τή διάρκεια τῆς ζωῆς του, ὡς ὄαση ὑγειοῦς σκέψεως, ἐζωγράφησε πραγματικότητες καί βιώματα,

κατέγραφε μέ μαεστρία τή φαναριώτικη ἱστορία καί τήν τάξη τῶν Ἀκολουθιῶν, ὅπως τά εἶχε ζήσει παιδιόθεν ὁ ἴδιος, καί συνέβαλε ἔτσι στήν κατανόηση πολλῶν ἀγνώστων στό εὐρύ κοινό ἐκκλησιαστικῶν καί μή πτυχῶν τῶς σύγχρονης ἱστορίας τῆς κοινῆς μας γενέτειρας. Καυτηρίαζε τίς ἀνορθόδοξες καί ἀνορθόδοξες συμπεριφορές, τίς παρεμβάσεις στά τοῦ Τυπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας καί ταυτόχρονα ἦτο ὑπέρ τῆς λειτουργικῆς ἐπιμόρφωσης τῶν πιστῶν καί τῆς λειτουργικῆς ἀναγεννήσεως. Ἦτο δέ κριτικός καί ἐπικριτικός κατά τῶν κινήσαντων ἀχαρίστως τήν πτέρναν κατά τοῦ εὐεργέτου, ἦτοι κατά τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ὁ μακαριστός π. Γεώργιος ἀπαντοῦσε τεκμηριωμένα στούς κακοβούλους καί ἐπ' οὐδενί ἐδέχετο τās ὕβρεις καί τίς συκοφαντίες κατά τοῦ Πατριαρχείου. Ἐξέφραζε συχνά τήν χαρά του γιά τήν πολυθησκευτική, πολυεθνή καί πολυπολιτισμική Πόλη, πού ἄλλωστε εἶναι καί ἡ ἔκφραση τῆς Οἰκουμενικῆς διάστασης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κάτι τό ὁποῖο πολλοί δυστυχῶς δέν κατανοοῦν. Μιλοῦσε γιά τή διακονία τοῦ Φαναρίου καί ἦτο φορέας τοῦ οἰκουμενικοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ πολιτικοῦ πολιτισμοῦ καί τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ καί πρό πάντων ἦτο πιστός καί συνεπής κληρικός τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ευρωπαϊστής ὢν, δέν περιορίζετο ὁ π. Γεώργιος μόνο στήν Πόλη, τό δέ ἔργο του εἶναι πολύπλευρο ὅπως ἀκριβῶς καί πολύπλευρη προσωπικότητά του. Συχνά ἔγραφε καί μιλοῦσε γιά τή θέση τοῦ Πατριαρχείου μας μέσα στήν Ευρώπη, ἐξέφραζε πάντα τήν ἀναγκαιότητα τῆς προσαρμογῆς τῆς Ὁρθοδοξίας στά νέα δεδομένα τῆς κοσμικῆς Εὐρώπης, ἀλλά καί μέσα στόν κόσμο, τόνιζε δέ τή σπουδαία συμβολή τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης στήν Οἰκουμενική Κίνηση καί στήν προσέγγιση Ἀνατολῆς καί Δύσης. Ἡ Χάλκη, κατά τόν μακαριστό σοφό κληρικό ἦτο τό θεολογικό ἐκεῖνο ἐργαστήριό στό ὁποῖο ὄχι μόνον ἐκπονήθηκαν τά περί Οἰκουμενικῆς Κινήσεως περιώνυμα κείμενα τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλά καί μορφώθηκαν γενεές ὀλόκληρες κληρικῶν καί λαϊκῶν θεολόγων μέ τίς ἀρχές τοῦ Πατριαρχείου μας. Γιά δέ τήν Ὁρθοδοξία σέ ἕνα ἀπό τά τελευταῖα κείμενά του ἔγραψε: «Ἡ Ὁρθοδοξία κινδυνεύει ἀπό ἐμαῶς τούς ἰδίους... οἱ Χριστιανοί πού ὑποτίθεται ὅτι εἶναι τό ἄλας τῆς γῆς, ἐμφανίζονται σκανδαλωδῶς κατακερματισμένοι καί ἀνταγωνιστικοί καί ἐνῶ ἀποτελοῦν τή μειονότητα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑψηλίου, ἀγνοοῦν ἑαυτούς καί ἀλλήλους».

Ὁ π. Γεώργιος ἐξεπλήρωσε τή 2α Ἰουνίου ἐ. ἔ. τό κοινόν χρέος καί εὐρίσκεται ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ. Εἶη ἡ μνήμη αὐτοῦ αἰωνία.

Ἀντώνιος Χατζόπουλος

Φωτογραφία ἐκ τοῦ Ἀρχείου τοῦ μακαριστοῦ π. Γεωργίου, ὡς σπουδαστοῦ στήν Ἱερά Θεολογική Σχολή τῆς Χάλκης

ISSN ****-****

